OSHO

Spiritualitatea tantricã

Volumul 2

RAM

Osho International Foundation
Titlul original: "Tantra Vision"

Cuprins

- **INTRODUCERE**
- **CAPITOLUL 1:** *Anatomia subtilă tantrică* 2
- **CAPITOLUL 2:** *Libertatea este suprema valoare* 24
- **CAPITOLUL 3:** *Ruperea celor patru sigilii* 48
- **CAPITOLUL 4:** *Încrederea nu poate fi înşelată* 73
- **CAPITOLUL 5:** *Dinspre nimic spre nimic* 98
- **CAPITOLUL 6:** *Pentru mine este suficient că exist* 123
- **CAPITOLUL 7:** *Inteligenţa înseamnă meditaţie* 144
- **CAPITOLUL 8:** *Iubirea nu face umbră* 166
- **CAPITOLUL 9:** *Non-mintea este poarta* 192
- **CAPITOLUL 10:** *Doar să-ţi aduci aminte* 216

DESPRE OSHO

Încă din primii ani ai copilăriei și adolescenței sale petrecute în India, Osho se dovedea a fi un spirit independent și rebel ce se opunea acceptării tradițiilor sociale, politice și religioase ale lumii în care trăia, fiind orientat întotdeauna către experimentarea proprie a adevărului și nu către dobândirea de cunoștințe pur intelectuale.

La vârsta de douăzeci și unu de ani, pe data de 21 martie 1953, a atins starea de iluminare. El se autodefinea, după aceea, astfel: "Eu nu mai doresc și nu mai caut nimic. Existența și-a deschis toate porțile pentru mine. Nu mai pot spune că aparțin existenței pentru că acum sunt, de fapt, părticică din ea. Când o floare înflorește, eu înfloresc cu ea. Când soarele răsare, eu răsar o dată cu el. Ego-ul, care face ca oamenii să se simtă individualități separate, nu mai există. Trupul meu este o părticică din natură, ființa mea este o parte din întreg. Eu nu mai sunt o entitate separată."

Osho a absolvit studiile de filozofie la Universitatea din Sagar, cu cea mai mare medie. După nouă ani de profesorat în filozofie la Universitatea din Jabalpur, a început să țină conferințe în întreaga Indie despre religie, lovind în concepțiile, tradițiile și prejudecățile societății indiene, provocându-i pe liderii religioși la discuții publice.

În întreaga sa activitate spirituală, Osho a vorbit despre toate nivelele conștiinței umane. De la Sigmund Freud la Chuang Tzu, de la George Gurdjieff la Gautama Buddha, de la Isus Christos la Rabindranath Tagore... el a urmărit să extragă esența tuturor acestor învățături, străduindu-se să le ofere cât mai pe înțelesul omului modern, bazându-se nu pe o înțelegere intelectuală ci pe propria sa experiență spirituală.

El nu aparține nici unei tradiții. "Eu sunt începutul unei noi conștiințe religioase", spunea Osho. "Vă rog să nu-mi legați învățătura de vreo religie a trecutului."

Discuțiile pe care le-a avut cu discipolii săi din întreaga lume au fost publicate în mai mult de șase sute cincizeci de volume și au fost traduse în peste treizeci de limbi. El spunea: "Mesajul meu nu este o doctrină, o filozofie. Mesajul meu este o alchimie, o știință a transformării, așa că numai cei ce îmi vor permite să le distrug ființa ignorantă și limitată pentru a putea renaște spiritual - numai acești oameni curajoși să vină să mă asculte, deoarece pentru ceilalți ceea ce eu voi spune va fi foarte periculos. Ascultându-mă faceți primul pas către renașterea spirituală. Nu este o filozofie la adăpostul căreia să vă simțiți mai în siguranță; nu este o doctrină în care să vă găsiți consolarea. Mesajul meu nu este o simplă comunicare verbală. Este mult mai periculos decât atât. Este moarte și renaștere."

Osho și-a părăsit trupul pe 19 ianuarie 1990. Cu câteva săptămâni înainte de moartea sa, el a fost întrebat ce se va întâmpla cu tot ceea ce el a dăruit din punct de vedere spiritual după ce nu va mai fi. El a spus: "Încrederea mea în existență este absolută. Dacă există măcar un adevăr în ceea ce spun, acela va supraviețui... cei ce vor rămâne interesați de munca mea vor conduce în continuare torța, dar fără să impună aceste adevăruri celorlalți.

Ei vor rămâne întotdeauna o sursă de inspirație, de lumină pentru discipolii mei și sunt sigur că ei vor simți aceasta și când eu nu voi mai fi. Doresc ca ei să dezvolte și să emane în jurul lor dragoste, puritate, înțelepciune, luciditate, calități ce nu sunt monopolul nimănui, ce nu sunt dependente de nici un sistem filozofic, religios.

Doresc ca oamenii să devină proprii lor stăpâni, să nu mai poată să fie dominați și controlați de alte persoane."

Comunitatea ce s-a dezvoltat în jurul lui există și acum în Poona, India, aici adunându-se în fiecare an mii de discipoli din toate colțurile lumii pentru a participa la activitatea culturală și spirituală inițiată de Osho, urmărind să descopere picătura divină din ființele lor.

INTRODUCERE

Tantra a fost mult timp privită fie ca un sistem de tehnici amoroase, fie ca un cumul de cunoştinţe care, pentru a fi asimilate, necesită foarte multă răbdare şi anumite abilităţi (ce sunt) mult superioare capacităţilor omului obişnuit. Ambele viziuni nu exprimă însă realitatea.

Tantra lui Saraha, Tantra lui Osho este vie, este reală. În aceste discursuri, Osho vorbeşte despre o abordare - o abordare a vieţii trăite în libertate absolută, o viaţă a iubirii neţărmurite, privită nu ca un ideal, ci ca o experienţă imediată, concretă şi permanentă. Aceste pagini sunt ecoul unei invitaţii pornite chiar din inima existenţei; nu o "cale", nu o teorie, nu un sistem - doar o chemare pornită din sâmburele vieţii.

"Din ziua în care mi-am cunoscut propriul Sine, am cunoscut însăşi esenţa existenţei. Priviţi-mă! Sunt aici. Sunt chiar aici.

Eu nu am nici o filozofie, am doar o experienţă concretă. Pot să vă împărtăşesc această experienţă, dar nu pot să fac aceasta fără participarea voastră. Va trebui să renunţaţi la punctele voastre de vedere dogmatice. Va trebui să porniţi alături de mine în aventura necunoscutului.

Pot să vă conduc spre acea fereastră de unde existenţa este clară, transparentă. Dar va trebui să mă ţineţi de mână şi să mă urmaţi!" (Osho)

Cu dragoste, Ma Prem Asha

Capitolul 1

După deliciile sărutului cel înşelat tânjeşte
Luându-le drept realitate ultimă.
Ca un bărbat ce-şi părăseşte casa şi, stând în prag
Roagă o femeie să-i povestească despre plăcerile senzuale.

Aţâţarea forţelor vitale în casa deşertăciunii.
A determinat apariţia nenumăratelor plăceri grosiere.
Astfel de yoghini se sting în mizerie,
căci ei s-au prăbuşit din spaţiul celest,
ademeniţi de viciu.

Asemeni unui brahmin care aduce orez şi unt
Ca ofrandă văpăii focului,
Creând o cupă de nectar în spaţiul celest
Şi ia toate acestea, printr-o gândire visătoare,
drept Realitate Ultimă.

Unii oameni, ce şi-au aprins făclia interioară
şi au ridicat-o până la nivelul gâtului,
Îşi ating epiglota cu limba
într-o stare de bucurie nedefinită.
Au confundat ceea ce înlănţuie cu ceea ce eliberează
Şi-şi spun cu mândrie yoghini.

Tantra este libertate: detaşare de toate construcţiile mentale, de toate tertipurile minţii; eliberare de toate structurile. Tantra este singurul spaţiu în care poţi cu adevărat să exişti. Tantra este eliberare.

Tantra nu este o religie - religia este şi ea un joc al minţii, religia creează un anumit tipar. Un creştin are un anumit model, la fel un hindus, la fel un musulman. Religia îţi impune un anumit stil, o disciplină dogmatică. Tantra înlătură orice disciplină exterioară.

Când nu îţi este impusă o disciplină, când nu eşti limitat de nici o dogmă, apare în tine un fel de ordine naturală, firească. Ceea ce Lao Tze numeşte Tao, ceea ce Buddha numeşte *dharma* - va răsări în tine. Nu este un lucru pe care tu îl faci, este ceea ce pur şi simplu ţi se întâmplă. Tantra doar face posibilă această întâmplare. Nici măcar nu invită, nu aşteaptă; pur şi simplu creează un cadru. Şi când spaţiul este pregătit, totul se revarsă înăuntru.

Am auzit o poveste foarte veche şi foarte frumoasă:

"Într-o provincie nu mai plouase de mult timp. Totul era uscat. Până la urmă, locuitorii au hotărât să-l cheme pe «Omul care aduce ploaia». A fost trimisă o delegaţie în oraşul în care locuia acesta, cu cererea ca el să vină cât mai curând posibil şi să aducă ploaie pentru pământurile lor uscate.

«Omul care aduce ploaie», un bătrân înţelept, a promis că aşa va face, cu condiţia să i se dea o colibă, undeva pe câmp, în care să se poată retrage pentru trei zile. Nu avea nevoie de nimic altceva, nici de mâncare, nici de băutură.

Dorința lui a fost împlinită. În după-amiaza zilei a treia a căzut o ploaie abundentă. Plină de admirație, o mulțime recunoscătoare a venit la casa lui: «Cum ai făcut? Spune-ne.»

«A fost simplu» a răspuns «Omul care aduce ploaia». «Timp de trei zile nu am făcut decât să mă pun pe mine în ordine. Pentru că știu că dacă în mine e ordine, atunci întreaga lume e în ordine și seceta trebuie să cedeze locul ploii.»"

Tantra spune: dacă tu ești în ordine, atunci întreaga lume e în ordine pentru tine. Când în tine este armonie, atunci pentru tine întreaga existență este în armonie. Când în tine este dezordine, atunci lumea întreagă este în dezordine. Și ordinea nu trebuie să fie falsă, forțată. Când cineva încearcă să-și impună o anumită ordine exterioară, atunci ceva în ființa ta se scindează și în profunzime dezordinea persistă. Și aceasta se poate observa cu ușurință: dacă ești o persoană impulsivă, poți să-ți stăpânești impulsivitatea, o poți înăbuși. Poate că vei deveni complet inconștient de ea, dar va rămâne acolo - și tu știi că este acolo. Va fi undeva în subteran, în adâncul întunecat al ființei tale, va fi acolo. Tu poți sta zâmbind, dar știi că poate să erupă în orice clipă. Și zâmbetul tău nu va fi din toată inima, nu poate fi sincer; zâmbetul tău va fi doar un efort pe care îl vei face împotriva ta.

Un om care încearcă să-și impună o ordine din afară rămâne în dezordine. Tantra spune că există un alt fel de ordine: a nu impune nici o ordine, a nu impune nici un fel de disciplină; pur și simplu a abandona toate structurile, a deveni natural și spontan. E cel mai mare pas pe care un om poate să-l facă. Va fi nevoie de mult curaj, pentru că, dacă te vei hotărî să faci acest pas, societatea nu va fi încântată, societatea va fi cu totul împotriva ta. Societatea vrea o ordine anumită. Dacă urmezi societatea, societatea este mulțumită de tine. Dacă ieși cât de cât din tipar, societatea este foarte furioasă. Tantra este o răzvrătire. Nu o numesc revoluționară, pentru că nu are nimic de-a face cu politica. Și nu o numesc revoluționară pentru că nu are intenția de a schimba lumea: nu intenționează să schimbe statul și societatea. Este o răzvrătire, dar o răzvrătire individuală. Este un individ care alunecă în afara structurilor și a sclaviei. Doar în momentul în care sclavia încetează, începi să privești altfel lumea - este ca și cum ai fi trăit legat la ochi și, dintr-o dată, fâșia care îți acoperea ochii s-a dezlegat, ochii tăi s-au deschis și vezi o lume complet diferită de cea pe care ți-o imaginai.

Această fâșie este tocmai mintea discursivă: gândirea ta, prejudecățile, cunoașterea, scripturile tale - toate formează o fâșie groasă care îți acoperă

privirea. Te menţin în întuneric, te menţin ignorant, te menţin fără viaţă. Tantra vrea să fii viu - la fel de viu ca arborii, la fel de viu ca râurile, la fel de viu ca Soarele şi Luna. Acesta este dreptul tău prin naştere. Pierzându-l, pierzi totul. Şi dacă ar trebui să pierzi totul câştigându-l, nu ai nimic de pierdut. Chiar un singur moment de libertate totală este suficient ca să fii mulţumit pentru că o viaţă de o sută de ani în care trăieşti ca un sclav şi nu ai nici o clipă de libertate nu are nici un sens.

Pentru a fi în lumea tantrei este nevoie de curaj. Tantra este o aventură în necunoscut. Până acum, doar câţiva oameni au fost capabili să păşească pe acest drum. Dar viitorul este foarte optimist. Tantra va deveni din ce în ce mai importantă în viaţa oamenilor. Oamenii înţeleg din ce în ce mai bine ce este sclavia. Şi oamenii înţeleg de asemenea că nici o revoluţie politică nu s-a dovedit cu adevărat revoluţionară.

În final, toate revoluţiile politice se transformă în final în antirevoluţii. Odată ajunşi la putere, conducătorii de ieri ai revoluţiei devin antirevoluţionari. Puterea *este* antirevoluţionară. Există un mecanism în interiorul puterii. Oricui îi dai puterea, el devine anti-revoluţionar. Puterea creează o lume a sa. Aşa că, până acum, au fost multe revoluţii în lume dar toate au eşuat, au eşuat lamentabil - nici o revoluţie nu a ajutat la ceva. Încetul cu încetul, oamenii devin conştienţi de acest fapt.

Tantra oferă o perspectivă diferită. Nu este o revoluţie, este o răzvrătire. Răzvrătirea poate fi individuală. Te poţi răzvrăti de unul singur, nu ai nevoie să formezi un partid pentru asta. Te poţi răzvrăti de unul singur, pe cont propriu. Nu uitaţi, nu este o luptă împotriva societăţii, este doar trecerea dincolo de societate. Nu este anti-socială, este asocială; nu are nimic de-a face cu societatea. Nu este împotriva sclaviei, este pentru libertate - libertatea de a fi.

Uită-te la viaţa ta. Eşti un om liber? Eşti înlănţuit de o mie şi unu de lucruri, de o mie şi una de bariere. Poate că nu vrei să le vezi - este foarte stânjenitor, poate că nu le vei recunoaşte - este dureros, dar aceasta nu schimbă situaţia: eşti un sclav. Pentru a trece în dimensiunea tantrei va trebui să îţi recunoşti sclavia. Are rădăcini foarte adânci. Trebuie să te eliberezi de ele.

Nu mai continua să fii împăciutor cu tine însuţi, nu te mai autoconsola, nu continua să îţi spui: "Totul este în regulă". Nu este, nimic nu este în regulă, întreaga ta viaţă este un coşmar. Priveşte! Nu este nici un pic de poezie, nici un pic de muzică, şi nici dans, şi nici iubire şi nici rugăciune. Viaţa ta nu este o sărbătoare. Bucurie? - este doar un cuvânt din dicţionar. fericire? - da, ai auzit de ea, dar nu ştii nimic despre ea. Dumnezeu? - în

temple, în biserici. Da, oamenii vorbesc despre El, dar aceia care vorbesc, nu-L cunosc. Aceia care-L aud, nu-L înţeleg. Tot ceea ce este frumos pare a fi lipsit de sens; şi tot ceea ce este lipsit de sens pare a fi foarte, foarte important.

O persoană continuă să strângă bani şi crede că face ceva foarte semnificativ. Prostia oamenilor este infinită. Ai mare grijă! Dacă-i permiţi, îţi va distruge întreaga viaţă. A distrus vieţile a milioane de oameni de-a lungul vremii.

Devin-o cât mai conştient - aceasta este singura posibilitate de a ieşi din ignoranţă.

Înainte de a începe să discutăm *sutra*-ele de astăzi, trebuie să înţelegeţi un aspect legat de Tantra. V-am mai spus câteva lucruri despre asta - dar trebuie să vă mai spun câte ceva. În primul rând, tantra spune că nici un bărbat nu este doar bărbat şi nici o femeie nu este doar femeie; fiecare bărbat este atât bărbat cât şi femeie şi, la fel, o femeie este în acelaşi timp femeie şi bărbat. De fapt, nimeni nu este doar Adam şi nimeni nu este doar Eva: suntem Adam-Eva. Acesta este unul dintre cele mai importante principii care au fost descoperite prin introspecţie.

Psihologia modernă a devenit conştientă de aceasta. Este numită bisexualitate. Dar Tantra o cunoaşte şi o proclamă de cel puţin cinci mii de ani. Este una dintre cele mai mari descoperiri din lume pentru că, având această înţelegere, te poţi orienta spre interior; altfel nu te poţi orienta spre interior. De ce se îndrăgosteşte un bărbat de o femeie? - pentru că poartă în el o femeie, altfel nu s-ar îndrăgosti. Şi de ce se îndrăgosteşte de o anumită femeie? Doar sunt atâtea mii de femei. Dar de ce, dintr-o dată, o anumită femeie devine cea mai importantă pentru tine, ca şi cum toate celelalte femei ar fi dispărut şi aceea ar fi unica femeie din lume. De ce? De ce te atrage un anumit bărbat? De ce, de la prima vedere, ceva tresare brusc în fiinţa ta? Tantra spune: fiecare bărbat are şi o natură feminină, fiecare femeie are şi o natură masculină. Când cineva din afară seamănă cu femininul (sau masculinul) din tine te îndrăgosteşti - acesta este sensul iubirii.

Nu prea înţelegi. Pur şi simplu dai din umeri - spui "aşa s-a întâmplat". Dar există un mecanism subtil. Oare de ce s-a întâmplat cu o anumită femeie? De ce nu cu altele? Pentru că imaginea ta interioară se potriveşte oarecum cu femeia din exterior. Ceva se suprapune peste imaginea interioară şi îţi spui: "aceasta este femeia pe care o caut" sau "acesta este bărbatul ideal"; acest sentiment este iubirea. Dar femeia din afară nu va fi la înălţimea aşteptărilor,

pentru că nici o femeie din afară nu va întruchipa fidel femeia din tine. Poate că ea se potriveşte într-o oarecare măsură - există o atracţie, un magnetism, dar se va epuiza mai devreme sau mai târziu. În curând vei constata că sunt o mie şi unu de lucruri care nu-ţi plac la acea femeie. Va trece un timp până să-ţi dai seama de aceste lucruri.

La început vei fi exaltat, entuziasmat, la început asemănarea te va copleşi. Dar, încet- încet, vei descoperi că sunt o mie şi unu de lucruri - detalii ale fiinţei ei - care nu se potrivesc idealului tău interior, vei descoperi că vă înstrăinaţi. Da, o vei iubi în continuare, dar iubirea va fi lipsită de efervescenţă, acea trăire romantică va dispare. Şi ea, la rândul ei, va recunoaşte că o atrage ceva din tine, dar ansamblul nu o mai atrage. Din această cauză fiecare soţ încearcă să o schimbe pe soţia sa şi fiecare soţie încearcă să îşi schimbe soţul. De fapt, ce încearcă ei să facă şi de ce? De ce o femeie încearcă în permanenţă să-şi schimbe soţul? Pentru ce? Ea s-a îndrăgostit de acest bărbat, apoi imediat a început să îl modeleze. În clipa când devine conştientă de neconcordanţe, doreşte să le elimine. Ar dori să elimine anumite părţi din acel bărbat, în aşa fel încât el să întruchipeze fidel idealul ei masculin. Şi soţul încearcă să o schimbe pe ea, dar nu chiar atât de energic, nu cu atâta încăpăţânare ca femeia, deoarece soţul oboseşte foarte repede - femeia speră mai mult timp.

Femeia se gândeşte: "Astăzi sau mâine sau poimâine - într-o zi o să-l transform". Durează aproape douăzeci, douăzeci şi cinci de ani pentru a recunoaşte faptul că nu-l poţi transforma pe celălalt. Când ajunge pe la cincizeci de ani, femeia a trecut de menopauză şi bărbatul de andropauză; atunci cu adevărat îmbătrânesc şi, încet, încet, îşi dau seama că nu s-a schimbat nimic. Au încercat din toate puterile, în toate felurile... femeia rămâne aceeaşi şi bărbatul rămâne acelaşi. Nici un om obişnuit nu poate transforma pe nimeni. Aceasta este o atitudine înţeleaptă - o înţelegere superioară.

Acesta este motivul pentru care oamenii vârstnici devin mai toleranţi: ştiu că nu se poate face nimic. Acesta este motivul pentru care bătrânii au mai mult tact: ştiu că lucrurile sunt aşa cum sunt. Acesta este motivul pentru care bătrânii devin mai îngăduitori. Tinerii sunt foarte furioşi şi neîngăduitori. Ei vor să schimbe totul. Ei vor să facă lumea aşa cum şi-ar dori-o ei. Ei se străduiesc cu ardoare, dar aceasta nu s-a întâmplat niciodată; nu se poate întâmpla - nu este în firea lucrurilor.

Bărbatul din afară nu îl poate întruchipa fidel pe cel din interior şi femeia din afară nu va putea fi niciodată identică cu cea din interior. De aceea, iubirea aduce plăcere, dar şi durere. Iubirea aduce fericire, dar şi nefericire. Şi nefericire este mult mai multă decât fericire.

Atunci, ce este de făcut? Ce soluţie aduce tantra? Ce se poate face în această situaţie?

Tantra spune: Nu există nici o posibilitate de a găsi împlinirea în afară, va trebui să vă orientaţi spre interior. Va trebui să vă descoperiţi femeia şi bărbatul interior. Va trebui să stabiliţi între ei o simbioză. Aceasta este o mare realizare, singura realizare.

Cum poate fi posibil? Încercaţi să înţelegeţi această anatomie subtilă. Am discutat despre cele şapte *chakra*-e, despre fiziologia tantrică. Din cele şapte *chakra*-e, în primele şase dualitatea persistă; cea de-a şaptea este non-dualã.

Există trei perechi de *chakra*-e care trebuie să se armonizeze în fiinţa noastră: *muladhara-svadhisthana, manipura-anahata, vishuddha-ajna.*

Când energia este orientată spre exterior, ai nevoie de o femeie din afară. Poţi arunca doar o privire, pentru un moment, pentru că unirea cu o femeie din afară nu poate fi permanentă - poate fi doar momentană. Numai pentru un moment vă puteţi pierde unul în celălalt. Din nou eşti aruncat înspre tine, eşti aruncat înapoi cu totul.

Divorţul apare atât de repede în căsnicie încât este frustrant. Toţi îndrăgostiţii sunt persoane frustrate. Ei speră mult, speră contrar experienţei; speră din nou şi din nou dar nu se poate face nimic - nu poţi distruge legile naturii. Trebuie să le înţelegi şi să le transcenzi.

Întâlnirea din afară nu poate fi decât momentană; doar întâlnirea interioară poate deveni eternă. Şi cu cât ajungi mai sus, cu atât este mai durabilă.

Chiar când faci dragoste cu o femeie din afară, aminteşte-ţi interiorul, spune Tantra. Fă dragoste cu o femeie din afară, dar aminteşte-ţi de interior. Lasă-ţi conştiinţa să se orienteze spre interior - uită complet femeia. În momentul orgasmului uită complet bărbatul şi femeia. Închide ochii şi fii în interior, şi transformă actul amoros în meditaţie. Când energia este pusă în mişcare, nu pierde ocazia. Acesta este momentul când poţi realiza conexiunea - când poţi porni într-o minunată călătorie interioară.

În mod obişnuit este dificil să priveşti în interior, dar într-un moment de iubire nu eşti ca de obicei. Într-un moment de iubire fiinţa a atins apogeul. Când se produce orgasmul, întreaga ta energie vibrează; fiecare celulă,

fiecare fibră dansează într-un ritm, într-o armonie pe care nu o întâlneşti în viaţa obişnuită. Acesta este momentul armoniei, foloseşte-l ca punte spre interior. În timp ce faci dragoste să devii meditativ, să priveşti înăuntru.

În acel moment se deschide o uşă. Aceasta este experienţa tantrică. În acel moment se dechide o uşă şi tantra spune că te simţi fericit numai pentru că se deschide acea uşă şi o parte din fericirea ta se revarsă spre interiorul fiinţei tale. Nu vine de la femeia din afară, nu vine de la bărbatul din afară: vine din esenţa fiinţei tale. Celălalt este doar un prieten care, unit cu tine, participă la aceeaşi experienţă.

Tantra nu spune că a avea o relaţie sexuală cu cineva este un păcat, spune doar că aceasta nu duce prea departe. Nu condamnă, acceptă ca fiind natural. Dar spune că, transformând sexul în dragoste, te poţi ridica pe valul de iubire pentru a ajunge departe în interiorul fiinţei tale. În acel moment de emoţie, te desprinzi de pământ, poţi să zbori. Arcul tău poate conduce săgeata spre ţintă. Poţi deveni un Saraha.

Dacă atunci când faci dragoste devii meditativ, devii tăcut, începi să priveşti spre interior, închizi ochii, uiţi de bărbatul sau de femeia din afară, atunci se produce un adevărat miracol: femeia şi bărbatul tău interior fuzionează.

Uneori se întâmplă fără ca tu să fii conştient. Mulţi *sannyasini* mi-au scris scrisori... Nu le-am răspuns niciodată până acum pentru că răspunsul nu a fost posibil; acum pot să răspund, veţi fi capabili să înţelegeţi.

Un *sannyasin* îmi scrie tot timpul şi probabil că se întreabă de ce nu-i răspund... Îmi scrie că atunci când mă ascultă vorbind, el simte că ajunge la orgasm. Întregul său corp intră în vibraţie şi are aceleaşi senzaţii ca şi atunci când făcea dragoste cu o femeie. Devine foarte încurcat - este şi normal! Pierde şirul a ceea ce asculta, uită... şi emoţia este atât de mare şi bucuria este atât de mare încât devine îngrijorat. Ce se întâmplă? Ce se petrece în interiorul său? Iată ce se întâmplă: Bărbatul tău interior întâlneşte femeia interioară. Aceasta este bucuria intrării în meditaţie, a intrării în rugăciune. Acesta este mecanismul sărbătorii tale interioare. Şi în momentul în care ambele aspecte ale fiinţei tale sunt dinamizate, energia este eliberată. Exact ca atunci când faci dragoste cu iubita ta. Când se întâlnesc *svadhisthana* şi *muladhara*, energia este eliberată şi acea energie este sublimată în *manipura*.

O dată ce te-ai familiarizat cu prima întâlnire dintre principiile masculin şi feminin de la nivelul lui *muladhara* şi *svadhisthana*, într-o zi se va produce

dintr-o dată cea de-a doua întâlnire. Iar energia rezultată din cea de-a doua întâlnire, face posibilă cea de-a treia întâlnire.

A treia întâlnire este între *vishuddha* şi *ajna*. Şi când se produce cea de-a treia întâlnire, se eliberează energie pentru cea de-a patra, care nu este o întâlnire, nu este uniune ci este însăşi Unitatea. *Sahasrara* este singura *chakra* nepolară, care nu are aspect masculin-feminin. Adam şi Eva au dispărut unul în altul, total, definitiv. Bărbatul a devenit femeie, femeia a devenit bărbat; au dispărut toate diferenţele. Aceasta este întâlnirea absolută, eternă. Hinduşii numesc aceasta *satchitananda*. Isus numeşte aceasta "Împărăţia lui Dumnezeu".

De fapt, numărul 7 a fost folosit de toate religiile. cele şapte zile sunt simbolice. Cea de-a şaptea zi este zi de sărbătoare, ziua cea sfântă. Dumnezeu a lucrat şase zile şi în cea de-a şaptea zi s-a odihnit. Asupra a şase *chakra*-e va trebui să lucrezi, a şaptea este cea a marelui repaus, odihna deplină, relaxarea absolută; ai ajuns acasă.

În cea de-a şaptea zi nu mai reprezinţi o manifestare a dualităţii, toate polarităţile dispar, toate deosebirile dispar. Noaptea nu mai este noapte şi ziua nu mai este zi. Vara nu mai este vară şi iarna nu mai este iarnă. Materia nu mai este materie şi mintea nu mai este minte; ai trecut dincolo. Aceasta este spaţiul transcedental pe care Buddha îl numeşte *nirvana*.

Aceste trei întâlniri în fiinţa ta şi realizarea celei de a patra au şi o altă dimensiune. Am mai discutat despre cele patru stări: somn, vis, veghe şi *turiya*. *Turiya* reprezintă "a patra", "dincolo". Aceste şapte *chakra*-e şi trecerea prin ele sunt corelate, de asemenea, cu cele patru stări.

Prima întâlnire, dintre *muladhara* şi *svadhisthana* este ca şi somnul. Întâlnirea se produce dar nu eşti foarte conştient de ea. Te vei bucura de ea şi vei simţi o mare prospeţime răsărind în tine. Te vei simţi foarte odihnit, ca după un somn profund dar nu vei fi capabil să vezi clar - este foarte întuneric. Bărbatul şi femeia s-au întâlnit în tine, dar nu s-au întâlnit în conştient. Întâlnirea lor nu s-a produs la lumina zilei, ci în întunericul nopţii. Da, rezultatul se va face simţit, consecinţele se vor simţi. Te vei simţi dintr-o dată mai energic, mai radios, mai strălucitor. Chiar şi ceilalţi vor începe să perceapă ceva mai special în prezenţa ta, o anumită vibraţie deosebită. Dar tu nu vei fi perfect conştient de ceea ce se întâmplă. Aşa că prima întâlnire este ca şi în somn.

A doua întâlnire este ca în vis - când *manipura* şi *anahata* se întâlnesc, întâlnirea cu femeia din tine este ca şi cum v-aţi întâlni în vis. Da, îţi poţi

aminti câte ceva. Aşa cum dimineaţa îţi poţi aminti visul pe care l-ai avut noaptea trecută - pe ici pe colo, câteva imagini; poate ai uitat câte ceva, poate nu-ţi aminteşti totul - dar poţi totuşi să-ţi aminteşti frânturi din el. Vei deveni mai conştient de el. Vei începe să simţi că ceva se întâmplă. Vei începe să simţi că te schimbi, că se produce o transformare, că nu mai eşti ca înainte. Şi de la a doua întâlnire vei începe să devii conştient că ataşamentul tău pentru femeia din afară se diminuează. Ataşamentul tău pentru bărbatul din afară nu mai este atât de puternic ca mai înainte.

Şi după prima întâlnire se va produce o schimbare, dar nu vei fi conştient de ea. La prima s-ar putea să constaţi că nu mai depinzi atât de mult de iubita *ta*, dar nu vei fi capabil să înţelegi că, de fapt, nu mai depinzi deloc de *nici o* femeie. S-ar putea să te gândeşti că te-ai plictisit de iubita ta, că ar fi mai bună o schimbare de aer, că ar fi mai potrivit un alt gen de femeie. Aceasta va fi doar o presupunere. La a doua întâlnire, vei începe să simţi că nu mai există nici o femeie sau bărbat exterior, atenţia ta se orientează spre interior.

La cea de-a treia polarizare devii perfect lucid. Este ca o trezire. *Vishuddha* întâlneşte *ajna*... vei deveni perfect conştient. Prima polarizare se produce în întunericul din miez de noapte, cea de-a doua se produce în amurg, între zi şi noapte; a treia se produce în miezul zilei - eşti perfect treaz, totul este clar. Acum ştii că ai terminat cu exteriorul; vei simţi compasiune. Femeia care te-a ajutat până acum îţi este bună prietenă, bărbatul care te-a adus până aici îţi este bun prieten; îi eşti recunoscător.

Veţi deveni recunoscători şi plini de compasiune unul faţă de celălalt. Aşa se întâmplă întotdeauna când apare înţelegerea - aduce compasiunea. Dacă îţi părăseşti soţia şi fugi în pădure, aceasta arată pur şi simplu că eşti crud şi compasiunea nu a apărut. Această atitudine nu poate veni decât din neînţelegere, nu poate veni din înţelegere. Dacă înţelegi, atunci vei avea compasiune.

Când Buddha a devenit iluminat, primul lucru pe care l-a spus discipolilor a fost "Aş vrea să merg să vorbesc cu Yashodhara", soţia lui... Ananda a fost foarte nedumerit. A spus "ce rost are să te întorci la palat şi să vorbeşti cu soţia ta? Doar ai părăsit-o de ani de zile. Au trecut doisprezece ani." Şi Ananda a fost nedumerit deoarece nu înţelegea cum se poate gândi un Buddha la soţia lui. Buddha nu ar trebui să gândească aşa. După ce au plecat ceilalţi, Ananda i-a spus lui Buddha "Nu este bine, ce vor crede oamenii?"

Buddha a spus: "Ce vor crede oamenii? Trebuie să-mi arăt recunoştinţa faţă de ea, trebuie să-i mulţumesc pentru ajutorul pe care mi l-a dat. Şi

trebuie să-i dăruiesc ceva din ceea ce mi s-a întâmplat - îi sunt dator măcar atât. Trebuie să mă duc."

Şi s-a întors. S-a dus la palat. A văzut-o pe soţia lui. Bineînţeles că Yashodhara era supărată! Acest bărbat a fugit într-o noapte fără să-i spună un cuvânt. Ea i-a spus lui Buddha "N-ai putut să ai încredere în mine? Puteai să-mi spui că vrei să pleci şi aş fi fost ultima femeie din lume care să încerce să te reţină. N-ai putut să ai nici măcar atâta încredere în mine?" Şi plângea. Doisprezece ani de supărare pentru că acest bărbat a fugit ca un hoţ în miez de noapte - dintr-o dată, fără să o prevină în nici un fel.

Buddha şi-a cerut iertare şi a spus "A fost din neînţelegere, eram ignorant, eram inconştient. Dar acum sunt conştient şi ştiu - aşa că m-am întors. M-ai ajutat extraordinar de mult. Uită tot ce-a fost, acum nu are rost să ne mai gândim la «laptele care s-a tăiat». Priveşte-mă! S-a întâmplat ceva minunat. Am ajuns acasă. Şi am simţit că cea mai mare datorie o am faţă de tine, că trebuie să vin şi să-ţi transmit, să-ţi împărtăşesc experienţa mea."

Supărarea a trecut, furia a dispărut, Yashodara a privit printre lacrimi. "Acest bărbat s-a schimbat fantastic", acesta nu era bărbatul pe care-l cunoscuse ea. Nu era câtuşi de puţin acelaşi bărbat; acesta îi apărea luminos, radios, aproape că putea să vadă o lumină în jurul lui. Şi era atât de liniştit, de tăcut; aproape că dispăruse. Prezenţa lui era aproape o absenţă. Şi apoi, împotriva voinţei sale, a căzut la picioarele lui şi a cerut să fie iniţiată.

Atunci când înţelegi, trebuie să existe compasiune. De aceea, eu nu le spun discipolilor mei să-şi părăsească familiile. Fiţi acolo.

Rabindranath a scris o poezie despre o poezie despre un incident petrecut la sosirea lui Buddha. Yashodhara l-a rugat un lucru: "Spune-mi ceva!" a spus ea "Ceea ce tu ai realizat... îmi dau seama că ai realizat, ceva este... Nu ştiu ce este - spune-mi un singur lucru: nu ar fi fost posibil să realizezi aici, în această casă?" Buddha nu a putut să spună nu. Ar fi fost posibil să ajungă la aceasta aici, în această casă. Acum el ştia. Pentru că realizarea Sinelui nu are nimic de-a face cu codrul sau cu oraşul, cu familia sau cu *ashram*-ul - nu are nimic de-a face cu vreun loc; are de-a face numai cu esenţa fiinţei tale, iar ea este accesibilă în orice loc.

Întâi ai să începi să simţi că ataşamentul tău faţă de celălalt scade. Va fi un fenomen foarte obscur - întuneric - privind printr-o sticlă fumurie, privind printr-o dimineaţă foarte ceţoasă. În faza a doua, lucrurile devin puţin mai clare, ca un vis; ceaţa nu mai este atât de deasă. În faza a treia eşti complet treaz. S-a produs: femeia interioară a întâlnit bărbatul interior. A dispărut

bipolaritatea, dintr-o dată eşti unul. Schizofrenia a dispărut; dintr-o dată nu mai eşti scindat.

Prin această integrare devii individual. Înainte de asta nu eşti un individ, eşti o mulţime: eşti o gloată, eşti mulţi oameni, eşti multipsihic. Dintr-o dată se face ordine. Asta ne spune această povestire antică.

Omul a cerut trei zile... Uneori, dacă vei încerca să pătrunzi înţelesul acestor scurte povestiri, te vei minuna; simbolurile lor sunt foarte profunde. Omul a cerut trei zile pe care să le petreacă în linişte. De ce trei zile? Ele reprezintă cele trei stări: în somn, în vis, în veghe, el a dorit să se pună în ordine. Prima oară se întâmplă în somn, apoi se întâmplă în vis, apoi se întâmplă când eşti treaz. Şi când tu eşti în ordine, întreaga ta existenţă este în ordine. Când eşti un individ - nu o individualitate - când scindarea ta a dispărut şi există o punte interioară între tine şi Divinitate - atunci toată viaţa ta este susţinută de acea punte. O să pară paradoxal dar trebuie să fie spus: individualul este universalul. Când ai devenit individual, brusc realizezi că eşti universal. Până acum te gândeai că eşti separat de existenţă. Acum nu mai poţi gândi aşa.

Adam şi Eva au dispărut unul în celălalt. Acesta este ţelul pe care fiecare încearcă să-l atingă într-un fel sau altul. Tantra este cea mai sigură ştiinţă pentru a realiza aceasta. Aceasta este ţinta.

Încă câteva lucruri:

V-am spus că *muladhara* trebuie să fie detensionată, numai atunci energia poate ascensiona, spre interior. Şi, "spre interior" şi "ascendent" înseamnă acelaşi lucru; "în afară" şi "descendent" sunt echivalente. Energia se poate orienta în interior sau ascendent doar atunci când *muladhara* este armonios dinamizată. Aşa că, în primul rând trebuie deblocată *muladhara*. Oamenii de obicei îşi menţin centrul sexual foarte încordat. Societatea v-a făcut foarte atenţi la centrul sexual; v-a făcut să fiţi obsedaţi de el, aşa că-l menţineţi foarte contractat. Aţi putea să fiţi doar martori. Vă menţineţi organele genitale tot timpul tensionate, de parcă v-ar fi teamă că dacă v-aţi relaxa s-ar putea întâmpla ceva rău. Relaxaţi-vă! Nu vă temeţi, teama generează tensiuni. Abandonaţi teama. Actul amoros este frumos; nu este un păcat, este o virtute.

O dată ce vă veţi gândi la el ca la o virtute, veţi fi capabili să vă relaxaţi. V-am vorbit înainte despre cum se relaxează *muladhara* şi v-am vorbit despre cum se relaxează *svadhisthana*; care este centrul morţii. Să nu vă temeţi de moarte. Acestea sunt cele două temeri care au dominat umanitatea: frica de

sex şi frica de moarte. Ambele temeri sunt periculoase; nu v-au permis să evoluaţi. Abandonaţi ambele temeri.

A treia *chakra* este *manipura*. La majoritatea oamenilor este încărcată cu emoţii negative. Din această cauză apar tulburări gastrice - când eşti tulburat emoţional, *manipura* este imediat afectată. În toate limbile pământului există expresii ca: "Nu pot să înghit (să diger) asta!", este literalmente adevărat. Uneori, când nu poţi să înghiţi un anumit lucru, începe să-ţi fie greaţă, simţi nevoia să vomiţi. Uneori chiar se întâmplă - vomitat fiziologic. Cinev a spus ceva şi tu nu poţi să înghiţi asta; şi, dintr-o dată apare greaţa, vomiţi, şi după aceea te simţi foarte relaxat.

În yoga există tehnici speciale pentru aceasta. Se bea dimineaţa o cantitate suficientă de apă cu sare - apa trebuie să fie călduţă - apoi se vomită. Ajută pentru a relaxa *manipura*. Este o tehnică foarte importantă, o tehnică de purificare de importanţă majoră. (se numeşte *Vamana dhauti*, n.t.)

Veţi fi surprinşi, dar în prezent numeroase terapii moderne au devenit conştiente de aceasta - că vomitatul ajută. "Action Analysis" este conştientă de faptul că vomitatul ajută. De asemenea, "Primal Therapy". Relaxează *manipura*: Tantra şi yoga au fost dintotdeauna conştiente de asta.

Emoţiile negative: furia, ura, gelozia, şi aşa mai departe - toate aceste sentimente negative educaţia ne-a învăţat să le reprimăm; *manipura* noastră este prea încărcată. Aceste emoţii reprimate nu permit energiei să ascensioneze; aceste emoţii reprimate funcţionează ca un bolovan: vă blochează drumul. Encounter, Gestalt şi alte terapii de acest gen, toate acţionează, fără să ştie, asupra lui *manipura*. Încearcă să-ţi provoace furia, încearcă să-ţi provoace gelozia, lăcomia; îţi provoacă agresivitatea, violenţa, în aşa fel încât acestea să se ridice la suprafaţă. Societatea a acţionat în felul următor: te-a antrenat să reprimi tot ceea ce este negativ, şi să te prefaci că este pozitiv. Amândouă atitudinile sunt periculoase. Să te prefaci că totul este bine este un comportament prostesc, ipocrit; să reprimi ceea ce este negativ este periculos, este otrăvitor, îţi otrăveşte propriul sistem.

Tantra spune: eliminaţi reprimările de orice fel. Dacă apare furia, nu o reprimaţi; dacă apare agresivitatea, nu o reprimaţi. Tantra nu spune: du-te şi omoară un om. Dar Tantra spune că există o mie şi unul de feluri de a descătuşa emoţiile reprimate. Te poţi duce în grădină să spargi lemne. I-aţi privit pe tăietorii de lemne? Par cei mai tăcuţi oameni. I-aţi privit pe vânători? Vânătorii sunt oameni foarte buni. Fac un lucru foarte murdar, dar ei sunt oameni buni. Ceva se întâmplă cu ei atunci când vânează. Prin

uciderea animalelor, furia lor, agresivitatea lor este dizolvată. Oamenii aşazişi non-violenţi sunt cei mai urâţi din lume. Ei nu sunt oameni buni pentru că în ei este închis un vulcan. Nu te poţi simţi în largul tău cu ei. Este ceva prezent în mod periculos acolo. Îl poţi simţi, îl poţi atinge; emană din ei. Te poţi duce în pădure să ţipi, să urli - "Primal Therapy", "Encounter" şi "Gestalt" sunt un ajutor fantastic pentru a relaxa *manipura*.

Odată ce *manipura* este relaxată, apare un echilibru între negativ şi pozitiv. Şi atunci când negativul şi pozitivul sunt în echilibru, trecerea este liberă, energia poate urca mai sus. Atunci *manipura* va fi armonios dinamizată. Dacă *manipura* este blocată, atunci energia nu poate ascensiona. Ca atare, *maipura* trebuie să fie relaxată.

Armonizarea polarităţilor poate fi de mare ajutor în stabilirea echilibrului fiinţei. Acesta este motivul pentru care accept aplicarea a nenumărate metode în acest *ashram*. Tot ceea ce poate ajuta trebuie să fie utilizat, pentru că omul a decăzut atât de mult, încât toate sursele de ajutor trebuie să devină disponibile. Poate că nu sunteţi capabili să înţelegeţi de ce vă pun la dispoziţie toate metodele: Yoga, Tantra, Tao, Sufism, Jainism, Buddhism, Hinduism, Gestalt, Psychodrama, Encounter, Primal Therapy (Terapie primară), Echilibrarea polarităţilor, Rolfing, Integrare structurală; de ce vă pun la dispoziţie toate acestea? Niciodată nu s-au practicat toate acestea la un loc în vreun *ashram* din Orient. Există un motiv: omul a decăzut atât de mult, încât toate sursele trebuies abordate - numai aşa mai există vreo speranţă - altfel, omul este osândit.

A patra *chakra* este *anahata*. Îndoiala este principalul obstacol al acestei *chakra*-e. Dacă eşti o persoană neîncrezătoare, cea de-a patra *chakra* va rămâne închisă. Încrederea o deschide. Aşa că, tot ceea ce produce îndoială îţi distruge inima. *Anahata* este *chakra* inimii. Logica, dăltuirea logică, argumentarea, prea multa raţionalitate, prea mult Aristotel în tine, distrug *anahata*. Filozofia, scepticismul, distrug anahata. Dacă vrei să-ţi deschizi *anahata*, va trebui să fii mai încrezător. Poezia ajută mai mult decât filozofia şi intuiţia ajută mai mult decât raţiunea şi a simţi ajută mai mult decât a gândi. Aşa că va trebui să treci de la îndoială la încredere; numai atunci se poate deschide *anahata*. *Anahata* ta devine capabilă să primească energia din *manipura*. Îndoiala o usucă, nu poate permite trecerea acestei energii. Cu încredere, ea se deschide şi permite ascensionarea energiei.

Apoi a cincea: *vishuddha*. Non-creativitate, imitativitate, a te comporta precum papagalii şi maimuţele - acestea toate îi dăunează.

Chiar acum câteva zile am citit o scurtă anecdotă:

"Un elev a fost întrebat: «Zece maimuţe-imitatoare stau pe un zid. Una din ele a sărit şi a plecat. Câte au rămas?»

Şi copilul a spus: «Nici una».

Profesorul spune: «Nici una? Doar una a plecat!»

Şi copilul răspunde: «Sunt maimuţa imitatoare».

Când sare una, sar toate."

Vishuddha este distrusă de mimetism. Nu fi un imitator, nu fi doar o copie la indigo. Nu încerca să devii un Buddha, nu încerca să devii un Isus. Aveţi grijă. Nici o imitare nu vă ajută. *Vishuddha* este distrusă de non-creativitate, de limitări şi este dinamizată de creativitate, de expresivitate, de găsirea unui stil propriu de viaţă, de a avea suficient curaj să faci "ceva în felul tău-propriu". Arta, cântecul, muzica, dansul, inventivitatea - toate sunt de un mare ajutor. Este bine să fii inventiv în orice ai face. Încearcă să aduci o notă de individualitate, lasă amprenta ta. Chiar şi când speli pe jos, poţi să o faci în felul tău. Poţi să fii creativ în tot ceea ce faci. În măsura în care devii creativ, *vishuddha* se va deschide. Şi atunci când *vishuddha* se deschide energia poate ascensiona spre *ajna*, centrul celui de-al treilea ochi, cel de-al şaselea centru al fiinţei.

Acesta este procesul: purificaţi mai întâi fiecare centru, fiţi atenţi cu ceea ce-i dăunează şi ajutaţi-l în aşa fel încât să ajungă să funcţioneze normal. Blocajele odată înlăturate... energia ascensionează.

Deasupra celui de-al şaselea este *sahasrara*, *turiya*, lotusul cu o mie de petale. Înfloreşti. Da, exact aşa se întâmplă. Omul este un arbore: *muladhara* este rădăcina şi *sahasrara* este floarea. Când floarea s-a deschis, parfumul tău se revarsă pretutindeni în jur. Aceasta este unica rugăciune; aceasta este singura ofrandă adusă la picioarele Divinului. Florile de împrumut n-au nici o valoare, florile furate din copaci nu sunt primite; trebuie să înfloreşti şi să oferi propriile tale flori.

Şi acum *sutra*-ele:

După deliciile sărutului cel însetat tânjeşte
Luându-l drept realitate ultimă.

Sărutul este simbolic - simbolic pentru orice întâlnire dintre un *yin* şi un *yang*, între masculin şi feminin, între *Shiva* şi *Shakti*. Dacă te ţii de mână cu o femeie - aceasta este o sărutare: mâinile se sărută una pe cealaltă, sau, dacă

îi atingi buzele cu buzele tale - este o sărutare; sau organele voastre genitale împreună - aceasta este, de asemenea, un sărut. Deci sărutul simbolizează, în Tantra, toate întâlnirile dintre polarităţi. Uneori, puteţi săruta o femeie doar privind-o. Dacă privirile voastre se întâlnesc şi se ating - este un sărut; întâlnirea s-a produs.

După deliciile sărutului cel însetat tânjeşte
Luându-l drept realitate ultimă.

Saraha spune că cel înşelat - oamenii care nu sunt deloc conştienţi de ceea ce fac - continuă să tânjească după celălalt: bărbatul după femeie, femeia după bărbat. Ei tânjesc tot timpul să-l întâlnească pe celălalt. Şi întâlnirea nu se produce niciodată. Iată adevărata absurditate: că tânjeşti şi tânjeşti şi doreşti şi doreşti şi nu primeşti decât frustrare. Saraha spune că aceasta nu este cunoaşterea realităţii ultime. Cunoaşterea Realităţii Ultime este cea care se realizează în *Sahasrara*. Odată ce s-a realizat, este pentru eternitate. Este singura reală. Întâlnirea care are loc în exterior este ireală, momentană, temporară, doar o amăgire.

Ca un bărbat ce-şi părăseşte casa şi, stând în prag
Roagă o femeie să-i povestească despre plăcerile senzuale.

În primul rând: **Îşi părăseşte casa.**.. Îţi părăseşti casa, esenţa fiinţei tale, în căutarea unei femei dinafară... şi femeia este în interior. Îţi va lipsi oriunde vei merge - poţi să alergi prin toată lumea şi să vânezi tot felul de femei şi bărbaţi. Este un miraj, este ca şi cum ai alerga după curcubeu - nu-l vei avea niciodată. Femeia este în interior... şi tu părăseşti casa.

Şi apoi, **stând în prag**.. Şi acesta este un simbol. Stai mereu la poartă, legat de simţuri - acelea sunt porţi. Ochii sunt porţi, mâinile sunt porţi, organele genitale sunt porţi, urechile sunt porţi - toate acestea sunt porţi. Noi stăm tot timpul în prag. Privind prin ochi, auzind prin urechi, încercând să atingem cu mâinile, omul rămâne tot timpul în prag şi uită să intre în casă. Şi de aici apare absurditatea: nu cunoşti iubirea şi întrebi o femeie despre plăceri, despre experienţele ei. Crezi că ascultând diverse lucruri din experienţa ei vei deveni fericit. Este ca şi cum ai lua menuul drept mâncare.

Saraha spune că mai întâi îţi părăseşti fiinţa - stai în prag - apoi îi întrebi pe alţii ce este plăcerea, ce este viaţa, ce este bucuria, ce este Dumnezeu. Şi Dumnezeu aşteaptă tot timpul în tine. El sălăşluieşte în tine... şi tu îi întrebi pe alţii. Şi crezi că dacă îi asculţi pe ei vei ajunge la vreo înţelegere?

Aţâţarea forţelor vitale în casa deşertăciunii
A determinat apariţia nenumăratelor plăceri grosiere
Astfel de yoghini se sting în mizerie,
căci s-au prăbuşit din spaţiul celest,
ademeniţi de viciu.

Mai întâi: sexul nu este doar plăcerea absolută, este doar începutul, alfa, ABC-ul, nu este omega. Sexul nu este Realitatea Ultimă, nu este fericirea supremă, ci doar ecoul său; *sahasrara*
este departe. Când centrul tău sexual simte puţină fericire, aceasta va fi doar un ecou îndepărtat ce-şi are centrul în *sahasrara*. Cu cât te apropii mai mult de *sahasrara*, cu atât mai mare este fericirea...

Când îţi ridici nivelul de conştiinţă de la nivelul lui *muladhara* în *swadhisthana* te simţi mai fericit; această primă ascensiune este o mare bucurie. A doua este o bucurie şi mai mare. La cea de a treia aproape nu poţi crede că poate exista mai multă bucurie, însă poate exista mai multă pentru că eşti încă departe, nu foarte departe, dar încă departe de *sahasrara*. *Sahasrara* este pur şi simplu incredibilă. La acest nivel fericirea este atât de mare, încât tu nu mai exişti, există doar fericirea. Fericirea este atât de mare încât nu poţi spune "sunt fericit", pur şi simplu ştii că *eşti* fericire. În *sahasrara* eşti doar un fior de bucurie. Este normal. Bucuria există în *sahasrara* şi apoi trebuie să treacă prin şase planuri - se pierde mult; este doar un ecou. Fiţi atenţi, nu luaţi ecoul drept sunetul originar. Dar există chiar şi în ecou ceva din sunetul real. găsiţi firul realităţii din el. Găsiţi firul şi începeţi-să călătoriţi spre interior.

Aţâţarea forţelor vitale în casa deşertăciunii
A determinat apariţia nenumăratelor plăceri grosiere.

Şi din cauza amăgirii că sexul este plăcerea ultimă, atât de multe lucruri artificiale au căpătat atâta importanţă. Banii au devenit foarte importanţi, pentru că poţi cumpăra orice cu bani - poţi cumpăra sex... Puterea a devenit importantă, pentru că având putere poţi avea sex oricând doreşti. Un om sărac nu-şi poate permite aceasta. Regii aveau mii de soţii - chiar şi în secolul XX Nizam din Hyderabad a avut cinci sute de soţii. Normal, cel care are putere poate avea cât sex doreşte.

Din cauza acestei amăgiri, că sexul este realitatea ultimă, s-au ridicat nii de alte probleme: bani, putere, prestigiu.

Aţâţarea forţelor vitale în casa deşertăciunii...

Este doar imaginație; ceea ce tu crezi că este plăcere este doar imaginație.

Este auto-hipnoză, auto-sugestie.

Și odată ce te-ai autosugestionat, pare a fi plăcere.

Gândește-te: ții de mână o femeie... și te simți atât de plăcut. Este doar auto-hipnoză, este doar o idee pe care o ai în minte.

"Aţâţarea forţelor vitale"... Din cauza acestei idei, energia ta este aţâţată. Este aţâţată uneori doar vizionând un film - nu este nimeni, doar linii și culori - și energia ta poate fi aţâţată. Uneori, o simplă idee care apare îți poate aţâţa energia. Energia urmează imaginația.

Aţâţarea forţelor vitale în casa deşertăciunii... Poți crea vise, poți proiecta propriile vise pe ecranul deșertăciunii.

A determinat apariția nenumăratelor plăceri grosiere... Dă vei observa patologia umană vei fi uimit. Oamenii au așa niște idei că nu-ți vine să crezi că este adevărat. Unii bărbați nu pot face dragoste cu iubitele lor dacă nu văd imagini pornografice înainte - realul pare a fi mai puțin real decât irealul. Îi excită numai ceea ce nu este real. N-ați observat aceasta în propria voastră viață - că realul pare a fi mai puțin excitant decât irealul?

Uite, acolo este Rushma. A venit din Nairobi. Zilele trecute, ea m-a întrebat: "Tânjesc atât de mult după tine, Bhagavan, acolo, în Nairobi. Visez la tine, fantazez despre tine și am venit de atât de departe. Și acum inima mea nu mai bate așa tare. Ce s-a întâmplat? Nu s-a întâmplat nimic. Doar că suntem mai mult îndrăgostiți de imaginar decât de real. Irealul a devenit mai real. Așa că, în Nairobi ai un Bhagavan "al tău" - acesta este creat de imaginația ta, eu nu am nimic de-a face cu el - aceea este ideea ta. Dar când vii la mine, eu sunt aici, și atunci, dintr-o dată ideile tale imaginare nu mai sunt relevante. Vii aici cu un vis în minte. Realitatea mea va distruge visul. Nu uitați să vă mutați atenția din imaginar în real. Ascultați întotdeauna realul. Dacă nu vei fi foarte, foarte lucid, vei rămâne în tărâmul imaginației.

Imaginarul pare să ofere mai multe satisfacții, mai multe bucurii: doar se află sub controlul tău. Nasul lui Bhagavan poate fi oricât de lung - în imaginația ta. Poți gândi tot ce vrei. Nimeni nu te poate împiedica, nimeni nu poate pătrunde în imaginația ta; ești abolut liber. Mă poți zugrăvi cum dorești, poți spera... poți să faci ce vrei cu mine - ești liberă; ego-ul se simte foarte bine.

Din această cauză, când un Maestru este mort, discipolilor le este foarte ușor; cu un Maestru viu, ei sunt în dificultate. Buddha n-a avut niciodată mai

mulţi discipoli ca acum, după douăzeci şi cinci de secole. Isus a avut numai doisprezece discipoli - acum, jumătate din omenire. Priviţi impactul Maestrului absent: acum Isus este în mâinile voastre - puteţi să faceţi ce vreţi cu el. Nu mai este în viaţă şi deci nu vă mai poate distruge visele şi imaginaţiile. Dacă aşa-numiţii creştini l-ar vedea pe Isus cel adevărat, inimile lor ar înceta brusc să mai bată atât de tare. De ce? Pentru că nu ar crede; ei şi-au imaginat ceva, un anumit lucru. Şi Isus este o fiinţă reală. L-ai fi putut găsi stând lângă foc, glumind cu prietenii. Asta nu prea seamănă cu "unicul fiu îndumnezeit al lui Dumnezeu", nu pare a fi ieşit din comun. Atunci ai putea gândi că poate este doar un fiu al lui Joseph. Dar odată ce Isus nu mai este în viaţă, atunci el poate interfera cu imaginaţia ta. Îţi poţi crea despre el ce imagine doreşti.

Departe este mai uşor - imaginaţia are putere deplină. Cu cât te apropii de mine, cu atât mai puţină putere va avea imaginaţia ta. Şi nu vei fi capabilă să mă vezi decât dacă renunţi la imaginaţie. Aşa se întâmplă şi în cazul plăcerilor grosiere, instinctuale.

Astfel de yoghini se sting în mizerie,
căci ei s-au prăbuşit din spaţiul celest,
ademeniţi de viciu.

Dacă îţi imaginezi prea mult, îţi vei pierde spaţiul celest. Imaginaţia erotică necreatoare este samsara, imaginaţia creatoare este visul tău. Dacă visezi prea mult, îţi vei pierde spaţiul celest, vei pierde legătura cu Divinitatea; nu vei fi o fiinţă conştientă. Imaginaţia te va face greoi, te va supraîncărca; ei fi pierdut într-o himeră. Poţi să leşini în fantezia ta şi să crezi că este *samadhi*. Există oameni care leşină şi îşi închipuie că sunt în *samadhi*. Buddha a numit astfel de stare "*samadhi* fals". Acelaşi lucru îl spune şi Saraha: este un *samadhi* fals. A-ţi imagina despre Dumnezeu, a persevera în imaginaţia ta, a-ţi alimenta imaginaţia, a o cocoloşi din ce în ce mai mult, fantazând din ce în ce mai mult - vei leşina, îţi vei pierde conştienţa şi te vei cufunda în nenumăratele tale vise frumoase.

Numai că aceasta înseamnă să cazi din spaţiul celest. Şi Saraha spune că acesta este unicul viciu: să cazi din puritatea conştiinţei tale. Ce înţelege el prin "spaţiu celest"? Spaţiu fără vise. Visarea aparţine lumii, fără visare ajungi în *nirvana*.

Asemeni unui brahmin care aduce orez şi unt
Ca ofrandă văpăii focului.

În India, brahminii au făcut *yagnas*. Au oferit orez şi unt în foc, în vălvătaia focului şi şi-au închipuit că această jertfă ajunge la Dumnezeu. Stând în jurul focului, postind mai multe zile, realizând anumite ritualuri, invocând mecanic *mantra*-e, repetând anumite scripturi, poţi crea o stare de autohipnoză. Te poţi amăgi pe tine însuţi şi poţi să crezi că astfel ajungi la Dumnezeu.

Saraha spune: "Cei ce vor cu adevărat să-L cunoască pe Dumnezeu vor trebui să aprindă focul din interior - focul din afară nu este suficient. Şi cei care cu adevărat vor să atingă îndumnezeirea, vor trebui să ardă seminţele propriilor lor dorinţe - cu orezul nu faci nimic. Şi cei care cu adevărat vor să evolueze, vor trebui să-şi ardă ego-ul - cu untul nu faci nimic. Untul este doar un produs al laptelui, partea cea mai purificată a laptelui. Ego-ul este cel mai purificat vis; este ghee. A oferi ghee (unt clarificat) în foc nu ajută prea mult. Va trebui în schimb să aprinzi focul tău interior. Energia sexuală sublimată este asemănătoare unui foc. Devine o flacără. Este foc! Chiar şi când se pierde în afară, dă naştere vieţii; energia sexuală este cel mai miraculos lucru din univers. Prin energia sexuală ia naştere viaţa. Viaţa este foc: este o manifestare a focului. Fără foc, viaţa nu ar fi putut exista. Fără soare nu ar fi copaci, nu ar fi oameni, nici păsări, nici animale. Prin metamorfoză, jocul devine viaţă.

Atunci când faci dragoste la modul profan cu o femeie, focul este orientat spre în afară. Când priveşti spre interior, focul este orientat înăuntru. Şi când îţi arunci seminţele dorinţei, seminţele gândirii, seminţele ambiţiei, seminţele lăcomiei în acest foc, ele sunt arse. Şi apoi, în final, îţi arunci ego-ul - cel mai purificat vis - acesta este, de asemenea, ars. Aceasta este *yagna* adevărată, ritualul real, sacrificiul real.

Creând o cupă de nectar în spaţiul celest
Şi ia toate acestea, printr-o gândire visătoare,
drept Realitate Ultimă.

Şi crede, prin gândire visătoare, că acesta este Supremul. Bărbatul care face dragoste cu o femeie şi crede că acesta este Supremul, îşi consumă energia focului în exterior. La fel, femeia care face dragoste şi crede că ajunge într-un spaţiu al fericirii şi binecuvântării doar făcând dragoste, la modul obişnuit, cu un bărbat, nu face decât să-şi consume flacăra în afară. Focul trebuie să treacă în interior şi atunci renaşti, reîntinereşti.

Unii oameni, ce şi-au aprins făclia interioară şi-au ridicat-o până la nivelul gâtului,
Îşi ating epiglota cu limba într-o stare de bucurie nedefinită,
Au confundat ceea ce înlănţuie cu ceea ce eliberează
Şi-şi spun cu mândrie yoghini.

Încă un lucru foarte important: aşa cum v-am explicat, nu uitaţi că *vishuddha*, cea de-a cincea *chakra*, se află la nivelul gâtului. *Vishuddha* este ultimul nivel de la care mai poţi să cazi. Pe acest nivel mai există o posibilitate să cazi. Când te ridici până la cea de-a şasea *chakra* - al treilea ochi - nu mai există posibilitatea de a te prăbuşi. Ai trecut de punctul de la care te mai poţi întoarce. Punctul fără întoarcere este al treilea ochi. Dacă atunci când mori ai ca centru dominant al treilea ochi, vei renaşte cu centrul dominant al treilea ochi. Dacă atunci când mori ai ca dominantă *sahasrara*, nu te vei mai naşte. Dar dacă eşti la nivel de *vishuddha*, mai există încă posibilitatea să greşeşti.

Deci, până la al cincilea centru nu există nici o certitudine, există o perspectivă, dar nici o certitudine. Până la cea de-a cincea *chakra* poţi oricând să cazi. Şi una din cele mai mari încercări, care i-a făcut pe mulţi discipoli indieni să cadă este aceasta (revelată chiar de această sutra):

Unii oameni, ce şi-au aprins făla interioară
şi au ridicat-o până la nivelul gâtului...

Poţi să-ţi aprinzi făclia interioară, flacăra începe să se ridice şi ajunge până la gât. Atunci apare o mare dorinţă, "de a-ţi gâdila gâtul cu limba". Aveţi grijă. În India au fost elaborate tehnici speciale. Au tăiat până şi fibrele de la baza limbii pentru ca limba să devină mai lungă şi să se poată rula uşor spre spate - mulţi yoghini fac asta. Limba se poate da pe spate, ca să "gâdile" al cincilea centru.

Saraha explică foarte clar că nici un tantric n-ar trebui să se rezume doar la asta. Este o amăgire şi un mare eşec pentru cel care rămâne cantonat la acest nivel, fascinat de această stare ce reprezintă o ultimă tentaţie.

Dacă rămâi lucid şi depăşeşti această dorinţă, atunci vei accede la cel de-al treilea ochi, *ajna*; altfel cu siguranţă eşuezi. Aceasta este ultima tentaţie. De fapt, se poate spune că este tentaţia lui Isus, atunci când Satan vine şi-l ademeneşte. Aceasta este ultima tentaţie, ultimul efort al minţii-dorinţă, ultimul efort al lumii visului, ultimul efort al ego-ului, înainte de a fi distrus definitiv. Face un ultim efort să te tenteze. Şi tentaţia este într-adevăr mare:

este foarte greu să o eviţi. Produce atâta plăcere, mult mai elevată decât plăcerea sexuală.

Dacă oamenii cred că plăcerea sexuală este supremă, ce s-ar mai putea spune despre această plăcere? Şi nu se pierde energia. Prin dragostea fără continenţă pierzi energie, te simţi frustrat, obosit, vlăguit. Iar dacă îţi ridici energia până la nivelul lui *ajna* vei trăi o stare beatifică extraordinară. Şi fără să te simţi vlăguit.

Unii oameni ce şi-au aprins făclia interioară şi au ridicat-o până la nivelul gâtului
Îşi ating epiglota cu limba într-o stare de plăcere nedefinită
Au confundat ceea ce înlănţuie cu ceea ce eliberează...

Aici este din nou *samsara*... să cazi din nou în *samsara*... în confuzie...

Au confundat ceea e înlănţuie cu ceea ce eliberează
Şi-şi spun cu mândrie yoghini.

Aceştia sunt pierduţi. De fapt, cuvântul potrivit pentru ei este *yogabrashtha*: "cel care a căzut din yoga".

Al cincilea centru este centrul de răscruce,pentru că, dacă ai depăşit acest nivel devii liber, nimeni şi nimic nu te mai înlănţuie,

Aceasta este structura subtilă a alchimiei tantrice: Energia poate deveni mobilă în orice clipă; trebuie doar să devii un pic meditativ în tot ceea ce faci, un pic mai interiorizat. Mai ales atunci când faci dragoste. Tantra nu este împotriva actului amoros, nu uitaţi aceasta. Este cu totul pentru el, dar nu doar pentru el. Este prima treaptă a scării, o scară cu şapte trepte.

Omul este o scară. Prima treaptă este sexul şi a şaptea treaptă este *sahasrara - samadhi*. Prima treaptă te leagă de *samsara*, de lume - a şaptea treaptă te leagă de *nirvana*, *de dincolo*. Pe prima treaptă te roteşti în cercul vicios al naşterii şi morţii, la nesfârşit; este repetitivă. La a şaptea treaptă treci dincolo de naştere şi moarte. Viaţa eternă este a ta... Împărăţia lui Dumnezeu!

Capitolul 2

Libertatea este suprema valoare

Iubirea din mine este dependentă de lumea din afară. În acelaşi timp, tu mă faci să înţeleg că trebuie să fiu complet în interior. Ce se întâmplă cu iubirea dacă nu există nimic şi nimeni care să o perceapă şi să se bucure de ea. Cine ai fi tu fără discipoli?

În primul rând: există două feluri de iubire. C.S. Lewis a împărţit iubirea în aceste două tipuri: "iubirea necesitate" şi "iubirea dăruire". Abraham Maslow a împărţit, de asemenea, iubirea în două tipuri. Pe primul îl numeşte "iubirea-carenţă" şi pe al doilea "iubirea autentică". Diferenţa este revelatoare şi trebuie să fie înţeleasă.

"Iubirea-necesitate" sau "iubirea-carenţă" depinde de celălalt: este iubire matură. De fapt, nu este iubire adevărată - este o necesitate. Îl foloseşti pe celălalt, te foloseşti de celălalt ca de o unealtă. Exploatezi, manipulezi, domini. Dar celălalt este minimalizat, celălalt este aproape distrus. Şi exact la fel procedează şi celălalt. Şi el încearcă să te manipuleze, să te domine, să te posede, să se folosească de tine. A te folosi de o altă fiinţă umană este un gest total lipsit de iubire. Este doar o aparenţă de iubire; este o monedă falsă. Dar aceasta se întâmplă cu nouăzeci şi nouă la sută din oameni pentru că prima lecţie despre iubire o înveţi în copilărie.

Copilul s-a născut, el depinde de mamă. Dragostea pentru mama lui este o "iubire-carenţă": el are nevoie de mamă, nu poate supravieţui fără mamă. Îşi iubeşte mama pentru că mama este *viaţa* lui. De fapt, nu este adevărata iubire - iubirea autentică; el va iubi orice femeie - pe oricine îl va proteja, pe oricine îl va ajuta să supravieţuiască, pe oricine îi va satisface necesităţile; mama devine o adevărată hrană pentru el. El nu se hrăneşte doar cu lapte de la mama sa, ci şi cu iubire - aceasta este, de asemenea, o necesitate.

Milioane de oameni rămân infantili întreaga lor viaţă; nu se maturizează niciodată. Înaintează în vârstă, dar nu cresc niciodată mental: psihologia lor rămâne juvenilă, imatură. Ei au întotdeauna nevoie de dragoste. Tânjesc după ea ca după hrană.

Omul devine matur în clipa în care pentru el devine mai important să iubească decât să fie iubit. Începe să se reverse, să se împartă; începe să se dăruie. Accentul e total diferit. La prima, accentul se pune pe cum să primeşti mai mult. La a doua, accentul se pune pe cum să dărui, cum să dărui mai mult, şi cum să dărui necondiţionat. Aceasta înseamnă să creşti, să te maturizezi.

O persoană matură dăruie. Doar o persoană matură poate să dăruie, pentru că doar o persoană matură are de unde dărui. Atunci iubirea nu mai este dependentă. Atunci poţi să iubeşti indiferent dacă celălalt te iubeşte sau nu. Atunci iubirea nu este o relaţie, este o stare interioară.

Ce s-ar întâmpla dacă ar dispare toţi discipolii şi aş rămâne singur aici? Crezi-că ar fi vreo schimbare? Ce se întâmplă când o floare înfloreşte în adâncul codrului unde nu este nimeni care să o aprecieze, nimeni care să-i simtă mireasma, nimeni care să treacă şi să spună: "Vai, ce frumoasă este!", nimeni care să-i savureze frumuseţea, veselia, nimeni care să împărtăşească cu ea bucuria de de a exista - ce se întâmplă, deci, cu floarea? Moare? Suferă? Intră în panică? Se sinucide? Continuă să înflorească, pur şi simplu, continuă să înflorească. Nu contează dacă trece cineva pe acolo sau nu, nu aceasta este important. Ea continuă să-şi răspândească mireasma în vânt. Continuă să ofere bucuria sa Divinului, Întregului.

Şi eu aş face la fel dacă aş fi singur. Aş fi la fel de iubitor ca atunci când sunt cu voi. Nu voi determinaţi iubirea mea. Dacă iubirea mea ar fi determinată de voi, în mod natural, dacă voi aţi pleca, ar dispare şi iubirea. Nu voi determinaţi iubirea să izvorască din mine - eu o revărs peste voi: este "iubirea-dăruire", este "iubirea-autentică".

Şi nu prea sunt de acord cu C.S. Lewis şi Abraham Maslow. Primul tip pe care ei îl numesc "iubire" nu este o iubire, este o nevoie. Cum ar putea o nevoie să fie iubire? Iubirea este un lux. Este abundenţă. Implică să ai atât de multă iubire, încât să nu mai ştii ce să faci cu ea, aşa că o împărtăşeşti. Este a avea atât de multe melodii în inima ta, încât să trebuiască neapărat să le cânţi - dacă ascultă cineva sau nu este lipsit de importanţă. Vei simţi nevoia să cânţi chiar dacă nu ascultă nimeni, va trebui să îţi dansezi dansul chiar dacă nu te vede nimeni.

Celălalt poate să simtă că ţi dăruieşti iubirea sau poate să nu simtă nimic - dar în ceea ce te priveşte pe tine tu ştii sigur că ea curge, că se revarsă. Râurile nu curg pentru voi; ele curg şi dacă sunteţi şi dacă nu sunteţi acolo. Ele nu curg ca să vă astâmpere setea, nu curg pentru câmpiile voastre lovite

de secetă, ele pur şi simplu curg. Vă puteţi potoli setea sau nu - asta depinde de voi. Râul nu curgea, de fapt, pentru voi, râul doar curgea. Faptul că puteţi să luaţi apă pentru ogoarele voastre este temporar.

Un Maestru este un râu. Maestrul curge: poţi lua parte, te poţi bucura, poţi împărtăşi existenţa sa. Poţi fi copleşit de el, dar el nu există pentru tine. Nu curge pentru tine personal, pur şi simplu curge. Nu uitaţi asta. Şi asta iubesc eu iubire matură, iubire reală, iubire autentică, iubire adevărată.

Atunci când depinzi de celălalt există întotdeauna suferinţă. În momentul în care depinzi, începi să te simţi mizerabil, pentru că dependenţa este sclavie. Atunci începi să te răzbuni prin tot felul de vicleşuguri, pentru că persoana de care depinzi începe să aibă un ascendent asupra ta. Nimănui nu-i place să aibă cineva putere asupra lui, nimănui nu-i place să fie dependent; pentru că dependenţa ucide libertatea şi iubirea nu poate înflori în dependenţă. Iubirea este o floare a libertăţii - are nevoie de spaţiu, are nevoie de spaţiu absolut. Este foarte delicată.

Atunci când eşti dependent, celălalt, cu siguranţă, te va domina şi tu la rândul tău vei încerca să-l domini pe celălalt. Aceasta este lupta care se dă între aşa-numiţii iubiţi, ei sunt inamici intimi - se luptă în permanenţă. Soţii şi soţiile - ce fac ei? Iubirea este foarte rară, lupta este regula de bază, iubirea este o excepţie. Şi caută să domine prin orice mijloc - chiar şi prin iubire ei încearcă să domine. Dacă soţul şi-ar ruga soţia să spună ce gândeşte cu adevărat, aceasta ar fi şovăitoare. Este foarte ipocrită - ea dăruie dar fără tragere de inimă; aşteaptă să te rogi de ea. Şi la fel se întâmplă şi cu bărbatul. Atunci când soţia are nevoie de el şi îl roagă, soţul spune că este obosit. A avut prea mult de lucru la birou, "este realmente epuizat", şi ar vrea să doarmă.

Am citit o scrisoare pe care i-a scris-o Mulla Nasrudin soţiei sale. Ascultaţi.

"Scumpei şi mult iubitei mele soţii,

În anul care a trecut am încercat de 365 de ori să fac dragoste cu tine, în medie o dată pe zi, şi iată lista motivelor pentru care m-ai respins:

Săptămâna interzisă	11
O să trezim copiii	7
Este prea cald	15
Este prea frig	3
Prea obosită	19
Prea târziu	16

Prea devreme 9
Te-ai prefăcut că dormi 33
Este fereastra deschisă, dacă aud vecinii? 3
Durere de spate 16
Durere de dinți 2
Durere de cap 6
N-ai avut chef 31
Copil agitat, dacă plânge 18
Stat până târziu la televizor 15
Împachetări cu năimol 8
Cremă pe față 4
Prea beat 7
Uitat să mergi la farmacie 10
Musafiri dormind în camera de alături 7
Abia ai fost la coafor 28
"Numai la asta te gândești" 62

Iubita mea, ce crezi, am putea să ne îmbunătățim recordul în anul care vine?

Soțul tău iubitor, Mulla Nashrudin."

Acestea sunt metode de a manipula, cum să-l privezi pe celălalt, ca să-l înfometezi din ce în ce mai tare în așa fel încât să devină din ce în ce mai dependent.

Natural, femeile fac asta cu mai multă diplomație decât bărbații, pentru că ei sunt deja puternici. El nu are nevoie să găsească metode subtile și artistice pentru a dobândi putere, el are putere. Banii sunt în mâinile lui - în asta stă puterea lui. Muscular, el are mai multă forță. De-a lungul secolelor, el a condiționat mintea femeii că el este puternic și ea nu. A făcut tot posibilul să găsească o femeie care să-i fie inferioară din toate punctele de vedere. El nu dorește să ia în căsătorie o femeie mai educată decât el, deoarece atunci puterea este în joc. Nu își dorește o soție mai înaltă decât el, deoarece o femeie mai înaltă pare a fi superioară. Nu dorește să se însoare cu o femeie foarte cerebrală, pentru că ea va riposta și discuțiile în contradictoriu pot distruge puterea. Un bărbat nu-și dorește o femeie celebră, pentru că atunci el trece pe planul doi. Și de-a lungul secolelor bărbatul și-a dorit mereu o femeie mai tânără decât el. De ce nu ar putea soția să fie mai mare ca vârstă decât tine? Ce este rău în asta? Pentru că o femeie mai în vârstă are mai multă experiență - asta distruge puterea.

Deci bărbatul şi-a dorit mereu o femeie inferioară lui, inferioară din toate punctele de vedere - din acest motiv femeile au pierdut din înălţime. Nu există nici un motiv ca ele să fie mai scunde decât bărbaţii, absolut nici un motiv; ele au pierdut din înălţime pentru că cea mai scundă era întotdeauna preferată. Încet, încet, asta le-a pătruns atât de adânc în subconştient încât au pierdut din înălţime. Şi-au pierdut inteligenţa, pentru că nu era nevoie de femei inteligente, o femeie inteligentă era un capriciu. Veţi fi surprinşi să aflaţi că abia în acest secol au început să crească din nou şi scheletul lor devine mai mare. Şi asta pe parcursul a numai cincizeci de ani... mai ales în America. Şi mintea lor creşte şi devine mai mare ca înainte: creierul lor devine mai mare.

Odată cu ideea de libertate, a fost distrusă o condiţionare profundă. Bărbatul oricum are putere, aşa că nu are nevoie să fie deştept, nu are nevoie să fie subtil. Femeile nu au putere. Atunci când nu ai putere, trebuie să fii mai diplomat - ca să compensezi. Singura modalitate de a se simţi puternice este să fie indispensabile; ca bărbaţii să aibă tot timpul nevoie de ele.

Aceasta nu este iubire - este comerţ. Şi se tocmesc tot timpul asupra preţului; este o luptă continuă. C.S. Lewis şi Abraham Maslow spun că există două feluri de iubire. Eu nu o diferenţiez. Eu spun că primul fel de iubire este doar iubire cu numele, o pseudo-monedă. Doar al doilea tip de iubire este iubire autentică, reală. Adevărata iubire se manifestă doar când eşti matur. Devii capabil să iubeşti doar când ai crescut. Când ştii că iubirea nu este o necesitate ci o revărsare: iubirea reală sau iubirea dăruită, atunci când dăruieşti fără să impui condiţii.

Primul tip de iubire, aşa-numita iubire, derivă din nevoia profundă a unei persoane de o alta, în timp ce "iubirea-dăruire" sau iubirea reală curge sau se revarsă dintr-o persoană matură din abundenţă; te inundă. O ai şi începe să radieze în jurul tău, exact ca atunci când aprinzi o lampă: razele se propagă în toate direcţiile. Iubirea este fundamentul existenţei. Atunci când eşti ai aura iubirii în jurul tău. Atunci când nu eşti, nu ai acea aură în jurul tău, îi ceri celuilalt să-ţi dăruie iubire, eşti un cerşetor. Dar celălalt îţi cere ţie. Deci, doi cerşetori îşi întind mâinile unul spre celălalt şi fiecare speră că celălalt are. Normal, amândoi se simt frustraţi în final, amândoi se simt traşi pe sfoară.

Puteţi să întrebaţi orice soţ şi orice soţie, puteţi să întrebaţi orice fost îndrăgostit: toţi se simt traşi pe sfoară; a fost presupunerea ta că celălalt poate să-ţi dăruie iubire. Dacă tu faci o presupunere greşită, ce mai poate celălalt să facă? Presupunerea ta a fost infirmată; celălalt nu s-a dovedit a fi aşa cum

ai crezut tu, asta este tot. Dar celălalt nu are nici o obligație să se forțeze să fie la înălțimea așteptărilor tale.

Și tu l-ai înșelat pe celălalt... așa simte celălalt, pentru că celălalt speră că iubirea se va revărsa din tine. Amândoi sperați că iubirea se va revărsa din celălalt și amândoi erați goi. Cum poate atunci apare iubirea? Cel mult puteți fi nefericiți împreună. Înainte vă simțeați mizerabil singuri, separați, acum vă puteți simți mizerabil împreună. Și, nu uitați, când două persoane sunt nefericite împreună, nu este o simplă însumare, este o multiplicare.

Singuri erați frustrați, acum împreună sunteți frustrați. Este și un lucru "bun" în asta: acum poți să arunci responsabilitatea pe celălalt: celălalt te face să te simți nenorocit - aceasta este partea bună. Te simți în largul tău. "Nu este nimic în neregulă cu mine... celălalt... Ce să fac cu așa o soție urâcioasă, cicălitoare?" Este normal să fii nefericit. Ce să mă fac cu așa un soț? - urât, un harpagon." Acum poți da vina pe celălalt; ai găsit un țap ispășitor. Dar mizeria rămâne și chiar se multiplică.

Iată paradoxul: cei care se îndrăgostesc dintr-o nevoie, dintr-un neajuns, n-au nici un pic de iubire, de asta se "îndrăgostesc". Și pentru că nu au nici un pic de iubire, nu au cum să dăruie. Și încă ceva: o persoană imatură se îndrăgostește întotdeauna de altă persoană imatură, pentru că numai ei își pot înțelege unul altuia limbajul.

O persoană matură iubește o persoană matură. O persoană imatură iubește o persoană imatură.

Poți să-ți schimbi soțul sau soția de o mie și una de ori, vei găsi din nou același gen de femeie și aceeași mizerie repetată în forme diferite - dar aceeași mizerie repetată; va fi aproape la fel. Îți poți schimba soția, dar tu vei rămâne același. Cine ar putea să aleagă o altă soție? Tu vei face alegerea. Alegerea va veni din nou din imaturitatea ta. Vei alege din nou un gen similar de femeie.

Problema esențială a iubirii este că întâi să devii matur și atunci vei găsi un partener matur; atunci oamenii imaturi nu te vor mai atrage deloc. Exact așa se întâmplă. Dacă ai douăzeci și cinci de ani nu te îndrăgostești de un copilaș de doi ani, este exclus. Când ești o persoană matură psihologic, spiritual, nu te îndrăgostești de un bebeluș. Nu se întâmplă. Nu se poate întâmpla. Vedeți foarte bine că ar fi lipsit de sens.

De fapt, o persoană matură nu se îndrăgostește[1], nu se pierde în iubire, nu regresează ci se regăsește prin dragoste. Prefixul "în-" nu este corect. Doar oamenii imaturi cad; se împiedică și cad în iubire. De bine de rău ei reușeau să se țină pe picioare. Acum nu mai reușesc - găsesc o femeie și sunt «dezechilibrați»; găsesc un bărbat și sunt «dezechilibrate». Erau tot timpul pe punctul de a cădea și a se târî. Ei nu au șira spinării; nu au integritatea necesară pentru a se ține pe picioarele lor.

O persoană matură are integritatea necesară pentru a fi singură. Și atunci când o persoană matură dăruiește iubire, nu o dăruiește legată de sfori; pur și simplu dăruiește. Și atunci când o persoană matură dăruiește iubire, se simte recunoscătoare pentru că i-ai acceptat iubirea și nu invers. Nu așteaptă ca tu să-i mulțumești - nu, în nici un caz, nici măcar nu are nevoie de mulțumirile tale. Ea îți mulțumește ție pentru că i-ai acceptat iubirea. Și atunci când se iubesc două ființe mature, se produce unul dintre cele mai mari paradoxuri ale existenței, unul dintre cele mai minunate fenomene: sunt împreună și totuși extraordinar de singuri, sunt atât de intens împreună încât sunt aproape o singură ființă. Dar uniunea lor nu le distruge individualitatea, propriul univers ci, din contră, o îmbogățește. Două persoane mature care se iubesc se ajută una pe cealaltă să devină mai libere. Nu este implicată nici un fel de politică, de diplomație, nici un efort de a domina. Cum ai putea să domini ființa pe care o iubești?

Gândiți-vă puțin. Dominarea este un fel de ură, furie, opoziție. Cum te-ai putea gândi să domini persoana pe care o iubești? Ți-ai dori să o vezi în totalitate liberă, independentă, îi vei permite să manifeste mai multă individualitate, spontaneitate, originalitate. De asta l-aș numi cel mai mare paradox: sunt atât de intens împreună că sunt aproape unul și totuși în acea unicitate își păstrează individualitățile. Individualitățile lor nu au fost distruse - s-au îmbogățit cu noi valențe.

Persoanele imature care se îndrăgostesc își distrug reciproc libertatea, creează o înlănțuire, fac o închisoare. Persoanele mature care se iubesc se ajută reciproc să fie libere; se ajută reciproc să distrugă toate înlănțuirile. Și atunci când iubirea este dublată de libertate este minunat. Când iubirea este dublată de dependență este ceva hidos.

---

[1] În engleză: *to fall in love* = a cădea în iubire... (mot-a-mot).

Nu uitați, într-o relație libertatea este o valoare superioară iubirii. De aceea, în India, noi numim Absolutul-*Moksha*; *moksha* înseamnă libertate. Nu uita că cel mai important lucru este să ajuți o ființă să devină liberă. Deci, dacă iubirea distruge libertatea, este lipsită de valoare. Poți renunța la iubire, dar libertatea trebuie păstrată: libertatea este suprema valoare. Și fără libertate nu vei putea fi niciodată fericit - nu este posibil. Libertatea este aspirația intrinsecă a fiecărui bărbat, a fiecărei femei - libertatea totală, libertatea absolută. Așa că, tot ceea ce alterează libertatea mai devreme sau mai târziu, va determina ființa să urască.

Nu îl urăști pe bărbatul pe care îl iubești. Nu o urăști pe femeia pe care o iubești. Urăști pur și simplu. Dar nu reușești să te desprinzi. Este un rău necesar pentru că nu suporți să fii singur. Va trebui să reușești cu cineva și va trebui să te adaptezi la cerințele celuilalt. Va trebui să tolerezi, va trebui să înduri.

Iubirea, pentru a fi iubire cu adevărat, trebuie să fie iubire autentică, "iubire-dăruire". "A fi iubire" semnifică o stare profundă de iubire. Când ai ajuns "Acasă", când ai aflat cine ești, atunci răsare în ființa ta adevărata iubire. Atunci mireasma se răspândește și o poți dărui altora. Cum ai putea să dărui ceva ce nu ai? Pentru a dărui, prima condiție este să ai ce.

Tu mă întrebi: **"Iubirea din mine este dependentă de lumea din afară..."** Atunci nu este iubire; sau, dacă vrei să te joci cu cuvintele ca C.S. Lewis și A.H. Maslow, o poți numi "iubire-necesitate" sau "iubire-carență". Este ca și cum ai numi o boală "boală-sănătoasă" - este lipsit de sens, sunt termeni contradictorii. "Iubire-carență" este o contradicție de termeni. Dar dacă ești foarte atașat de cuvântul iubire, ei bine, poți să-i spui "iubire-carență" sau "iubire-necesitate".

"În același timp tu mă faci să înțeleg că trebuie să fiu complet în interior..." Nu, nu înțelegi încă. Mă auzi, "vezi" sensul frazelor, dar încă nu înțelegi. De fapt, eu vorbesc o limbă și tu înțelegi altă limbă. Eu vorbesc la un nivel și tu înțelegi la alt nivel. Da, folosesc aceleași cuvinte pe care le folosești tu, dar eu nu sunt ca tine, deci cum aș putea să dau cuvintelor același înțeles pe care îl dai tu? Intelectual poți să înțelegi - de aceea vă fi o înțelegere greșită: înțelegerea intelectuală este în întregime o neînțelegere.

Să vă spun câteva anecdote:

"Un francez care vizita Irlanda a intrat într-un compartiment de tren în care erau doi irlandezi comis-voiajori. Unul dintre ei l-a întrebat pe celălalt: «Și pe unde ai mai fost în ultima vreme?»

«Păi tocmai am fost la Kilmary[2] şi mă duc acum la Kilpatrik (să-l ucid pe Patrik). Da' tu?»

«Eu am fost la Kilkenny (să-l ucid pe Kenny) şi la Kilmichael (să-l ucid pe Michael) şi acum mă duc la Kilmore (să ucid mai mulţi).»

Francezul asculta stupefiat: «Criminali ticăloşi!» gândi el şi coborî îngrozit la prima staţie."

Aşa cum sună: Kil-mary, Kil-patrik, Kil-michael, Kil-kenny şi Kil-more[3], (să ucid mai mulţi)... francezul trebuie să se fi speriat îngrozitor.

De aceeaşi situaţie mă lovesc în discuţiile cu voi. Dacă eu spun ceva, voi înţelegeţi altceva. Dar e normal, nu vă condamn pentru asta. Vreau doar să deveniţi conştienţi de acest fapt.

"Erau odată trei băieţi; pe unul îl chema Bucluc, pe unul Maniere şi pe unul Vezidetreabata. Tatăl era un filozof, aşa că le-a pus nume pline de înţeles.

Bucluc s-a pierdut, aşa că Maniere şi Vezidetreabata s-au dus la poliţie. Vezidetreabata i-a spus lui Maniere: «Tu stai şi aşteaptă-mă afară!» şi a intrat în sediul poliţiei.

Înăuntru i-a spus ofiţerului de la birou: «Fratele meu s-a pierdut.»

Ofiţerul a întrebat: «Cum te numeşti?»

«Vezidetreabata.»

«Unde-ţi sunt manierele?»

«Afară pe treptele de la intrare.»

«Vrei să dai de bucluc?»

«Da, l-aţi văzut cumva?»"

Aşa se întâmplă tot timpul. Eu spun că până nu sunteţi cu totul conştienţi de fiinţa voastră, iubirea nu se va revărsa. Desigur că înţelegeţi cuvintele, dar le acordaţi propria voastră semnificaţie. Când eu spun "până când nu eşti cu totul în interior", nu propun o teorie, nu filozofez absolut deloc; nu fac decât să vă atrag atenţia asupra unei situaţii reale.

Eu vă întreb: Cum poţi să dărui ceea ce nu ai? Iubirea este o revărsare: atunci când ai mai mult decât îţi trebuie, doar atunci poţi dărui, doar atunci va fi "iubire-dăruire".

---

[2] Kill Mary = s-o omor pe Mary;

[3] Kilmary, Kilpatrik, Kilkenny, Kilmore sunt localităţi în Irlanda.

Cum poţi da cadouri când nu le ai? Aşa auzi şi înţelegeţi dar apoi apare problema, deoarece înţelegerea voastră este pur intelectuală.

Dacă mesajul a pătruns cu adevărat în fiinţa ta, dacă ai văzut realitatea practică a acestui fapt, atunci această întrebare nu apare. Atunci vei da uitării toate relaţiile de dependenţă şi vei începe să acţionezi asupra propriei tale fiinţe: clarificând, purificând, încercând să-ţi trezeşti conştiinţa, să devii conştient; vei începe să acţionezi în acest sens. Şi pe măsură ce evoluezi simţi că devii un tot unitar şi descoperi că şi iubirea se dezvoltă în acelaşi ritm - este un produs conex.

Iubirea este o manifestare a existenţei ca un tot unitar.

Atunci întrebarea nu se mai pune. Dar întrebarea este pusă, deci nu ai văzut că realitatea aşa este. Aţi ascultat-o ca pe o teorie şi aţi înţeles-o, i-aţi priceput logica. Dar să înţelegi logica nu este suficient, trebuie să-i simţi gustul.

***

Iubirea din mine este dependentă de lumea din afară. În acelaşi timp tu mă faci să înţeleg că trebuie să fiu complet în interior. Ce se întâmplă cu iubirea dacă nu există nimic şi nimeni care să o recunoască şi să o savureze?

Nu are nevoie să fie recunoscută: nu are nevoie de recunoaştere, nu are nevoie de certificate, nu are nevoie de nimeni care să o savureze. Recunoaşterea celuilalt nu este esenţială pentru iubire; iubirea va continua să se reverse. Nimeni nu se bucură de ea, nimeni nu o recunoaşte, nimeni nu se simte fericit, încântat, datorită ei - iubirea va continua să curgă, pentru că prin însăşi curgerea ei te simţi fantastic de fericit, te simţi extraordinar de bucuros. Chiar prin curgerea sa... atunci când energia ta se revarsă.

Stai singur într-o cameră, energia curge şi umple întreaga încăpere cu iubirea ta; nu este nimeni acolo - pereţii nu or să-ţi spună "mulţumesc" - nimeni care să o recunoască, nimeni care să o savureze. Dar asta nu are absolut nici o importanţă. Revărsarea stării de iubire care curge... te face să te simţi fericit. Floarea este fericită când mireasma ei se împrăştie în vânt; dacă ştie sau nu vântul ceva despre ea nu este important.

Şi mai întrebi: **"Cine ai fi tu fără discipoli?"**

Eu sunt. Dacă există discipoli sau nu - este irelevant; nu sunt dependent de voi. Şi, prin tot ceea ce fac, mă străduiesc să deveniţi independenţi de mine.

Sunt aici pentru a vă învăţa să fiţi liberi. Nu vreau să vă impun nimic. Nu vreau să vă mutilez în nici un fel; vreau doar să fiţi voi înşivă. Şi în ziua în care se va întâmpla să fiţi independenţi de mine, veţi fi capbili să mă iubiţi cu adevărat - nu înainte de aceasta.

Eu vă iubesc. Nu mă pot abţine. Nu se pune problema dacă meritaţi să vă iubesc sau nu, pur şi simplu vă iubesc. Dacă nu aţi fi aici, atunci amfiteatrul Chuang Tzu ar fi plin cu iubirea mea; nu ar fi nici o diferenţă - iubirea s-ar revărsa în continuare. Iubirea există, aşa că se revarsă.

Iubirea este o energie dinamică, nu poate fi stagnată, depozitată. Dacă participă cineva, foarte bine. Dacă nu participă nimeni şi aşa este bine.

Ce i-a spus Dumnezeu lui Moise - vă amintiţi? Când Moise l-a întâlnit pe Dumnezeu, bineînţeles că Dumnezeu i-a încredinţat nişte mesaje pe care să le transmită poporului său. Şi Moise era un evreu adevărat, aşa că L-a întrebat: "Doamne, dar te rog, spune-mi numele Tău! Ei mă vor întreba: «Moise, cine ţi-a încredinţat aceste mesaje?» Ei mă vor întreba cum se numeşte Dumnezeu, aşadar care este numele Tău?"

Şi Dumnezeu a spus "Sunt acel ce sunt. Du-te la poporul tău şi spune-le că "Sunt acel ce sunt!" Este un mesaj de la "Sunt acel ce sunt!"

Pare foarte absurd, dar are o semnificaţie extraordinară: sunt acel ce sunt. Dumnezeu nu are nume, nu are nici o definiţie - pură existenţă, pură conştiinţă, pură beatitudine.

***

Nu plec nicăieri. De ce este nevoie de hartă? Nu este suficient faptul că sunt aici?

Da, nu există nici o ţintă şi n-ai unde să te duci. Şi harta nu este necesară dacă m-ai înţeles. Dar tu nu m-ai înţeles aşa că este nevoie de hartă. Şi nu este nevoie de hartă pentru că ar exista o ţintă; nu pentru a ajunge undeva este nevoie de hartă; este nevoie de hartă pentru că aţi fost plecaţi departe şi trebuie să vă întoarceţi la aici-acum. De fapt nu aţi fost plecaţi nicăieri, dar aţi visat că v-aţi dus departe; harta este necesară ca să te întorci acasă, să te trezeşti din vis. Voi v-aţi îndepărtat: v-aţi pierdut în imaginaţia voastră, în

dorinţă, în ambiţie, nu vă vedeţi pe voi înşivă; existenţa voastră se află în spatele vostru iar voi vă îndepărtaţi în grabă. Harta este necesară pentru a privi înapoi, pentru a vă întâlni propria voastră fiinţă, pentru a vă descoperi pe voi înşivă, propriul vostru Sine nemuritor.

Dar dacă mă înţelegeţi când vă spun că nu există decât aici şi acum - puteţi să daţi foc hărţii, o puteţi arunca, atunci nu mai aveţi nevoie de hartă. Pentru o fiinţă care a ajuns Acasă (şi-a revelat Sinele Suprem) harta nu mai este necesară. Dar să nu ardeţi harta înainte de a ajunge Acasă.

Există o pictură frumoasă care reprezintă un călugăr Zen dând foc unor scripturi budiste. Cineva îl întreabă: "Maestre, ce faci? Ne-ai dăruit mereu învăţătură din aceste scripturi, ai comentat şi ai reflectat mereu asupra acestor scripturi - de ce le dai foc?" Şi Maestrul râde şi spune: "Pentru că am ajuns Acasă, aşa că Scriptura nu mai este necesară."

Însă nu trebuie să le daţi foc înainte de a ajunge acasă. Aveţi o hartă - aceasta este importantă atunci când eşti plecat. Când ai ajuns, o arunci. Dacă o vei arunca înainte să ajungi, vei fi în pericol, vei putea să te rătăceşti foarte uşor.

Da, aici şi acum este mai mult decât suficient - nu suficient, mai mult decât suficient, este tot ceea ce există.

Dar voi nu sunteţi aici-acum, aşa că este nevoie de toate aceste hărţi pentru a reuşi să ajungeţi Acasă. Nu aţi plecat cu adevărat nicăieri, dar visaţi că aţi plecat undeva. Aceste hărţi sunt de asemenea un vis. Nu uitaţi, aceste hărţi sunt hărţi-vise; aceste hărţi sunt la fel de false ca şi *samsara* voastră, ca şi lumea voastră.

Ultima scriptură nu conţine nici un cuvânt. Sufiştii au o carte: "*Cartea cărţilor*". Este pur şi simplu goală - nu este nici măcar un singur cuvânt scris în ea. De-a lungul secolelor a fost înmânată discipolului de către Maestru şi a fost păstrată cu deosebit respect. Acela este Absolutul în scripturi. Din acest punct de vedere Biblia nu este atât de frumoasă; Vedele nu sunt atât de frumoase, pentru că este ceva scris în ele. *Cartea cărţilor* este cu adevărat de o valoare extraordinară, dar veţi fi voi oare capabili să o citiţi? Când, pentru prima oară în Occident, sufiştii au dorit să o publice, nici un editor nu a fost pregătit. "Dar nu este nimic de publicat!" ar spune ei. "Nu va fi decât o carte goală. La ce bun s-o publicăm?"

Mintea occidentală poate înţelege doar cuvântul: cerneala neagră împrăştiată pe pagina albă; nu poate înţelege pagina albă. Pagina albă nu există pentru mintea occidentală, doar cerneala neagră, doar contrastul,

dualitatea. Pentru mintea occidentală există norii, nu cerul; pentru mintea occidentală există mintea, conştiinţa nu. Conţinutul există, dar ei au uitat complet ce anume îl conţine, pe conţinător.

Gândurile sunt exact ca cerneala neagră pe hârtia albă; gândurile sunt doar mesajul scris. Atunci când gândurile vor dispare, veţi deveni *Cartea Cărţilor* - vid. Aceea este vocea Divinului.

Tu spui: **"Nu plec nicăieri. De ce este nevoie de hartă? Nu este suficient faptul că sunt aici?"**

Pentru simplul motiv că pui această întrebare, mai ai încă nevoie de hartă: întrebarea este o întrebare despre hartă. Dacă m-ai fi înţeles, n-ar mai fi rămas nici o întrebare. Ce-ai mai putea să întrebi atunci? Aici şi acum este suficient. Ce întrebări s-ar putea pune? Ce ai putea să întrebi despre aici şi acum? Toate întrebările sunt întrebări despre o ţintă îndepărtată, despre atunci şi acolo.

***

Sunt căsătorit de douăzeci de ani şi acel sentiment «Cum de nu înţelege?» încă mai apare din când în când. Şi apoi, parcă aş vedea-o pentru prima oară şi sunt în luna de miere şi apoi... mintea mea o ia din nou razna!

Mintea întotdeauna o ia razna - aceasta este natura minţii.

Mintea are un flux şi un reflux: se schimbă în permanenţă. Nu este aceeaşi în două momente consecutive, fiecare moment este diferit. Da, la un moment dat simţi că n-ai mai văzut-o niciodată pe soţia ta, că ţi-e complet străină, că nu v-aţi mai întâlnit niciodată deşi trăieşti împreună cu ea de douăzeci de ani. În alt moment simţi că eşti în luna de miere - i-ai descoperit frumuseţea, graţia, veselia, esenţa fiinţei sale; şi apoi dispar. Şi scena este în continuă schimbare.

Mintea este foarte alunecoasă: alunecă mereu, nu poate sta într-un loc, nu are capacitatea de a sta; este un permanent flux şi reflux. În ceea ce priveşte mintea, totul este aşa. Într-un moment eşti fericit, în alt moment eşti nefericit. Într-un moment eşti atât de vesel, în altul eşti atât de trist. Aceasta continuă la nesfârşit. Roata minţii se mişcă permanent - la un moment dat o anumită spiţă a roţii este în vârf şi tot aşa mereu. De aceea, noi în Orient o numim *samsara* - roata. Lumea este o roată: continuă să se rotească - aceeaşi

roată, din nou şi din nou. Nu este stabilă nici o clipă. Este ca la cinematograf: atunci când filmul se termină, sau doar se întrerupe pentru o singură clipă, putem vedea ecranul. Filmul vieţii se derulează continuu şi atât de rapid iar voi sunteţi atât de absorbiţi de el, vă preocupă atât de mult încât nu puteţi vedea ecranul. Şi ecranul este singura realitate. Imaginile proiectate pe el sunt doar vise. Mintea continuă să proiecteze...

Am auzit o anecdotă:

"Un milionar a intrat foarte bine dispus într-un Oficiu Poştal şi a văzut o pereche de oameni în vârstă ridicându-şi sărăcăcioasele pensii. I s-a făcut milă de cei doi bătrânei şi s-a gândit că ar trebui să li se ofere o vacanţă de o săptămână ca să aibă ocazia măcar o dată în viaţă să cunoască ce înseamnă luxul şi confortul. Se afla într-o dispoziţie caritabilă. S-a dus la ei şi le-a spus: «V-ar place să petreceţi o săptămână la reşedinţa mea? Voi avea grijă ca amândoi să vă simţiţi minunat.»

Bineînţeles, bătrâneii au acceptat, aşa că milionarul i-a dus la el acasă, cu Rolls-ul său şi, aşa cum le-a promis, a avut grijă să se simtă minunat în această vacanţă, cu mâncare excelentă, televizor color, piscină şi multe alte extravaganţe pe care ei nu şi le imaginaseră nici în cele mai frumoase vise. La sfârşitul săptămânii, milionarul a intrat în bibliotecă unde bătrânelul se delecta cu un pahar de vin şi un trabuc. «Ei», spuse el «le-ai simţit bine?»

«Sigur că da», a răspuns bătrânelul. «Dar pot să-ţi pun o întrebare?»

«Bineînţeles», a răspuns milionarul.

«Atunci, cine este bătrânica cu care am făcut dragoste toată săptămâna?»"

Aceasta este şi situaţia celor care, indiferenţi faţă de adevărata natură a existenţei, au trăit cu soţia sau soţul întreaga viaţă. Cine este femeia cu care faci dragoste de douăzeci de ani? Există momente în care ai senzaţia că ştii. Există momente când, dintr-o dată, parcă vă desparte un zid chinezesc, opac, întunecos - nu poţi vedea nimic. Nu înţelegi cine este străinul de lângă tine!

Toată cunoaşterea voastră este atât de superficială. Rămâneţi nişte străini. Poţi face dragoste cu o femeie douăzeci de ani - aceasta nu schimbă prea mult atitudinea ta, rămâneţi nişte străini. Şi motivul este că nu te cunoşti nici măcar pe tine însuţi, cum ai putea să-l cunoşti pe celălalt? Este imposibil, speri imposibilul. Nu te cunoşti nici măcar pe tine. Nu-l cunoşti pe omul care eşti tu şi existenţa ta durează de o eternitate - eşti aici de milioane de vieţi şi nu ştii *încă* cine eşti! Aşa că, ce să mai vorbim de douăzeci de ani?

Şi cum ai putea să cunoşti acea femeie care este atât de departe de tine? Nu poţi pătrunde în visele ei, nu poţi pătrunde în gândurile ei, nu poţi

pătrunde în dorinţele ei, cum ai putea să-i cunoşti fiinţa interioară? Nu-i poţi cunoaşte nici măcar visele. Poate că dormi cu aceeaşi femeie, în acelaşi pat de douăzeci de ani, dar ea îşi are propriile sale vise, iar tu pe ale tale; existenţele voastre rămân despărţite de lumi întregi.

Chiar şi atunci când faci dragoste cu o femeie şi o îmbrăţişezi, îmbrăţişezi oare cu adevărat femeia care este acolo sau doar o imagine, o proiecţie, o umbră? O strângi în braţe pe femeia reală sau doar o imagine mentală, o stafie? O iubeşti pe femeia care este acolo sau ai anumite idei pe care le iubeşti şi găseşti acele idei reflectate în această femeie? Atunci când văd două persoane ignorante într-un pat, senzaţia mea este că văd, de fapt, patru persoane: cei doi, plus cele două stafii care stau între cei doi - soţul proiectat de femeie şi soţia proiectată de bărbat.

Nu este accidental faptul că soţul încearcă tot timpul să-şi modeleze soţia după un anumit ideal, iar soţia îl modelează - sau cel puţin încearcă să-l schimbe pe soţul ei conform unui anumit ideal. Acestea sunt cele două stafii. Nu o poţi accepta pe femeie aşa cum este, nu-i aşa? Mai ai de adus multe îmbunătăţiri, multe schimbări. Şi dacă asta ar fi posibil... Dacă ar veni într-o zi Dumnezeu pe Pământ şi ar spune: "Ei bine, acum toate soţiile au voie să-i schimbe pe soţii lor aşa cum doresc" sau "Toţi soţii au voie să le schimbe pe soţiile lor aşa cum doresc" ştiţi ce s-ar întâmpla? Lumea pur şi simplu ar lua-o razna.

Dacă femeilor li s-ar da voie să-i schimbe pe soţii lor, nu ar mai rămâne nici un bărbat pe care să-l puteţi recunoaşte: vechii oameni ar dispare cu toţii. Dacă soţilor li s-ar permite să le schimbe pe soţiile lor, atunci nici una dintre femeile de aici nu ar rămâne aşa cum a fost înainte.

Şi credeţi că aţi fi fericiţi? Nu aţi fi, pentru că atunci femeia pe care aţi schimbat-o şi aţi modelat-o după ideile voastre nu v-ar atrage; nu ar mai avea în ea acel esenţial farmec irezistibil.

Priviţi absurdităţile minţii, pretenţiile minţii - pretenţii sinucigaşe. Dacă ai putea să-l schimbi pe soţul tău şi ai fi într-adevăr destul de puternică încât să-l schimbi în totalitate, l-ai mai iubi oare pe acel bărbat? El nu ar fi decât un "mecanism" asamblat de tine. Nu ar avea nici un pic de mister, nu ar avea suflet, nu ar avea o integritate a sa şi nu ar avea nimic care să poată fi explorat de tine. Îţi vei pierde interesul. Te vei plictisi de el; el va fi pur şi simplu "manufacturat" ("făcut în casă"). Ce ar mai putea să-ţi trezească interesul?

Interesul se trezeşte tocmai pentru că este ceva necunoscut, care să fie explorat, un mister, o chemare care te provoacă să te deplasezi într-un tărâm cu care nu eşti familiarizat.

Deci, în primul rând, nu te-ai cunoscut pe tine; cum ţi-ai putea cunoaşte soţia? Nu este posibil. Trebuie să începi prin a te cunoaşte pe tine. Şi în aceasta constă frumuseţea cunoaşterii: în ziua în care te vei cunoaşte pe tine, vei cunoaşte Totul. Nu numai pe soţia ta - vei cunoaşte întreaga existenţă; nu numai oamenii, ci şi copacii şi păsările şi animalele şi pietrele şi râurile şi munţii. Vei cunoaşte Totul pentru că Totul este în tine; pentru că eşti un univers în miniatură.

Şi o altă minune, o altă experienţă incredibilă este faptul că, în clipa în care te cunoşti pe tine, misterul nu este epuizat. De fapt, pentru prima oară, misterul devine fascinant. Ştii şi totuşi realizezi că acea cunoaştere nu înseamnă nimic. Ştii şi totuşi hotarul este *foarte* departe - doar te cufunzi în oceanul cunoaşterii, nu ajungi niciodată pe malul celălalt. În acel moment întreaga existenţă este misterioasă: soţia ta, copilul tău, prietenul tău. Şi acea cunoaştere nu distruge ceea ce este magic, poezia vieţii - dimpotrivă, acea cunoaştere amplifică poezia, magicul, miracolul, misterul.

Sunt căsătorit de douăzeci de ani şi acel sentiment «Cum de nu înţelege?»...

Dar tu te înţelegi? N-ai făcut niciodată lucruri pe care, mai târziu, le-ai regretat? Şi spui "Am făcut asta împotriva voinţei mele!" Tu te înţelegi? Faci ceea ce faci şi înţelegi ceea ce faci? Când cineva te loveşte şi tu te înfurii, eşti lucid când te laşi cuprins de această stare? Sau doar pentru că acea fiinţă ţi-a apăsat pe butonul care declanşează furia?

Ceea ce ştii despre tine este atât de superficial. Este analogic cu starea unui conducător auto care ştie câteva lucruri: poate păstra controlul volanului, poate controla pedala de acceleraţie, poate controla ambreiajul, poate controla cutia de viteze, poate controla frâna dar care nu ştie nimic despre maşină? Ceea ce este ascuns sub capotă îi este cu totul necunoscut şi aceea este de fapt maşina; acolo este acţiunea, acolo se întâmplă într-adevăr ceva. Iar ceea ce el împinge şi răsuceşte nu sunt nimic altceva decât butoane. Mai devreme sau mai târziu aceste accesorii vor dispare de la maşini. Ar trebui să dispară, sunt foarte primitive. Acest volan, această acceleraţie, această frână - ar trebui să dispară. Nu este nevoie de ele - toate acestea pot fi făcute de un calculator. Şi atunci chiar şi un copilaş ar putea conduce maşina - nici n-ar mai fi nevoie de permis.

Dar înțelegi oare ce se întâmplă înăuntru? Când apeși pe un buton și se aprinde un bec, înțelegi electricitatea? Știi doar cum să apeși pe buton, asta este tot ce știi.

Am auzit o anecdotă:

"Când s-a instalat pentru prima oară curentul electric în Viena, un prieten de-al lui Sigmund Freud ce locuia la țară a venit la el în vizită. Când s-a înserat, cum era și firesc, a aprins becurile din casă. După ce au stat de vorbă, Freud l-a lăsat pe vizitator să se culce în camera sa. Dar pentru că nu mai văzuse niciodată lumină electrică nu știa cum să o stingă. A intrat în panică. S-a urcat cu picioarele pe pat și a încercat să sufle în bec, dar nu a reușit să-l stingă.. Și nu vroia să se ducă să-l întrebe pe Freud pentru că îi era frică să nu se facă de râs. «Ce-or să zică oamenii ăștia: Nu știi nici măcar să stingi o lampă? Nu știi nici măcat atâta lucru?» Ar părea prea ignorant... Astfel că a acoperit lampa cu un prosop și s-a culcat. N-a putut să doarmă bine; se tot gândea la lumină: «Trebuie să fie o șmecherie.»

S-a ridicat; a încercat din nou și din nou. Dar lumina era tot acolo și îi era greu să adoarmă. Și mai mult decât lumina era împunsătura, un gând care îl pișca tot timpul «Nu știi nici măcar atâta lucru.»

Dimineața, când Freud l-a întrebat «Ai dormit bine?» el, nemaiputând răbda, a spus: «A fost totul bine. Un singur lucru aș vrea să te întreb: cum se stinge lumina asta?»

Și Freud i-a spus: «Se pare că nu știi nimic despre electricitate. Vino încoace. Comutatorul este chiar pe perete. Apeși pe întrerupător și lumina se stinge.»

Și atunci săteanul spuse: «Așa simplu! Acum știu ce este electricitatea.»"

Dar știi oare ce este electricitatea? Știi oare ce este mânia? Știi oare ce este iubirea? Știi ce este fericirea, bucuria? Știi ce este tristețea?

Nimic nu îți este cunoscut. Nu te cunoști pe tine. Nu îți cunoști mintea. Nu îți cunoști ființa interioară. Nu știi care este sensul vieții. De unde? De unde vine mânia? De unde vine bucuria? De unde...? La un moment dat ești atât de exuberant iar în clipa următoare ești pe punctul de a te sinucide.

Senzația aceea "de ce nu înțelege?" în legătură cu soția ta este naturală. Cum ai putea s-o înțelegi pe ea? Nu ți-ai înțeles nici măcar mintea. În ziua în care ți-ai înțelege propria minte, propria ființă, ai înțelege toate mințile și toate ființele pentru că principiul fundamental este același. Dacă ai înțeles o singură picătură de apă de mare, ai înțeles toate mările - trecute, prezente, viitoare - de pe acest pământ sau de pe alte planete. Pentru că odată ce ai

înțeles ce este H_2O, ai înțeles apa. Orice apă care există, va fi H_2O. Odată ce ți-ai înțeles furia, ai înțeles furia tuturor ființelor umane care au existat vreodată - trecute, prezente, viitoare. Ți-ai înțeles propria sexualitate, ai înțeles sexul în întregime.

Te rog, nu încerca să-l cunoști pe celălalt. Încearcă să te cunoști pe tine, asta este calea. Ești un univers în miniatură. În tine este harta întregii existențe.

***

Îl iubesc pe soțul meu, dar urăsc sexul și asta duce la conflict. Nu este sexul animalic?

Este. Dar omul este un animal - este animal în aceeași măsură ca orice alt animal. Dar atunci când spun că omul este un animal, să nu înțelegeți că este limitat de animalitate; poate fi mult mai mult, poate fi și mai puțin. Aceasta este splendoarea umanității, libertatea și riscul, agonia și extazul. Omul poate fi mult mai jos decât animalele dar și cu mult deasupra zeilor. Omul are potențialități infinite.

Un câine este un câine orice ar face: rămâne câine. S-a născut câine și va muri câine. Omul poate deveni un Buddha dar poate deveni și Adolf Hitler. Așa că omul este foarte deschis către ambele posibilități.

Ați putea găsi vreun animal mai periculos ca omul, mai nebun ca omul? Gândiți-vă numai la o scenă: cincizeci de mii de maimuțe stând într-un stadion și ucigând copii mici - aruncându-i într-un foc. Ce ați gândi despre ele? Mii de copii aruncați într-un foc... Un foc imens arde chiar în mijlocul stadionului și cincizeci de mii de maimuțe savurând pline de bucurie, dansând, și copiii sunt azvârliți: proprii lor copii. Ce ați gândi despre maimuțele acestea? Nu v-ați gândi că maimuțele au înnebunit? Dar asta s-a întâmplat în istoria umanității. S-a întâmplat în Cartagina: cincizeci de mii de oameni arzând copii. Au ars trei sute de copii o dată, ca jertfă zeului lor. Proprii lor copii!

Dar să lăsăm Cartagina, aceasta a fost demult. Ce a făcut Adolf Hitler în secolul acesta? Desigur, acesta este un secol foarte avansat așa că Adolf Hitler a fost capabil să realizeze lucruri mult mai "măreție" decât Cartagina. El a ucis milioane de evrei, erau băgați cu forța în camioane și gazați cu miile o dată. Și sute de oameni priveau din afară... se uitau prin geamuri fără ca

să fie văzuți. Ce ați crede despre acești oameni? Ce fel de oameni erau? Unii oameni sunt gazați, carbonizați, evaporați, iar alții stau și se-uită? Credeți că animalele ar putea să facă astfel de lucruri?

De-a lungul a trei mii de ani, omenirea a trecut prin mii de războaie, ucigând și ucigând și iar ucigând. Și tu numești sexul animalic? Animalele n-au făcut niciodată ceva mai animalic decât oamenii. Și tu crezi că omul nu este un animal?

Omul este un animal. Și convingerea că omul nu este un animal este unul din ostacolele care stau în calea evoluției tale. Voi luați drept real faptul că nu sunteți animale și în clipa aceea încetați să mai evoluați. Prima recunoaștere ar trebui să fie aceasta: "Sunt un animal și trebuie să fiu conștient de aceasta și să depășesc această stare."

O anecdotă:

"Un om a scris la un hotel de provincie din Irlanda pentru a întreba dacă va putea sta acolo și câinele lui. A primit următorul răspuns:

«Stimate domn,

Lucrez în domeniul hotelier de peste treizeci de ani. Până acum n-a fost niciodată nevoie să chem poliția ca să evacuez un câine scandalagiu la orele mici ale dimineții. Nici un câine n-a încercat vreodată să-mi plătească cu un cec fals. Niciodată vreun câine nu a dat foc așternutului cu țigara. Nu am găsit niciodată vreun prosop de-al hotelului în valiza unui cățel. Câinele dumneavoastră este binevenit.

P.S. Dacă acesta poate să garanteze pentru dumneavoastră, îl puteți însoți!»"

Animalele sunt superbe, oricare ar fi ele; sunt inocente. Omul este foarte viclean, foarte calculat, foarte urât. Omul poate să decadă mai jos decât animalele și tot omul se poate ridica deasupra zeilor. Omul are o potențialitate infinită: poate fi cea mai decăzută creatură, dar poate fi cea mai elevată. El are întreaga scară în ființa sa, de la prima treaptă până la ultima treaptă.

Așa că primul lucru pe care aș dori să vi-l spun este: nu numiți sexul animalic, pentru că sexul poate fi animalic - aceasta este posibil, dar n-ar trebui să fie - dar se poate și trebuie să se ridice infinit mai sus, trebuie să devină iubire, trebuie să devină rugăciune. Depinde de voi.

Sexul în sine este ca o entitate captivă; poți să faci din el tot ceea ce îți place ție, ce vrei tu. Acesta este în esență mesajul din Tantra: că sexul poate deveni *samadhi*. Aceasta este în esență spiritualitatea tantrică: sexul poate

duce la *samadhi*, prin sex vă puteți trezi față de trăirea extazului ultim. Sexul poate deveni puntea dintre voi și Absolut.

Tu spui: "**Îmi iubesc soțul dar urăsc sexul și aceasta duce la conflict.**"

Cum poți să-l iubești pe soțul tău și totuși să urăști sexul? Cred că te joci cu cuvintele. Cum poți să-l *iubești* pe soțul tău și totuși să urăști sexul?

Încearcă să înțelegi. Dacă iubești un bărbat îți dorești și să-l ții de mână. Când iubești un bărbat, îți dorești și să-l îmbrățișezi uneori. Dacă iubești un bărbat nu îți dorești doar să îi auzi vocea, ai vrea să-i vezi și fața. Atunci când auzi doar vocea iubitului tău și el este departe, sunetul nu este suficient, dar dacă îl și vezi, bucuria este cu mult mai mare. Atunci când îl atingi, cu siguranță ești mult mai mulțumită. Când îl simți, cu siguranță ești mult mai fericită. Ce este sexul? Este contopirea a două universuri în modul cel mai profund.

În mintea ta probabil că există niște tabuuri, niște inhibiții. Ce este sexul? Două persoane ce se întâlnesc la punctul maxim - nu doar ținându-se de mâini, nu doar îmbrățișându-și corpurile, ci pătrunzând fiecare în tărâmul misterios al ființei celuilalt. De ce ai putea să urăști sexul? Mintea ta probabil a fost condiționată de așa-numiții oameni "religioși" care au otrăvit întreaga umanitate, care au otrăvit chiar sursa creșterii noastre.

De ce să urăști sexul? Dacă l-ai iubi pe bărbatul tău, ți-ai dori să împarți întreaga ta ființă cu el: nu ai mai putea să urăști sexul. Și dacă urăști sexul, ce spui de fapt? Spui că tu vrei ca bărbatul să aibă grijă de tine financiar, să aibă grijă de casă, să-ți aducă o mașină și o haină de blană. Tu doar vrei să te folosești de bărbat... și numești aceasta iubire? Și nu-ți dorești să împarți nimic din ceea ce îți aparține tie cu el.

Atunci când iubești, împarți totul. Când iubești nu ai nici un secret. Când iubești ai inima larg deschisă; ești disponibil. Când iubești ești gata să-l însoțești chiar și în iad dacă el merge acolo.

Suntem mari maeștri ai cuvintelor: nu vrem să spunem că nu iubim, așa că facem să pară ca și cum am iubi dar urâm sexul. Iubirea nu este doar sex - este adevărat - iubirea este mai mult decât sexul; dar sexul este chiar fundamentul iubirii. Da, într-o zi sexul dispare, dar dacă îl urăști nu-l faci să dispară. Dacă îl urăști nu faci decât să-l reprimi. Și ceea ce este reprimat va izbucni într-un fel sau altul.

Vă rog, nu încercați să deveniți călugări sau călugărițe.

Ascultaţi această anecdotă:

"Călugăriţele conduceau un orfelinat şi într-o zi Maica Stareţă le-a chemat în biroul său pe trei fetiţe drăgălaşe care urmau să plece de la mănăstire şi le-a spus: «Acum voi toate veţi pleca în lumea cea mare şi plină de păcate şi trebuie să vă previn asupra unui anumit gen de bărbaţi. Sunt anumiţi bărbaţi care vă vor cumpăra ceva de băut, vă vor duce într-o cameră, vă vor dezbrăca şi vă vor face nişte lucruri de nedescris. Apoi vă vor da câţiva bani şi vă vor lăsa să plecaţi ruinate!»

«Scuzaţi-mă, Maică Stareţă» spuse cea mai îndrăzneaţă, «vreţi să spuneţi că aceşti oameni răi ne fac asta şi ne dau şi bani?»

«Da', scumpa mea. De ce întrebi?»

«Păi, preoţii ne-au dat numai mere.»"

Nu uitaţi, sexul este natural. Te poţi ridica deasupra sa, dar nu prin reprimare. Şi dacă îl reprimi, mai devreme sau mai târziu va trebui să îl exprimi; va apare în mod sigur o perversitate - va trebui să găseşti un înlocuitor. Şi înlocuitorul *nu* ajută la nimic; *nu* ajută, *nu* poate ajuta. Odată ce o problemă firească a fost deturnată în aşa fel încât ai şi uitat de ea, sigur va apare în altă parte; iar cu un înlocuitor poţi să te lupţi la nesfârşit dar asta nu te va ajuta.

Am auzit o anecdotă:

"Un străin a intrat într-un compartiment de tren în care stăteau deja doi bărbaţi. Unul dintre ei avea un tic ciudat - se scărpina tot timpul în cot, la nesfârşit. Acest scărpinat în cot aproape că-l scoase din minţi pe străin, dar acesta s-a liniştit când cel care se scărpina a coborât din tren:

«Era tare chinuit prietenul dumitale», îi spuse el celuilalt bărbat.

«Da, desigur. Suferă îngrozitor de hemoroizi.»

«Nu vorbesc de hemoroizi. Vorbesc de scărpinatul ăsta.»

«Da, asta este - hemoroizi: Ştiţi, el este o persoană foarte religioasă (habotnică) şi este de asemenea funcţionar de stat. Şi acel scărpinat în cot este doar o defulare.»"

Dar defulările nu ajută niciodată; creează doar perversiuni, obsesii. Fii natural dacă îţi doreşti să stăpâneşti natura într-o zi. Fii natural: aceasta este prima condiţie. Nu spun că nu există nimic mai mult decât natura, există o natură mai rafinată, acesta este întregul mesaj din Tantra. Trebuie să fiţi foarte telurici dacă doriţi să vă ridicaţi în înaltul cerului.

Nu vedeţi aceşti arbori? Ei au rădcinile în pământ şi cu cât sunt mai bine înrădăcinaţi, cu atât cresc mai înalţi. Cu cât vor să se ridice mai sus, cu atât

mai adânc trebuie să-şi înfigă rădăcinile în pământ. Dacă un om doreşte să ajungă la cer, el va trebui să coboare până în centrul pământului - aceasta este singura posibilitate.

Trebuie să prindeţi rădăcini în trupul vostru dacă doriţi să deveniţi suflet. Prindeţi rădăcini în sexul vostru dacă doriţi să iubiţi cu adevărat, într-o manieră divină. Da, cu cât mai multă energie se va transforma în iubire, cu atât mai puţin veţi fi preocupaţi de sex, dar în nici un caz nu îl veţi urî.

Ura nu este o atitudine pozitivă benefică. Ura arată pur şi simplu că îţi este frică. Ura arată că în tine există foarte multă teamă. Ura arată că în profunzime încă te atrage răul. Dacă urăşti sexul, atunci energia ta va începe să se deplaseze în altă parte; ca să poată să se manifeste energia trebuie să se manifeste, să se elibereze.

Dacă o fiinţă îşi reprimă energia sexuală, devine mai ambiţioasă. Dacă vrei cu adevărat să fii ambiţios trebuie să o reprimi. Doar atunci poate avea energie ambiţia, altfel nu vei avea nici un fel de ambiţii. Un politician trebuie să-şi reprime energia sexuală şi astfel va fi supărat pe toată lumea - astfel poate deveni un mare revoluţionar. Toţi revoluţionarii trebuie să fie refulaţi sexual.

Atunci când, într-o lume mai bună, sexul va fi natural, firesc acceptat fără nici un tabu şi fără nici un fel de inhibiţie, politica va dispare şi nu vor mai exista revoluţionari - nu va mai fi nevoie. Când un om îşi reprimă sexul devine foarte ataşat de bani; trebuie să-şi angreneze energia sexuală în ceva. Nu aţi văzut oameni mângâindu-şi bancnotele de o sută de dolari de parcă ar mângâia fiinţa iubită? Nu vedeţi în ochii lor aceeaşi poftă? Dar aceasta este hidos. A îmbrăţişa o femeie cu o iubire profundă este minunat; a îmbrăţişa o bancnotă de o sută de dolari este pur şi simplu hidos - este o defulare.

Nu poţi înşela animalele...

Un om şi-a dus fiul la grădina zoologică; vroia să-i arate fiului său maimuţele de acolo. Băieţelul era foarte interesat: nu mai văzuse niciodată maimuţe. S-au dus acolo - dar nu era nici o maimuţă. Aşa că l-a întrebat pe îngrijitor: "Ce s-a întâmplat? Unde sunt maimuţele?"

Şi îngrijitorul a spus: "Este perioada lor de împerechere, aşa că au intrat în colibă."

Omul s-a simţit foarte frustrat. De luni de zile îi promisese băiatului că o să-l ducă la grădina zoologică ca să-i arate maimuţele. Străbătuseră un drum lung iar acum era perioada împerecherii! Aşa că, a întrebat: "Dar dacă le-am arunca nişte lucri ar veni afară?"

Şi îngrijitorul a răspuns: "Dumneata ai ieşi?"

Dar eu cred că omul ar putea să iasă: dacă-i arunci nişte nuci, omul cu siguranţă iese. Maimuţele nu vor ieşi, aceasta este sigur; dacă le dai bani nu vor veni. Ele o să-ţi spună: "Păstrează-ţi banii. Este perioada împerecherii! Păstrează-ţi banii!"

Şi dacă le spui: "Te-am putea face preşedintele Indiei", ele vor spune: "Păstrează-ţi preşedinţia. Este anotimpul dragostei!"

Dar omul, dacă îl faci preşedinte, poate chiar să-şi omoare iubita. Dacă aceasta este condiţia, poate să o facă şi pe aceasta. Acestea sunt defulări. Dar pe animale nu le poţi păcăli.

Am auzit o anecdotă:

"O fată bătrână avea un papagal care repeta într-una: «Am chef să înţep! Am chef să înţep!» Ea găsea aceasta destul de enervant, până când o prietenă căsătorită i-a explicat ce înseamnă. Atunci ea a intrat în panică... «Ţin foarte mult la pasărea asta, dar va trebui să mă descotorosesc de ea sau vicarul n-o să-mi mai calce niciodată pragul.»

Dar prietena ei, care avea mai multă experienţă i-a spus: «Ei bine, dacă într-adevăr ţii la el, mai bine îi aduci ceea ce îşi doreşte, adică o femelă şi atunci n-o să te mai deranjeze.»

S-a dus fata bătrână la magazinul de păsări, dar vânzătorul i-a spus: «Ne pare rău, nu am primit deloc papagaliţe în sezonul acesta, domnişoară. Dar vă pot oferi o bufniţă la un preţ rezonabil.»

Orice era mai bun decât nimic, aşa că a băgat bufniţa în colivia papagalului şi a aşteptat anticipând exaltată...

«Am chef să înţep! Am chef să înţep!» spuse papagalul.

«Ooo, Ooo» spuse domnişoara bufniţă încântată.

«Nu pe tine, caricatură cu ochelari!» spuse papagalul. «Nu suport femeile care poartă ochelari!»"

Înlocuitorul nu foloseşte la nimic. Omul trăieşte cu înlocuitori. Sexul este natural, banii sunt artificiali. Dacă vrei cu adevărat să urăşti ceva, urăşte banii, urăşte puterea, urăşte prestigiul. De ce să urăşti iubirea?

Sexul este unul dintre cele mai frumoase fenomene din lume. Desigur, poate fi instinctual, animalic, dar această trăire grosieră poate şi trebuie să fie transformată într-o trăire erotică sublimă. Lotusul răsare din noroi. Să nu urăşti noroiul, altfel cum ai putea să ajuţi noroiul să dea naştere lotusului? Desigur, între lotus şi noroi este o mare diferenţă, aşa încât de cele mai multe ori nici nu poţi concepe că ar exista vreo legătură. Dacă vezi o floare de lotus

nu îţi vine să crezi că răsare din noroiul cel murdar. Dar ea este expresia noroiului cel mai murdar. Sufletul răsare din trup. Iubirea răsare din sex. Sexul este legat de corp, iubirea este ceva spiritual. Sexul este precum noroiul, iubirea este ca o floare de lotus. Dar fără noroi lotusul nu poate exista, aşa că să nu urăşti noroiul.

Înţelegul mesaj cuprins în Tantra este simplu; este foarte ştiinţific şi este foarte natural. Mesajul este că, dacă vrei cu adevărat să transcenzi lumea, trebuie să pătrunzi *adânc* în ea, perfect lucid, perfect conştient.

***

Iubite Bhagavan, eu am multe întrebări, dar de fiecare dată o voce în interiorul meu spune «Nu întreba - încearcă să afli singură.» Dar acum este deja prea mult, pentru că nu ştiu de unde vine această voce!

Întrebarea este pusă de Dharma Chetana.
Chiar nu îmi recunoşti vocea?

Capitolul 3

Drept cea mai elevată stare de conştiinţă,
consideră experienţa lor interioară.
Ceea ce înlănţuie numesc eliberare.
Un ciob de sticlă colorat în verde
este pentru ei un nepreţuit smarald.
Ignoranţi, nu pot deosebi un giuvaer
de ceea ce cred ei c-ar trebui să fie.

Ei iau cuprul drept aur.
Mărginiţi de gândirea discursivă,
Confundă aceste gânduri cu Realitatea Ultimă.
Tânjind după plăcerile mult visate
Iau efemerul corp mental drept Pură Beatitudine.

Prin simbolul EVAM ei speră
să atingă Puritatea Supremă.
Prin diferitele situaţii
care necesită cele patru sigilii
Ei iau propria lor fantezie drept spontaneitate,
Dar asta înseamnă să te laşi înşelat
de reflexia din oglindă.

La fel cum, sub puterea iluziei,
o turmă de cerbi aleargă
Să bea apa unui miraj fantasmagoric.
Tot astfel, cel ignorant nu-şi potoleşte setea,
limitat fiind de lanţurile iluziei.
Ba chiar găseşte o bucurie în înlănţuirea sa,
Spunând că toate acestea sunt Realitatea Ultimă.

Tantra este transcendenţă. Nu este nici complacere, nici reprimare. Este ca mersul pe frânghie: necesită un foarte bun echilibru. Nu este atât de uşor pe cât pare; este nevoie de o foarte mare putere de concentrare. Implică o anumită armonie interioară.

Minţii îi este foarte uşor să fie indulgentă. Opusul, adică renunţarea, este de asemenea, foarte simplă pentru ea. Minţii îi este foarte uşor să treacă de la o extremă la alta. A se menţine la mijloc, exact în centru, este cel mai dificil pentru minte, pentru că aceasta ar însemna o sinucidere pentru ea. În centru mintea moare şi apare non-mintea. De aceea, Buddha a numit această cale *majihim-nikaya* - calea de mijloc.

Saraha este un discipol al lui Buddha, din aceeaşi linie, cu aceeaşi înţelegere, cu aceeaşi luciditate. Această noţiune fundamentală trebuie să fie înţeleasă, altfel veţi înţelege greşit Tantra: Ce este această muchie de cuţit? Ce înseamnă să fii exact în centru?

Pentru a te pierde în lume nu este necesară nici un fel de luciditate. Analog, pentru a reprima dorinţele lumeşti nu este nevoie de luciditate.

Acei aşa-numiţi "sfinţi" nu se deosebesc prea mult de oamenii obişnuiţi. Poate că se află pe poziţii opuse dar nu sunt deloc foarte diferiţi: au exact acelaşi tip de minte. Unii tânjesc după bani şi ceilalţi sunt aşa de porniţi împotriva banilor că nu suportă nici măcar să vadă o bancnotă. Li se face frică şi încep să tremure. Pentru ambele categorii banii sunt foarte importanţi. Unul este lacom, celălalt se teme; dar importanţa banilor este aceeaşi - ambii sunt obsedaţi de bani.

Unul se gândeşte tot timpul la femei, visează, fantazează. Celălalt a devenit atât de înfricoşat încât a fugit în munţi pentru a evita femeile – dar sunt amândoi la fel. Pentru amândoi femeia este importantă (sau bărbatul); celălalt este important. Unul o caută pe femeie, celălalt o evită pe femeie, dar femeia rămâne în centrul atenţiei lor.

Tantra spune: nu bărbatul sau femeia trebuie să fie în centrul atenţiei, nici calea aceasta, nici cealaltă. Această atitudine poate fi posibilă doar printr-o înţelegere profundă. Nevoia de o femeie trebuie să fie înţeleasă - nu trebuie nici să se abdice în faţa ei, nici să fie evitată; trebuie să fie înţeleasă. Tantra este foarte ştiinţifică.

Cuvântul "ştiinţă" înseamnă înţelegere. Cuvântul "ştiinţă" înseamnă a şti. Tantra spune: cunoaşterea eliberează. Dacă ştii exact ce este lăcomia, eşti eliberat de lăcomie; nu este nevoie să renunţi la ea.

Nevoia de a renunţa apare numai pentru că nu ai înţeles ce este lăcomia. Nevoia de a face jurământ de castitate este necesară numai pentru că nu ai înţeles ce este sexul. Şi societatea nu îţi permite să înţelegi.

Societatea te ajută să *nu* înţelegi. Societatea a evitat subiectele sex şi moarte de-a lungul secolelor. Despre aceste subiecte nu trebuie să gândeşti, nu trebuie să le contempli, nu trebuie să le discuţi, să se scrie despre ele, să fie cercetate; trebuie să fie evitate. Prin această evitare a persistat o mare ignoranţă în legătură cu ele şi această ignoranţă este cauza-rădăcină. Şi din această ignoranţă apar două tipuri de oameni: unul care le tratează cu o indulgenţă şi o superficialitate nebunească şi unul care oboseşte foarte tare, este cotropit de frică şi fuge.

Tantra spune: Cel care le va trata cu superficialitate nu le va înţelege niciodată, pentru că pur şi simplu va acţiona mecanic, din obişnuinţă. Şi nu va urmări niciodată să descopere cauza acestei obişnuinţe. Nu va căuta niciodată cauzalitatea sa. Nu ai observat asta? Prima voastră iubire a avut ceva superb, a doua n-a mai fost aşa superbă, a treia a fost chiar obişnuită, a patra doar rutină. Ce s-a întâmplat? De ce prima iubire a fost atât de preţuită? De ce au spus oamenii mereu că iubirea se întâmplă doar o dată în viaţă? De ce? Pentru că prima oară nu a fost atât de mecanic; aşa că ai urmărit cât de cât să fii conştient de ea. Data următoare te-ai aşteptat să se întâmple: nu ai mai fost atât de atent, atât de conştient. A treia oară te-ai gândit că ştii tot despre ea, aşa că nu a mai fost nici un mister, nici o explorare. A patra oară a fost doar rutină: ţi-ai format deja un automatism.

Prin delăsare sexul devine o obişnuinţă. Da, îţi aduce o oarecare uşurare, exact ca un strănut - dar nimic mai mult. Pentru cei care nu ştiu cum să-şi controleze energia sexuală şi să o sublimeze în alte forme de energie: afectivă, mentală - sexul fără control este o pierdere a unui potenţial uriaş de energie. Devii prea încărcat cu energie şi trebuie să te debarasezi de ea ca să o poţi acumula din nou prin mâncare, prin exerciţiu, prin lumina soarelui - o acumulezi din nou şi din nou o pierzi. Asta face în permanenţă fiinţa care se complace - fără nici un scop, fără nici un sens. Atunci când energia sexuală este efervescentă simte o anumită presiune. Pierzând-o, ajunge într-o stare de vlăguire. El nu face decât să sufere.

Să nu vă imaginaţi niciodată că omul care se complace este fericit. Niciodată! El este cel mai nefericit om din lume. Cum ar putea fi fericit? El speră, îşi doreşte fericirea, dar nu face nimic să o dobândească.

Dar nu uitaţi, spunând aceasta Tantra nu vă sugerează să treceţi în extrema cealaltă. Tantra nu spune că ar trebui să evadaţi din această lume. Evadarea va deveni la rândul său un automatism. Dacă te retragi într-o peşteră, nu mai poţi avea femei, dar asta nu schimbă cu nimic datele problemei. De fiecare dată când se va găsi în faţa unei femei, cel care a renunţat, va fi mult mai înclinat să "cadă" decât cel care s-a complăcut în lume. Tot ceea ce este reprimat devine foarte puternic în tine.

O anecdotă:

"Era odată un pompier îngrozitor de meschin, atât cu soţia, cât şi cu chiriaşul său. Într-o seară, el a adus acasă o minunată plăcintă de mere şi a mâncat jumătate din ea la cină. Soţia şi chiriaşul au trebuit să se mulţumească cu pâine şi brânză. El a dosit cu grijă restul de plăcintă şi s-au dus cu toţii la culcare.

În miezul nopţii a sunat alarma de incendiu şi proprietarul a trebuit să alerge la datorie. Soţia, complet goală, a intrat în camera chiriaşului, l-a trezit şi i-a spus: «A plecat. Repede! Nu pierde ocazia.»

«Eşti sigură că totul este în regulă?» a întrebat chiriaşul.

«Desigur, grăbeşte-te! Nu pierde timpul!» Aşa că, chiriaşul a coborât repede şi a mâncat plăcinta."

Aceasta trebuie să fi fost refularea lui - plăcinta cu mere. Probabil că visa la ea, se gândea la ea, fantaza. Femeia complet goală nu l-a atras deloc, dar plăcinta cu mere...

Nu uitați, tot ceea ce este reprimat vă va atrage, va avea atracția unui magnet asupra voastră. Ceea ce este reprimat devine puternic; capătă o putere ieșită din comun.

Ascultați această anecdotă:

"Într-un parc, în adâncul unui minunat ținut împădurit erau două statui de bronz adorabile: un băiat și o fată, sculptați într-o atitudine de tandrețe și dorință. Stăteau așa de trei sute de ani, cu brațele întinse cu dor unul spre celălalt, dar neatingându-se niciodată. Într-o zi, a trecut pe acolo un magician și a spus plin de compasiune: «Am puterea să le dau viață pentru o oră, ei vor putea să se sărute, să se atingă, să se îmbrățișeze, să facă dragoste.» Așa că magicianul și-a fluturat bagheta magică. Imediat statuile au sărit de pe socluri și, mână în mână, au alergat spre tufăriș.

Era mare agitație, bușituri, țipete, strigăte de luptă și fluturat de aripi. Curios, magicianul s-a apropiat în vârful picioarelor și a privit printre frunze.

Băiatul ținea o pasăre la pământ iar fata stătea pe vine deasupra ei. Dintr-o dată, băiatul a sărit în picioare: «Acuma este rândul tău s-o ții la pământ ca să urinez și eu pe ea!»

De trei sute de ani păsările se slobozeau pe ei... Cui să-i mai ardă de făcut dragoste? Aceasta era refularea lor.

Poți să te duci să stai într-o peșteră ca o statuie, dar ceea ce ai reprimat va pluti în jurul tău, va fi unica ta preocupare.

Tantra spune: fiți conștienți. Fiți atenți la complacere și fiți atenți la renunțare. Fiți atenți la amândouă: ambele sunt capcane. Și prin ambele ești prins în cursa minții. Atunci care este calea?

Tantra spune: Luciditatea este calea. Complacerea este mecanică, reprimarea este mecanică; ambele sunt automatisme. Singurul mod de a ieși din automatism este să devii conștient, treaz. Nu plecați în Himalaya, aduceți o liniște himalayană în voi. Nu încercați să evadați, treziți-vă. Priviți lucrurile în profunzime, fără teamă... fără frică; priviți lucrurile în profunzime. Nu ascultați pe acei oameni așa-ziși religioși. Ei vă fac să vă temeți: ei nu vă permit să priviți sexul, ei nu vă permit să priviți moartea. Ei au profitat considerabil de frica voastră.

Singurul mod de a determina o persoană să se lase exploatată este să o faci să se teamă. Odată ce îi este frică, poate fi exploatată. Frica este fundația, ea trebuie să apară de la început. Vi s-a insuflat această teamă. Sexul este un păcat, așa că apare teama. Nici măcar atunci când faceți dragoste cu soțul sau soția nu sunteți atenți să vedeți ce se întâmplă. Din

nefericire, chiar şi atunci când faceţi dragoste, o faceţi pe întuneric, sau faceţi dragoste ascunzându-vă.

Nu vreţi să abordaţi sexul frontal - să vedeţi ce este de fapt, de ce există acest magnetism irezistibil? De ce? Ce este cu exactitate, cum ia naştere, cum pune stăpânire pe voi, ce creează şi unde duce? Ce se întâmplă în acel timp şi ce se întâmplă în afara sa? Unde ajungeţi făcând dragoste din nou şi din nou? Aceste lucruri trebuie să fie descoperite.

Tantra este o descoperire a realităţilor vieţii. Şi sexul stă la baza acestei descoperiri. La fel şi moartea. Sunt cele două *chakra*-e care se află la bază şi sunt fundamentale - *muladhara* şi *swadhisthana*. Prin înţelegerea lor se deschide cea de-a treia *chakra*. Prin înţelegerea celei de-a treia, se deschide a patra, şi aşa mai departe şi aşa din ce în ce mai sus. Atunci când ai înţeles cele şase *chakra*-e, însăşi această înţelegere pătrunde în cea de-a şaptea *chakra* şi înfloreşte într-un lotus cu o mie de petale. Acea zi are o strălucire nemaivăzută. În acea zi, Dumnezeu vine la tine, iar tu ajungi la Dumnezeu. Acea zi este ziua Întâlnirii. Acea zi este ziua Extazului Cosmic. În acea zi tu îmbrăţişezi Divinul iar Divinul te îmbrăţişează. În acea zi râul dispare în ocean pentru eternitate. Atunci nu mai există întoarcere.

Din oricare stare a minţii va trebui dobândită înţelegerea. Oriunde ai fi, să nu te temi. Acesta este mesajul tantric: oriunde ai fi, să nu te temi. Renunţă la un singur lucru: la frică. De un singur lucru te poţi teme şi acesta este teama. Neînfricaţi, plini de curaj, priviţi în interiorul realităţii, oricare ar fi ea. Dacă eşti un hoţ analizează această realitate. Dacă eşti o persoană irascibilă, priveşte-te. Dacă eşti lacom, observă lăcomia ta. Oriunde ai fi, *priveşte* obiectiv. Nu eluda. Privind obiectiv, depăşeşti acea realitate. Privind, treci prin ea. Dacă veţi putea privi cărarea lăcomiei, a sexului, a furiei, a geloziei, cu ochii deschişi, veţi fi eliberaţi de acestea. Este promisiunea făcută de Tantra: Adevărul eliberează.

Cunoaşterea eliberează. Cunoaşterea este libertate. Altfel, indiferent dacă reprimi sau te complaci, finalul este acelaşi.

O anecdotă:

"Era odată un om care avea o soţie foarte atrăgătoare. Dar el a început să o suspecteze...

Este normal, cu cât ai o soţie mai atrăgătoare, cu atât eşti mai suspicios.

Mulla Nasrudin s-a căsătorit cu una din cele mai urâte femei. L-au întrebat: «De ce Mulla? Ce s-a întâmplat? Ce te-a apucat?»

El a spus: «Nimic, doar înţelegere.»

Am zis: «Ce fel de înțelegere este aceasta?»

«Acum n-o să mai fiu niciodată gelos și n-o să-mi mai suspectez niciodată soția, pentru că nu pot să-mi închipui că s-ar putea îndrăgosti cineva de ea.»

Omul acesta era foarte bănuitor. Până la urmă n-a mai putut suporta. Odată, când era de serviciu noaptea, l-a rugat pe șeful său să-l învoiască și s-a dus acasă la două dimineața și a găsit în dreptul casei sale mașina celui mai bun prieten al lui - exact așa cum, de altfel, s-a temut. A intrat în casă, s-a furișat pe scări și a dat buzna în dormitorul soției sale. Ea stătea în vârful patului, complet goală, fumând o țigară și citind o carte.

Înnebunit de furie, el a căutat sub pat, în șifonier, chiar și în gura de aerisire, dar n-a găsit nici un bărbat. Și-a ieșit din minți, a devastat dormitorul. Apoi a trecut în sufragerie - a aruncat televizorul pe geam, a distrus fotoliile, a răsturnat masa și bufetul. Apoi s-a concentrat asupra bucătăriei, unde a spart toată vesela și apoi a aruncat frigiderul pe fereastră. După care s-a împușcat.

Când s-a trezit la porțile cerului, l-a văzut așteptând să fie primit pe nimeni altul decât pe cel mai bun prieten al lui, care îl întrebă: «Ce cauți aici, sus?»

Soțul înșelat i-a explicat în amănunt cum și-a ieșit din fire și a adăugat: Dar cum se face că și tu ești aici sus?»

«A, eu? Dacă ai fi căutat și în frigider am fi trăit fericiți amândoi acuma!»"

Amândouă se termină în același fel - dacă ești într-o peșteră din Himalaya sau în lume nu este mare diferență. Viața de reprimare și viața în ignoranță se termină amândouă la fel, pentru că mecanismul lor nu este diferit. În aparență ele sunt diferite, dar în esență sunt identice.

Luciditatea dă o calitate diferită vieții noastre. Fii lucid și lucrurile încep să se transforme, să evolueze-uluitor - nu pentru că le transformi tu, în nici un caz. O ființă conștientă nu urmărește să transforme nimic, iar o ființă inconștientă încearcă în permanență să schimbe totul. Ființa inconștientă nu reușește să schimbe nimic, iar ființa conștientă constată că transformarea se produce.

Luciditatea este cea care produce transformarea, nu efortul mecanic. De ce se produce transformarea dacă suntem lucizi? Deoarece luciditatea te transformă pe tine, iar atunci când tu ești altfel întreaga lume este altfel. Nu se pune problema de a crea o lume nouă, ci doar să îți creezi o nouă individualitate (să fii *tu* altul). *Tu* vezi lumea - deci dacă tu evoluezi, se

transformă întreaga viziune a ta despre lume. Dacă tu nu te transformi, poți să încerci să schimbi întreaga lume - nu se schimbă nimic, pentru că tu o să continui să vezi aceeași lume.

Tu îți creezi propria viziune despre lume. În ochii tăi, în mintea ta, se proiectează întreaga lume. Tantra spune: conștiența este... cheia, cheia fermecată care deschide toate ușile existenței!

Așa că nu uitați; este foarte delicat: dacă vă vorbesc despre absurditatea reprimării, începeți să vă gândiți la indulgență. Dacă vorbesc despre absurditatea indulgenței, începeți să vă gândiți la ascеză. Se întâmplă în fiecare zi: treceți imediat în extrema cealaltă. Și adevărata realizare este să nu fiți tentați de extreme.

A fi tentat de extreme înseamnă a fi tentat de Necuratul. Acesta este iadul în Tantra: a fi tentat de extreme. Nu există alt demon. Singurul rău este că mintea poate să-ți joace feste, poate să-ți propună extrema cealaltă. Nu ești de acord cu indulgența? Mintea spune E atât de simplu... acum reprimă. Nu te complace, evadează. Renunță la această lume. Uită de ea. Dar poți oare să uiți de ea? E chiar atât de simplu să o dai uitării? Atunci de ce te îndepărtezi de ea? Atunci de ce îți este frică? Dacă poți să o dai uitării atât de ușor, atunci rămâi aici și uită complet de ea. Dar nu poți să rămâi aici, știi că lumea te va atrage din nou. Și această înțelegere de o clipă, înțelegerea falsă pe care crezi că o ai nu te va ajuta prea mult. Atunci când te vor tenta dorințele, vei fi o victimă. Știi asta. Vrei să o iei la goană înainte să se întâmple. Vrei să eviți această posibilitate. De ce? De ce vrei să eviți această posibilitate?

În India, așa-zișii sfinți nu acceptă să locuiască în aceeași casă cu menajerele. De ce? De ce te temi? În India, așa-zișii sfinți nu ating vreo femeie, nici măcar nu le privesc. De ce? Ce este această teamă? De unde vine această teamă? - nu fac decât să elimine o posibilitate. Dar a elimina posibilitatea nu este o realizare prea mare. Și dacă, evitând posibilitatea, se ajunge la un anumit celibat, acel celibat este fals.

Am auzit o anecdotă:

"Un om din provincie a intrat într-o cârciumă din Londra cu un câine. Omul a comandat o halbă. Câinele a comandat un cârnat: «Ce Dumnezeu...?» zise barmanul.

«Da» spuse stăpânul «este cel mai inteligent câine din țară. L-am adus să vadă și el orașul.»

«Dacă-i dau cinci pence îmi aduce ziarul?» zise barmanul «fiindcă am uitat să mi-l cumpăr».

«Sigur că da. Mă întorc imediat», zise câinele și înșfăcă repede banii și plecă. Dar au trecut zece, douăzeci de minute și câinele nu se mai întorcea. Așa că, după o oră stăpânul s-a dus să-l caute. În final, l-a găsit pe o alee dosnică făcându-și frumușel treaba cu o cățea.

«Măi, să fie de treabă!» zise stăpânul supărat. «N-ai mai făcut asta niciodată până acum.»

«Nu» zise câinele, «n-am mai avut niciodată suma necesară.»"

A evita posibilitatea nu ajută prea mult. E doar o fațadă falsă. Poți crede în ea, dar nu-l poți păcăli pe Dumnezeu. De fapt, nu te poți păcăli nici pe tine. Ceea ce ai lăsat în urmă printr-o atitudine represivă, îți va apare tot timpul în vise, sau va ieși în mod repetat la suprafață. Te va scoate din minți. Așa-zișii voștri sfinți nu pot nici măcar să doarmă bine. Le este teamă să doarmă. De ce? Pentru că, în timp ce dorm, lumea pe care ei au reprimat-o se afirmă în vise; inconștientul continuă să lucreze, el nu poate fi controlat în mod direct.

Când ești treaz poți să reprimi, dar cum ai putea face asta în timp ce dormi? Pierzi controlul. Conștientul reprimă, dar atunci conștientul doarme. Acesta este motivul pentru care, în toate tradițiile, sfinților le-a fost frică să doarmă. Ei își reduc durata somnului de la opt ore la șapte, de la șapte la șase, de la șase la cinci... patru, trei, două. Și oamenii nebuni consideră aceasta drept o mare realizare. Ei se gândesc: "Acest om este un sfânt. Nu doarme decât două ore." De fapt, el nu arată decât un singur lucru: că se teme de propriul inconștient. El nu dorește să-i lase timp inconștientului să facă conexiuni.

Când dormi două ore, inconștientul nu poate face legături, pentru că acele două ore îi sunt necesare trupului pentru a se odihni. Visezi mai bine, vise bune, vise frumoase atunci când somnul tău este complet - din acest motiv visați mai bine dimineața, dimineața devreme. Mai întâi trebuie satisfăcută necesitatea corpului; trupul are nevoie de repaus. După ce s-a odihnit corpul, mintea are nevoie de odihnă - acesta este un lucru secundar.

Atunci când mintea are nevoie de odihnă și se relaxează, inconștientul eliberează dorințele sale și astfel apare un anumit tip de vise. Dacă te odihnești doar două ore pe noapte, poate că visezi, dar nu-ți vei putea aminti visele. Din cauza aceasta îți amintești numai ultimele vise pe care le visezi dimineața devreme. Le uiți pe cele din timpul nopții pentru că ești atât de

cufundat în somn că nu-ţi poţi aminti. Aşa că, sfântul are impresia că nu a visat despre sex, nu a visat despre bani, nu a visat despre putere, prestigiu, respectabilitate. Dacă doarme doar două ore, somnul este atât de profund, este atât de necesar corpului încât este aproape o comă, aşa că nu-şi poate aminti. Poţi să-ţi aminteşti visele doar când eşti pe jumătate adormit. Atunci îţi poţi aminti visul, pentru că eşti aproape de starea de veghe. Pe jumătate adormit, pe jumătate treaz, ceva din vis se infiltrează în conştientul tău, trece în conştient. Dimineaţa poţi să-ţi aminteşti ceva din el. Din această cauză veţi fi surprinşi: dacă veţi merge să-l întrebaţi pe un muncitor, care lucrează din greu toată ziua, dacă visează, el vă va spune că nu.

Multe fiinţe spun că nu visează. Nu este adevărat; nu-şi amintesc visele, asta este tot. Toţi visează, dar foarte mulţi nu-şi pot aduce aminte. Muncind din greu ziua întreagă, spărgând lemne sau săpând un şanţ sau spărgând pietre - este un efort atât de mare, opt ore, că atunci când adormi eşti într-o stare aproape letargică. Visele vin, dar nu ţi le poţi aminti, nu le poţi prinde.

Aşa că, aşa-zişilor noştri sfinţi le-a fost întotdeauna frică să doarmă.

Odată a venit admis la mine un tânăr. O luase razna. Era adeptul unui maestru indian. L-am întrebat: "Ce ai păţit?" El a spus: "N-am nimic. Sunt o fiinţă spirituală. Oamenii cred că am luat-o razna." I-am întrebat pe părinţii lui ce s-a întâmplat - ei veniseră la mine foarte îngrijoraţi - am intrat în amănunte.

Amănuntele erau următoarele: el s-a dus la maestrul său şi acesta i-a spus: "Tu dormi prea mult. Asta nu este benefic pentru o fiinţă ce urmează o cale spirituală. Ar trebui să dormi mai puţin!" Aşa că şi-a redus somnul la trei ore - de la opt la trei ore!

A început să fie somnoros toată ziua, normal. Aşa că, maestrul i-a spus: "Eşti *tamasic*, ai o energie foarte joasă, inferioară. Schimbă-ţi regimul alimentar. Mai mult ca sigur că mănânci mâncăruri care te fac greoi şi somnoros." Aşa că a început să trăiască doar cu lapte. Atunci a început să se devitalizeze. Mai întâi a fost redus somnul, apoi mâncarea. Ajunsese într-o asemenea stare încât abia se mai ţinea pe picioare.

Fără mâncare este greu să te cufunzi într-un somn profund, chiar şi pentru trei ore; o hrană echilibrată este o condiţie necesară pentru un somn bun.

Acum nu mai putea să doarmă nici trei ore. Ochii lui au devenit tâmpi, morţi. Corpul lui şi-a pierdut toată strălucirea, vitalitatea şi a căpătat un uşor

tremur. Ţinându-l de mână i-am simţit tot corpul tremurând; corpul lui nu se mai odihnise de luni de zile. Şi acum îşi închipuia că a devenit spiritual.

Această atitudine greşită faţă de somn există de atâta timp, încât multă lume a început să o urmeze. Când un lucru continuă suficient de mult timp devine respectabil - doar pentru că a continuat să existe un timp mai îndelungat.

De fapt, învăţaţi să vă ascultaţi corpul, necesităţile trupeşti. Ascultaţi-vă mintea, ascultaţi-vă necesităţile minţii. Nu evitaţi. Pătrundeţi în aceste necesităţi, exploraţi-le cu o grijă afectuoasă. Împrietèniţi-vă cu corpul vostru, împrieteniţi-vă cu mintea voastră dacă vreţi să vă ridicaţi deasupra lor într-o zi. A te împrieteni este absolut esenţial. Aceasta este calea tantrică. Împrieteniţi-vă cu ehergiile voastre. Nu deveniţi duşmanii lor.

Şi acum *sutra*-ele...

Sutra-ele au o semnificaţie profundă.

Saraha îi spune regelui:

Drept cea mai elevată stare de conştiinţă,
ei consideră experienţa lor interioară.
Ceea ce înlănţuie numesc eliberare.
Un ciob de sticlă colorat în verde,
este pentru ei un nepreţuit smarald;
Ignoranţi, nu pot deosebi un giuvaier
de ce cred ei c-ar trebui să fie.

El vorbeşte despre aşa-zişii *mahatmas*, aşa-zişii yoghini - aşa cum şi eu adeseori am vorbit despre aşa-zişii sfinţi.

Saraha spune:

Drept cea mai elevată stare de conştiinţă,
ei consideră experienţa lor interioară.

Aceasta este o afirmaţie extrem de profundă; trebuie să fie decodificată.

În primul rând: experienţa realizării ultime nu este deloc o experienţă, pentru că atunci când experimentezi ceva, există întotdeauna o dualitate; cel care experimentează şi ceea ce este experimentat.

Aşa că nu poate exista o experienţă ultimă. Cum ai putea să experimentezi Absolutul? Ar însemna să fii scindat, să apară dualitatea subiect-obiect.

Tantra spune: **"Tot ceea ce poţi să ştii este să ştii ceea ce nu eşti"**. Aceasta este o mare descoperire, o privire interioară foarte pătrunzătoare. Dacă vezi ceva, ştii cu siguranţă că nu eşti acel lucru, pentru că tu eşti cel care vede. Nu poţi niciodată să fii cel văzut. Nu poţi fi redus la un obiect. Tu eşti subiectivitate, pură subiectivitate, subiectivitate ireductibilă. Este imposibil să te transformi într-un obiect, într-un lucru. Nu te poţi pune pe tine înaintea ta pentru că, orice vei pune acolo, nu vei fi tu. Tu vei fi mereu cel înaintea căruia este pus lucrul acela.

Saraha spune: **"Adevărul nu este o experienţă - nu poate fi"**. Adevărul este o experimentare, nu o experienţă. Este cunoaşterea, nu cunoscutul.

Diferenţa este mare. Ai experienţa unui obiect când acesta este diferit de tine. Nu poţi avea experienţa sinelui în acelaşi mod. Tantra a dat o nuanţă diferită pentru "a experimenta". În sanskrită, noi avem două cuvinte: *anubhava*, şi *anubhuti*. *Anubhava* înseamnă "experienţă"; *anubhuti* înseamnă "a experimenta". Nu este nimic de experimentat. Nu există nimic înaintea ta, doar vid; dar tu eşti acolo, acolo în întregime, fără ca nimic să se interpună. Nu există nici un obiect - doar pură subiectivitate; doar ceea ce conţine, fără conţinut; filmul s-a oprit, doar ecranul, ecranul pur, imaculat. Dar nu este nimeni care să privească acest ecran: tu eşti ecranul imaculat. De aici un cuvânt nou: *anubhuti*, "a experimenta".

În engleză nu există un cuvânt separat, aşa că trebuie să folosesc "a experimenta". Pentru a arăta diferenţa: experienţa devine obiect; a experimenta este un proces, nu un obiect. Cunoscutul este un obiect, a cunoaşte este un proces. Iubirea este un obiect, a iubi este un proces.

Şi Tantra spune: "esenţa fiinţei tale constă în procese, nu în lucruri. Există revelarea, nu revelaţia. Există doar a iubi, nu iubirea. Nu există substantive, doar verbe! Aceasta este o înţelegere profundă a realităţii... doar verbe. Când spui "Acesta este un copac" faci o afirmaţie foarte eronată - acesta este ceva care "copăceşte" nu un copac, pentru că el creşte; este într-o continuă transformare, nu este un lucru static. Nu spui: "Acesta este un râu!", ci: "râureşte", se mişcă, este dinamic. Nu este acelaşi nici o secundă, de ce îl numeşti "râu"? Nici o piatră nu este piatră; este tot un proces.

Existenţa nu este formată din lucruri ci din evenimente. Nu-i spuneţi unei femei "Te iubesc", ci doar "Sunt într-o dispoziţie afectivă de iubire". Iubirea nu este un lucru. Poţi doar să fii într-o dispoziţie afectivă de iubire; nu poţi iubi.

Sunt limbaje budiste în care totul există ca proces. Când a fost tradusă Biblia pentru prima oară în anumite ţări budiste, Burma, Thailanda, misionarii creştini au fost dezorientaţi, nu au găsit nici un cuvânt care să însemne Dumnezeu. Pentru că poţi să spui că râul "râureşte", copacul "copăceşte" şi bărbatul "bărbăteşte", şi femeia "femeieşte" - este în regulă; dar despre Dumnezeu - El este! Nu există devenire în Dumnezeu. În burmeză toate cuvintele sunt verbe, este real. Fiecare verb arată devenire.

Dar nu-l poţi numi pe Dumnezeu "devenire" - un proces. Dumnezeu este... mereu acelaşi, acelaşi în eternitate. Nu i se întâmplă niciodată nimic lui Dumnezeu. Budiştii spun "Dacă nu i se întâmplă niciodată nimic lui Dumnezeu, înseamnă că este mort! Cum ar putea fi viu?" Viaţa este acolo unde se întâmplă ceva. Viaţa este schimbare. Iar despre experienţa ultimă... Poţi să spui asta despre realitatea cotidiană. Poţi să spui " ăsta este un scaun" şi nu este nevoie să-ţi baţi capul prea mult;este simplu. Dacă am începe să spunem despre tot "acesta este un scăunare şi ăsta un copăcire" ar crea dificultăţi de exprimare.

Dar despre realitatea ultimă trebui să fii foarte atent. Măcar acolo, ar trebui să fii atent.

Saraha spune:

"Drept cea mai elevată stare de conştiinţă..."

Acum, dacă aţi citit cărţile lui Pandit Gopi Krishna, el spune "Kundalini este experienţa ultimă". N-are cum să fie. Saraha n-ar fi de acord; ar râde de Pandit Gopi Krishna.

Dacă simţi o anumită energie ridicându-se de-a lungul coloanei, tu eşti cel care observă. Coloana este diferită, la fel şi acea energie Kundalini care se ridică, este tot diferită. Cum ai putea fi tu acestea?

Eu pot vedea această mână. Doar privind această mână, am devenit diferit de ea. Nu pot fi această mână. Eu pot folosi mâna, dar sunt diferit de ea. Poate că sunt în interiorul mâinii, dar nu pot fi mâna.

Kundalini nu este o experienţă spirituală. Experienţa spirituală înseamnă pur şi simplu momentul în care nu există nimic care să fie experimentat. Toate experienţele s-au destrămat, eşti singur în puritatea ta. Nu o poţi numi "experienţă".

Aşa că Saraha spune: Aceşti aşa-zişi yoghini şi sfinţi tot spun că au realizat conştienţa superioară. Şi ce au realizat ei de fapt? Unei persoane i s-a ridicat kundalini, altă persoană a văzut o lumină albastră în interior - şi alte lucruri de acest gen. Cineva a avut viziuni: cineva l-a văzut pe Krishna,

cineva l-a văzut pe Mohamed şi altcineva l-a văzut pe Mahavir, şi altcineva a văzut-o pe Mama Kali - dar aste sunt toate imaginare.

Toate experienţele sunt imaginare.

Cuvântul "imaginaţie" este frumos; vine de la "imagine". Toată experienţaestealcătuită doar din imagini curgând în conştiinţa voastră. Când nu curge nimic prin conştiinţa voastră - ţineţi minte nici măcar "nimic" nu curge prin conştiinţa voastră - când conştiinţa există pur şi simplu fără conţinut, acea puritate lipsită de conţinut este ceea ce Tantra numeşte trăire spirituală.

Nu se poate numi experienţă. Chiar prin natura sa, nu este. Atunci când eşti martorul martorului cum poţi spune că eşti martor? Când îl cunoşti pe cel care cunoaşte, cum poţi numi asta cunoaştere?

Aşa că primul lucru pe care Saharaha îl spune este:

Drept cea mai elevată stare de conştiinţă
ei consideră experienţa lor interioară.

Şi al doilea lucru care trebuie reţinut: distincţia dintre exterior şi interior este, de asemenea, falsă. Este valabilă până la un anumit nivel. Trăiţi în afară, aşa că trebuie să vi se spună să treceţi în interior. Dar exteriorul şi interiorul sunt cele două feţe ale aceleiaşi monede. Într-o zi, va trebui să vi se spună să renunţaţi la amândouă - aşa cum ai renunţat la exterior, acum renunţă şi la interior. Fii transcendent - nici la interior, nici în afară.

Interiorul este o extremă ca şi exteriorul: aceasta este viziunea tantrică.

Ce este interiorul? Eu mă uit la tine; tu eşti în afară. Apoi închid ochii şi îmi văd kundalini - este oare înăuntru? Tot ceea ce pot vedea este în afară, îmi este exterior; nu poate fi "în" mine. Apoi văd o lumină albastră; este în afară. Desigur o văd cu ochii închişi - este mai aproape de mine - dar tot în afară. Te privesc cu ochii deschişi; eşti în afară. Noaptea am un vis şi tu apari în visul meu - eşti tu oare în interior? Eşti tot în afară, deşi ochii mei sunt închişi; dar te văd exact cum te văd şi acum.

Tot ceea ce este văzut este în afară. Cel care vede nu este nici în interior, nici în exterior.

Aşa că Saraha spune: **"Aceste fiinţe vorbesc mai întâi despre experienţele lor exterioare, apoi ei încep să vorbească despre experienţele lor interioare."**

Tantra este o viziune spirituală. Ea spune: fiinţa trebuie să renunţe la exterior; fiinţa trebuie să renunţe şi la interior.

Trebuie să ajungă la starea în care să poată spune "Nu sunt nici afară, nici înăuntru. Nici extrovertit, nici introvertit, nici bărbat, nici femeie, nici trup, nici minte". Trebuie să ajungeţi la punctul în care să puteţi spune "Nu sunt nici în Samsara, nici în Nirvana". Acesta este punctul, poarta de ieşire din toate dualităţile: exact centrul tuturor dualităţilor.

"Ceea ce îi înlănţuie ei numesc eliberare."

Acum aceasta va deveni o nouă înlănţuire - poate ceva mai frumoasă decât înlănţuirile exterioare. Poate că lanţurile din afară sunt făcute din fier, iar această înlănţuire este făcută din aur, dar înlănţuirea este înlănţuire - dacă este făcută din fier sau din aur, asta nu are importanţă - eşti înlănţuit.

Acum acest lanţ nou va deveni limitarea voastră. Ascensiunea lui kundalini, viziuni, viziuni spirituale, viziuni cosmice - acum acestea vă vor deveni lanţuri. Acum veţi tânji după ele, le veţi dori. La început îţi doreai bani, acum îţi doreşti aceste experienţe spirituale. La început doreai putere, acum doreşti *siddhi*-uri, puteri spirituale - dar dorinţa persistă, şi dorinţa este lanţul. Numai în non dorinţă există eliberare.

Un ciob de sticlă colorat în verde
Este pentru ei un nepreţuit smarald,
Ignoranţi, nu pot deosebi un giuvaier
de ceea ce cred ei c-ar trebui să fie.

Dacă nu ştii, dacă nu eşti treaz şi atent, poţi fi amăgit. "Un ciob se sticlă colorat în verde... " şi ai putea crede că este un smarald. Da, culoarea este aceeaşi, forma poate fi aceeaşi, chiar şi greutatea poate să coincidă, dar valoarea este totuşi diferită, şi valoarea este obiectul.

Da, oamenii au putere în lumea din afară. Un preşedinte, un premier are o anume putere, iar un yoghin, un *mahatma* are alt gen de putere - a lumii interioare - dar nimic nu se poate compara cu smaraldul real. Exteriorul era din sticlă, şi acest "interior" este tot un ciob de sticlă, tăiat în aceeaşi formă, având aceeaşi greutate ca şi cum ar fi un lucru spiritual; nu este. Spiritualitatea este cerul pur în care nu există nici un nor.

De aceea, Buddha a rămas tăcut. Dacă oamenii l-ar fi întrebat "Ai atins eliberarea?" el ar fi păstrat tăcerea. Dacă oamenii l-ar fi întrebat "Îl cunoşti pe Dumnezeu?" el nu ar fi spus nimic. Ar zâmbi sau ar râde. De ce? De ce ar evita să răspundă? Şi oamenii ar gândi prosteşte că a evitat răspunsul pentru că nu deţine cunoaşterea, pentru că nu a trăit Experienţa. El a evitat pentru că a trăit Experienţa. El a evitat să răspundă pentru că ştia că nu ar fi bine să vorbească; ar fi fost un eşec.

Despre Adevăr nu se poate discuta. Putem discuta despre cale, dar nu putem vorbi despre Adevăr. Putem discuta despre cum se poate ajunge la el, dar nu-l putem defini atunci când ajungem la el.

Saraha spune: toți cei ce pretind experiențe spirituale sunt falși.

Ignoranți, ei nu pot deosebi un giuvaier
de ceea ce cred ei c-ar trebui să fie.
Ei iau cuprul drept aur.
Mărginiți de gândirea discursivă
Confundă aceste gânduri cu Realitatea Ultimă.
Tânjind după plăcerile mult visate,
Iau efemerul corp mental drept Pură Beatitudine.

"Ei iau cuprul drept aur..." Fundamentalul, obiectivul, ei îl consideră a fi subiectivul. Cel ce cunoaște nu este cunoscut încă. Ei au știut altceva și au înțeles greșit: ei cred că l-au cunoscut pe Cel care cunoaște. Poate că ei au perceput o ridicare a lui *kundalini*; poate că au avut anumite viziuni spirituale - mari viziuni poetice, mari viziuni ale splendorii și grandorii - mari viziuni psihedelice, dar:

Ei iau cuprul drept aur.
Mărginiți de gândirea discursivă
Confundă aceste gânduri cu Realitatea Ultimă.

Și acești așa-zișI sfinți și *mahatmas* sunt limitați de logică, "mărginiți de gândirea discursivă... " Ei tot timpul argumentează; ei persevereză chiar și în încercarea de a demonstra existența lui Dumnezeu.

În creștinism, sau irosit două mii de ani în încercarea de a demonstra că Dumnezeu există. Cum ai putea să demonstrezi că Dumnezeu există? Și dacă poate fi dovedit, atunci poate fi și contestat. Logica este o sabie cu două tăișuri. Dacă poate demonstra că Dumnezeu există, poate demonstra și că Dumnezeu nu există.

Acum, argumentul pe care acești așa-zișI sfinți îl folosesc cel mai des este faptul că lumea are nevoie de un creator, deoarece cum ar putea exista ceva fără un creator? Da... un univers atât de vast! Cum ar putea exista fără un creator? Trebuie să fi fost cineva care l-a creat. Și apoi, doar o mică înțepătură și toată logica dispare, și balonul explodează: cineva întreabă "Și pe creator cine l-a creat?" Este aceeași logică. Dacă afirmi că lumea are nevoie de un creator, atunci și creatorul tău va avea nevoie de un creator, și

tot așa și tot mai departe, *ad nauseam*. Poți să continui așa și să spui "Numărul unu a creat lumea, și numărul doi l-a creat pe numărul unu, și numărul trei l-a creat pe doi". Poți să o ții tot așa, dar întrebarea ultimă va rămâne aceeași: cine l-a creat pe primul, originalul?

Dacă se acceptă că originalul nu a fost creat, atunci de ce se mai face atâta zarvă? Atunci de ce nu s-ar putea spune că lumea este necreată? Dacă Dumnezeu poate fi necreat, atunci de ce ar fi greșit să spunem, pur și simplu, că lumea a existat fără să fi fost creată de nimeni? Aceasta pare a fi mult mai rezonabil decât să ne pierdem în logica aceea nebunească ce nu duce nicăieri.

Priviți argumentele care s-au adus pentru Dumnezeu; sunt nebunești și stupide, și din cauza asta nu poate fi convins un ateu că Dumnezeu există. Cei care sunt deja convinși, sunt convinși - nu despre ei vorbim acum. Problema este că nu puteți convinge o gândire sceptică; argumentele voastre nu vor ajuta. De fapt, propriile voastre argumente vă vor pune în dificultate.

Ce spune Saraha? Saraha spune: Un om care și-a cunoscut realitatea interioară, esența sa divină, *Atman* știe că nu există altă dovadă a existenței Divinului decât această realitate a sa. El nu crede în gânduri discursive. El nu se bazează pe logică; este nelogic, este dincolo de rațiune. Așa este. Îl poți experimenta, sau îl poți abandona, dar nu există nici un mod de a dovedi sau infirma. Teismul și ateismul sunt ambele lipsite de sens. Adevărata religie nu are nimic de-a face cu ele; este experimentare. Numiți-L cu ce nume vreți voi - numiți-l Dumnezeu, numiți-l nirvana, numiți-l XYZ, orice, asta nu contează - dar experimentați-L.

Tantra crede în experiență. Tantra nu este cerebrală, este existențială.

"Ei iau cuprul drept aur..."

Și acest Dumnezeu dovedit prin argumente cred ei că este adevăratul Dumnezeu. Apoi ei creează imagini, calități ale divinității și le adoră: de fapt, ei adoră doar propriul lor silogism. Ce reprezintă bisericile și templele și moscheele voastre? - nimic altceva decât un silogism. Acesta este o credință și toate credințele sunt false. Credința este un lucru manufacturat. Într-adevăr, consolează, îți dă o anumită securitate, comfort.

Mintea este foarte vicleană. Acest Dumnezeu imaginat de oameni este creat de această minte vicleană. Saraha spune: Credința nu este adevărul, și adevărul nu este niciodată o credință; adevărul este o experimentare.

Confundă aceste gânduri cu Realitatea Ultimă.
Tânjind după plăcerile mult visate.
Iau efemerul corp mental drept Pură Beatitudine.

Uneori corpul te înşală. Şi, într-un fel, dacă reuşeşti să treci dincolo de corp, te înşeală mintea, care este mult mai convingătoare.

Primele trei *chakra*-e controlează mai ales corpul. Următoarele trei *chakra*-e controlează în special mintea. Şi a şaptea *chakra* este dincolo de amândouă.

În mod obişnuit, cei care se complac rămânând în una din primele trei *chakra*-e inferioare - rămân cantonaţi acolo. Acele prime trei *chakra*-e: *muladhara, swadhisthana, manipura* sunt legate de pământ. Sunt *chakra*-e telurice, se supun gravitaţiei, au tendinţe descendente. Următoarele trei *chakra*-e: *anahata, vishudda* şi *ajna* sunt mai ales legate de energiile cosmice şi au tendinţe ascendente.

Dar tu nu eşti nici una dintre ele. Tu eşti a şaptea, care nu este nici trup, nici minte.

Deci, oamenii care se complac trăiesc în una din primele trei *chakra*-e. Iar oamenii care reprimă primele trei *chakra*-e încep să trăiască în următoarele trei *chakra*-e. Dar ei creează o lume de vis.

Este cam aşa: într-o zi posteşti şi noaptea visezi că ai fost invitat de Regina Angliei şi se dă o mare recepţie în onoarea ta. Şi tu mănânci tot felul de lucruri - toate lucrurile pe care ţi-ai dorit mereu să le mănânci şi pe care medicul ţi le-a interzis. Postul creează acest vis, dar acest vis nu te poate hrăni. Dimineaţa vei fi la fel de flămând ca înainte - chiar mai flămând. Dar acest vis ajută un pic. Cum ajută? Te ajută să dormi, altfel te-ai trezi tot timpul. Mintea spune "N-ai nevoie să te trezeşti; nu este nevoie să bâjbâi pe întuneric şi să cauţi prin frigider. Poţi să dormi foarte bine. Uite, Regina te-a invitat! Este atâta mâncare pe masă, de ce nu mănânci?" Şi tu începi să mănânci. Acesta este un truc al minţii. Te ajută să poţi dormi în continuare.

Se întâmplă de multe ori. Vezica ta este plină, şi tu începi să visezi că eşti în baie. Asta ajută. Nu că ar uşura vezica, dar te amăgeşte şi poţi continua să dormi.

Convingerile tale, imaginaţia ta, visele tale, templele tale, bisericile tale, *gurudeva*-şii tăi, te ajută să-ţi continui somnul. Sunt tranchilizante.

"Ei consideră efemerul corp mental drept Pură Beatitudine."

Uneori ei cred că fericirea supremă se rezumă la experienţele corpului fizic, alteori încep să creadă în imaginile lor spirituale; că se ridică kundalini... lumina interioară, şi în alte o mie şi una de viziuni şi experienţe. Fiţi atenţi cu aceste viziuni. O persoană autentic orientată spiritual va transcende bucuriile oferite de aceste viziuni; pe ea o va interesa conştiinţa în sine.

Prin simbolul EVAM ei speră să atingă Puritatea Supremă.
Prin diferitele situaţii
care necesită cele patru sigilii,
Ei iau propria fantezie drept spontaneitate
Dar acesta înseamnă să te laşi înşelat
de reflexia din oglindă.

Prin repetarea mecanică a unor *mantra*-e, fără a intra în rezonanţă cu energiile subtile corespondente ale acelor *mantra*-e, fiinţa poate ajunge la o anumită liniştire mentală. Dacă repeţi mecanic, "AUM, AUM, AUM" sau "Evam, Evam, Evam" sau orice altă *mantra*... nu vei obţine nici un rezultat. Dacă repeţi însă o astfel de *mantra* suficient de mult timp şi plin de veneraţie, sunt toate şansele să te simţi extraordinar. Te-ai autosugestionat: ai sugestionat că va apare calmul, va apare liniştea, va apare fericirea. Nu este nimic altceva decât autosugestie, autosugestie foarte indirectă.

Emile Coue propune sugestii directe. Gândeşte: "Sunt din ce în ce mai fericit" - sugestii directe. Emile Coue este un occidental - mai cinstit, sincer şi direct. Maharishi Mahesh Yogi sugerează să repeţi anumite cuvinte sau fraze. Dacă vei repeta aceste cuvinte de două ori pe zi, douăzeci de minute dimineaţa şi douăzeci de minute seara, vei deveni mai sănătos, vei deveni mai tăcut, vei deveni mai fericit. Totul este promis - şi se va mări chiar şi salariul. Vei fi avansat şi întreaga lume te va ajuta să-ţi realizezi ambiţiile.

Aceasta este sugerată indirect. Şi atunci nu te mai interesează aşa-zisa practică spirituală. Te interesează: sănătatea, averea, puterea, prestigiul, liniştea, bucuria - astea te interesează. Şi aceste cuvinte au efect numai cu condiţia să crezi în ele. Dacă nu crezi că au efect, ţi se va spune "Cum ar putea să aibă efect? Trebuie să crezi în ele, doar atunci au efect."

Adevărul are efect fără să crezi tu în el. Adevărul nu are nevoie de credinţe din partea ta. Doar ceea ce nu-i adevărat se bazează pe credinţă. Neadevărul are nevoie să-l crezi, pentru că numai dacă crezi pot crea o atitudine mentală, o autosugestie, un climat în care este valabil.

"Prin simbolul EVAM ei speră să atingă Puritatea Supremă."

Şi Saraha spune că ăsta este un nonsens. Repetând un anumit sunet nu ajungi la nici o claritate, devii doar mai confuz. Nu numai că nu devii mai inteligent şi mai conştient, dar devii mai somnoros. Desigur, vei dormi mai bine - asta este partea bună. Şi nu este întâmplător că astfel de tehnici au

devenit influente în America, pentru că America este țara care suferă teribil de insomnie. Oamenii nu pot să doarmă; au nevoie de un truc ca să doarmă.

Aceste tehnici pot să ajute la obținerea unui somn bun. Și nu sunt împotriva lor dacă le folosiți doar ca să dormiți bine; sunt cu totul pentru un somn bun. Dar nu uitați, nu vă pot duce în nici un alt tărâm. Nu pot deveni călătoria voastră spirituală. Sunt doar consolare.

Prin diferitele situații
care necesită cele patru sigilii...

Aceste patru sigilii trebuie să fie înțelese. Tantra vorbește despre patru sigilii, patru *mudra*-e. Pentru realizarea ultimă, o persoană trece prin patru uși; trebuie să deschidă patru lacăte. Acele patru lacăte sunt numite patru sigilii, patru *mudra*-e. Acestea sunt foarte importante.

Prima *mudra* se numește *karma mudra*. Este ușa aflată la exterior, la periferia ființei tale. Este total exterioară - ca și acțiunea, de aceea se numește *karma mudra*. *Karma* înseamnă acțiune. Acțiunea este manifestarea exterioară a ființei tale. Este periferia ta. Ceea ce faci este periferia ta. Iubești pe cineva, urăști pe cineva, ucizi pe cineva, protejezi pe cineva - ceea ce faci este periferia ta. Acțiunea este partea cea mai exterioară a ființei tale.

Primul sigiliu se deschide devenind total în acțiunile tale... total în acțiune. Orice ai face, fă total și va apare o mare bucurie - nu repetând o *mantra*, ci participând total. Dacă ești furios, fii furios în totalitate; vei învăța mult din furia absolută. Dacă ești furios în totalitate și perfect conștient de furia ta, furia va dispare într-o zi. Nu va mai avea nici un rost să mai fii furios. Ai înțeles-o. Poate fi abandonată acum.

Tot ceea ce a fost înțeles poate fi abandonat cu ușurință. Numai lucrurile neînțelese continuă să persiste în jurul tău. Așa că fii total, orice ar fi. Urmărește să fii total și conștient: acesta este primul lacăt care trebuie deschis.

Amintiți-vă mereu: Tantra este foarte științifică. Nu spune: repetă mecanic o *mantra*. Ea spune: să devii conștient în acțiunile tale.

Al doilea sigiliu se numește gyana mudra - puțin mai profund decât primul, puțin mai interior decât primul - ca și cunoașterea. Acțiunea este ceva exterior, cunoașterea este ceva mai profund. Puteți privi ceea ce fac, nu puteți privi ceea ce știu. Cunoașterea este interioară. Acțiunile pot fi privite; cunoștințele nu pot fi privite, sunt interioare. Al doilea sigiliu este cel al cunoașterii, *gyana mudra*.

Acum, începeți să vă dați seama ce știți cu adevărat, și încetați să mai credeți lucruri pe care nu le știți cu certitudine. Cineva te întreabă "Există Dumnezeu?" și tu spui "Da, există Dumnezeu" - nu uita, chiar știi cu adevărat? Dacă nu știi, te rog, nu spune că știi. Spune "Nu știu". Dacă ești cinstit și spui doar ceea ce știi și crezi doar ceea ce știi, al doilea sigiliu se va rupe. Dacă vei continua să știi, să crezi lucruri pe care nu le știi cu adevărat, al doilea sigiliu nu se va rupe niciodată. Cunoașterea falsă este inamicul cunoașterii autentice. Și toate credințele sunt cunoaștere falsă; pur și simplu le crezi, dar nu le-ai experimentat. Și așa-zișii voștri sfinți vă spun tot timpul "mai întâi să crezi, și apoi vei cunoaște".

Tantra spune: mai întâi cunoști apoi apare credința. Dar ăsta este un gen complet diferit de credință; este încredere. Crezi în Dumnezeu dar cunoști soarele. Soarele răsare; nu ai nevoie să crezi în el - pur și simplu este acolo, știi asta. Crezi în Dumnezeu pentru că încă nu l-ai experimentat. Dar Dumnezeul tău este fals.

Există un alt Dumnezeu - Dumnezeul care vine prin cunoaștere. Dar primul lucru care trebuie făcut este: renunță la tot ceea ce nu cunoști dar ești convins că cunoști. Ai crezut mereu și ai purtat mereu povara - renunță la acea povară. Din o sută de lucruri vei fi debarasat cam de nouăzeci și opt - debarasat. Vor rămâne doar foarte puține lucruri pe care le știi cu adevărat. Vei simții o mare libertate. Capul tău nu va mai fi așa greu. Și cu acea libertate și ușurare vei intra în cea de-a doua mudră. Al doilea sigiliu s-a rupt.

A treia *mudra* se numește *samaya mudra*. *Samaya* înseamnă timp. Primul, stratul de la exterior este acțiunea, al doilea strat este cunoașterea, al treilea strat este timpul. Cunoașterea a dispărut, ești doar în acum (prezent); numai timpul cel mai pur a mai rămas. Contemplați, meditați asupra sa. În momentul prezent nu există cunoaștere. Cunoașterea este întotdeauna despre trecut. În momentul prezent nu există cunoaștere; prezentul este complet liber de cunoaștere. Chiar în clipa asta, când vă uitați la mine, ce știți? Nu știți nimic. Dacă începi să te gândești că știi asta și cealaltă, totul va veni din trecut. Nu va veni din această clipă, nu din acum. Cunoașterea vine din trecut, sau este o proiecție în viitor. Prezentul este liber de cunoaștere.

Așa că a treia este *samaya mudra* - să fii în această clipă. De ce o numește Saraha *samaya*, timp? În mod obișnuit considerați că trecutul, prezentul și viitorul sunt trei diviziuni ale timpului - aceasta nu este înțelegerea din Tantra. Tantra spune: doar prezentul este timp. Trecutul nu există, s-a dus deja. Viitorul nu există, nu a sosit încă. Doar prezentul există

A fi în prezent înseamnă să fii integrat în timp. În alt caz eşti fie în memorie, fie în visuri, care sunt ambele false, amăgiri. Deci al treilea se rupe trăind în prezent.

Primul lucru, fii total acţiune - primul sigiliu este rupt. Al doilea, fii cinstit în cunoaştere, al doilea este rupt. Acum, fii doar aici - acum - al treilea sigiliu este rupt.

Şi al patrulea sigiliu se numeşte *mahamudra*, gestul suprem... cel mai interior, precum spaţiul. Acum a rămas spaţiul cel mai pur. Acţiunea, cunoaşterea, timpul, spaţiul - acestea sunt cele patru sigilii. Spaţiul este miezul vostru cel mai adânc, axul roţii, sau centru ciclonului. În vidul din adâncul fiinţei voastre este spaţiul, cerul. Acestea sunt cele trei straturi: primul strat este timpul, apoi al doilea este al cunoaşterii, apoi al treilea este al acţiunii. Acestea sunt cele patru sigilii care trebuiesc rupte. Recitând o mantră asta nu se va întâmpla. Nu vă păcăliţi pe voi înşivă.

Este necesară o muncă uriaşă pentru a vă pătrunde propria realitate.

Prin simbolul EVAM ei speră să atingă Puritatea Supremă.
Prin diferitele situaţii care necesită cele patru sigilii...

Puritatea nu poate fi atinsă fără ruperea acestor sigilii. Transparenţa este obţinută doar când ai pătruns în spaţiul tău pur.

Ei iau propria fantezie drept spontaneitate
Dar asta înseamnă să te laşi înşelat
de reflexia din oglindă.

Da, poţi crea o oglindă recitând mecanic o *mantra*, şi în oglindă poţi să vezi anumite lucruri. Este ca şi cum ai privi în lac şi te-ai gândi că luna este acolo. Luna nu este acolo; doar se reflectă acolo. Este ca şi cum te-ai uita în oglindă şi ai crede că eşti tu acolo; tu nu eşti acolo. Nu fi copil. Doar copiii mici fac aşa.

V-aţi uitat la un copil mic pus pentru prima oară în faţa unei oglinzi? El încearcă să intre în oglindă. El se repede la oglindă şi încearcă să găsească o cale de a intra în ea ca să-l întâlnească pe copilul care este acolo. Când vede ce greu e, încearcă să intre prin spatele oglinzii: poate este o cameră şi copilul stă acolo... Asta facem şi noi tot timpul.

Mintea este o oglindă. Da, repetând mecanic o *mantra*, poţi face această oglindă foarte, foarte clară. Dar privind în oglindă nu te descoperi niciodată pe Tine, Sinele tău. De fapt, oglinda trebuie abandonată cu totul, aruncată. Trebuie să te orientezi spre interior. Şi asta este foarte concret. Mai întâi acţiunea, apoi cunoaşterea, apoi timpul, apoi spaţiul.

La fel cum, sub puterea iluziei,
o turmă de cerbi aleargă
Să bea apa unui miraj fantasmagoric.
Tot astfel, cel ignorant nu-şi potoleşte setea,
limitat fiind de lanţurile iluziei.
Ba chiar găseşte o bucurie în înlănţuirea sa,
Spunând că toate acestea sunt Realitatea Ultimă.

Aceasta este ultima *sutra*.

Saraha spune: privind într-o oglindă, priviţi un miraj. Visaţi. Ajutaţi o iluzie să se contureze în jurul vostru. Cooperaţi la un vis.

Suntem induşi în eroare de reflexiile ce se petrec în mintea noastră.

Am auzit o povestire frumoasă:

"Un om, care dorea să viziteze munţii din Ţara Galilor, şi-a stabilit cartierul general într-un han dintr-un orăşel de provincie. După-amiezele lui erau foarte monotone, pentru că în tot acel orăşel nu se întâmpla nimic, şi conversaţia din han era doar despre oi.

Într-o zi el l-a întrebat pe hangiu dacă în acel orăşel sunt prostituate însă acesta, foarte supărat, i-a spus: «Uite care este treaba, aici suntem în Ţara Galilor, omule. Nu putem avea prostituate; biserica nu ar permite asta niciodată.»

Vizitatorul trist şi abătut a mai comandat o sticlă de vin şi a continuat să bea. După o perioadă de timp, făcându-i-se milă hangiului de el, a venit şi i-a spus în şoaptă: «Şi la noi firea omului este la fel ca peste tot, dar ceea ce spui dumneata este ţinut secret». După asta i-a explicat că sus pe munte, în spatele oraşului, erau peşteri bine aranjate cu tot strictul necesar. Tot ceea ce trebuia să facă străinul era să urce pe munte în amurg şi să strige "Iuu-huu!" şi dacă doamna îi răspundea la fel cu "Iuu-huu!", condiţiile puteau fi negociate. Dacă ea era deja ocupată, nu va primi nici un răspuns.

În după-amiaza aceea englezul a iuu-huu-it de la o peşteră la alta, dar nu a avut deloc noroc. Într-un târziu, s-a hotărât să se întoarcă la han şi să se îmbete. Dar la poalele muntelui a găsit o grotă recentă. "Iuu-huu!" a strigat el. "Iuu-huu! Iuu-huu!" a venit răspunsul clar. S-a năpustit în peşteră şi a fost călcat de tren."

Acesta este un miraj. Îţi imaginezi, fantazezi, apoi începi să vezi. Şi apoi poţi să-ţi găseşti orice scuză. Când un om este însetat în deşert, pierdut, şi setea arde ca un foc în el, şi se gândeşte doar la apă, numai la apă şi la nimic

altceva, sunt toate şansele să înceapă să vadă apa undeva. Dorinţa sa este atât de puternică încât el o va proiecta în exterior. Va începe să vadă oaze pretutindeni; va crede că a venit o briză răcoroasă. Va crede că a văzut câteva păsări zburând, va avea chiar impresia că vede câţiva copaci înverziţi, - nu doar copacii înverziţi dar chiar şi reflexia lor în apă. Se va năpusti.

Aşa ne-am tot năpustit noi milioane de existenţe... iuu-huu-ind de la o peşteră la alta. Şi nu vă daţi seama că, de fiecare dată când mergeţi, nu găsiţi nici o apă, setea nu este potolită. Dar nu învăţaţi nimic.

Cea mai mare problemă cu omul este că nu învaţă. Aţi iubit o femeie sau un bărbat, credeţi că setea vă va fi potolită - nu este potolită. Dar nu învăţaţi nimic; vă duceţi spre altă peşteră. Nu aveţi bani şi vă imaginaţi că, dacă aţi avea zece mii de rupii, totul ar fi perfect. Şi până la urmă apar şi cele zece mii de rupii, dar nu aţi învăţat nimic. Atunci începeţi să vă gândiţi "Dacă nu am... de rupii, cum pot fi fericit?" Apare şi..., dar tot n-aţi învăţat nimic deocamdată. Acum crezi că dacă nu ai zece... "Cum aş putea fi fericit?" Şi tot aşa, şi tot mai departe... de la o peşteră la alta, de la o moarte la alta! Omul pare a fi aproape incapabil să înveţe. Cei care învaţă, doar ei ştiu. Începeţi să învăţaţi. Fiţi ceva mai conştienţi. Lăsaţi fiecare experienţă să vă aducă o anumită cunoaştere.

Aţi cerut de atât de multe ori atât de multe lucruri şi nu s-a întâmplat nimic. Acum încetaţi să mai cereţi. Aţi dorit atât de multe lucruri, şi fiecare dorinţă v-a dus la frustrare. Tot mai continuaţi să doriţi? Aţi făcut acelaşi lucru şi ieri şi alaltăieri şi vei face acelaşi lucru azi, şi mâine la fel - şi nu vă alegeţi cu nimic din asta. Şi continuaţi să mergeţi şi să faceţi aceleaşi lucruri din nou şi din nou.

Să înveţi înseamnă să devii religios. Cuvântul "discipol" este minunat. Înseamnă "cel ce este capabil să înveţe". Vine de la o rădăcină care înseamnă "învăţare": doar cel care este capabil să înveţe este un discipol.

Deveniţi discipoli... discipoli ai propriei voastre vieţi. Viaţa este adevăratul vostru maestru. Şi dacă nu puteţi învăţa din viaţă din ce altceva aţi putea învăţa? Dacă viaţa, marele maestru este subapreciată de voi şi nu vă poate învăţa nimic, atunci cine ar putea să vă înveţe ceva?

Acest univers este o universitate. Fiecare clipă este o lecţie. Fiecare frustare este o lecţie. De fiecare dată când eşuaţi, învăţaţi ceva. Încet, încet, raza cunoaşterii se strecoară. Pas cu pas fiinţa se trezeşte. Pas cu pas, fiinţa devine capabilă să nu mai repete vechile greşeli. În momentul în care începi să înveţi, te apropii de Dumnezeu.

Şi nu te încrede în cunoaşteri limitate. Nu-ţi închipui că ai ajuns. O cunoaştere limitată le oferă uneori oamenilor atât de multă satisfacţie. Şi atunci se opresc, se opresc din drum. Este o călătorie uriaşă, este o călătorie fără sfârşit. Cu cât înveţi mai mult, cu atât vei deveni capabil să înveţi mai mult. Cu cât înveţi mai mult, cu atât devii mai conştient că mai este încă mult de învăţat. Cu cât ştii mai mult, cu atât mai adânc devine misterul. Cu cât ştii mai mult, cu atât ai impresia că ştii mai puţin. Odată cu cunoaşterea, se deschid alte uşi. Odată cu cunoaşterea sunt relevate noi mistere.

Nu fiţi satisfăcuţi de puţină cunoaştere. Până când Dumnezeu nu vi se revelează să nu fiţi niciodată mulţumiţi. Lăsaţi să existe în voi o mare nemulţumire spirituală. Doar cei care sunt destul de norocoşi să aibă această nemulţumire divină în ei - ce provine din conştientizarea faptului că nimic altceva în afară de Dumnezeu nu îi va satisface - doar ei ajung, nimeni altcineva.

4 mai 1977

Capitolul 4

Încrederea nu poate fi înşelată

De ce mă atrag întotdeauna femeile căsătorite?

Nu este nimic deosebit în aceasta, este o boală foarte frecventă, care aproape că ia proporţiile unei epidemii. Bineînţeles că există şi nişte motivaţii.

Milioane de oameni, atât bărbaţi, cât şi femei, sunt atraşi mai mult de persoanele căsătorite. În primul rând, pe o persoană necăsătorită poate că nu a dorit-o nimeni; pe o persoană căsătorită sigur a dorit-o cineva. Şi sunteţi atât de imitativi încât nu puteţi avea iniţiativa nici măcar în dragoste. Majoritatea sunteţi atât de imitativi că numai dacă aveţi garanţia că o persoană a fost iubită de cineva înseamnă că merită să fie iubită. Dacă persoana este singură şi nu este nimeni îndrăgostit de ea, atunci sunteţi suspicioşi. Poate că fiinţa aceea nu este bună de nimic, altfel de ce te-ar aştepta pe tine?

Persoana căsătorită prezintă o mare atracţie pentru imitator. (1)

(2) În al doilea rând, pe oameni nu îi interesează atât de mult iubirea - de fapt, oamenii nu ştiu ce este iubirea - dar ştiu ce este competiţia. Bărbatul este căsătorit... şi tu devii interesată. Sau femeia este căsătorită... şi tu devii interesat - pentru că acum există posibilitatea competiţiei. Este posibilă lupta în triunghi. Femeia nu este uşor accesibilă. Va fi necesară o confruntare.

De fapt, nu femeia te interesează, ci confruntarea. Femeia este doar motivul confruntării. Poţi să lupţi pentru ea şi poţi să-ţi dovedeşti bărbăţia. Poţi detrona soţul şi te vei simţi foarte bine - o victorie a ego-ului; nu este o victorie a iubirii. Dar ţineţi minte, în clipa în care veţi reuşi să-l înlăturaţi pe soţ, femeia nu vă va mai interesa. Vreţi de fapt doar să vă dovediţi superior acelui bărbat. Şi credeţi că vă va interesa vreodată o femeie necăsătorită? Nu.

Veţi porni din nou în căutare de aventură: veţi forma întotdeauna un triunghi. Aceasta arată că de fapt nu căutaţi iubire.

În numele iubirii vă manifestaţi gelozia, competitivitatea, agresivitatea, violenţa. Vreţi să ieşiţi în evidenţă. Vreţi să vă dovediţi superior soţului: "Uite, ţi-am luat nevasta."

Odată ce ați reușit să o cuceriți, femeia nu vă va mai interesa absolut deloc, pentru că nu pe ea o doreați; ceea ce doreați era un fel de victorie.

Am auzit o anecdotă:

"Un om de afaceri foarte important și-a pierdut soția și funeraliile ei au devenit un eveniment public. Au luat parte toți demnitarii orașului și toți îi erau cunoscuți văduvului cu excepția unui bărbat care părea cel mai îndurerat dintre toți. Înainte de a se termina înmormântarea, acesta a fost copleșit cu totul de durere.

Soțul îndoliat a întrebat: «Cine este acest străin care suferă atât de tare?»

«A», șopti cineva «nu știai? Era amantul răposatei tale soții.»

Văduvul s-a apropiat de omul care tot ofta, l-a bătut prietenește pe umăr și i-a spus: «Curaj, bătrâne, curaj. Cine știe, poate mă însor din nou.»"

Fiți atenți. A te îndrăgosti numai de o femeie căsătorită sau numai de un bărbat căsătorit este o boală. Căutați motivele. Cu siguranță nu este iubirea. Altceva acționează în spatele minții, în subconștientul vostru.

Și încă ceva: femeia căsătorită nu este ușor accesibilă. Și aceasta creează dorința. Facilitatea accesului ucide dorința. Cu cât este mai greu să te apropii, cu cât femeia este mai inaccesibilă, cu atât o dorești mai mult; poți să visezi la ea cât dorești tu, chiar dacă sunt șanse foarte mici ca să devină iubita ta.

Ai posibilități nelimitate de a fi romantic cu o femeie căsătorită: te poți juca cu propria ta fantezie. Nu este ușor să te apropii de ea. Nu te interesează femeile necăsătorite pentru că ele nu lasă prea mult loc romantismului. Dacă te interesează, ele sunt disponibile. Nu ai nici un motiv ca să fantazezi în legătură cu ele. Nu există acea lungă, lungă așteptare.

Mulți oameni sunt interesați nu de iubire, ci de așteptare; ei spun că așteptarea este cu mult mai frumoasă decât iubirea. Într-un fel, pentru ei așa este, pentru că în timp ce așteaptă nu fac decât să fantazeze, să viseze. Desigur, este visul lor și pot să-l facă cât vor de frumos.

Femeia reală îți va face zob toate visurile. Bărbaților le este frică de femeia reală. Și o femeie căsătorită este mai mult ireală decât reală.

La fel se întâmplă și cu bărbatul căsătorit: el este undeva departe. Este destul de vagă posibilitatea de a avea cu adevărat o legătură cu tine.

Am auzit o anecdotă:

"Un tânăr s-a dus la un bătrân foarte înțelept și i-a spus: «Sufăr foarte tare din dragoste. Mă puteți ajuta?»

Înțeleptul s-a gândit și i-a spus: «Nu există decât un singur leac pentru dragoste - căsătoria. Și dacă nici căsătoria nu te lecuiește, atunci nimic nu te

mai poate lecui! Dacă te însori, o să-ţi treacă. N-o să-ţi mai ardă în viaţa ta de dragoste!»"

Da, căsătoria te lecuieşte atât de sigur, atât de total, încât atunci când căsătoria nu poate distruge iubirea, nimic nu poate să o distrugă. Este bine să te îndrăgosteşti de o femeie căsătorită, pentru că aşa nu ai nici o şansă să te vindeci; rămâi bolnav de dragoste.

Există oameni cărora le place nemaipomenit de mult să sufere, să jelească, să plângă, să aştepte, să fantazeze, să dramatizeze, să citească, să scrie poezii, să picteze, să compună muzică - toate surogatele. Femeia reală este periculoasă. Femeia reală pare romantică doar de la distanţă. Apropie-te şi vei descoperi că ea este o femeie *reală*. Nu este o zână, o ficţiune. Va trebui să ţii seama de realitatea ei. Şi când o femeie se apropie de tine, nu numai că este reală, dar te face şi pe tine să cobori din turnurile tale de fildeş pe pământ.

— În toate culturile lumii, pământul este simbolul femeii, iar cerul al bărbatului. Femeia este foarte telurică; este cu mult mai pământeană decât bărbatul, mult mai practică, mult mai pragmatică decât bărbatul. Din această cauză nu prea auzim de mari poete, sau mari pictorije, sau mari compozitoare. Nu, ele nu plutesc atât de mult printre sferele cereşti. Ele îşi înfig rădăcinile în pământ şi au stabilitatea unor arbori puternici.

Bărbatul este mai mult ca o pasăre. Când bărbatul se însoară, femeia îl aduce şi pe el pe pământ, în lumea practică. Poeţilor nu le place să fie căsătoriţi. Ei vor să rămână mereu îndrăgostiţi, nu vor să se vindece de această boală.

Bărbaţii se îndrăgostesc de femei căsătorite - dar acesta este un truc, pentru că pot să creadă că sunt îndrăgostiţi şi în acelaşi timp să evite iubirea.

Oamenilor slabi le este teamă de iubire, pentru că iubirea este o mare provocare. Va trebui să creşti. Pentru ca să iubeşti cu adevărat nu poţi rămâne juvenil şi imatur. Va trebui să te lupţi cu realităţile vieţii. Aşa-zişii voştri mari poeţi sunt aproape întotdeauna oameni imaturi, foarte puerili, care încă mai trăiesc în tărâmul de basm al copilăriei. Ei sunt rupţi de realitate; ei nu permit realităţii să pătrundă în visele lor.

Femeia reală este cu siguranţă o distrugătoare de vise. Ea nu este fictivă, este un fapt, un adevăr. Aşa că, dacă vrei să ai impresia că eşti îndrăgostit şi, în acelaşi timp, să eviţi dragostea este bine, este lipsit de risc să te îndrăgosteşti de o femeie căsătorită sau de un bărbat însurat. Este foarte înşelător, este o amăgire, o auto-amăgire.

Şi femeia se tenie să se îndrăgostească de un bărbat liber pentru că, dacă bărbatul este liber (sau femeia este liberă), trebuie să te dărui total, să te implici trup şi suflet în această relaţie douăzeci şi patru de ore pe zi. Cu o femeie căsătorită (sau un bărbat căsătorit) implicarea nu este atât de mare. Câteva sărutări furate, vă puteţi întâlni undeva într-un colţ întunecos - tot timpul cu teamă că poate să vină soţul sau că poate să vă vadă cineva. Este tot timpul cu inima îndoită, tot timpul pe fugă, astfel că nu ajungi niciodată să o cunoşti aşa cum este în viaţa de zi cu zi. Ajungi să cunoşti doar o mască, doar un rol pe care îl joacă, nu pe ea cu adevărat.

Când o femeie se duce la cumpărături, nu este aceeaşi femeie ca cea din casă. Aproape că este o altă persoană. Acum este o protagonistă. Femeile sunt mari actriţe. În casă, ele nu arată aşa frumoase. Dar când ies din casă devin dintr-o dată tulburător de frumoase, vesele, bine dispuse, încântătoare. Devin din nou nişte copile ghiduşe, îndrăgostite de viaţă. Feţele lor sunt altfel, radioase. Ochii lor sunt altfel, machiajul, spectacolul.

Când vezi o femeie pe plajă, sau într-un centru comercial, vezi o persoană complet diferită. Dar dacă stai cu o femeie douăzeci şi patru de ore pe zi este cu totul altceva - trebuie să fie.

Dar dacă iubeşti cu adevărat o femeie, ai vrea să-i cunoşti realitatea, nu ficţiunea, pentru că iubirea, pentru a exista, are nevoie de realitate, de adevăr. Şi iubirea are puterea de a cunoaşte realitatea şi de a o accepta, de a cunoaşte toate defectele, de a le înţelege şi a le depăşi. Iubirea este o forţă colosală.

Când stai cu o persoană douăzeci şi patru de ore pe zi - bărbat sau femeie - ajungi să-i cunoşti toate defectele: tot ce este bun, dar şi tot ce este urât; tot ceea ce este lumină dar şi tot ceea ce este întunecos. Ajungi să cunoşti întreaga fiinţă. Iubirea este o forţă suficient de puternică pentru a-l iubi pe celălalt, cunoscându-i toate defectele, limitările şi slăbiciunile. Şi aceasta prin sublimul mister al transfigurării. Iubirea fictivă, bazată pe imaginaţie, nu este suficient de puternică. Poate să te convingă că "iubeşti" femeia de pe ecranul de la cinematograf, femeia dintr-un roman, femeia dintr-un poem. Dar vei "iubi" doar femeia din visurile tale, ca pe o stea îndepărtată; femeia care nu este reală.

Iubirea reală este o dimensiune complet diferită. Înseamnă să te îndrăgosteşti de realitate. Da, realitatea are defecte, dar acele defecte te provoacă să creşti. Fiecare defect este o provocare de a-l transcende. Şi când două fiinţe se iubesc cu adevărat se ajută una pe alta să crească, să evolueze.

*din Scrq d. pădurii

Privesc una în alta; devin ca o oglindă una pentru cealaltă, se reflectă una pe alta. Se ajută reciproc, se susțin reciproc. La bine, la rău, în clipe de fericire, în clipe de tristețe sunt împreună, sunt dăruiți total unul celuilalt - aceasta înseamnă iubire.

EXPLOATARE

Dacă sunt cu tine numai când ești fericit și nu sunt cu tine când ești nefericit, aceasta nu este iubire, aceasta este exploatare. Dacă sunt cu tine doar atunci când strălucești și nu sunt cu tine atunci când nu strălucești - înseamnă că nu sunt cu tine deloc. Atunci nu te iubesc, mă iubesc doar pe mine și iubesc doar propria mea plăcere. "Cât îmi place mie, bine; când începe să nu-mi mai placă, te arunc la gunoi." Aceasta nu este iubire, nu este dăruire, ci o lipsă de curaj. Aceasta nu arată respect față de cealaltă persoană.

Este ușor să iubești soția altuia, pentru că el trebuie să îndure realitatea și tu te delectezi cu ficțiunea. Este o foarte bună diviziune a muncii. Dar este inuman. Iubirea este o mare luptă. Și este iubire doar dacă te ajută să crești, să evoluezi, altfel cum ar putea fi iubire?

Îndrăgostiții se transformă unul pe altul în permanență. Cei ce se iubesc se înalță împreună spre adevărata fericire și, tot așa, coboară în cele mai adânci străfunduri ale tristeții. Nuanțele fericirii și tristeții sunt mult mai variate pentru ei - aceasta este iubirea. Singur, dacă plângi și suspini, lacrimile tale nu vor avea prea mare profunzime. Ați observat? Ființele singure sunt superficiale. Când suferi împreună cu cineva există o altă profunzime, o nouă dimensiune a lacrimilor tale. Singur, poți să râzi, dar râsul tău va fi superficial. De fapt, va fi ceva nesănătos - numai nebunii râd singuri. Când râzi cu cineva este ceva mai profund, ceva sănătos. Singur, poți să râzi, dar râsul nu are ecou în profunzime, nu are cum.

Doi oameni împreună, împreună la bine și la rău - zi și noapte, iarnă și vară - în orice dispoziție, cu siguranță au mari șanse să evolueze spiritual.

Copacul are nevoie de toate genurile de vreme și de toate anotimpurile. Da, are nevoie de arșița verii și de iarna rece ca gheața. Are nevoie de lumina zilei, de soarele ce se revarsă asupra lui și are nevoie de liniștea nopții, pentru a se închide în el și a se cufunda într-un somn adânc. Are nevoie de zile liniștite, vesele, sărbătorești; dar are nevoie și de zile mohorâte, înnourate. Crește prin toate acestea.

Iubirea este o artă. Singur, nu poți să crești, să evoluezi. Amintiți-vă mereu că dacă iubești nu trebuie să eviți angajarea, nu trebuie să eviți să te dărui cu totul. Participă cu toată ființa ta. Nu sta pe margine, gata să dai bir cu fugiții dacă apar probleme prea mari.

Iubirea înseamnă şi sacrificiu. Va trebui să sacrifici mult... ego-ul. Va trebui să-ţi sacrifici ambiţia, să-ţi sacrifici intimitatea, va trebui să-ţi sacrifici secretele; trebuie să sacrifici multe lucruri. Aşa că, să fii doar un îndrăgostit romantic nu necesită nici un sacrificiu. Dar unde nu există sacrificiu, nu este nici evoluţie.

Iubirea te schimbă aproape total: este o nouă naştere. Nu vei mai fi niciodată fiinţa care erai înainte de a iubi. Ai trecut prin foc, eşti purificat. Dar este nevoie de curaj.

Tu întrebi: **"De ce mă atrag întotdeauna femeile căsătorite?"**

Pentru că nu ai curaj. Vrei să eviţi să participi total. Cauţi un chilipir, nu vrei să plăteşti cât face.

***

Maestre, nu mai poate fi vorba de a face dragoste...simt că sunt într-un templu iar tu mă înconjori de pretutindeni. În clipa aceasta sunt conştient - cum nu am fost niciodată înainte de a te întâlni. De fiecare dată este cu totul altfel - pentru mine şi cealaltă jumătate. A-ţi mulţumi pare deplasat. Şi totuşi, după această culme cădem la loc. Cum am putea să ne desprindem? Cum m-aş putea folosi de ajutorul femeii din afară pentru a fuziona cu femeia din mine?

Întrebarea este de la Anand Kul Bhushan.

În primul rând: nu te gândi niciodată la femeie ca la "cealaltă jumătate" - nu este şi nici tu nu eşti pentru ea. Tu eşti un întreg, ea este un întreg. Ea este o fiinţă şi tu eşti o fiinţă; tu eşti complet şi ea este completă.

Acea concepţie primitivă că femeia este cealaltă jumătate s-a dovedit a fi un mare dezastru. În clipa în care iei în posesie - este un fel de a poseda - în clipa în care începi să distrugi individualitatea celuilalt, distrugi ceva de o mare valoare. Nu este creativ. Nu vă gândiţi niciodată la femeie ca la cealaltă jumătate - nu este!

Doi oameni care se iubesc sunt ca două coloane într-un templu. Aşa spune Kahlil Gibran. Ei susţin acelaşi acoperiş, dar sunt distanţaţi; nu sunt împreună. Dacă două coloane ale unui templu s-ar apropia foarte mult, templul s-ar prăbuşi: acoperişul nu ar mai fi deloc susţinut. Priviţi aceste coloane din amfiteatrul Chuang Tzu; sunt distanţate - ele sprijină acelaşi

acoperiş. Aşa ar trebui să fie şi cei care se iubesc - distincţi, independenţi şi totuşi să susţină ceva împreună.

Soţia nu este jumătatea soţului, nici soţul jumătatea soţiei. Nici soţul nu a capitulat în faţa soţiei, nici soţia în faţa soţului; ei au capitulat în faţa zeului iubirii. Ţineţi minte aceasta! Desigur, de-a lungul timpului bărbatul nu a suferit prea mult, pentru că este ideea bărbatului despre femeie că ea este "cealaltă jumătate" pentru femeie. El nu se consideră pe el însuşi a fi de asemenea "cealaltă jumătate". Nu, bărbatul are impresia că femeia este "cealaltă jumătate". Bărbatul rămâne întreg; ea devine "cealaltă jumătate".

Din cauza aceasta, după căsătorie femeia trebuie să ia numele soţului, nu soţul numele ei. Ea dispare, este distrusă. După căsătorie ea nu mai este o femeie, este o nevastă. Nevasta este o instituţie. Bărbatul rămâne în continuare cel care era înainte. Bărbatului i se adaugă ceva, dar femeii i se ia ceva - aceasta este urât.

Zilele trecute citeam o poezie foarte frumoasă scrisă de o femeie: **Nu-mi vorbi despre dragostea ta** (Ea îi spune iubitului ei...

Nu-mi vorbi despre dragostea ta
O cunosc preabine
Am simţit-o în privirea ta
Am simţit-o în şfichiuirea biciului
Şi chiar mai rău
De pe buzele tale.
Nu-mi vorbi despre dragostea ta,
Este atât de fluidă
Încât m-a inundat;
Şi a mea
În intensitatea ei arzătoare
Mi-a lăsat puţine lucruri nedevastate.
Căldura dragostei tale mi-a ofilit mintea,
Iubirea ta pasesivă m-a lăsat fără tată,
Comoara dragostei tale m-a încătuşat,
Cântecul tău de iubire m-a lăsat fără glas,
Nu voi mai cânta,
Nu mai sunt,
M-ai iubit spre uitare.
O să repet: *M-ai iubit spre uitare...*

În cazul acesta iubirea nu s-a dovedit a fi iubire. Este o modalitate subtilă de a domina. Şi acolo unde există dominare, iubirea dispare. Unde există posesivitate, iubirea dispare.

Vă rog, nu încercaţi să posedaţi o femeie şi nu încercaţi să vă posedaţi bărbatul. Posesia, posesivitatea, nu este iubire. Nu uitaţi, femeia trebuie să rămână *intactă* ca individualitate. Bărbatul la fel. Libertatea nu trebuie distrusă; libertatea trebuie respectată - sub toate aspectele. Aceasta este viziunea tantrică: sub toate aspectele - necondiţionat - libertatea trebuie să rămână intactă. Dacă iubeşti cu adevărat vei iubi şi libertatea, şi ea (el) îţi va iubi libertatea.

Dacă iubeşti pe cineva, cum poţi să-i distrugi libertatea? Dacă ai încredere în cineva, ai încredere şi în libertatea sa.

Într-o zi, s-a întâmplat să vină la mine un om care era într-o stare deplorabilă, foarte nefericit. Şi mi-a spus: "O să mă sinucid."

"De ce?" l-am întrebat.

El a spus: "Am avut încredere în soţia mea şi ea m-a înşelat. Am avut încredere absolută şi ea iubea un alt bărbat. Şi abia acum am aflat! Mi-au picat în mână câteva scrisori. Aşa că am întrebat-o, am insistat şi până la urmă a mărturisit că l-a iubit tot timpul. O să mă sinucid."

Am spus: "Şi spui că ai avut încredere în ea?"

"Da, am avut încredere în ea şi ea m-a înşelat."

(Ce înţelegeţi voi prin încredere? Aveţi o noţiune greşită despre încredere; încrederea pare a fi legată şi de politică.)

"Ai avut încredere că nu o să te înşele. Încrederea ta era un truc. Acum vrei s-o faci să se simtă vinovată. Aceasta nu este încredere."

El a fost foarte încurcat. A spus: "Păi atunci, ce înţelegi tu prin încredere, dacă asta nu este încredere? Am avut încredere în ea necondiţionat."

I-am spus: "Dacă aş fi în locul tău, prin încredere aş înţelege să-i respect libertatea, să-i respect inteligenţa, să-i respect capacitatea de a iubi. Dacă se îndrăgosteşte de altcineva, respect şi asta. Este inteligentă, poate să aleagă. Este liberă, poate să iubească. Am încredere în modul ei de a înţelege viaţa."

Ce înţelegeţi voi prin încredere? Când ai încredere în inteligenţa ei, în înţelegerea ei, în luciditatea ei, doar atunci ai încredere. Şi dacă ea descoperă că îşi doreşte să aibă o relaţie cu altcineva, este în perfectă regulă. Chiar dacă suferi, aceasta este problema ta; nu este problema ei. Şi dacă suferi, nu suferi din dragoste, ci din gelozie.

Ce fel de încredere este asta, care spui că a fost înşelată? Aşa cum înţeleg eu, încrederea nu poate fi niciodată înşelată. Prin propria ei natură, prin definiţie, încrederea nu poate fi înşelată. Este imposibil să înşeli încrederea. Dacă încrederea poate fi înşelată, atunci nu este încredere. Mai gândiţi-vă.

Dacă iubesc o femeie, am încredere infinită în inteligenţa ei. Şi dacă uneori ea simte nevoia unei relaţii afective cu altcineva, este foarte bine. Am avut întotdeauna încredere în inteligenţa ei. Înseamnă că aşa simte ea. Este o fiinţă liberă. Nu este cealaltă jumătate a mea. Este in dependentă. Şi doar atunci când două persoane au individualităţi distincte poate exista iubire. Iubirea poate curge doar între două libertăţi.

Înţeleg întrebarea lui Kul Bhushan. El a folosit expresia cealaltă jumătate inconştient. Am văzut cât de mult o iubeşte pe soţia lui şi cât de mult îl iubeşte soţia lui pe el. Ei nu sunt unul jumătatea celuilalt căţuşi de puţin; este doar o obişnuinţă inconştientă de a folosi un cuvânt. Dar am vrut să vă explic foarte clar.

Al doilea lucru: **"Nu mai poate fi vorba de a face dragoste..."** când iubirea devine profundă se transformă în altceva. Iubirea este un lucru foarte delicat. Dacă nu creşte, devine amară, se otrăveşte, se transformă în ură. Poate să decadă chiar dincolo de ură - se poate transforma în indiferenţă, care este trăirea cea mai îndepărtată de iubire.

Iubirea este o energie fierbinte. La fel este şi ura: fierbinte. Indiferenţa este rece, îngheţată. Se pot grada iubirea, ura şi indiferenţa pe această scară. Între indiferenţă şi iubire există punctul zero - la fel ca punctul zero de la termometru - sub el este răceală, deasupra căldură. Iubirea este căldură. Punctul de zero este ura, coborând te răceşti din ce în ce mai tare: devii rece ca gheaţa - indiferent. Dacă iubirea nu creşte, începe să coboare. Trebuie să circule: iubirea este energie, iubirea circulă. Dacă se ridică, vei descoperi în curând că nu mai este iubire. A devenit meditaţie, a devenit rugăciune. Aceasta este spiritualitatea tantrică: dacă iubirea evoluează aşa cum trebuie, dacă iubirea este ocrotită cu grijă, ea se transformă în rugăciune. Devine, în final, experienţa ultimă a cunoaşterii lui Dumnezeu.

Iubirea este templul lui Dumnezeu. Aşa că, oamenii care trăiesc în indiferenţă nu îl pot cunoaşte pe Dumnezeu. Indiferenţa este adevăratul ateism. Oamenii care trăiesc în stil glacial... Chiar şi tribunalele arată înţelegere în anumite circumstanţe; uneori, în cazul unei crime pasionale, juraţii achită inculpatul.

Dacă cineva a fost ucis din pasiune, tribunalele privesc aceasta cu înțelegere, iar criminalul nu va fi prea aspru pedepsit - a fost doar un acces de pasiune, s-a întâmplat dintr-o furie de moment.

Dar tribunalele sunt foarte dure când este vorba despre o crimă premeditată cu sânge rece. Ucigașul cu sânge rece este cel mai periculos om. El pregătește totul minuțios. El se gândește, clocește: calculează. El se mișcă într-un fel foarte, foarte mecanic și eficient: își face treaba cu mare îndemânare. El nu are inimă, este pur și simplu rece.

O inimă înghețată este o inimă moartă, uscată, fosilizată. Dacă iubirea nu evoluează, atunci ea involuează. Nu uitați, nu poate rămâne pe loc - asta trebuie să înțelegeți. Iubirea nu poate rămâne imobilă - sau cade sau se ridică. Așa că, dacă vreți într-adevăr să aveți o viață fierbinte, ajutați iubirea să crească.

Două persoane se îndrăgostesc; dacă iubirea lor nu începe imediat să se transforme în prietenie, mai devreme sau mai târziu va fi un divorț. Prietenia ar trebui să fie o fază superioară a iubirii, altfel va apare ostilitatea - ceva trebuie să se întâmple. Iubirea este o deschidere. Începeți imediat să dezvoltați prietenia, altfel se va dezvolta ostilitatea - ceva trebuie să crească. Iubirea este fertilă. Dacă nu sădești semințele unor flori frumoase, vor crește buruieni - dar ceva trebuie să crească. Când iubirea capătă într-adevăr profunzime, devine rugăciune. Atunci întreaga sa calitate este trans-sexuală. Atunci natura sa este non-senzuală. Atunci ai un anumit sentiment de venerație pentru celălalt - nu o dorință sexuală, ci un fel de respect. În prezența ființei iubite începi să percepi ceva divin, ceva sacru. Ființa iubită devine zeița sau zeul tău.

...nu mai poate fi vorba de a face dragoste... simt că sunt într-un templu iar tu ești pretutindeni. Așa este, ești binecuvântat. În clipa aceasta sunt conștient - așa cum nu am fost niciodată înainte de a te întâlni. Pe măsură ce iubirea se transformă în rugăciune, devii din ce în ce mai conștient - este ca un fel de umbră.

Insist asupra acestui lucru: dacă apare conștiența, atunci ca umbră a ei vine iubirea; iubirea o urmează ca o umbră. Dacă apare iubirea, atunci umbra ei este conștiența. Poți să evoluezi fie prin iubire, fie prin meditație, dar rezultatul final este același. Ele merg mână în mână; încerci una din ele și apare și cealaltă. Depinde de tine. Dacă te atrage mai mult iubirea, atunci iubirea este calea ta - calea devoțiunii, *bhakta*. Dacă crezi că ți se potrivește mai mult conștiența, alegi calea meditației, *dhyana*. Acestea sunt singurele

două căi fundamentale, toate celelalte căi sunt combinații ale acestora două. Dacă iubirea crește vei deveni cu fiecare clipă mai conștient. Cu cât te vei înălța mai mult, cu atât vei pătrunde mai mult în adâncul lucrurilor.

A-ți mulțumi pare deplasat. Așa și este, n-ai de ce să-mi mulțumești. De fapt, de multe ori spunem mulțumesc fără trăirea interioară. Cineva îți dă sarea la masă și tu spui mulțumesc. Chiar simți asta? Nu simți, este doar o formalitate, o formă de politețe. Între un Maestru și un discipol nu există formalități, nu este cazul. Nu îți dau sarea.

"Mulțumesc" este manierism occidental. În Orient este aproape inexistent. Nu i-am mulțumit niciodată tatălui meu - nu pot. Cum aș putea să-i mulțumesc tatălui meu? Nu i-am mulțumit mamei mele. Îi datorez totul, dar nu i-am mulțumit niciodată. Cum aș putea să-i mulțumesc? Ar fi deplasat, ar fi prea stânjenitor doar să rostesc cuvântul mulțumesc. Ar fi prea formal, ar fi lipsit de iubire. Este mai bine să păstrezi tăcerea. Ea înțelege.

Între un Maestru și un discipol nu poate fi posibilă nici o formalitate; orice formalitate va părea mereu deplasată. Și nu este necesară. Înțeleg, Kul Bhushan. Îți văd inima plină de recunoștință. Dragostea și recunoștința ta poate fi exprimată doar prin tăcere. Poate fi spusă fără să vorbești. Dacă încerci să vorbești, niciodată nu o să sune bine.

A-ți mulțumi pare deplasat. Și totuși, după această culme, cădem la loc. Cum am putea să ne desprindem? Cum m-aș putea folosi de ajutorul femeii din afară pentru a fuziona cu femeia din mine?

A aluneca la loc este natural. Trecutul este atât de mare, iar momentul prezent este atât de mic. Trecutul este atât de apăsător, iar această luciditate este ca o frunzuliță ce răsare pe creanga unui copac - proaspătă, tânără, delicată, vulnerabilă. Iar trecutul este ca Himalaya - stânci, stânci și iar stânci. Frunzulița aceasta și această Himalaya stâncoasă... Această frunzuliță a trebuit să lupte cu Himalaya unui trecut de mii de vieți trăite mecanic, trăite inconștient. Și totuși, această mică frunză se va dovedi mai puternică decât toată Himalaya. De ce? Pentru că această frunză este vie... vibrând de iubire, arzând de iubire. Această frunză este frunza conștienței. Ea va învinge.

Dar de multe ori veți avea senzația că ați alunecat - aceasta este normal. Nu fiți prea îngrijorați, nu trebuie să vă simțiți vinovați. Când vă aduceți aminte, începeți să creșteți din nou. Păstrați mereu frunza cea nouă în conștiința voastră. Focalizați-vă întreaga atenție asupra acestei viziuni interioare care se amplifică în voi. La început, aceste momente vor fi în mod inevitabil puține și disparate. Dar vine clipa când iubirea nu mai există, când

s-a transformat în rugăciune - atunci te vei găsi într-o clipă de Tantra. Nu vă speriați de nopțile întunecate: nu aveți de ce să fiți îngrijorați. Treceți din zi în zi. Păstrați amintirea unei zile până la următoarea zi.

Vor exista nopți - uneori nopți foarte lungi - gândiți-vă la acele nopți doar ca la niște tuneluri de întuneric. La un capăt este lumină, la celălalt capăt este lumină: între ele tunelul de întuneric. Și aceasta este bine, pentru că îți pregătește ochii pentru a putea vedea mult mai clar lumina. Te odihnește, te relaxează. Nu vă gândiți că treceți de la o noapte la alta, iar ziua este doar intermediară. Chiar dacă acele momente sunt puține și disparate - și foarte scurte - ele sunt bijuterii prețioase... strălucitoare. Gândiți-vă la aceste clipe. A existat astăzi un moment și poate că un altul va veni peste un an. Nu vă faceți probleme pentru un an - este irelevant. Din această clipă până la următoarea, focalizați-vă privirea: tot acest an este doar un tunel de la o zi la altă zi, de la o lumină la altă lumină, de la o clipă de iubire la altă clipă de iubire, de la o luciditate la altă luciditate. În curând, căderile vor fi mai puține și în curând căderea va dispare. Dar nu trebuie să vă simțiți vinovați de căderi, nu trebuie să le regretați. Sunt naturale, acceptați-le.

Cum m-aș putea folosi de ajutorul femeii din afară pentru a fuziona cu femeia din mine?

Nu te gândi "*cum*". Dacă există iubire, se va întâmpla de la sine. Și iubirea nu este un "cum", iubirea nu înseamnă să știi cum. Doar iubire, fără nici o rațiune. Doar iubire, cu venerație, cu respect. Doar iubire: să vezi în celălalt nu trupul, ci sufletul, să vezi în celălalt nu mintea, ci esența, Sinele. Dacă poți să vezi esența, Sinele, în iubita ta, îți va fi foarte ușor să descoperi femeia din tine.

Dar dacă femeia din afară este doar un trup, atunci ești blocat. Dacă cealaltă femeie este doar un suflet, un vid, doar un zero, doar o trecere - atunci nu există nimic care să te blocheze; energia ta se va întoarce, va pătrunde și va descoperi femeia din tine.

Fiecare femeie sau bărbat te pot ajuta din afară ca să descoperi femeia din interior sau bărbatul din interior. Dar nu există "cum" să faci asta. Este nevoie de venerație. Gândiți-vă și meditați la Divinul din celălalt. Celălalt este divin. Lăsați această atitudine să domine. Lăsați acest climat să vă înconjoare. Și se va întâmpla, este deja aproape.

***

De ce nu sunt capabili oamenii să te înţeleagă? De când am devenit sannyasin văd foarte clar cât sunt de proşti. Ei cum de nu-şi dau seama?

Nu judeca oamenii prea aspru. Nu este treaba ta. Dacă ei nu vor să-şi dea seama, aceasta este opţiunea lor şi liberul lor arbitru. Nici măcar să nu o numeşti prostie, pentru că dacă o numeşti prostie o să apară în tine un ego foarte subtil, foarte şiret, că tu îţi dai seama şi ei nu. Nu, aceasta nu este bine.

S-a întâmplat odată...

"Mohammed s-a dus la moschee să-şi spună rugăciunea de dimineaţă şi l-a luat cu el pe un tânăr care nu mai fusese niciodată la moschee până atunci. La întoarcere - era o dimineaţă de vară şi oamenii încă dormeau - la întoarcere tânărul i-a spus lui Mohammed: «Ilazrat, priveşte aceşti păcătoşi care încă mai dorm. Aceasta este o oră de dormit? Este ora de rugăciune!» Şi era pentru prima oară când el însuşi fusese la rugăciune.

Ştiţi ce a spus Mohammed? Privind spre cer, el a spus: «Îmi pare rău.»

Tânărul a întrebat: «Cui îi spui asta?»

«Lui Dumnezeu. Şi va trebui să mă întorc la moschee. Şi, te rog, nu mai veni de data asta. Era bine că nu mai fuseseşi la moschee înainte; am greşit luându-te cu mine. Era mai bine dacă dormeai acum - cel puţin nu ţi-ar fi apărut acest ego. Acum ţi se pare că eşti un sfânt, doar pentru că te-ai rugat o dată, şi că oamenii aceştia sunt nişte păcătoşi. Pentru că te-am luat cu mine, tu ai acum un ego mai puternic, aşa că mă duc înapoi. Şi, te rog să nu mai vii niciodată. Cel puţin eu nu te mai iau cu mine.»

Şi s-a întors să se roage şi să-i ceară iertare lui Dumnezeu. Şi plângea, şi lacrimile îi curgeau rostogolindu-se pe faţă."

De câteva zile ai devenit *sannyasin* - sau de câteva săptămâni - şi ai impresia că ceilalţi sunt proşti? Aceasta nu este bine, nu este bine deloc. De fapt, un *sannyasin* este o fiinţă care încetează să se mai amestece în viaţa altora. Această atitudine este o interferenţă. De ce? Dacă ei nu vor să mă vadă, dacă ei nu vor să mă asculte, dacă ei nu vor să înţeleagă ce se întâmplă aici, aceasta este treaba lor. Ei nu sunt proşti; aceasta este pur şi simplu propria lor voinţă. Trebuie să fie ei înşişi.

Dacă iei astfel de atitudini - aşa ia naştere fanatismul - atunci într-o zi o să ajungi un fanatic şi atunci îi vei forţa să vină. "Trebuie să vii". Din milă ajungi să-i forţezi. Asta au făcut religiile de-a lungul secolelor: mahomedani

ucigând hinduşi, hinduşi ucigând musulmani, creştini ucigând mahomedani, mahomedani ucigând creştini. Pentru ce? Din milă. Ei spun: "Te vom aduce pe calea cea bună. Te-ai rătăcit. Noi nu te putem lăsa să rătăceşti."

Dacă cu adevărat vrei să ajuţi o fiinţă să devină liberă, oferă-i libertate totală. Rătăcirea este efectul alegerii ei, efectul manifestării liberului ei arbitru. Dacă nu-i permiţi unei persoane să rătăcească, atunci ce fel de libertate este aceasta? Dacă-i spui unui copil: "Eşti liber să faci tot ce este bine şi eu hotărăsc ce este bine; nu eşti liber să faci ceva rău şi eu hotărăsc ce este rău" - ce fel de libertate este aceasta? Cine eşti tu să hotărăşti ce este bine? Lasă pe fiecare să hotărască pentru el.

Este foarte uşor să manifeşti o asemenea atitudine. Din cauza asta, de-a lungul secolelor, s-a perpetuat nebunia: milioane de oameni au fost ucişi în numele iubirii, în numele lui Dumnezeu. Cum a fost posibil? Creştinii considerau că îndeplinesc o misiune sfântă pentru că se gândeau: "Nu se poate ajunge la Dumnezeu decât prin Isus." Dacă analizezi, logica lor pare plină de bunăvoinţă. Dacă este cu adevărat aşa - că poţi ajunge la Dumnezeu doar prin Isus - atunci oamenii aceia, care pârjoleau, chinuiau şi ucideau alţi oameni pentru a-i aduce pe drumul cel bun, erau cu adevărat nişte mari sfinţi.

Dar asta este problema. Mahomedanii cred că poţi să ajungi doar prin Mahomed - Mahomed este cel mai recent profet; Isus este deja demodat. Dumnezeu le-a trimis un alt mesaj, mult îmbunătăţit; şi astfel a apărut o nouă religie. Aşa că de ce să ne mai preocupe Isus, dacă a venit Mahomed? Cu siguranţă, cel mai recent este cel mai bun, aşa că trebuie să ajungi la Divin prin Mahomed. Există un singur Dumnezeu şi un singur profet al lui Dumnezeu şi acela este Mahomed. Şi dacă nu asculţi, sunt gata să te ucidă - doar din iubire - pentru binele tău.

Ascultaţi-i pe hinduşi. Ei spun că toate acestea sunt aberaţii. Primul cuvânt al lui Dumnezeu este cel mai bun: Vedele. De ce? Pentru că Dumnezeu nu poate face nici o greşeală, deci cum s-ar putea îmbunătăţi prima "ediţie". Prima este ultima, alfa este omega. Dumnezeu a dăruit o dată pentru totdeauna, atunci de ce toate aceste ediţii? Acestea sunt pentru proştii care nu pot să înţeleagă originalul. Dacă poţi să înţelegi Vedele, atunci nu este nevoie să citeşti Biblia şi Coranul, pentru că aceleaşi adevăruri spirituale, dar sub alte forme, le vei găsi şi acolo. Prima a fost cea mai bună: Dumnezeu a sperat că oamenii vor înţelege. Dar apoi a descoperit că oamenii erau tare proşti: pentru că doar câţiva înţelepţi puteau înţelege aceste scrieri ermetice . Aşa că a trebuit să coboare puţin nivelul. Nu este o îmbunătăţire, ci doar o

coborâre la nivelul la care sunt oamenii, aşa că a dăruit Biblia. Dar tot nu a fost înţeleasă, aşa că a dăruit Coranul. Tot nu a fost înţeles, aşa că a dat Guru-Grantha - aşa a decăzut omenirea. În conceptul hindus, perfecţiunea a existat în trecut. De atunci, omul a continuat să decadă. Aceasta este epoca cea mai stupidă. Omul nu a evoluat, ci a decăzut. Nu este o evoluţie, ci o involuţie, spun hinduşii. Aşa că, cu cât o carte este mai recentă, cu atât trebuie să fie mai simplă, pentru că se adresează oamenilor simpli. Oamenii perfecţi au existat pe vremea Vedelor.

Acum există trei sute de religii pe Pământ şi fiecare susţine că este singura care te poate conduce la Dumnezeu; şi fiecare este gata să o distrugă pe cealaltă. Ceva fundamental a deviat.

Iată în ce constă devierea: tu îmi ceri să-ţi dau voie să devii fanatic. Nu, asta nu se va întâmpla, cel puţin eu nu-ţi voi permite - cel puţin nu atât cât sunt aici. Alţii sunt liberi să facă tot ce doresc, să privească aşa cum doresc, să interpreteze aşa cum doresc. Ei au propria lor minte; propria lor fire.

"Un băiețel negru a venit acasă pictat alb şi a spus: «Copiii m-au vopsit, la şcoală.» Aşa că mama lui l-a bătut pentru că s-a murdărit.

Tatăl lui a venit acasă şi a întrebat: «Ce s-a întâmplat?» Aşa că mama i-a povestit că: «L-au vopsit la şcoală pe Sam al nostru în alb». Aşa că tatăl i-a mai dat o bătaie pentru că nu a fost în stare să se apere.

Puţin mai târziu, se auzi o voce de copil: «Am fost alb doar două ore, dar deja vă urăsc, nenorociţi de negri!»"

Şi tu eşti portocaliu doar de câteva săptămâni... Te rog, ai răbdare, fii inteligent şi plin de respect pentru libertatea celorlalţi şi pentru existenţa celorlalţi, şi pentru calea lor, pentru stilul lor.

***

De ce a fost sexul un tabú în toate societăţile de-a lungul timpului?

Este o întrebare foarte complicată dar şi foarte importantă - merită să fie abordată.

Sexul este cel mai puternic instinct în om. Politicianul şi aşa-zişii oameni religioşi au înţeles de la bun început că sexul este cea mai dominantă energie în om. Trebuie să fie amputat, trebuie să fie interzis. Dacă omului i se permite libertate absolută în sex, atunci nu va mai exista posibilitatea de a-l domina: a-l transforma într-un sclav va fi imposibil.

Nu ați văzut cum se procedează? Când vrei să înjugi un taur la un car, ce faci? Îl castrezi: îi distrugi energia sexuală. Și ați observat diferența dintre un taur și un bou? Ce diferență! Un bou este un animal docil, un sclav. Un taur este o frumusețe; un taur este un fenomen glorios, o mare splendoare. Priviți un taur mergând! Merge ca un împărat! Și priviți un bou care trage la jug.

La fel s-a procedat și cu omul: instinctul sexual a fost ciuntit, amputat, mutilat. Omul nu mai trăiește acum ca un taur, ci ca un bou. Și fiecare om este înjugat la o mie și unul de care. Priviți și veți vedea în spatele vostru o mie și unul de care la care sunteți înjugați. De ce nu poți înhăma la jug un taur? Taurul este prea puternic. Dacă vede o vacă trecând, te aruncă și pe tine și carul cât colo și se va duce spre vacă. N-o să-l intereseze cine ești tu și n-o să te asculte. Va fi imposibil să controlezi taurul.

Energia sexuală este energia vieții; este vulcanică. Și pe politicieni și pe așa-zișii oameni religioși nu-i interesezi tu, ei urmăresc să-ți canalizeze energia în alte direcții. Există deci un mecanism în culise - trebuie să fie înțeles.

Reprimarea sexului, transformarea sa în tabú, este chiar fundamentul sclaviei umane. Și omul nu poate fi liber decât dacă sexul este liber. Omul nu poate fi *cu adevărat* liber decât dacă energiei sexuale i se permite să evolueze natural.

Vă voi dezvălui cele cinci trucuri prin care omul a fost transformat într-un sclav, într-un fenomen hidos, într-un infirm.

Primul este: **menține omul cât se poate de slab, dacă vrei să-l domini.** Dacă așa-zișii oameni relgioși vor să te domine sau politicianul vrea să te domine, va trebui să fii menținut cât mai slab cu putință. Da, în anumite cazuri sunt permise excepții - și anume, atunci când este necesar să lupți cu inamicul, doar atunci - altfel nu. Celor din armată le sunt permise multe lucruri care altor oameni le sunt interzise. Armata este în slujba morții, i se permite să fie puternică. I se permite să fie cât se poate de puternică: este necesară pentru a ucide inamicul.

Ceilalți oameni sunt distruși. Sunt forțați să rămână neputincioși în o mie și unul de feluri. Și cel mai bun mod de a-l face pe om să rămână neputincios este de a nu acorda iubirii libertate deplină. Iubirea este hrană. Acum au descoperit și psihologii aceasta: dacă unui copil nu i se dăruie iubire, el se închide în el însuși și devine neputincios. Poți să-i dai lapte, poți să-i dai doctorii, poți să-i dai orice - este suficient să nu-i dai iubire, să nu-l

îmbrățișezi, să nu-l săruți, să nu-l strângi aproape de căldura corpului tău și copilul va deveni din ce în ce mai slab și mai neputincios. Și are mai multe șanse să moară decât să supraviețuiască.

Ce se întâmplă? De ce? Doar când este îmbrățișat, sărutat, când i se dă căldură copilul se simte hrănit, acceptat, iubit, necesar. Copilul simte că are o valoare; copilul începe să simtă că viața lui are un sens.

Acum noi, încă din copilărie, înfometăm copilul: nu îi dăm toată dragostea de care are nevoie. Apoi îi obligăm pe cei tineri să nu se îndrăgostească decât dacă se căsătoresc. Pe la vârsta de patruzeci de ani, ei devin maturi din punct de vedere sexual. Dar educația poate să mai dureze mult - încă zece ani, până la douăzeci și patru, douăzeci și cinci de ani - pe urmă poate că își vor da diferite grade, vor obține diferite titluri, așa că trebuie să-i forțăm să nu iubească.

Energia sexuală atinge apogeul în jurul vârstei de optsprezece ani. Bărbatul nu va mai fi niciodată atât de potent, iar femeia nu va mai fi niciodată capabilă să ajungă la un orgasm atât de plenar așa cum va fi capabilă în jurul vârstei de optsprezece ani. Dar noi îi forțăm să nu facă dragoste. Îi forțăm pe copii să aibă dormitoare separate. Fetele și băieții sunt ținuți despărțiți - și între ei stă întregul mecanism al poliției, magistraturii, vicecancelari, directori, primari. Ei stau cu toții acolo, exact la mijloc, împiedicându-i pe băieți să se apropie de fete, împiedicându-le pe fete să se apropie de băieți. De ce? De ce se iau atâtea precauții? Ei încearcă să ucidă taurul și să-l transforme în bou.

Atunci când ai optsprezece ani ești la apogeul energiei tale sexuale, al energiei erotice. La vârsta când te căsătorești - douăzeci și cinci, douăzeci și șase, douăzeci și șapte... și vârsta a tot crescut - cu cât o țară este mai civilizată, cu atât aștepți mai mult, pentru că trebuie să înveți mai mult, trebuie să-ți găsești un serviciu - la vârsta când te căsătorești, puterile tale aproape că încep să scadă.

Atunci iubești, dar iubirea nu devine niciodată cu adevărat arzătoare, nu ajunge niciodată la punctul la care oamenii se evaporă; rămâne călduță. Și dacă nu ai fost capabil să iubești total, nu poți să-ți iubești copiii, pentru că nu știi cum. Când nu ai fost capabil să atingi culmile iubirii, cum i-ai putea învăța iubirea pe copiii tăi? Cum ți-ai putea ajuta copiii să atingă aceste culmi?

Așa că, de-a lungul timpurilor, omului i s-a interzis iubirea, pentru ca el să rămână neputincios.

Al doilea: **menţine omul cât se poate de ignorant şi de amăgit, aşa încât să poată fi înşelat cu uşurinţă.** Şi dacă vrei să creezi un fel de idioţenie - care este indispensabilă pentru aşa-zişii oameni religioşi, politicieni şi conspiraţia lor - cel mai bun lucru este să nu permiţi omului să fie liber în iubire. Fără iubire, inteligenţa omului scade. Nu ai observat? Atunci când te îndrăgosteşti, dintr-o dată toate capacităţile tale sunt valorificate la maxim, sunt în crescendo. Doar cu o clipă în urmă păreai tâmpit şi după asta o întâlneşti pe iubita ta... şi dintr-o dată o mare bucurie a erupt în fiinţa ta: te-ai aprins. Când oamenii sunt îndrăgostiţi îşi manifestă capacităţile la maxim. Când iubirea dispare, sau când nu există iubire, ei se manifestă la minim.

Cei mai remarcabili, cei mai inteligenţi oameni sunt cei mai plini de iubire. Aceasta trebuie să fie înţeles, pentru că energia iubirii este de fapt inteligenţă. Dacă nu eşti capabil să iubeşti, eşti oarecum închis, rece; nu poţi pluti. Când eşti îndrăgostit, pluteşti. Când eşti îndrăgostit, te simţi atât de înrezător încât ai putea să ajungi la stele. De aceea o femeie devine o muză, un bărbat devine o mare inspiraţie. Când o femeie este iubită, ea devine mai frumoasă *imediat*, instantaneu! Doar cu o clipă în urmă era o femeie oarecare, dar iubirea s-a revărsat asupra ei - şi ea este scăldată într-o energie cu totul nouă, apare o aură în jurul ei. Mersul ei devine mai graţios - paşii ei s-au integrat într-un dans. Ochii ei au acum o frumuseţe fascinantă, faţa ei radiază: ea este luminoasă. Şi acelaşi lucru se întâmplă cu bărbatul.

Când oamenii sunt îndrăgostiţi fac totul armonios, sunt eficienţi. Interziceţi-le iubirea şi vor rămâne la minim. Atunci când rămân la minim sunt proşti, ignoranţi, nu-i preocupă cunoaşterea. Şi când oamenii sunt ignoranţi şi proşti şi amăgiţi pot fi cu uşurinţă înşelaţi. Când oamenii sunt reprimaţi sexual, când înţelepciunea iubirii este reprimată, ei încep să tânjească după viaţa de apoi. Se gândesc la ceruri, la paradis - dar nu se gândesc să creeze paradisul aici, acum.

Când eşti îndrăgostit, paradisul este aici, acum. Atunci nu-ţi faci probleme, atunci cine s-ar mai duce la preot? Atunci pe cine preocupă existenţa paradisului? Eşti deja acolo! Nu te mai interesează. Dar când energia iubirii este reprimată, începi să te gândeşti: "Aici nu este nimic. Prezentul este gol. Atunci trebuie să existe undeva un ideal..." Te duci la preot şi întrebi despre rai şi el ţi-l descrie în imagini minunate.

Sexul a fost reprimat pentru ca omul să devină interesat de cealaltă viaţă. Şi când oamenii devin interesaţi de cealaltă viaţă este normal să nu-i mai intereseze viaţa aceasta.

Tantra spune: În această viață trebuie să acționăm ca și cum ar fi unica noastră viață. Cealaltă viață este ascunsă în această viață. Nu este împotriva ei, nu este departe de ea: este în ea. **Pătrunde** în ea. **Aceasta** este! Pătrunde în ea și o vei găsi și pe cealaltă. Dumnezeu este ascuns în lume - acesta este mesajul Tantrei. Un mesaj **măreț**, superb, incomparabil: Dumnezeu este ascuns în lume, Dumnezeu este ascuns aici, acum. Dacă iubești, vei fi capabil să simți aceasta.

Al treilea secret: **menține omul cât mai înfricoșat cu putință**. Și cel mai sigur mod este să nu permiți iubirea, pentru că iubirea distruge frica... "iubirea alungă teama". Când ești îndrăgostit nu îți este teamă. Când ești îndrăgostit, poți să înfrunți întreaga lume. Când ești îndrăgostit, simți că ai o putere infinită de a realiza orice. Dar când nu ești îndrăgostit, te temi de lucruri mărunte. Când nu ești îndrăgostit începe să te intereseze mai mult securitatea, siguranța. Când ești îndrăgostit, te interesează mai mult aventura, explorarea.

Oamenilor nu li s-a permis să iubească, pentru că acesta este singurul mod de a-i face să le fie frică. Și atunci când le este frică și tremură sunt mereu îngenunchiați, plecându-se în fața așa-zișilor oameni religioși și plecându-se în fața politicianului. Aceasta este o mare conspirație împotriva umanității. Este o mare conspirație împotriva ta! Politicienii, așa-zișii oameni religioși, îți sunt inamici, dar se pretind a fi în serviciul public. Ei spun "Noi suntem aici la dispoziția ta, pentru a te ajuta să ajungi la o viață mai bună. Suntem aici pentru a-ți asigura o viață mai bună." Și chiar ei sunt cei care distrug viața!

Al patrulea: **menține omul cât mai nefericit cu putință** - pentru că un om nefericit este dezorientat, un om nefericit nu are conștiința propriei valori, un om nefericit se auto-condamnă, un om nefericit simte să trebuie să fi făcut ceva rău. Un om nefericit nu are rădăcini: poți să-l arunci de colo-colo: el poate fi ușor transformat într-un buștean în derivă. Și un om nefericit este întotdeauna gata să fie comandat sau să i se ordone, să fie disciplinat, pentru că știe: "**de unul singur sunt nefericit. Poate că altcineva ar putea să-mi pună viața în ordine?**" El este o victimă ușoară.

Și al cincilea: **mențineți oamenii cât mai înstrăinați unul de celălalt, așa încât să nu se poată alia pentru vreun scop cu care așa-zișii oameni religioși și politicienii nu ar fi de acord.**

Menţineţi oamenii separaţi unii de ceilalţi. Nu le permiteţi prea multă intimitate. Când oamenii sunt separaţi, singuri, înstrăinaţi unii de alţii nu se pot asocia. Şi există o mie şi unul de trucuri pentru a-i ţine despărţiţi.

De exemplu, dacă prietenul tău vine şi te ia de mână, te uiţi în jur. "Ne vede cineva sau nu?" Şi te grăbeşti să-ţi retragi mâna. Vă strângeţi mâinile aşa, într-o grabă. Aţi observat? Doar vă atingeţi mâinile, daţi noroc şi gata. Nu vă ţineţi de mână, nu vă îmbrăţişaţi. Vă este frică ca nu cumva oamenii să creadă că sunteţi homosexuali.

Ţineţi minte să vă fi îmbrăţişat vreodată tatăl? Ţineţi minte să vă fi îmbrăţişat vreodată mama după ce aţi devenit maturi sexual? De ce nu? A fost creată frica. Un tânăr îmbrăţişându-şi mama? Dacă se trezeşte vreun instinct sexual între ei, vreo idee, vreo fantezie. S-a creat teama.

Oamenii sunt ţinuţi în boxe separate, cu ziduri mari în jurul lor. Toată lumea este clasificată şi există o mie şi una de bariere. Da, într-o zi, după douăzeci şi cinci de ani de astfel de antrenament, ţi se permite să faci dragoste cu soţia ta. Dar felul cum ai fost format a pătruns atât de adânc în tine, încât acum nu ştii ce să faci. Cum să iubeşti? Nu ai învăţat limbajul.

Este ca şi cum unei persoane nu i s-ar fi permis să vorbească timp de douăzeci şi cinci de ani. Închipuiţi-vă: douăzeci şi cinci de ani nu i s-a permis să rostească nici un cuvânt şi apoi, dintr-o dată, îl sui la o tribună şi îi spui: "Ţine-ne un discurs extraordinar!"

Ce s-ar întâmpla? Va eşua, evident. Ar putea chiar să leşine, ar putea chiar să moară... douăzeci şi cinci de ani de tăcere şi acum, dintr-o dată, i se cere să ţină un discurs extraordinar. Nu este posibil. Exact aşa se întâmplă: douăzeci şi cinci de ani de anti-iubire, de teamă şi apoi, dintr-o dată ţi se dă legal permisiunea - se emite un permis şi "acum o poţi iubi pe această femeie. Aceasta este soţia ta, tu eşti soţul ei şi ai voie să iubeşti." Dar unde vor dispare cei douăzeci şi cinci de ani de formare greşită?

Da, vei "iubi" ... vei face un gest. Nu va fi exploziv, nu va fi orgasmic, va fi minuscul. Din acest motiv vă simţiţi frustraţi după ce faceţi dragoste cu o femeie. Nouăzeci şi nouă la sută din bărbaţi se simt frustraţi după ce fac dragoste cu o femeie, mult mai frustraţi decât s-au simţit vreodată înainte. Şi ajung să gândească: "Ce-i asta? Nu este nimic extraordinar! Nu este nimic cu adevărat sublim!"

Mai întâi, aşa-zis oamenii religioşi şi politicienii au făcut în aşa fel încât să nu fii capabil să iubeşti, apoi vin şi spun că de fapt nu este nimic fascinant în dragoste. Şi bineînţeles că ceea ce spun ei pare corect, pare a fi în perfectă

concordanţă cu experienţa ta. Mai întâi ei generează experienţa zădărniciei, a frustrării, apoi... învăţătura lor. Şi ambele par logice împreună. Aceasta este o mare păcăleală, cea mai mare festă care a fost vreodată jucată omului. Omul a fost mutilat într-un mod foarte simplu; s-a transformat iubirea în tabú.

Toate aceste obiective au fost atinse împiedicând oamenii, într-un fel sau altul, să se iubească unii pe alţii. Şi acest tabú a fost creat într-o manieră foarte ştiinţifică. Acest tabu este o mare operă de artă - în el au fost investite o mare măiestrie şi o mare abilitate. Este într-adevăr o capodoperă. Acest tabu trebuie să fie înţeles.

În primul rând: nu este evident, este ascuns. Nu este vizibil, pentru că atunci când un tabú este prea evident, nu va avea efect. Tabú-ul trebuie să fie mascat, în aşa fel încât să nu ştii că el funcţionează. Tabú-ul trebuie să fie atât de bine ascuns, încât să nu poţi nici măcar să-ţi imaginezi că a face contrariul ar putea fi posibil. Tabú-ul trebuie să pătrundă în subconştient.

Cum ar putea fi făcut atât de subtil?

Trucul lor este: mai întâi se apucă şi predică faptul că iubirea este minunată, aşa încât oamenilor să nu le treacă prin cap că aşa-zişii oameni religioşi şi politicienii ar putea avea ceva împotriva iubirii. Ei vorbesc încontinuu despre cât este de grozavă iubirea şi că este foarte bine să iubeşti şi apoi nu permit nici o situaţie în care iubirea ar putea să apară. Nu lasă să apară ocazia. Nu creează nici o ocazie; ne învaţă încontinuu că iubirea este grozavă, că a iubi este o mare bucurie; "Iubiţi cât puteţi de mult" - dar nu lasă pe nimeni să iubească. Oamenii rămân înfometaţi dar ei continuă să vorbească despre iubire.

Aşadar, toţi aşa-zişii oameni religioşi vorbesc încontinuu despre iubire. Iubirea este cât se poate de preţuită - imediat lângă Dumnezeu - dar este negată orice posibilitate de a se produce. În mod direct ei o încurajează; indirect ei o taie de la rădăcină. Aceasta este capodopera.

Este ca şi cum i-ai spune unui copac: "Fii verde, înfloreşte, bucură-te" - şi tu i-ai tăia tot timpul rădăcinile, ca să nu poată fi verde. Şi când copacul nu este verde poţi să-l acuzi: "Tu nu mă asculţi! Tu nu mă urmezi! Eu îţi tot spun «Fii verde, înfloreşte, bucură-te, dansează», şi tu nimic!" dar între timp tu îi tai rădăcinile.

Iubirea este foarte mult contestată. Şi iubirea este cel mai minunat lucru din lume - n-ar trebui să fie negată. Dacă un om poate să iubească cinci persoane, cinci ar trebui să iubească. Dacă un om poate să iubească cincizeci, cincizeci ar trebui să iubească. Dacă un om poate să iubească cinci sute, ar

trebui să fie lăsat să iubească cinci sute. Iubirea este atât de rară încât, cu cât poate fi expansionată mai mult, cu atât mai bine.

Dar există mari trucuri. Eşti înghesuit într-un colţ mic, foarte mic: poţi să-ţi iubeşti doar soţia, poţi să-ţi iubeşti doar soţul, poţi să iubeşti doar asta, poţi să iubeşti doar cealaltă - sunt prea multe condiţii. Este ca şi cum ar fi o lege că ai voie să respiri doar când eşti cu soţia, că poţi să respiri doar când eşti cu soţul. Atunci a respira va deveni imposibil. Atunci ai muri. Şi nu ai mai putea să respiri nici măcar când ai fi cu soţul sau cu soţia.

Trebuie să înveţi să iubeşti douăzeci şi patru de ore pe zi. Şi dacă vei reuşi, cu atât mai mult vei iubi când vei fi cu soţia...

Aici mai apare şi alt truc: ei vorbesc despre o "iubire superioară" şi o distrug pe cea "inferioară". Ei spun că "cea inferioară" trebuie să fie contestată, evitată: iubirea trupească este rea, iubirea spirituală este bună. Aţi văzut vreodată vreun trup fără spirit? Aţi văzut vreo casă fără fundaţie? Inferiorul este fundaţia superiorului. Corpul este sălaşul vostru, spiritul trăieşte în corp, împreună cu corpul. Tu eşti un spirit întrupat şi un trup însufleţit. Sunteţi împreună. Inferiorul şi superiorul nu sunt separate, sunt un întreg - trepte ale aceleiaşi scări.

Asta doreşte Tantra să clarifice: că inferiorul nu trebuie negat, inferiorul trebuie să fie transformat în superior. Inferiorul este bun. Dacă tu te limitezi la inferior, vina este a ta, nu a inferiorului. Nu au nimic rău treptele inferioare ale unei scări. Dacă te limitezi la ele, tu eşti limitat: e ceva greşit în tine.

Urcă.

Sexul profan nu este rău. Tu greşeşti dacă te opreşti acolo. Continuă ascensiunea: Superiorul nu este împotriva inferiorului; inferiorul face posibil ca superiorul să fie revelat.

Şi aceste trucuri au creat multe alte probleme. De fiecare dată când te îndrăgosteşti te simţi oarecum vinovat; a apărut vinovăţia. Dacă există un sentiment de culpă, nu poţi să participi, să te bucuri plenar - vinovăţia opreşte, te frânează. Chiar şi atunci când faci dragoste cu soţia sau cu soţul, există un sentiment de vinovăţie: ştii că ăsta este un păcat, ştii că faci ceva rău. "Sfinţii nu fac asta." Tu eşti un păcătos. Aşa că, nu poţi să participi plenar nici atunci când ţi se permite - formal - să-ţi iubeşti soţia. Aşa-zişii oameni religioşi se ascund în spatele tău, în sentimentul tău de vinovăţie; ei te manevrează de acolo, trag sforile.

Când apare vinovăția, începi să simți că greșești, îți pierzi propria valoare, îți pierzi respectul față de tine.

Și mai apare și altă problemă: când există vinovăție, începi să te prefaci. Mamele și tații nu permit copiilor să știe că ei fac dragoste. Se prefac că actul amoros nu există. Mai devreme sau mai târziu, copiii vor afla că ei se prefac. Când copiii descoperă minciuna, își pierd încrederea în părinți. Se simt trădați, se simt trași pe sfoară. Și părinții spun că nu sunt respectați de copii. Când chiar tu le dai motiv, cum ar putea ei să te respecte? I-ai înșelat în toate felurile, ai fost necinstit, ai fost egoist. Le-ai spus să nu se îndrăgostească, să nu facă dragoste. "Aveți grijă!" - și tu făceai dragoste tot timpul. Și va veni ziua, mai devreme sau mai târziu, când își vor da seama că nici măcar tata, nici măcar mama nu au fost cinstiți cu ei - cum ar putea deci să te respecte?

Mai întâi vinovăția duce la prefăcătorie, apoi prefăcătoria duce la înstrăinarea de oameni. Nici măcar propriul tău copil nu va fi în acord cu tine. Există o barieră - prefăcătoria ta. Și când știi că toată lumea se preface... Într-o zi, îți dai seama că nu doar tu te prefaci, că și ceilalți fac la fel. Când toată lumea se preface, cum te-ai putea apropia de cineva? Când toată lumea este falsă, cum ai putea avea încredere în alte persoane? Cum ai putea fi prietenos când peste tot este prefăcătorie și înșelăciune. Te superi foarte, foarte tare pe realitate, devii foarte amărât: vezi totul ca pe un atelier al necuratului.

Majoritatea oamenilor au o mască; aproape nimeni nu este autentic. Aproape toată lumea poartă măști, nimeni nu-și arată fața reală. Te simți vinovat, simți că te prefaci și știi că toată lumea se preface, toată lumea se simte vinovată. Acum este foarte ușor să faci din oamenii aceștia niște sclavi - să-i transformi în funcționari, șefi de gară, profesori, contabili, mecanici, miniștri, guvernatori, președinți. Acum este foarte ușor să îi distragi. I-ai îndepărtat de rădăcinile lor. Sexul este rădăcina, de aici numele de muladhara. Muladhara înseamnă energia rădăcină.

Am auzit o anecdotă:

"Era noaptea nunții sale și aroganta lady Jane își îndeplinea pentru prima dată îndatoririle maritale.

«Domnul meu» îl întreabă ea pe mirele său «asta este ceea ce oamenii de rând numesc a face dragoste?»

«Da, asta este, doamna mea» a răspuns lordul Reginald și a continuat ca și înainte.

După un timp, lady Jane a exclamat indignată «Bine, dar este ceva mult prea bun pentru oamenii de rând!»"

Oamenilor de rând nu prea li s-a dat voie să facă dragoste. "Este prea bun pentru ei."

Dar problema este că atunci când otrăveşti pe toţi oamenii de rând, eşti şi tu otrăvit. Dacă otrăveşti aerul pe care îl respiră oamenii de rând, va fi otrăvit şi aerul pe care îl respiră regele; nu poate fi separat - este un tot. Când aşa-zişii oameni religioşi îi otrăvesc pe oamenii de rând, până la urmă şi ei vor fi otrăviţi. Când politicienii otrăvesc aerul oamenilor de rând, până la urmă respiră şi ei acelaşi aer - nu există alt aer.

Când reprimi lucrurile la suprafaţă, ele pătrund adânc în interior, în inconştient. Sunt acolo. Sexul nu a fost distrus - din fericire. Nu a fost distrus, a fost doar otrăvit. Nu poate fi distrus; este o energie vitală. A devenit poluat şi poate fi purificat.

Acesta este procesul tantric: un mare proces de purificare.

Problemele voastre de viaţă se pot reduce, de fapt, la problema sexului. Dacă nu vei aborda şi rezolva problema sexului vei încerca la nesfârşit să-ţi rezolvi celelalte probleme. Şi dacă îţi rezolvi problema sexului, toate celelalte probleme or să dispară, pentru că ai rezolvat-o pe cea fundamentală.

Dar vă este frică să abordată această problemă. Şi este foarte simplu. Dacă eşti capabil să faci abstracţie de toate condiţionările, este foarte simplu. Este la fel de simplu ca această povestire.

"O fată bătrână, frustrată, era o pacoste pentru poliţie; dădea tot timpul telefon şi spunea că este un bărbat sub patul ei. Până la urmă a fost trimisă la un ospiciu, dar a continuat să se plângă doctorilor că este un bărbat sub patul ei. După ce i s-au administrat cele mai noi medicamente, dintr-o dată ea a declarat că nu mai vede un bărbat sub patul ei.

«Vreţi să spuneţi, domnişoară Rustifan, că nu mai vedeţi nici un bărbat sub patul dumneavoastră?»

«Nu. Acum văd doi.»

Un doctor i-a spus celuilalt că numai un anumit tip de tratament ar putea să-i vindece boala pe care el o numea "virginitate malignă" - de ce nu l-ar trimite la ea în dormitor pe Dan, tâmplarul spitalului, cel întotdeauna dornic de o aventură?

A fost adus Dan, i s-a spus despre ce este vorba şi că urma să fie încuiat cu ea în cameră pentru o oră. El a spus că nu o să dureze atât de mult.

Imediat ce a intrat tâmplarul în dormitorul bolnavei... au auzit. «Nu, opreşte-te Dan. Mama nu mă va ierta niciodată!»

«Ia nu mai ţipaţi, trebuie făcută odată. Trebuia făcută cu ani în urmă!»

«Atunci fă-o cu forţa, brută ce eşti!»

«Asta ar fi făcut şi soţul dumneavoastră dacă aţi fi avut unul.»

Şi după zgomote, ţipete, lovituri, la un moment dat s-a lăsat tăcerea. Medicii, care stăteau ca pe jar, au dat buzna înăuntru.

«Am lecuit-o», a zis tâmplarul.

«M-a vindecat» spuse printre sughiţuri şi lacrimi domnişoara Rustifan. A tăiat picioarele de la pat.»"

Uneori leacul este foarte simplu. Şi faci mereu o mie şi unul de alte lucruri... Şi tâmplarul a procedat corect... a tăiat picioarele de la pat şi s-a sfârşit. Acum unde s-ar mai fi putut ascunde bărbatul?

Sexul este rădăcina aproape a tuturor problemelor voastre. Şi asta pentru că mii de ani a fost otrăvit. Este nevoie de o mare purificare.

Tantra vă va învăţa cum să vă purificaţi energia sexuală. Ascultaţi mesajul tantric. Încercaţi să-l înţelegeţi. Este un mesaj deosebit de profund din punct de vedere spiritual. Este împotriva tuturor oamenilor aşa-zişi religioşi şi a politicienilor. Este împotriva tuturor acelor intriganţi care au ucis toată bucuria de pe Pământ pentru ca omul să poată fi redus la un sclav.

Revendicaţi-vă libertatea. Recâştigaţi-vă libertatea de a iubi. Recâştigaţi-vă libertatea de a fi şi atunci viaţa nu mai este o problemă. Este un mister, este un extaz, este o binecuvântare.

Capitolul 5

Non-memoria este adevărul-convenţional
Şi mintea care a devenit non-minte este ultim adevăr.
Aceasta este împlinire,
acesta este cel mai înalt bun;
prieteni, de acest cel mai înalt bun,
deveniţi conştienţi.

În non-memorie e mintea absorbită;
Doar aceasta este percepţia perfectă şi pură.
Este nepoluată de binele sau răul lumescului
Ca un lotus neafectat de mâlul din care creşte.

Şi totuşi, cu siguranţă trebuie ca toate lucrurile
să fie privite ca şi cum ar fi o minunată vrajă...
Dacă fără discriminare
poţi accepta ori respinge Samsara sau Nirvana,
neclintită este mintea ta,
eliberată de giulgiul întunericului.
Înăuntru vei fi tu însuţi,
dincolo de gând, în esenţa ta divină.

Această lume a aparenţei
niciodată nu a ajuns să fie;
fără de tipar, a ieşit din tipare.
Căci astfel este o continuă şi unică meditaţie;
Este non-meditaţie, contemplare neclintită, non-minte.

O scenă antică...

Trebuie să fi fost o dimineaţă ca aceasta. Arborii se înălţau majestuos în soarele dimineţii şi păsările săgetau înaltul cerului. Şi în casa unui mare mistic al acelor zile, Udallaka, se sărbătorea întoarcerea fiului său, Swetketu, care timp de mai mulţi ani urmase cursurile celei mai renumite şcoli a acelor locuri.

Tatăl său l-a întâmpinat cu mare bucurie, dar a simţit că ceva nu era în regulă - ceva era dizarmonios la Swetketu. Exista ceva ce n-ar fi trebuit să existe: o aroganţă fină, un ego foarte subtil. Acesta era ultimul lucru la care tatăl s-ar fi aşteptat .

În acele zile din trecut, educaţia era de fapt, educaţia non-ego-ului. Discipolul era trimis la "şcoala-pădure" să stea un timp cu Maestrul pentru ca să obţină o concepţie clară asupra existenţei. Se auziseră zvonuri cum că Swetketu ar fi devenit un discipol strălucit. Erau zvonuri cum că ar fi primit cea mai înaltă distincţie. Iar acum se întorsese şi Udallaka nu era fericit.

Este adevărat, adusese cea mai înaltă distincţie pe care şcoala ar fi putut să o acorde. Trecuse toate examenele, obţinuse cel mai înalt grad, şi se întorsese cu multă cunoaştere. Dar ceva lipsea şi ochii tatălui său erau plini de lacrimi.

Swetketu nu putea să înţeleagă. El a spus: "Ce s-a întâmplat? De ce eşti trist?"

Şi tatăl a răspuns: "O singură întrebare: Ai învăţat Principiul Unic, prin care devii atotcunoscător? Şi prin a cărui uitare toată cunoaşterea devine sterilă, lipsită de sens, ba chiar o povară?"

Swetketu a spus: "Am învăţat tot ce se putea învăţa acolo. Am învăţat istorie, am învăţat filozofie, matematica, Vedele, retorica, arta, am învăţat şi asta şi aia..." Şi a înşirat toată lista de materii din acea vreme. Dar tatăl a rămas la fel de trist. A spus: "Dar Principiul Unic, prin care devii atotcunoscător, l-ai învăţat?"

Şi fiul era puţin iritat. A spus: "Tot ceea ce mă putea învăţa Maestrul meu, am învăţat. Am învăţat tot ce scria în cărţi. Despre ce vorbeşti? Acel Unic...? Nu fi aşa misterios. Spune clar! La ce te referi?"

Şi nu lipsea aroganţa. Îi intrase în cap că acum ştia tot. Poate se gândea - aşa cum se gândeşte fiecare tânăr - că tatăl lui nu ştie nimic. Probabil îi intrase în cap ideea că el era deja un mare învăţat. Şi totuşi, bătrânul său tată nu era fericit şi tot vorbea despre ceva misterios: Principiul Unic.

Şi tatăl a spus: "Vezi tu copacul acela de acolo? Du-te şi adu o sămânţă de-a lui." Fiul a adus o sămânţă, şi tatăl a spus: "Din ce creşte copacul ăsta?"

Şi fiul a spus: "Din sămânţa asta aşa mică, bineînţeles."

" Copacul ăsta aşa mare... dintr-o sămânţă aşa mică? Desfă sămânţa şi vezi din ce răsare copacul - copacul acela falnic." Şi sămânţa a fost desfăcută, dar nu era nimic în ea. Sămânţa era goală. Şi tatăl a spus: "Vezi tu golul din care răsare copacul ăsta mare?"

Şi fiul a spus: "Pot să-l intuiesc, dar nu pot să-l văd. Cum ai putea să vezi golul?"

Şi tatăl a spus: "Acesta este Unicul despre care vorbesc. Din gol apare totul, din Vidul Creator se naşte totul şi totul se dizolvă într-o zi înapoi în ele. Întoarce-te şi învaţă *shunya*. Întoarce-te. Încearcă să cunoşti acest Vid, pentru că acesta stă ca fundament al întregii manifestări; este cauza ultimă, sursă a tuturor celor ce există. Şi sursa este şi destinaţia în acelaşi timp. Începutul este şi sfârşit. Du-te şi învaţă acest lucru esenţial, fundamental. Tot ceea ce ai învăţat tu este lipsit de valoare! Uită tot - nu este decât memorie, este doar minte. Învaţă non-mintea, învaţă non-memoria. Tu ai acumulat doar nişte cunoştinţe. Învaţă să priveşti, învaţă să conştientizezi, învaţă să înţelegi. Ceea ce ai învăţat tu este cunoaştere obiectuală, dar nu ai reuşit să pătrunzi în esenţa fiinţei tale."

Aceştia sunt cei patru paşi în Tantra. Vidul este primul pas - vidul din sămânţă. Sămânţa e doar cea care conţine acel Vid Creator. Când sămânţa se desface în pământ, acel Vid începe să ia forma unui copac.

Acest vid, acest gol, acest nimic este sursa. Din acest nimic se naşte copacul. Apoi apar flori, fructe şi o mie şi unul de lucruri. Dar fiecare lucru la rândul său cade în pământ şi devine din nou Vid.

Acesta este ciclul existenţei: dinspre nimic spre nimic, dinspre nicăieri spre nicăieri. La mijloc, între două goluri, este visul, Samsara. La mijloc, între două vacuităţi există toate lucrurile. De aceea, toate acestea sunt numite *maya*; toate gândurile, toate fanteziile sunt *maya*.

Non-mintea este începutul a tot şi sfârşitul a tot. Din non-minte apare ceea ce Tantra numeşte nemanifestare. Din nemanifestare apare non-memoria. Din non-memorie apare memoria. Acesta este arborele Tantra.

Non-mintea, vacuitatea, înseamnă că totul este în stare potenţială. Totul este posibil, dar nimic nu s-a întâmplat. Existenţa este adormită în sămânţă, se odihneşte - este starea de repaus total, starea de existenţă nemanifestată. Ţineţi minte, pentru că numai aşa veţi fi capabili să înţelegeţi sutrele. Aceste sutre sunt de o mare importanţă, deoarece înţelegându-le puteţi să pătrundeţi în propria voastră minte şi să căutaţi non-mintea.

Prima stare - non-mintea: totul este potenţialitate. A doua stare: nenăscutul - încă nemanifestat - dar lucrurile se pregătesc să intre în manifestare. Într-un fel este identică cu prima, dar există o fină diferenţă. În prima stare totul se află în absolut repaus; repausul este total. E posibil ca milioane de ani să nu se întâmple nimic. În a doua nu s-a întâmplat încă nimic, dar lucrurile sunt gata să se întâmple în orice clipă. Potenţialul este gata să se concretizeze exploziv. Este ca un atlet gata să pornească în clipa în care se dă semnalul. El e la start. Stă la linie, perfect pregătit. În clipa în care se va da semnalul el va porni.

Nenăscut înseamnă că procesul nu a fost declanşat încă, dar este gata să se nască. Dacă am face o analogie am putea spune că semnifică starea de graviditate. Copilul este în uter - copilul se poate naşte în orice clipă. Într-adevăr, nu s-a născut încă, aşa că din acest punct de vedere este similară cu prima stare. Dar el este gata să se nască în orice clipă - în asta constă diferenţa dintre cele două stări.

A treia stare este numită non-memorie. Copilul s-a născut; experienţa s-a concretizat. Lumea s-a format, dar încă nu există cunoaştere.

Gândiţi-vă la prima zi în care se naşte un copil. Deschide ochii, vede aceşti copaci verzi, dar el nu va fi capabil să-şi dea seama că sunt verzi. Cum ar putea să ştie că sunt verzi? El nu mai păstrează memoria culorii verde. Nu va fi capabil să-şi dea seama nici măcar de faptul că sunt copaci. El va vedea copacii, dar nu va fi capabil să-i recunoască, pentru că nu a mai văzut copaci înainte. Percepţiile lui vor fi pure, necontaminate de memorie: de aceea, această stare se numeşte non-memorie.

Aceasta este starea la care se referă creştinii când spun că Adam a trăit în Grădina Edenului - lipsa cunoaşterii, el nu gustase încă din fructul Copacului Cunoaşterii. În această stare trăieşte fiecare copil la începutul vieţii. Timp de câteva luni copilul vede, ascultă, atinge, gustă, dar nu recunoaşte nimic, nu este formată memoria. Din acest motiv, este foarte dificil să ne amintim zilele de la începutul vieţii noastre. Dacă încerci să-ţi aminteşti te poţi întoarce cu uşurinţă până la vârsta de cinci ani. Cu puţin efort până la patru ani; cu ceva mai mult efort, chiar cu un efort susţinut - poţi ajunge şi la vârsta de trei ani. Apoi, dintr-o dată e un gol, nu-ţi mai poţi aminti mai mult. Din ce cauză? Erai în viaţă. De fapt, trăiai cu atâta intensitate! Niciodată nu vei mai fi atât de viu ca atunci. Acei trei ani au fost anii cei mai plini din viaţa ta. De ce nu mai poţi să ţi-i aminteşti? De ce nu poţi să pătrunzi în ei? Pentru că nu există recunoaşterea. Existau impresii, dar nu exista recunoaşterea.

Din acest motiv, Tantra numeşte această stare non-memorie. Prin observarea detaşată nu apare cunoaştera limitatoare. Nu acumulezi nimic. Trăieşti fiecare clipă; aluneci de la un moment la altul fără să târăşti după tine primul moment spre următorul. Nu ai nici un fel de trecut. Fiecare moment apare absolut proaspăt. De asta sunt copii atât de vii şi de proaspeţi, iar viaţa lor este atât de plină de bucurie, plăcere, mirare. Lucruri mărunte îi fac atât de fericiţi. Şi mici incidente îi încântă fantastic, îi extaziază. Şi sunt tot timpul miraţi - chiar şi când trece un căţel ei sunt surprinşi. Intră o pisică în cameră şi ei sunt miraţi. Ei trăiesc într-o lume a viselor, a senzaţiilor; totul este lumină. Ochii lor sunt limpezi, nu s-au umplut încă de praf; oglinda lor reflectă perfect. Aceasta este starea de non-memorie, a treia stare.

Şi apoi apare a patra stare: memoria, faza mentală. Adam a mâncat fructul cunoaşterii; el a căzut, a intrat în lume. De la non-minte la minte este culoarul prin care se intră în lume. Non-mintea este *Nirvana*; mintea este *Samsara*. Dacă doreşti să te întorci din nou la acea puritate originară, la acea

inocență primară, la acea puritate a conștiinței primordială, atunci va trebui să parcurgi drumul în sens invers.

Și etapele vor fi aceleași, aceiași patru pași: memoria va trebui să se dizolve în non-memorie - de aici insistența ca în meditație mintea să fie abandonată, gândurile să fie abandonate. Treceți de la gândire la non-gândire, apoi de la non-gândire la nemanifestare, de la nemanifestare la non-minte... și picătura se dizolvă în ocean. Ești din nou în ocean: ești din nou Infinitul, ești din nou Eternul. Non-mintea este eternitate - mintea este timp.

Și acum, zilele trecute am discutat despre patru *mudra*-e: *karma mudra*, gestul acțiunii, *gyana mudra*, gestul cunoașterii, *samaya mudra*, gestul timpului pur, și *mahamudra*, marele gest, gestul spațiului. Ele sunt de asemenea corelate cu aceste patru stări.

Prima, *karma mudra* este memoria. Tantra spune: tot ceea ce este privit ca acțiune nu este nimic altceva decât memorie. De fapt, acțiunea nu s-a produs niciodată. Este un vis prin prisma căruia ai privit. Este proiecția ta. Acțiunea nu se poate produce în natura esențială a lucrurilor. Acțiunea este un vis mental; o proiecție.

Așa că prima, *karma mudra*, este exact în analogie cu memoria. În clipa în care abandonezi memoria; treci dincolo de acțiune. Și atunci, lucrurile se mai pot produce prin tine, dar nu mai ești tu actorul, nu mai ești tu cel care acționează - ego-ul dispare. Lucrurile trec prin tine, dar nu ești tu cel care le realizează.

Copacii nu încearcă să crească, creșterea se produce, dar ei nu încearcă să crească. Florile înfloresc, dar asta nu implică nici un efort. Râurile curg, dar nu obosesc. Stelele se mișcă, dar nu-și fac griji. Lucrurile se întâmplă; și există un singur autor.

A doua stare este *gyana mudra*, gestul cunoașterii. Pur și simplu asiști, pur și simplu știi, nu faci nimic. Lucrurile se întâmplă, tu ești doar martor; nu te identifici cu cel care acționează.

A treia este *samaya mudra*. Aici nu mai este necesar observatorul; nu mai este nimic de știut. Mai întâi dispare acțiunea, apoi dispare și cunoașterea. Aici rămâne prezentul pur; timpul se scurge în puritatea sa. Totul este; nimic nu trebuie să fie făcut și nimic nu trebuie să fie cunoscut. Pur și simplu exiști. Timpul se scurge pe lângă tine; tu ești același, neperturbat. Orice dorință de a acționa sau de a cunoaște a dispărut.

Există doar două feluri de dorințe: tipul inferior este de a face ceva; tipul superior este de a cunoaște. Tipul inferior are nevoie de corp pentru a

acţiona, tipul superior are nevoie doar de minte pentru a cunoaşte - dar ambele sunt dorinţe.

Ambele au dispărut. Acum eşti singur. Lumea este în mişcare, timpul se scurge, totul decurge ca şi înainte. Tu nu eşti nici cel care acţionează, nici cel care cunoaşte.

Apoi al patrulea gest: *mahamudra*, marele gest. Nici măcar tu nu mai eşti. Acţiunea e abandonată, cunoaşterea e abandonată, chiar şi timpul e abandonat... apoi dispari şi tu. După asta e tăcere. Aceasta este de fapt tăcerea. Ceea ce numiţi voi tăcere nu este tăcere. Tăcerea voastră este doar o reflexie îndepărtată, o tăcere foarte săracă. Uneori vă simţiţi relaxaţi şi mintea nu se roteşte atât de repede ca de obicei; mintea e un pic relaxată - intuiţi tăcerea. Dar aceasta nu reprezintă nimic.

Liniştea este atunci când acţiunea a dispărut, cunoaşterea a dispărut, timpul a dispărut... şi tu la fel. În final dispari şi tu. Într-o zi constaţi că totul a dispărut, numai rămâne nimic. În acel vid - marele gest - tu eşti infinit.

La primul gest, *karma mudra* există gânduri şi, normal, odată cu gândurile, trecut şi viitor, deoarece gândurile aparţin fie trecutului fie viitorului. Odată cu gândurile... anxietate, tensiune, chin.

La al doilea gest, *gyana mudra*, memoria se dizolvă în non-memorie: nu există trecut, nici viitor - doar prezent. Mintea e adormită, nu moartă încă, se poate trezi din nou. Acesta este sensul realizării meditaţiei şi al pierderii stării care a fost atinsă. În cazul al doilea, mintea nu este distrusă, e pur şi simplu adormită. O fură somnul, asta e tot, adoarme. Apoi se întoarce, uneori răzbunătoare, cu o energie extraordinară - desigur, s-a odihnit. Aşa că, după fiecare meditaţie profundă veţi descoperi că mintea este mult mai agitată şi are mai multă energie; s-a odihnit şi a devenit mai activă. Când mintea este adormită ai şansa să percepi non-mintea. Pentru o secundă, pătrunde o rază de lumină; eşti copleşit. Şi această percepţie îţi dă încredere. Aşa apare încrederea.

Încrederea nu este o concepţie, este consecinţa cunoaşterii directe. Atunci când ai văzut această lumină chiar şi pentru o clipă, nu vei mai fi niciodată ca înainte. Acea stare se poate pierde, dar te va urmări mereu. Poate că nu vei fi capabil să o percepi din nou, dar nici nu o vei putea uita: ea va rămâne în conştiinţa ta. Şi oricând vei dispune de timp şi de energie, ea va începe să-ţi bată la uşă.

Această stare poate fi atinsă cu uşurinţă în prezenţa unui Maestru: el te ajută să te ridici. A doua *mudra* poate apare în prezenţa unei fiinţe care a realizat cea de-a patra etapă, non-mintea.

De aceea, de-a lungul timpurilor, aspiranţii au căutat un Maestru. Altfel cum ar putea avea acea percepţie? Nu poţi să o găseşti în cărţi, cărţile îţi pot oferi doar concepţii. De unde ai putea să obţii o experienţă directă? Tu nu poţi avea acea trăire pentru că nu ştii exact ce este, nu ştii ce ar trebui să urmăreşti, nu ştii ce să faci. Şi mereu vei putea să te îndoieşti că există cu adevărat. Poate e doar un vis al câtorva "nebuni". Şi ei sunt într-adevăr foarte puţini - un Isus, un Buddha, un Saraha; ei sunt o proporţie infimă raportaţi la umanitate. Marea majoritate a oamenilor trăiesc fără a avea astfel de experienţe. Cine ştie? Poate oamenii aceia erau nebuni. Cine ştie? Poate oamenii aceia erau nişte impostori, nişte şarlatani; poate voiau să-i amăgească pe oameni. Sau poate că nu sunt impostori - poate că sunt oameni cinstiţi - dar sunt chiar ei amăgiţi. Poate că s-au autohipnotizat, poate au avut o halucinaţie sau au visat. Poate sunt nişte visători, nişte visători excepţionali.

Există visători excepţionali şi visători banali. Visătorii banali sunt cei ale căror vise sunt mereu alb negru - plate, bidimensionale. Visătorii excepţionali sunt cei ale căror vise sunt în trei dimensiuni, mereu pline de culoare. Aceşti visători în trei dimensiuni devin poeţi. Vă amintiţi să fi avut cândva vreun vis în culori? Se întâmplă foarte rar ca o persoană obişnuită să aibă un vis în culori. De obicei, visele sunt alb-negru. Dacă visezi în culori ai şanse să devii poet sau pictor, altfel nu.

Cine ştie? Poate că aceşti mistici sunt nişte mari visători şi visează în trei dimensiuni, aşa că visul lor pare perfect real. Şi bineînţeles că aceste vise le ocupă atât de mult timp încât ei pot să devină obsedaţi de ele, să le acorde o importanţă exagerată: această îndoială persistă, această îndoială îi însoţeşte pe cei ce caută Adevărul. Este natural - nu este ceva îngrijorător. Cum se poate elimina această îndoială? Scripturile spun "crede şi nu cerceta". Dar cum ai putea să crezi fără să cercetezi? Poţi să crezi, dar în adâncul fiinţei tale vei continua să te îndoieşti.

Sfântul Augustin avea o rugăciune; el se ruga în fiecare zi la Dumnezeu: "Doamne Dumnezeule, eu cred. Eu cred cu toată fiinţa mea. Dar, te rog, fie-ţi milă de mine şi nu mai lăsa îndoiala să mă cuprindă din nou." Dar oare de ce? Dacă credinţa lui este totală, de ce îi mai este încă frică? Ce anume îl face să se roage aşa?

"Eu cred, spune Sfântul Augustin, dar ai grijă de neîncrederea mea". Deci neîncrederea există. Poate că ați reușit să o reprimați. Din lăcomie, din dorința de a-l cunoaște pe Dumnezeu, din dorința și aspirația de a cunoaște cealaltă lume, poate că ați reprimat-o; dar ea există și continuă să vă macine sufletele. Ea nu poate fi eliminată decât printr-o experiență directă.

Dar cum ai putea avea o astfel de experiență. Scripturile spun: "Dacă tu nu crezi, nu poți avea această experiență". Acesta este un fenomen extrem de complex. Ei spun că nu poți avea o experiență mistică dacă nu crezi. Și cum ai putea avea această experiență? - pentru că tu nu poți să crezi dacă nu ai trăit acea experiență. Doar experiența poate duce la credință, la credință absolută, fără nici o urmă de îndoială.

Această credință absolută este posibilă doar în prezența unei ființe care a avut o experiență mistică. În prezența sa, într-o zi - stând în tăcere, fără să-ți dai seama, fără vreun efort, fără să-ți dorești - se întâmplă. Apare ca o strălucire de lumină... și întreaga ta viață se transformă. Acesta este sensul convertirii. Ești convertit, transformat; ai trecut într-un alt plan.

Prezența unei ființe elevate te-a ajutat să te ridici. Fără să-ți dai seama, involuntar, ai fost tras în sus. Odată ce ai avut acea percepție, poți avea încredere. Și atunci când crezi poți să treci și în a treia și în a patra stare. Prezența Maestrului îți poate induce doar cea de-a doua stare, *gyana mudra*. E adevărat, îți poate dărui o anume cunoaștere, chiar o anumită parte din ființa sa.

La plecarea sa, Isus a rupt pâinea și a spus discipolilor lui: "Mâncați, este trupul meu"; a turnat vin și a spus: "Beți, acesta este sângele meu, sunt chiar eu". Aceasta este o metaforă, un simbol. Aceasta este *gyana mudra*. Isus spunea de fapt: «Prin acestea eu vă ofer ceva din ființa mea, mă puteți mânca, mă puteți bea.»

Orice discipol este un "canibal". El se "hrănește" din Maestru; el își absoarbe Maestrul - Maestrul este hrana lui spirituală. Ce se întâmplă când mănânci ceva? Digeri hrana, o absorbi; apoi ea trece în sânge, în oase, se transformă în măduvă, îți pătrunde în ființă. Astfel te hrănești.

Ce se întâmplă în prezența unui Maestru? Te hrănești subtil, îi captezi vibrațiile, le digeri. Și, încet, încet, îți pătrunde în ființă. În ziua în care ți-i pătruns în ființă poți spune că ai devenit *sannyasin*, până atunci nu. Înainte de asta renunțarea este formală. Renunțarea este doar aspirația ta ca acest fenomen să se producă. Fără să fii sannyasin ar fi dificil ca acest fenomen să se producă, deoarece prin renunțarea la lume devii deschis și vulnerabil

Atunci când eşti deschis şi vulnerabil, într-o bună zi, la un moment dat, transformarea se produce. Vine momentul când starea ta este potrivită pentru ca Maestrul să acţioneze. Într-o clipă de iubire, într-o clipă de bucurie, de sărbătoare, te apropii de Maestru şi poţi fi transformat. E de ajuns doar o licărire, să sorbi doar o picătură din acel nectar şi nu vei mai fi niciodată ca înainte.

Acum ştii. Acum ai avut chiar tu acea trăire. Acum nu mai ai nevoie să crezi. Acum, chiar dacă întreaga lume va veni să-ţi spună că Dumnezeu nu există, pentru tine asta nu va însemna nimic; vei fi capabil să lupţi împotriva întregii lumi, pentru că tu ştii. Cum ai putea să-ţi negi propria cunoaştere? Cum ai putea să-ţi negi propria experienţă - acea picătură este mai puternică decât întreaga lume. Acea picătură are o pondere mai mare decât întregul tău trecut. Milioane de existenţe nu înseamnă nimic în comparaţie cu acea picătură.

Dar asta se poate întâmpla doar când eşti aproape de el. Oamenii vin şi mă întreabă: "De ce este necesară renunţarea *(sannyasa)*? N-am putea sta aici pur şi simplu, fără *sannyasa*?" Da, poţi să stai aici cât vrei, dar nu te vei apropia subtil de mine. Poţi să stai chiar lângă mine. Pot să te ţin de mână. Nu se va întâmpla nimic. E necesar ca tu să fii vulnerabil, e necesară o deschidere totală din partea ta...

Chiar acum câteva zile, un tânăr m-a întrebat: "Ce sens au hainele portocalii, *mala*[4], medalionul? Care e logica lor?"

"N-au nici o logică"- i-am spus - "E pur şi simplu absurd".

A fost foarte încurcat. A spus: "Dar dacă sunt absurde, de ce le impui?"

"Exact - tocmai de aia"

Dacă eu spun ceva raţional şi tu faci ce ţi-am spus, asta nu înseamnă că te-ai abandonat mie. Dacă ceva este raţional şi tu eşti convins de acea logică aşa că o urmezi, îţi urmezi, de fapt, raţiunea, nu pe mine. Dacă ceva este raţional şi poate fi demonstrat logic, ştiinţific, şi tu te conformezi, nu eşti vulnerabil faţă de mine, nu eşti deschis faţă de mine. Şi asta n-ar folosi la nimic - tu îţi vei urma în continuare raţiunea. Aşa că fiecare Maestru de-a lungul timpurilor a stabilit nişte reguli absurde. Ele sunt simbolice. Ele arată doar că tu eşti într-adevăr pregătit şi că nu ai nevoie de vreo motivaţie. Eşti

[4] Un şirag de mărgele folosit în meditaţie, asemănător mătăniilor (n.t.).

gata să îţi urmezi Maestrul şi, dacă el are câteva idei excentrice, asta nu te deranjează. Asta îţi destinde mintea: te face să devii total deschis.

Poţi ajunge la iluminare indiferent de culoarea veşmintelor pe care le porţi; nu trebuie să fie neapărat portocalie. Iluminarea poate apare indiferent de culoare. Poate apare fără nici un medalion, fără nici o mala. Atunci de ce? Această întrebare este absurdă. Motivul este lipsit de semnificaţie. Este necesară doar o anumită atitudine din partea ta; că eşti gata să faci ceva, chiar dacă ţi se pare absurd. Eşti gata să-ţi depăşeşti raţiunea - aceasta este semnificaţia gestului tău.

Acesta este un început timid, dar debuturile timide pot duce la realizări deosebite. Când Gangele izvorăşte din Himalaya este doar un firicel de apă; poţi să-l strângi în palmă, atât este de mic. Dar la vărsarea în ocean este atât de mare încât te poţi îneca în el; nu mai poţi să-l ţii în palmă.

Acesta este un gest minor - să te îmbraci în portocaliu, să porţi mala şi medalionul - un lucru absurd, un gest mic, un început. Iubeşti pe cineva atât de mult încât eşti gata să faci ceva absurd pentru el, asta e tot. Asta vă face vulnerabili faţă de mine, aşa că vă pot contamina mai uşor.

Adevărul este molipsitor, şi trebuie să fiţi accesibili pentru a ajunge la el. Îndoiala este ca un vaccin: te protejează. Raţiunea te protejează. Protejat, nu vei ajunge niciodată nicăieri. Protejat, vei putea doar să mori. Protejat, tu eşti deja în mormânt. Neprotejat, eşti deschis faţă de Dumnezeu. Atunci când eşti foarte aproape de un Maestru, fenomenul se poate produce într-o zi - eşti ridicat. Dintr-o dată, parcă ai avea aripi, simţi gustul libertăţii,al cerului. Şi după aceea... te poţi descurca singur.

După aceea devine posibil al treilea gest: *samaya mudra.* Atunci îţi poţi continua căutarea în direcţia care tocmai s-a deschis în fiinţa ta, poţi să mergi mai departe. Acum ştii încotro să te îndrepţi, unde trebuie să ajungi. Acum deja ai percepţia intuitivă a ceea ce cauţi. Acum ai o stare model. Religia nu este o ştiinţă, religia nu este o artă, este o îndemânare. Iar îndemânarea se formează prin trăire directă, prin experienţă.

Samaya mudra este absenţa originii. Atunci, mintea nu mai este doar adormită, mintea a dispărut. La cea de-a doua *mudra,* mintea se va întoarce; ea este doar adormită. La cea de-a treia *mudra*, nu se va mai putea întoarce atât de uşor, dar mai este încă posibil ca ea să fie reactivată. La cea de-a doua ea se va întoarce; este inevitabil; la *gyana mudra* mintea se va întoarce automat. La cea de-a treia, *samaya mudra*, dacă doreşti să o reactivezi, poţi face asta - dar ea nu va reveni spontan.

La cea de-a patra, *mahamudra*, chiar dacă vei dori să o reactivezi nu va mai fi posibil. Ai trecut dincolo de minte, ai transcens-o. Aceasta a patra stare, care reprezintă începutul existenţei, este ţelul la care se urmăreşte să se ajungă prin Tantra.

Încă trei lucruri, după care vom trece la sutre.

Pentru a trece de la memorie la non-memorie este necesară "atenţia primară". Va trebui să devii mai atent la gândurile, visele, amintirile ce te înconjoară. Va trebui să-ţi focalizezi mai mult atenţia asupra gândurilor. Gândurile sunt obiectele, iar tu va trebui să devii conştient de ele. Acesta este primul tip de atenţie: "atenţia primară".

Krishnamurti vorbeşte despre ea; o numeşte "atenţia pasivă". Nu ai de ales. Nu trebuie să analizezi ceea ce-ţi trece prin minte, ci doar să observi, să vezi că există o activitate. Dacă vei continua să fii atent, într-o zi gândurile nu se vor mai succeda atât de rapid; viteza lor va scădea. Şi apoi, într-o bună zi vor apare hiatusurile: un gând a trecut şi nu mai apare altul încă multă vreme. Apoi după o perioadă, gândurile nu vor mai apare timp de ore întregi... şi şoseaua este pur şi simplu pustie.

În mod normal eşti tot timpul la oră de vârf. Gândurile se învălmăşesc, se suprapun, bară la bară. Şi nu doar pe o singură bandă, ci pe mai multe simultan. Şi cel care este numit gânditor are mai multe benzi decât omul obişnuit. Dacă ştiţi câte ceva despre şah, atunci vă daţi seama că un jucător de şah are nevoie de o minte cu cinci benzi. Trebuie să gândească cel puţin cu cinci mutări înainte: dacă el face o mutare, cum va răspunde celălalt? Ce va face el? Dar celălalt ce va face? - cam aşa ceva. Trebuie să anticipeze cel puţin cinci mutări. Dacă nu poate să reţină aceste cinci mutări, el nu poate fi un bun jucător de şah. Oamenii pe care îi numiţi cerebrali au o minte cu mai multe piste, o minte extrem de complexă; şi pistele interferează. Pe toate direcţiile e în permanenţă îmbulzeală, e tot timpul oră de vârf - chiar şi noaptea, în timp ce dorm, mintea continuă să se agite; continuă să lucreze Lucrează douăzeci şi patru de ore pe zi şi nu are nevoie de nici o vacanţă. Până şi Dumnezeu a obosit după şase zile şi a trebuit să se odihnească duminica. Dar mintea nu are nevoie de nici o duminică. Timp de şaptezeci, optzeci de ani ea continua să se agite în permanenţă. Este înnebunită. Nici o clipă de repaus...

Trebuie să fi văzut o fotografie a statuii lui Rodin, Gânditorul. În Orient noi râdem de această statuie... este atât de chinuită de anxietate! Gânditorul lui Rodin... i se poate citi frământarea până şi în marmură, i se simte

anxietatea - în asta constă arta lui Rodin. Ne putem imagina ce fel de fiinţe au fost Aristotel, sau Russel, sau Friedrich Nietzsche. Şi nu e de mirare că Nietzsche a înnebunit. Aşa cum e concepută, mai mult ca sigur că statuia lui Rodin o să înnebunească într-o zi, tot gândind, gândind, gândind...

În Orient, noi nu am acordat prea multă atenţie gânditorilor, noi i-am iubit pe non-gânditori. Buddha este non-gânditor, ca şi Mahavir, ca şi Saraha - aceştia sunt non-gânditori. Chiar dacă gândesc, ei fac asta pentru a putea deveni non-gânditori. Ei folosesc gândirea ca pe o trambulină pentru a plonja în non-gândire.

Legătura dintre memorie şi non-memorie se realizează prin "atenţia primară" este atenţia orientată către obiect. De la non-memorie la nemanifestare vei avea nevoie de un al doilea tip de atenţie: "atenţia secundară". Pe aceasta Gurdjieff o numeşte "percepţia Sinelui".

Opera lui Krishnamurti se bazează în totalitate pe "atenţia primară". Opera lui Gurdjieff se bazează în totalitate pe "percepţia sinelui". "Atenţia primară" urmăreşte obiectul, gândul. Îţi orientezi atenţia asupra obiectului "Atenţia secundară" se orientează în acelaşi timp atât asupra obiectului cât şi asupra subiectului. Săgeata atenţiei tale are două vârfuri. Pe de o parte trebuie să observi gândurile, iar pe de altă parte trebuie să le contempli originea: obiectul, subiectul - ambii trebuiesc menţinuţi în raza atenţiei. Opera lui Gurdjieff este mai profundă decât cea a lui Krishnamurti.

Îţi trece un gând prin minte. De exemplu, trece un nor de furie. Poţi contempla norul de furie fără a-l privi pe privitor, şi aceasta este "atenţia primară". Dacă priveşti norul şi în acelaşi timp îţi aminteşti în permanenţă că eşti martor - "Eu privesc" - atunci acesta este cel de al doilea tip de atenţie - "atenţia secundară".

De la memorie la non-memorie este utilă "atenţia primară". Dar din non-memorie poţi aluneca cu uşurinţă înapoi în memorie, pentru că mintea este doar adormită. Cu atenţia primară poţi doar să anesteziezi mintea, să o droghezi, mintea adoarme. Este o mare uşurare şi un început bun, dar nu este finalul. Este necesară dar nu suficientă.

"Atenţia secundară" proiectează mintea către neant (lipsa originii) *anutpana*; acum îi va fi foarte greu să revină. O poţi reactiva, dar nu va reveni de la sine. Nu este imposibil să o aduci înapoi, dar nu este nici uşor. Gurdjieff pătrunde mai în profunzime.

Şi Tantra spune că există şi un al treilea tip de atenţie: "atenţia terţiară".

Ce este această "atenție terțiară"? Este atunci când uiți și de obiect și de subiect și există doar conștiința pură. Nu urmărești nimic - doar pură luciditate; nu ești atent la nimic, ești doar treaz, nefocalizat, neconcentrat. În primul caz, te concentrezi asupra obiectului. În al doilea caz te concentrezi atât asupra obiectului cât și asupra subiectului. În al treilea caz renunți la orice concentrare; ești pur și simplu lucid. Acest al treilea tip de atenție te conduce la starea de non-minte.

Acum, sutrele:

Non-memoria este adevărul convențional
Și mintea care a devenit non-minte este ultimul adevăr.

Tantra distinge două tipuri de adevăr: primul este numit adevăr ipotetic, *vyavharika*, al doilea este numit adevăr ultim, *parmarthika*.

Adevărului ipotetic i se spune adevăr, ca să i se spună într-un fel; i se spune adevăr, pentru că pare a fi adevăr. Chiar așa se și întîmplă în realitate: are o anumită licărire de adevăr. Este ceva de genul: cineva îți arată o fotografie de-a mea și tu spui: "Da, este într-adevăr o fotografie autentică!"

Dar ce vrei să spui prin "fotografie autentică"? Cum ar putea fotografia să fie autentică? Afirmația că fotografia este autentică nu spune, de fapt, decât că seamănă cu originalul. Fotografia în sine nu este autentică - nici o fotografie nu este autentică - este doar o hârtie. Cum aș putea eu să fiu o hârtie? Cum aș putea eu să fiu niște linii? Chiar și o fotografie autentică este doar o fotografie. Dar când spunem: "Este o fotografie autentică", spunem că într-adevăr seamănă cu originalul.

Am auzit o anecdotă:

"O femeie foarte frumoasă, dar cam pisăloagă s-a dus în vizită la Pablo Picasso și pălăvrăgea la nesfârșit. Pablo Picasso se plictisise îngrozitor, dar femeia era foarte bogată, așa că nu putea nici s-o dea afară. Ea cumpăra multe dintre picturile lui, așa că era nevoit să o asculte. Și ea nu mai termina de vorbit.

La un moment dat, ea a spus: «Chiar acum câteva zile, am văzut fotografia dumneavoastră în casa unor prieteni. Era atât de vie și mi-a plăcut atât de mult, încât am sărutat-o.»

Picasso a spus: «Stați puțin! Nu v-a sărutat și poza pe dumneavoastră?»

Femeia a spus: «Ce vreți să spuneți? Ați înnebunit? Cum ar putea o fotografie să-ți răspundă la un sărut?»

Picasso a spus: «Atunci, nu eram eu. Cu siguranţă, nu eram eu!»"

O fotografie este autentică, pentru că seamănă. Nu este autentică, pentru că este o fotografie. Este ceea ce Tantra numeste adevăr *vyavhiarika*.

Non-memoria este adevărul convenţional.

Este aşa şi aşa; este numit adevăr, în mod convenţional. Memoria o cunoaştem. Non-memoria poate apare uneori în prezenţa unui Maestru sau în timp ce meditezi sau te rogi. Dar chiar şi non-memoria este un adevăr ipotetic; este o fotografie. Da, se aseamănă cu adevărata non-minte, dar numai în aparenţă. Nu este încă adevărata non-minte.

Pentru a deveni conştienţi de acest fapt şi pentru a-l ţine minte, Tantra insistă, în repetate rânduri, că non-memoria nu trebuie luată drept ţel final; ea este doar începutul. Mulţi oameni se plafonează când ajung la non-memorie. Când întrezăresc abia câteva licăriri ale non-minţii, au impresia că au ajuns. Este fantastic de frumos, este o trăire foarte vie - în comparaţie cu memoria, este extatică. Dar nu este nimic, în comparaţie cu starea reală de non-minte, pentru că memoria încă mai există, adormită buştean, sforăind; se poate trezi în orice clipă. Mintea mai există încă şi aşteaptă momentul prielnic pentru a reveni. Da, traficul este suspendat pentru o clipă, dar el va începe din nou.

Este bine să aveţi aceste licăriri, pentru că ele vă vor conduce mai departe, dar nu este bine să vă plafonaţi. La aceasta se poate ajunge prin droguri - LSD, marihuana, mescalină - aşa se întâmplă această a doua stare: non-memoria. Sub impactul drogului, memoria dispare pentru o clipă. Este o stare indusă pe cale chimică; la şocul chimic, memoria dispare.

La fel se întâmplă la şocul electric. Se aplică şocuri electrice persoanelor ale căror amintiri s-au transformat într-o povară atât de grea, încât nu se mai pot debarasa singuri de ele. Li se administrează şocuri electrice sau şocuri insulinice. De ce? Pentru că prin şoc - şocul produs de curentul electric perturbă undele cerebrale - pentru o clipă, se simt dezrădăcinaţi. Ei îşi uită gândurile, starea pe care o aveau. Pentru o clipă, sunt bulversaţi de şoc, şi când îşi revin, nu mai pot să-şi regăsească starea de dinainte. Din acest motiv, şocurile electrice sunt folositoare. Dar şocurile electrice sau chimice nu te conduc la starea reală; ele îţi dau doar o fotografie.

Non-memoria este adevărul convenţional.

Şi mintea care a devenit non-minte este ultim adevăr.

Aşa că, să nu vă mulţumiţi pînă când nu ajungeţi la starea de non-minte, cea de a patra stare.

Aceasta este împlinire,
acesta este cel mai înalt bun;
prieteni, de-acest cel mai înalt bun,
deveniţi conştienţi.

Această stare de non-minte este împlinire, pentru că ai ajuns chiar la sursa vieţii şi a existenţei. Şi înainte de aceasta, nu există mulţumire şi împlinire. Aceasta este adevărata înflorire, aceasta este *sahasrara*: lotusul cu o mie de petale a înflorit. Viaţa ta se revarsă în parfum şi exuberanţă şi bucurie. Atunci înseamnă că l-ai găsit pe Dumnezeu. Acesta este cel mai înalt bun, *summum bonum*. Nu există ceva mai înalt. Aceasta este *nirvana*.

Prieteni, de acest cel mai înalt bun,
deveniţi conştienţi.

Saraha spune: Nu uita, există trei tipuri de conştienţă: "atenţia primară" asupra obiectului, "atenţia secundară" asupra obiectului şi subiectului, "atenţia terţiară", pura conştiinţă. Treceţi prin aceste trei tipuri de conştiinţă, pentru a realiza *summum bonum*.

Şi el se adresează regelui şi celorlalţi oameni care se adunaseră să asculte acest discurs extraordinar, numindu-i prieteni. Trebuie să înţelegeţi aceasta. Din punctul de vedere al Maestrului, discipolul îi este prieten, dar nu şi din punctul de vedere al discipolului.

Sunt unii sannyasini care, din când în când, îmi scriu. Acum câteva zile, am primit o întrebare. Un *sannyasin* mi-a scris: "Bhagwan, nu pot să mă gândesc că tu eşti Maestrul meu; mă gândesc la tine ca la un prieten. Crezi că greşesc?"

Din partea mea, nu. Este totul în regulă. Dar din partea ta, ceva lipseşte şi pierzi. De ce este aşa?

Din puntul de vedere al Maestrului, îi sunteţi toţi prieteni, pentru că el îşi dă seama că este doar o problemă de timp - de fapt, sunteţi toţi eliberaţi. Este doar o problemă de timp şi într-o zi, cândva, vă veţi trezi cu toţii. Toţi sunteţi nişte Buddha! Din punctul de vedere al Maestrului, întreaga existenţă este deja iluminată. Stâncile şi copacii şi stelele, şi animalele şi păsările, şi bărbaţii şi femeile. Este doar o problemă de timp dar şi timpul este important. Toţi sunteţi eliberaţi. Voi nu ştiţi aceasta - este adevărat - dar Maestrul ştie.

În ziua în care mi-am perceput esenţa (Sinele Suprem), am perceput esenţa întregii existenţe (manifestări). De atunci, nu am mai privit nici o fiinţă ca fiind neiluminată; n-aş putea - este imposibil. Este adevărat, voi nu sunteţi

conştienţi de aceasta, dar eu nu pot să o contest. Din punctul meu de vedere, îmi sunteţi cu toţii prieteni. Voi sunteţi cu. Dar dacă voi nu mă puteţi accepta ca Maestru, vă gândiţi la mine doar ca la un prieten, aceasta depinde de voi. Dar să ştiţi că pierdeţi.

Care este diferenţa? Când te gândeşti că cineva îţi este prieten, te consideri egal cu el: un prieten îţi este egal. Da, voi sunteţi prieteni cu mine, pentru că eu vă consider egalii mei - nu este nici o diferenţă. Dar dacă voi vă consideraţi egalii mei, atunci evoluţia voastră este suspendată.

Când eu vă consider egali cu mine, vă ridic la nivelul meu. Când voi mă consideraţi egal cu voi, mă coborâţi la nivelul vostru. Cam aceasta ar fi diferenţa. Când eu spun că suntem egali, eu vă transfigurez. Când voi spuneţi: "Bhagwan, tu eşti la fel ca noi", mă coborâţi la nivelul vostru. N-aţi avea cum să mă proiectaţi pe alt nivel. Voi nu cunoaşteţi nici un alt plan.

Şi de ce este dificil să accepţi pe cineva ca Maestru? Ego-ul. Ego-ul îşi doreşte cel mai mult ca noi să fim prieteni.

Depinde de tine, tu hotărăşti. Dacă tu vrei să fie aşa, lasă lucrurile aşa cum sunt - dar nu va fi vina mea dacă nu se va întâmpla nimic cu tine. În acest caz, responsabilitatea îţi va aparţine în întregime, dacă tu nu te vei transforma - pentru că tu ai pus barierele. Eu mă pot apropia de tine, doar dacă tu eşti orientat înspre mine, energia poate curge doar de sus în jos.

Eu nu am nimic de pierdut, dacă tu mă consideri prieten, n-aş pierde nimic nici dacă m-ai considera duşman - aceasta nu contează. Tu o să pierzi. Persoana care mă consideră duşmanul său se consideră egală cu mine şi la fel face şi cea care mă consideră prieten. De fapt, nu este nici o diferenţă. Dar dacă eşti umil, poţi primi un impuls care să te ridice; poţi fi ajutat.

Saraha spune:

Prieteni, de acest cel mai înalt bun,
deveniţi conştienţi.

Maestrul îi percepe pe toţi ca prieteni. Cei ce se consideră prieteni îi sunt prieteni; şi cei ce se consideră duşmanii lui îi sunt şi ei prieteni.

În non-memorie e mintea absorbită;
Doar aceasta este percepţia perfectă şi pură.
Este nepoluată de binele sau răul lumescului
Ca un lotus neafectat de mâlul din care creşte.

"În non-memorie e mintea absorbită..." Memoria, atunci când este contemplată, este absorbită în non-memorie. În non-memorie, mintea începe să dispară. Şi când mintea începe să dispară, apare în tine un nou tip de energie - energia afectivă, emoţionalitatea.

"Doar aceasta este percepţia perfectă şi pură". Atunci inima începe să funcţioneze. Atunci când mintea este dizolvată, energia mentală devine iubire. Trebuie să se transforme în ceva - energia nu poate fi distrusă. Nici o energie nu este distrusă vreodată, este doar transformată. Îşi schimbă forma (de manifestare).

Mintea îţi absoarbe aproximativ optzeci la sută din energie, fără să îţi ofere nimic în schimb, fără să-ţi dea înapoi nimic - nu face decât să absoarbă în continuu optzeci la sută din energia ta. Este ca un deşert. Râul curge în continuu şi deşertul îl absoarbe în permanenţă, fără să dea înapoi nimic. Şi deşertul nici măcar nu înverzeşte, nu creşte iarbă, nu cresc copaci, nici măcar nu se formează o mică oază - nimic! Rămâne uscat şi mort şi continuă să secătuiască energia vitală.

Mintea este un mare exploatator. Acolo, în deşertul minţii, în pustietatea minţii, eşti pierdut.

Saraha spune: Când se ajunge la această stare - în care memoria este dizolvată şi ajungi la non-memorie - dintr-odată, întreaga ta fiinţă este schimbată. Devii mai afectuos: se trezeşte în tine compasiunea. Acea energie care se pierdea în deşert ajunge acum pe un teren fertil. Inima este tărâmul fertilităţii.

Doar aceasta este percepţia perfectă şi pură.
Este nepoluată de binele sau răul lumescului.

Inima nu face vreo distincţie între bine şi rău. Inima nu cunoaşte vreo diferenţiere; toate diferenţierile aparţin minţii. Inima iubeşte pur şi simplu, fără vreo distincţie. Inima pur şi simplu se revarsă, fără nici un fel de categorisiri, fără vreun interes. Inima este inocentă.

Este nepoluată de bine sau rău...
Ca un lotus neafectat de mâlul din care creşte.

Creşte din aceeaşi energie mentală, din acelaşi noroi de gânduri, reflecţii, dorinţe, pasiuni - dar este un lotus; răsare din mâl, dar rămâne nepoluată de mâl.

Saraha îi spune regelui:

Şi totuşi, cu siguranţă trebuie ca toate lucrurile
să fie privite ca şi cum ar fi o minunată vrajă...

Dacă fără discriminare
poţi accepta ori respinge *Samsara* sau *Nirvana*,
neclintită este mintea ta,
eliberată de giulgiul întunericului.
Înăuntru vei fi tu însuţi,
dincolo de gând, în esenţa ta divină.

El îi dezvăluie o tehnică extraordinară. Ascultaţi-o, meditaţi asupra ei şi încercaţi-o.

Ştii că ai visat o mulţime de vise şi totuşi, în timpul visului, mereu uiţi că visezi - din nou, pare a fi realitate. La noapte o să visezi din nou. Ce fel de inconştienţă este aceasta? În fiecare noapte visezi, şi dimineaţa îţi dai seama că a fost un vis; că nu era nimic real, că erau simple imagini - eşti din nou o victimă. Visezi din nou, şi din nou crezi că este real. De ce nu-ţi poţi da-seama că este ireal, în timp ce visezi? Ce te împiedică să fii conştient? Atât de multe experienţe, atât de multe concluzii - şi toate, fără excepţie, dovedesc un singur lucru: că visele nu sunt adevărate. În noaptea aceasta, vei fi iar o victimă. Visul va veni şi tu vei crede că este adevărat. Vei trăi ca şi cum ar fi adevărat.

Tantra oferă o tehnică. Tehnica este: în timp ce eşti treaz, gândeşte-te că lumea este un vis. De exemplu, acum mă asculţi pe mine - gândeşte-te că visezi. E mai uşor să gândeşti aşa acum, decât în timp ce visezi. Mă vei asculta de multe ori în vis, dar atunci îţi va fi dificil: tu nu vei fi conştient. Acum poţi face asta mult mai uşor. Chiar acum te poţi gândi că visezi - este visul tău. Osho îţi vorbeşte în vis, aceşti copaci sunt nişte copaci din vis, aceste flori există doar în visul tău, şi păsările acestea nu cântă decât în vis - sunt toate o minunată vrajă. Încearcă să gândeşti aşa, în timp ce eşti treaz. Continuă să gândeşti aşa cel puţin două-trei luni şi vei avea o surpriză. Într-o zi, pentru că ai gândit aşa,în mod consecvent, în timp ce vei visa, vei fi conştient că visezi.

Şi dacă vei gândi consecvent despre copacii reali că sunt un vis, ce s-ar mai putea spune despre cei fictivi? Irealitatea lor este evidentă.

Şi Tantra spune: Chiar şi aceşti copaci sunt, de fapt, doar un vis. Ei nu sunt realitatea absolută.

Ce înţelege Tantra prin realitate? Iată ce: ceea ce rămâne pentru eternitate. Ceea ce vine şi pleacă este ireal. Ceea ce se naşte şi moare este

ireal. Aşa este definit irealul în Tantra. Ceea ce este momentan este ireal. Ceea ce este etern este real.

Aceşti copaci nu erau aici acum câteva zile şi ei nu vor mai fi aici peste câţiva ani. Aşa că este un vis mai lung.

Noaptea, un vis durează doar o oră, două sau şase, iar visul acesta persistă timp de şaizeci sau şaptezeci de ani. Dar durata lor nu le face să difere în esenţă. Dacă un vis durează o oră sau o sută de ani, aceasta nu are importanţă. Diferenţa constă în durată - dar oricum, în final el dispare.

Câţi oameni or fi trăit pe pământ? Ştii cumva? Unde sunt ei acum? Dacă ei nu ar fi existat, ar fi fost ceva altfel? Nu este foarte important dacă au existat sau nu - au dispărut cu toţii.

Ceea ce apare şi dispare este un vis.

Saraha spune:

Şi totuşi, cu siguranţă trebuie toate lucrurile să fie privite
ca şi cum ar fi o minunată vrajă...

El oferă o tehnică: priveşte totul ca şi cum ar fi o vrajă, ca şi cum un magician te-ar fi hipnotizat: totul este fals şi tot ceea ce vezi se datorează hipnozei.

Dacă fără discriminare
poţi accepta ori respinge *Samsara* sau *Nirvana*.

Dacă totul este un vis, atunci nu ai ce să accepţi sau să respingi. Atunci, cine îşi mai bate capul? Tu îţi faci prea multe probleme, pentru că ai impresia că este real.

Nu are nici o importanţă dacă eşti sărac sau bogat. Nu are nici o importanţă dacă eşti frumos sau urât. Nu contează dacă eşti respectat sau nu. Este doar o iluzie, întreaga lume este un vis, maya, atunci de ce mai trebuie să alegi, ce ar putea fi respins? Atunci, atât acceptarea, cât şi respingerea dispar. Atunci fiinţa trăieşte în puritate, fără complicaţii, fără perturbări, fără descentrări. Atunci, fiinţa se echilibrează şi totul este în regulă.

Dacă fără discriminare
poţi accepta ori respinge *Samsara* sau *Nirvana*
Neclintită este mintea ta...

Atunci, pentru tine, nu mai există nici o diferenţă între a accepta şi a respinge. Atunci, poţi renunţa la lume sau poţi continua să trăieşti în societate. Dacă ştii doar atât: că totul este doar un vis, dacă reuşeşti să păstrezi această atmosferă de vis.

De ce îi spune Saraha aceasta regelui?

Saraha îi spune: Sire, tu trăieşti într-un palat, eu trăiesc într-un cimitir. Tu trăieşti printre oameni de vază, eu trăiesc printre oameni de rând. Tu trăieşti în fast, eu trăiesc în sărăcie. Tu trăieşti în capitală, eu aici, pe acest teren de incinerare, dar, de fapt, este acelaşi lucru. Acel palat este un vis şi acest teren de incinerare este tot un vis. Frumoasa ta regină este un vis, iar femeia mea făuritoare de săgeţi este tot un vis. Care este, deci, diferenţa?

Dacă în vis devii sărac sau bogat, este vreo diferenţă dimineaţa? Te simţi cumva fericit dimineaţa, pentru că ai fost bogat în vis? Te simţi nefericit dimineaţa, pentru că ai fost cerşetor în vis? Nu mai contează când te trezeşti. Nu are nici o importanţă.

Saraha spune: Măria Ta, eu sunt treaz. Am atins cea de-a treia fază a luciditaţii. Pentru mine, totul este un vis - şi visul şi tot. Pentru mine, totul este un vis - un vis în visul dintr-un vis. Acum, eu nu mai fac nici o discriminare. Am trecut dincolo de discriminări. A apărut non-mintea. Aşa că, dacă oamenii mă respectă sau mă disprețuiesc - dacă ei cred că Saraha este un mare brahman, un mare mistic, un mare cunoscător, sau dacă ei cred că este un pervers, un nebun, un excentric, un nesănătos - este în perfectă regulă.

Aceasta este înţelegerea reală. Atunci, nu te mai poate influenţa părerea oamănui. Atunci, nimic nu te mai poate influenţa - nici succesul, nici eşecul, nici respectul, nici umilinţa, nici viaţa, nici moartea. Aceasta este starea de imperturbabilitate: fiinţa s-a întors acasă.

Atunci, odată ce:

Neclintită este mintea ta,
eliberată de giulgiul de întuneric.
Înăuntru vei fi tu însuţi...

Am ajuns acasă, spune Saraha. M-am regăsit pe mine. Acum ştiu cine sunt. Am pierdut totul, în afară de un singur lucru: esenţa fiinţei mele, Sinele Suprem. Acum, îmi cunosc originea, îmi cunosc sursa, îmi cunosc realitatea.

... dincolo de gând, în esenţa ta divină.

Am trecut dincolo de gând. Aceste lucruri nu mă pot perturba, Măria Ta! Totul este în regulă aşa cum este.

Aceasta este atitudinea unui adevărat *sannyasin*. Totul este în perfectă regulă aşa cum este.

Ultima sutră:

Această lume a aparenţei
niciodată nu a ajuns să fie;

fără de tipar, a ieşit din tipare.
Căci astfel este o continuă şi unică meditaţie;
Este non-meditaţie, contemplare neclintită, non-minte.

Această lume a aparenţei
niciodată nu a ajuns să fie...

Spune Saraha: Această lume, pe care tu o vezi nu a existat niciodată; este doar o iluzie. Aşa cum un vis apare din neant şi dispare înapoi în neant, la fel se întâmplă şi cu această lume.

De la bun început, nu există nimic... Doar o undă pe suprafaţa unui lac... şi valul dispare. Şi nu poţi să prinzi o undă - este ca unda unui gând, ca o vibraţie.

...fără de tipar, a ieşit din tipare.

Şi nu are nici un tipar. Nu este solidă - cum ar putea deci să aibă un tipar? Este foarte lichidă, foarte fluidă; nu are o formă. Nimeni nu ştie ce e bine şi ce e rău. Nimeni nu ştie cine este sfânt şi cine este păcătos. Nimeni nu ştie ce este virtutea şi ce este păcatul. Nu există un şablon.

Aşa este înţeleasă în Tantra esenţa realităţii: nu are un tipar. Este un haos creator. În final, nimic nu trebuie să fie condamnat şi nimic nu trebuie să fie apreciat.

Fără de tipar, a ieşit din tipare.
Căci astfel este continuă şi unică meditaţie.

Aceasta este o sutră foarte frumoasă. Saraha spune: Dar hai să lăsăm la o parte realitatea - irealitatea sa.

Căci astfel este continuă şi unică meditaţie.

Această existenţă care ne înconjoară, aceşti copaci, aceste păsări, cucul acesta care căuta neîncetat - **este continuă şi unică meditaţie.** Dacă poţi deveni conştient de asta, te poate ajuta să te întorci acasă - **este continuă şi unică meditaţie.**

Este non-meditaţie...

Nu lăsa mintea să intervină. Ascultă, priveşte, trăieşte. Nu-ţi chema mintea înapoi.

Este non-meditaţie, contemplare neclintită, non-minte.

Contemplă, dar nu prin gânduri, doar prin transparenţă. Priveşte, uită-te, fii - nu prin analiză, nu prin logică. Conectează-te prin tăcere. Aceasta este contemplarea neclintită. Racordează-te prin tăcere, prin iubire. Fuzionează.

Fuzionează cu acest cuc. Fuzionează cu copacii, cu soarele, dar nu te gândi la ele. Nu deveni un gânditor.

Aşa că, mai întâi, gândeşte-te la lume ca la un vis, apoi gândeşte-te la cel ce visează tot ca la un vis. Mai întâi, obiectul este un vis, apoi subiectul este un vis. Atunci când atât subiectul, cât şi obiectul dispar, când dispare şi visul şi cel ce visează, atunci apare non-mintea.

Această non-minte este originea a tot ce există.

Asta încerca Udallaka să-i explice fiului său. El îl întreba: "Ai învăţat acel Principiu Unic, prin cunoaşterea căruia devii atotcunoscător şi prin a cărui uitare, totul este uitat? Ai perceput acel Unic? Ai ajuns la acel Unic?"

Iar fiul, tulburat, i-a spus: "Am învăţat tot. Dar nu ştiu despre ce vorbeşti. Maestrul meu nu a vorbit niciodată despre acest Unic".

Aşa că Udallaka i-a spus: "Atunci, du-te înapoi, pentru că tot ceea ce ai învăţat tu nu este decât un balast. Pleacă înapoi! În familia mea, noi am fost întotdeauna **brahmini adevăraţi**".

Prin "brahmini adevăraţi", el înţelegea: Noi l-am cunoscut pe Brahma, am cunoscut adevărul. Noi nu suntem brahmini doar prin naştere.

"Du-te înapoi! Să pleci chiar acum!" Ceremonoia de întoarcere a fost suspendată, muzica s-a oprit. Cu lacrimi în ochi, totuşi Udallaka şi-a trimis fiul înapoi. El se întorcea de la Maestrul său după mulţi ani şi a fost trimis înapoi imediat - fără măcar o zi de odihnă.

Foarte tulburat, tânărul s-a dus înapoi la Maestru. I-a spus: "De ce nu mai învăţat acel Unic despre care m-a întrebat tatăl meu? Toţi anii aceştia pierduţi! Şi tata spune că tot ceea ce am învăţat este lipsit de importanţă - pentru că nu îmi cunosc propria esenţă. Tata spune că:

«Dacă nu te cunoşti pe tine, ce valoare poate avea cunoaşterea ta? La ce-ţi foloseşte cunoaşterea Vedelor? Vedele poţi să le reciţi, dar cu ce te ajută aceasta? Şi în familia mea, noi am fost întotdeauna **brahmini adevăraţi**. Du-te înapoi! Şi încearcă să devii un brahmin adevărat.» Aşa că, vă rog mult, învăţaţi-mă acel Principiu Unic".

Maestrul a râs. I-a spus: "Nimeni nu te poate învăţa acel Unic. El poate fi perceput, dar nu poate fi învăţat. De aceea nu te-am învăţat. Dar dacă insişti, ar putea fi creată o situaţie care să te ajute să ajungi să-l cunoşti".

Aceasta fac toţi Maeştrii spirituali - doar creează o situaţie ce vă poate conduce să vă descoperiţi Sinele.

Această adunare este o situaţie. Nu vă pot învăţa Adevărul, dar pot crea o situaţie în care să începeţi să îl percepeţi. Prezenţa mea aici este o situaţie.

Faptul că vă vorbesc în continuu este o situaţie - nu vă pot transmite adevărul prin cuvinte, dar se poate genera o situaţie în care uneori vă trece un fior. Uneori percepeţi o anumită vibraţie care vă fascinează şi vă poartă departe, într-o lungă călătorie spre interior.

Deci, Maestrul i-a spus: "Pot crea o situaţie. Şi iată care este aceasta: tu vei lua în grija ta toate vacile acestui ashram" - erau patru sute de vaci - "şi te vei duce cu ele în adâncul codrului. Du-te cât poţi de departe, cât se poate de departe, aşa încât absolut nici o fiinţă umană să nu ajungă pînă la tine. Şi să te întorci numai atunci când cireada ta va număra o mie de vaci. O să dureze mulţi ani, dar du-te. Şi ţine minte, nu trebuie să vezi nici o fiinţă umană. Vacile îţi vor fi prieteni şi familie. Poţi să vorbeşti cu ele, dacă vrei."

Şi Swetketu s-a dus în adâncul codrului, acolo unde nu ajunsese niciodată vreo fiinţă umană şi a trăit acolo mulţi ani împreună cu vacile lui.

Povestea este extraordinar de frumoasă. Ei bine, despre ce ai putea să vorbeşti cu vacile? La început, probabil că a încercat, dar cu timpul, trebuie să fi ajuns la concluzia că nu are nici un sens - vacile nu fac decât să se holbeze la tine; privirea lor rămâne inexpresivă. Nu e posibil un dialog.

Da, probabil că la început, din pură obişnuinţă, el poate îşi recita Vedele, în timp ce vacile continuau să rumege. Pe ele nu le interesau Vedele şi cu siguranţă nu îl preţuiau ca pe un mare cunoscător. Poate că le-a vorbit despre astrologie şi despre stele, dar vacile nu manifestau nici un interes. Ce poţi face cu un auditoriu format din vaci? Cu timpul, a renunţat să mai vorbească. Cu timpul, a început să uite. Cu timpul, a ajuns la o stare de inocenţă.

Anii au trecut. Şi se povesteşte că a sosit clipa în care vacile erau în număr de o mie. Dar la vremea aceea, Swetketu uitase complet că trebuie să se întoarcă. Într-adevăr, el nici nu mai ştia să numere! El nu mai număra de mulţi ani.

Vacile au început să se impacienteze - timpul sosise. Pînă la urmă, o vacă a îndrăznit să-i vorbească şi i-a spus: "Uite, acum că suntem o mie, a sosit timpul să ne întoarcem - Maestrul ne aşteaptă. Ar trebui să mergem acasă. S-a împlinit sorocul." Aşa că, atunci când vacile au spus că s-a împlinit sorocul, Swetketu le-a urmat.

Când a ajuns cu cele o mie de vaci la casa Maestrului, Maestrul i-a ieşit în întâmpinare şi le-a spus celorlalţi discipoli: "Priviţi aceste o mie şi una de vaci!"

Iar discipolii au spus: "Ba nu, sunt doar o mie de vaci şi Swetketu". Maestrul a spus: "El a dispărut. El nu mai există. El este asemeni unei vaci - un inocent. Uitaţi-vă în ochii lui!"

Aceasta este starea de non-minte. Şi acesta a fost scopul în Orient - această stare în care nu mai eşti, dar de fapt exişti pentru prima oară.

Această stare de moarte şi această stare de viaţă, această stare de dispariţie a ego-ului şi a falsului şi de apariţie a adevărului şi a autenticului - aceasta este starea pe care noi o numim eliberare, cunoaş-terea lui Dumnezeu, revelarea Sinelui Suprem. Aceasta este starea pe care Saraha o numeşte esenţa ta divină, dincolo de gând, dincolo de minte.

Tantra înseamnă expansiune. Aceasta este starea în care te-ai dilatat în infinit. Limitele tale şi limitele existenţei nu mai diferă, sunt aceleaşi. Mai puţin de atât nu este de ajuns. Atunci când devii universal, ajungi acasă. Când ai devenit tot, când te-ai identificat cu tot, când eşti la fel de uriaş ca universul, când conţii totul - când stelele încep să se mişte în interiorul tău şi planete se nasc în tine şi dispar - când ai ajuns la această expansiune cosmică, atunci evoluţia este încheiată. Ai ajuns acasă. Acesta este ţelul ultim în Tantra.

Capitolul 6

Pentru mine este suficient că exist

Ce se întâmplă cu vocea mea când vorbeşti cu mine? Ce joc este acesta?

Întrebarea este de la Somendra. Atunci când eşti în comuniune cu mine, nu poţi vorbi. Atunci când mă asculţi cu adevărat, îţi pierzi vocea pentru că, în acea clipă, eu sunt vocea ta. Comuniunea care se realizează între mine şi tine nu este doar o reuniune între două persoane. Nu este o conversaţie, nu este o discuţie, nu este o ceartă, nu este nici măcar un dialog. Comuniunea se realizează doar atunci când tu te pierzi, când nu eşti acolo. La apogeu, nu mai este nici măcar o relaţie "eu-tu". Nu se mai poate vorbi despre o relaţie. Eu nu sunt şi vine o clipă în care nu mai eşti nici tu. În acea clipă două zerouri dispar unul în altul.

Din această cauză, Somendra, de fiecare dată când vii la mine, îţi pierzi vocea. Şi aceasta nu se întâmplă numai cu tine, se întâmplă cu toţi cei care se apropie de mine cu adevărat.

Cum ai putea să te apropii de mine şi să-ţi păstrezi totuşi vocea? Cum ai putea să fii lângă mine şi să-ţi păstrezi ego-ul? Vocea ta este vocea ego-ului. Când "ego"-ul începe să dispară, este normal să dispară şi vocea.

În al doilea rând, nu este nimic de spus. Atunci când mă iubeşti, înţelegi că dacă este ceva de spus, eu ştiu. Şi, dacă nu ştiu ce vrei să-mi spui, înseamnă că nu este necesar, că este ceva lipsit de importanţă, un gând rătăcitor. Nici nu merită să fie rostit; ar fi pur şi simplu o pierdere de energie.

Mintea recepţionează încontinuu o mie şi unul de gânduri, de peste tot, din toate sursele. Toate gândurile voastre de fapt nu vă aparţin; gândurile sar de la o minte la alta, dintr-un cap în altul - chiar fără să fie exprimate, fără să fie puse în cuvinte. Gândul sare în permanenţă de la un cap la altul.

Tu îl recepţionezi şi, pentru o clipă, gândul pune stăpânire pe tine şi ai impresia că este ceva esenţial. Când vii la mine, gândurile acelea pe care le-ai recepţionat de la alţii dispar.

Se întâmplă multor *sannyasini*. Ei vin pregătiți cu o mulțime de întrebări și apoi, când sunt în fața mea, se pierd - întrebările au dispărut. Este foarte semnificativ. Asta arată că întrebările acelea nu erau ale voastre, că nu erau cu adevărat ale voastre.

Atunci când ești în fața mea - cu adevărat în fața mea - când mă privești, va rămâne numai ceea ce este esențial; ceea ce nu este esențial va dispare. Uneori este posibil ca toate gândurile tale să dispară: nu îți pierzi numai vocea, îți "pierzi" și mintea... Și acesta este singurul mod de a fi în preajma unui Maestru. Urmăriți să vă transcendeți mintea. Rămâneți destinși, relaxați, netensionați. Nu este nimic de spus. Este mult de ascultat dar nu este nimic de spus.

Și pe urmă, în al treilea rând, Somendra nu are nici un fel de probleme. Noi vorbim doar atunci când avem probleme.

Am auzit o anecdotă:

"O mamă a consultat mai mulți doctori, deoarece băiețelul ei de cinci ani nu vorbea. Examinările au arătat că băiețelul era un copil foarte sănătos și i s-a spus mamei să nu fie îngrijorată. Dar ea era.

Într-o zi, din grabă, a ars budinca, dar i-a servit-o copilului așa. El a gustat-o, a scuipat-o și a spus: «Dumnezeule, chestia asta este îngrozitoare. Cred că ai ars-o.»

Încântată, ea a spus: «Vorbești! De ce nu ai spus nimic până acum?»

El a privit-o cu o oarecare mirare și a spus: «Păi, până acum a fost totul în regulă!»"

Și până acum a fost totul în regulă cu Somendra. Nu este nimic de spus.

***

De curând, vizitând un muzeu de artă din Frankfurt, am intrat într-o cameră în care erau numai statui și sculpturi reprezentându-l pe Buddha. Eu nu cred deloc în idoli de piatră, dar am fost surprins să simt un flux energetic foarte puternic în cameră, asemănător cu ceea ce simt aici, la conferință. Să fi fost doar imaginația mea? Și, dacă a fost așa, cum aș putea avea încredere în ceea ce simt aici, cu tine?

Întrebarea este de la Anand Samagra.

Primul lucru care trebuie să fie înţeles: chiar dacă o să te mire, trebuie să ştii că statuile lui Buddha nu au nimic de-a face cu *Gautama Buddha*. Ele nu-l reprezintă deloc pe *Buddha Sakyamuni*, dar au o legătură cu starea de Buddha. Nu cu *Gautama Buddha* ca persoană - ci cu starea de Buddha.

Dacă intri într-un templu jainist vei vedea douăzeci şi patru de statui reprezentând douăzeci şi patru de *teerthanbaras*, fondatori ai Jainismului şi nu vei fi capabil să-i deosebeşti unul de altul; se aseamănă. Pentru a-i deosebi, jainiştii îi marchează cu diferite simboluri, pentru a şti care din ei este, deoarece statuile sunt foarte asemănătoare. Dacă aceste simboluri ar fi acoperite, nici măcar un jainist nu ar putea să-i deosebească. A cui statuie este aceasta? A lui Mahavira? A lui Parswanatha? A lui Adinatha? Şi ai constata cu surprindere că ei sunt exact ca Buddha - nici o deosebire.

La început, când Occidentul a făcut cunoştinţă cu Mahavir, ei au crezut că este Buddha, deoarece statuia este la fel, filozofia este la fel, învăţătura este aceeaşi - era exact acelaşi lucru; nu se deosebea cu nimic de Buddha. Au crezut că *Mahavir* este un alt nume al lui Buddha. Şi, bineînţeles, ambii erau numiţi Buddha - "Buddha" înseamnă "cel treaz" aşa că lui Mahavir i s-a spus tot Buddha. Şi ambii erau consideraţi jainişti - "jainist" înseamnă "cuceritor", cel care s-a cucerit pe el însuşi. Lui Buddha i se spune *jainistul* şi lui Mahavir i se spune *jainistul*, aşa că ei au crezut că este vorba despre una şi aceeaşi persoană.

Şi statuile reprezentau o dovadă covârşitoare: arătau exact la fel. Ele nu sunt sculpturale, ele nu reprezintă o anumită persoană, ele reprezintă o anumită stare. Va trebui să înţelegeţi asta, apoi veţi înţelege şi restul.

În India, trei cuvinte sunt foarte importante: unul este *tantra*, despre care discutăm acum, altul este *mantra* şi al treilea este *yantra*.

Tantra este un ansamblu de tehnici de expansiune a conştiinţei. *Mantra* înseamnă să-ţi descoperi sunetul interior, ritmul tău interior, vibraţia ta interioară. Dacă îţi descoperi propria *mantra* asta te ajută foarte mult: o simplă rostire a *mantra*-ei şi eşti cu totul în altă lume. Ea devine cheia, puntea de trecere, pentru că în clipa în care rosteşti *mantra* te afunzi în vibraţia ta naturală.

Şi al treilea cuvânt este *yantra*. Aceste statui sunt *yantra*-e. *Yantra* reprezintă o anumită formă care, prin rezonanţă, generează o anumită stare în tine. Dacă priveşti o anumită formă, în mod sigur aceasta îţi va crea o anumită stare.

Nu ați văzut? - când privești un tablou de Picasso începi să te simți puțin tulburat. Dacă te vei concentra timp de o jumătate de oră asupra unui tablou de Picasso, te vei simți foarte ciudat - ceva în ființa ta va fi foarte tulburat. Nu poți să privești un tablou de Picasso timp de o jumătate de oră. Dacă îți pui tablouri de Picasso în dormitor începi să ai coșmaruri. Vei avea vise terifiante: vei visa că ești urmărit de stafii, torturat de Adolf Hitler și aliații de acest gen; o victimă de război într-un lagăr de concentrare - lucruri de acest gen.

Atunci când privești ceva, nu este doar o imagine exterioară - când privești ceva, figura creează o anumită stare în tine. Gurdjieff numea asta "artă obiectivă". Și voi știți că, dacă asculți muzică pop, modernă, se întâmplă ceva cu tine - devii mai excitat sexual. În exterior nu există decât sunet, dar acesta pătrunde în interior - generează ceva în tine. Dacă asculți muzică clasică devii mai puțin sexual. De fapt, când asculți o capodoperă a muzicii clasice aproape că uiți de sex, ajungi la o liniște, o pace, o dimensiune complet diferită a ființei tale. Ești într-un alt spațiu.

A privi o statuie a lui Buddha înseamnă a privi o *yantra*. Imaginea statuii, geometria statuii creează o rezonanță specifică în interiorul ființei tale. Nu a fost doar imaginație ceea ce s-a întâmplat cu tine, Samagra, în muzeul din Frankfurt; acele statui ale lui Buddha au generat în tine o anumită vibrație.

Priviți o statuie a lui Buddha stând atât de tăcut, într-o anumită poziție yoga. Dacă vei privi un anumit timp statuia, vei descoperi că ceva asemănător se întâmplă și în tine.

Dacă ești într-un grup de zece persoane triste, iar tu ești a unsprezecea persoană, cât timp crezi că ai să poți rămâne veselă? Acele zece persoane vor funcționa ca o *yantra*, o *yantra* a tristeții: te va copleși și pe tine tristețea lor, mai devreme sau mai târziu. Dacă tu ești nefericit și te alături unui grup în care se glumește și se râde, cât timp crezi că ai să mai rămâi trist? Acei oameni veseli te vor face și pe tine să râzi. Ei îți vor comuta centrul atenției, îți vor schimba orientarea; vei începe să te miști în altă direcție. Aceasta se întâmplă în fiecare zi - fie că sunteți conștienți sau nu.

Ce se întâmplă cu tine când privești luna plină sau când asculți păsările și privești copacii înverziți? Ce se întâmplă cu tine? Când te duci în pădure și privești verdeața, ce se întâmplă cu tine? Începe să se producă în tine ceva verde. Verde este culoarea naturii, culoarea spontaneității, verde este culoarea vieții - în tine începe să se întâmple ceva verde. Culoarea din afară reflectă

ceva în interior, rezonează cu ceva din interior, generează ceva în interior. Când priveşti un copac verde devii mai viu... întinereşti!

Când vizitezi Himalaya şi vezi munţii, munţii cu crestele înzăpezite - gheţuri veşnice, cea mai pură zăpadă pe unde nu a călcat picior de om, necontaminată de societatea umană şi de atingerea umană - când priveşti un pisc himalayan, acea zăpadă imaculată, virgină trezeşte ceva virgin în tine. Începe să apară în interior o pace nemaiîntâlnită. Exteriorul nu este numai exterior, interiorul nu este doar interior; ele sunt conectate. Aşa că aveţi grijă ce priviţi, aveţi grijă ce ascultaţi, aveţi grijă ce citiţi, aveţi grijă unde mergeţi - pentru că toate acestea vă modelează.

Asta s-a întâmplat în Frankfurt. Statuile lui Buddha, au creat o anumită geometrie. O să vă miraţi: acesta este de fapt motivul pentru care au fost create statui. Ele nu sunt idoli, aşa cum credeţi voi. Ideea creştină şi mahomedană şi iudaică a dat lumii o noţiune foarte eronată. Ele nu sunt idoli, sunt foarte ştiinţifice. Ele nu sunt obiecte de cult... sunt cu totul altceva.

În China există un templu al lui Buddha cu zece mii de statui ale lui Buddha, toate reprezentându-l pe Buddha. Oriunde te uiţi - aceeaşi figură. Pe tavan este aceeaşi figură, în lateral aceeaşi figură, zidurile au aceeaşi figură. Zece mii de statui ale lui Buddha! Gândiţi-vă: să staî cu picioarele încrucişate într-o postură a lui Buddha şi să fii înconjurat de zece mii de Buddha! Se creează o geometrie. Din toate direcţiile eşti înconjurat şi eşti sub influenţa lui Buddha. Ai impresia că din fiecare ungher, din fiecare colţ el te priveşte. Eşti pierdut. Geometria ta obişnuită nu mai există. Viaţa ta obişnuită nu mai există. Pentru câteva clipe treci în planurile superioare, spirituale.

Asta se întâmplă şi aici. În timp ce mă ascultaţi, se creează ceva - prin prezenţa mea, prin cuvintele mele, prin atitudinea voastră, prin prezenţa atâtor oameni portocalii în jurul vostru. Acest loc nu mai este o banală sală de conferinţe, devine un templu. Atâţia oameni mă ascultă cu atâta dragoste, recunoştinţă, cu atâta linişte, cu atâta simpatie, cu atâta... - locul acesta devine sacru. Acest loc devine *teertha*; este sacru. Când vii în acest loc te ridici pe creasta unui val, nu este nevoie să faci un efort prea mare. Poţi doar să-i permiţi să se întâmple. Vei fi purtat departe, spre celălalt mal.

"O peţitoare a aranjat cu o familie de bogătaşi să găsească o fată care să se potrivească cu fiul lor. După ce au luat masa, fata a plecat, iar familia s-a năpustit asupra peţitoarei.

«Ce fel de fată ne-ai adus? Un monstru! Un ochi în mijlocul frunții, urechea stângă cocoțată în vârful capului, urechea dreaptă lângă gât și bărbia înfundată în cap!»

Peștitoarea i-a întrerupt: «Uite ce e, hotărâți-vă, ori vă place, ori nu vă place Picasso!»"

Pictura modernă reprezintă ceea ce este urât în existență. Urâtul a devenit predominant dintr-un anumit motiv. Acest secol este unul dintre cele mai urâte secole: două războaie mondiale în decurs de cincizeci de ani; milioane de oameni uciși, distruși, atâta cruzime, atâta agresivitate, atâta violență, atâta nebunie; acest secol este un secol de coșmar. Omul a devenit inuman.

Ce își fac oamenii unii altora! Bineînțeles că această nebunie a erupt peste tot - în pictură, în muzică, în sculptură, în arhitectură - peste tot urâtul din mintea omului a creat urâțenie.

Urâțenia a devenit o valoare estetică. Acum fotograful se duce și caută ceva urât. Frumusețea nu a încetat să existe, este la fel de prezentă ca și înainte, dar este neglijată. Cactusul a luat locul trandafirului. Cactusul nu reprezintă o noutate, a existat întotdeauna, dar acest secol a ajuns la concluzia că spinii par a fi mai reali și mai plini de farmec decât floarea trandafirului. O floare de trandafir pare a fi un vis; nu se potrivește cu noi; așa că floarea trandafirului a fost exclusă. Cactusul a pătruns în sufrageria voastră. Cu numai un secol în urmă, nimeni nu s-ar fi gândit să țină un cactus în casă. Acum, dacă ești modern, grădina ta trebuie să fie plină de cactuși. Trandafirul are un aspect burghez, trandafirul are un aer demodat; trandafirul arată a Tory, ortodox, tradițional. Cactusul arată revoluționar. Da, cactusul este revoluționar - ca și Adolf Hitler, ca și Josef Stalin, ca și Mao Tsetung, ca și Fidel Castro. Da, cactusul pare a fi mai apropiat de acest secol.

Fotograful caută ceva urât - se va duce să fotografieze un cerșetor. Nu că nu ar mai fi existat nici un cerșetor înainte, au existat cerșetori și înainte. Au existat, cu siguranță, dar nici un artist nu i-a luat model. Noi ne simțim mici în fața cerșetorului; facem apologia cerșetorului; simțim că ceva ce n-ar fi trebuit să existe, încă mai există; noi nu am vrea să mai existe cerșetori. Și acest secol caută încontinuu ceea ce este urât.

Soarele este filtrat de ramurile pinilor. Razele care trec printre pini creează minunate jocuri de lumină. Ea există, dar nu trezește interesul nici unui fotograf - nu mai atrage pe nimeni. Ne atrage urâtul pentru că am devenit urâți. Ceea ce ne atrage arată ceva despre noi.

Buddha este un trandafir: este cea mai înaltă posibilitate. Şi, nu uitaţi, statuia nu este imaginea reală a lui Buddha; nu ştie nimeni cum a arătat Buddha în realitate. Dar nu aceasta este important. În vremurile acelea, pe noi, cel puţin aici în Orient, nu ne interesa deloc ceea ce era efemer; ne interesa Realitatea Ultimă. Nu ne interesau faptele; ne interesa doar Adevărul pur.

Poate că nasul lui Buddha era un pic mai lung dar, dacă artistul considera că un nas ceva mai mic s-ar fi potrivit mai bine cu meditaţia, atunci renunţa la nasul lung al lui Buddha - îl făcea puţin mai mic. Poate că Buddha avea un pântece proeminent. Cine ştie? Statuile japoneze ale lui Buddha au pântecele proeminent; la noi în India Buddha nu are pântecele proeminent - concepţii diferite.

În Japonia se crede că cel ce meditează trebuie să respire abdominal. Şi, atunci când respiri abdominal, bineînţeles că abdomenul se dilată. Atunci toracele nu mai este atât de proeminent ca abdomenul; toracele este relaxat. Aşa că reprezentările japoneze ale lui Buddha au pântecele proeminent. Şi asta pentru un anumit motiv: pentru a indica faptul că respiraţia abdominală este cea corectă. Nu are nimic de-a face cu Buddha; nimeni nu ştie dacă a avut sau nu burtă.

Statuile indiene nu au pântecele proeminent pentru că yoga indiană nu insistă asupra respiraţiei abdominale. Abdomenul trebuie să fie retras. Şi aceasta are o anumită motivaţie. Dacă vrei ca energia sexuală să ascensioneze, atunci este mai bine să nu respiri abdominal. Atunci când abdomenul este retras, energia este aspirată în sus mult mai uşor - tehnicile sunt, deci, diferite.

Respiraţia abdominală se recomandă, de asemenea, în anumite forme de meditaţie - este foarte relaxantă. Dar, în acest caz, energia nu poate circula în acelaşi mod ca atunci când abdomenul este retras. Reprezentările indiene ale lui Buddha au abdomenul mic - aproape că nu au burtă. De fapt, nimeni nu ştie exact cum arăta Buddha. Statuile sunt foarte feminine; cu forme rotunjite; ele nu arată masculin. Aţi văzut vreodată vreo statuie a lui Buddha cu mustaţă sau barbă? Oamenii care l-au pictat pe Buddha nu-i interesa prea mult realitatea concretă, ci adevărul ultim. Pentru ei nu era foarte important cum arăta Buddha, ci cum ar trebui să arate un Buddha. Pe ei nu îi preocupa forma lui Buddha, ci urmăreau să transmită ceva celor care vor privi aceste statui - ceva care să-i ajute pe acei oameni.

Aşa că Buddha nu a fost pictat bătrân. Probabil că el a îmbătrânit, a împlinit optzeci şi doi de ani. Era foarte bătrân şi bolnav - un medic îl

supraveghea în permanenţă. Dar în nici o statuie nu îl vedem bătrân, bolnav, pentru că nu asta este important. Pe noi nu ne interesează corpul fizic al lui Buddha, ci armonia sa interioară. Această calitate a lui Buddha este mereu tânără, nu îmbătrâneşte niciodată şi nu suferă de nici o boală. Corpul poate fi tânăr, poate fi bătrân, poate suferi accidente, corpul moare. Buddha este nenăscut, nu moare niciodată: Buddha rămâne etern tânăr.

Privind o statuie tânără, intri în rezonanţă cu tinereţea şi vei avea o senzaţie de prospeţime.

Indienii nu s-ar fi gândit niciodată să-l reprezinte pe Buddha răstignit pe cruce. Este atât de trist. Nu avem nici o vină faţă de cele întâmplate: nu este necesar să ne amintim trecutul aşa cum a fost. Dar pentru a învăţa din trecut noi putem selecta trecutul - să-l selectăm în aşa fel încât să poată fi creat un viitor mai bun.

Da, Isus a fost răstignit dar, dacă ar fi fost răstignit în India, noi nu am fi pictat aceasta. Chiar şi pe cruce am fi pictat cu totul altceva. Picturile occidentale îl reprezintă pe Isus în chinuri, în durere - este şi normal, a fost ucis cu cruzime. Când priveşti aceste reprezentări, când te concentrezi asupra lor, te simţi trist. Nu este întâmplătoare afirmaţia creştinilor că Isus nu a râs niciodată. Şi nu este întâmplător faptul că nu vi se permite să dansaţi, să râdeţi, să fiţi veseli în biserică. Biserica este o treabă serioasă: trebuie să fii foarte serios... feţe lungi. Şi, de fapt, când Isus este reprezentat răstignit acolo pe altar, cum ai putea să râzi.

În India poţi să cânţi, să râzi şi să te bucuri. Religia este o bucurie, este o sărbătoare.

Şi aceasta din cauză că mintea occidentală este în întregime legată de trecut, pe când mintea orientală este legată de prezent, de existenţialitate. Occidentul acordă prea multă atenţie evenimentelor mondene. Orientul nu acordă niciodată atenţie trecutului. Poate că veţi fi surprinşi dar, înainte să vină occidentalii în India, India nu ştia ce este istoria. Noi nu am scris niciodată istoria, nu ne-a preocupat niciodată. Din acest motiv nu ştim exact când s-a născut Buddha, când a murit - nu am avut niciodată respect pentru fapte. Faptele ţin de lume! Ce importanţă are dacă s-a născut luni, marţi sau joi? Ce contează? De ce este important? De fapt, nu este deloc important; se putea naşte în orice zi, în orice an. Nu asta contează. Contează cine s-a născut? Cine era acest om în esenţa fiinţei sale?

Istoria se ocupă de periferie, mitul se ocupă de esenţă. În India s-a scris mitologie, dar nu istorie. Noi avem *Purana*-e. *Purana*-ele sunt mitologie, nu

istorie. Ele sunt viziuni poetice, mistice, ale felului cum ar trebui să fie lucrurile, nu ale felului cum sunt. Ele sunt viziuni ale Absolutului. Iar Buddha este viziunea stării ultime de *samadhi*.

Acele statui ale lui Buddha pe care le-ai văzut în muzeul din Frankfurt reprezintă stări de liniște interioară. Când cineva este liniștit, tăcut și calm în interior, nu se mișcă nici un gând, nici măcar o adiere; când totul s-a oprit, timpul s-a oprit, vei simți și tu nevoia să stai așa, tă-cut, liniștit. Va apare același tip de geometrie interioară. Este artă obiec-tivă, mai puțin legată de realitatea lui Buddha omul, ci mai mult de starea de Buddha. Abordarea este diferită; ce se va întâmpla cu cei care vor privi acele statui și vor îngenunchea în fața lor și vor medita asupra lor.

În India există temple ca cel de la Khajuraho unde există sculptate tot felul de posturi amoroase. Multe posturi sunt atât de absurde încât nici măcar un sadic sau un masochist nu și le-ar putea imagina. De exemplu, bărbatul și femeia stând în cap și făcând dragoste - s-ar părea că nimănui nu i-ar putea trece prin cap să încerce sau măcar să-și imagineze așa ceva. De ce au făcut ei picturile acestea? Ele sunt exemple de artă obiectivă.

Aceste temple de la Khajuraho nu sunt temple obișnuite. Ele sunt un fel de mijloc terapeutic. Întotdeauna când cineva suferea de vreo perversiune sexuală era trimis la Khajuraho. El trebuia să privească și să mediteze asupra acelor lucruri anormale, bizare. În mintea lui exista perversitatea, acea perversiune exista în inconștient. Ce face psihanaliza? Încearcă să aducă lucrurile din inconștient în conștient, pentru a le elimina definitiv.

Acest Khajuraho era analogic tehnicilor psihanalizei. Este adus acolo un om anormal, pervers. El și-a reprimat perversiunile - uneori ele au erupt, dar a continuat să le reprime. El știe că există ceva acolo, ca o rană, dar nu a fost niciodată capabil să o privească direct. Este adus la Khajuraho. El trece încet de la o statuie la alta meditând asupra ei, asupra fiecărei posturi bizare. Și într-o zi, dintr-o dată, una dintre posturi corespunde perversiunii sale interioare. Brusc, din inconștient, perversiunea trece în conștient și este eliminată, fără ajutorul lui Freud sau Jung sau Adler - este suficient templul. El este lăsat în templu. Poate să stea acolo timp de câteva săptămâni. În acele zile, pentru orice ființă care vroia să ajungă la o meditație profundă era bine să viziteze un templu ca cel de la Khajuraho.

Pe zidurile templului sunt toate aceste statui - foarte anormale, foarte excentrice, unele chiar aparent foarte perverse. În interiorul templului nu există nici o pictură erotică, nici o sculptură erotică, nici o urmă de

sexualitate. În interior nu există nici o statuie a lui Buddha, a lui Shiva sau a lui Krishna.

Ce înseamnă asta? De ce există aluzii erotice pe zidurile exterioare iar în interior nu?

Este o tehnică. Mai întâi trebuie să te orientezi către periferie pentru a te putea elibera de obsesiile sexuale. Când o persoană simte că aceste statui nu o mai atrag absolut deloc - stă în faţa lor şi nu se mai întâmplă nimic în el, rămâne calm şi tăcut, nu mai are nici o pornire erotică, nu se mai simte nici excitat, nici frustrat; aşteaptă timp de săptămâni şi nu mai simte nici un fel de sexualitate, nici un fel de frustrare - atunci poate intra în templu.

Este simbolic. Acum sexualitatea poate să dispară. Aceste temple erau temple tantrice: unul din cele mai grandioase experimente care au fost făcute vreodată. Ele nu sunt obscene, nu sunt pornografice, ele sunt spirituale - un mare experiment al spiritualităţii, un mare experiment legat de sublimarea energiei umane către nivelele superioare ale-fiinţei.

Dar în primul rând energia de pe nivelele inferioare trebuie să fie deblocată. Şi pentru a o pune în libertate nu există decât un singur mod: să devii perfect conştient de ea să aduci la suprafaţă toate fanteziile minţii inconştiente. Când inconştientul este despovărat, tu devii liber. Atunci nu mai ai blocaje, poţi pătrunde în interior. Atunci poţi să intri în templu. Atunci poţi să meditezi asupra lui Buddha, sau Shiva, sau Krishna.

Nu a fost imaginaţie, Samagra, era artă obiectivă pe care ai întâlnit-o fără să ştii.

Ce ai tu în plus faţă de mine? (Şi nu mă refer la ashram, la maşină, la secretară şi alte lucruri de genul acesta.)

Cred că exact la genul acesta de lucruri te referi, altfel nu văd de ce le-ai fi amintit. Chiar faptul că le menţionezi dezvăluie modul tău de a gândi. Cred că ţi-a fost frică să o formulezi; dar ideea există în mintea ta.

Şi să ştii că eu nu am nici un *ashram*, nu am nici o maşină şi nu am nici o secretară. De fapt, eu nu am nimic. Nu este important să ai, ci să fii. Eu doar sunt aici. Existenţa este averea mea, nu posesiunea.

Dacă *ashramul* există, este pentru voi, nu pentru mine. Dacă există o secretară, este pentru voi, nu pentru mine. Tot ceea ce există aici este pentru voi. Nu are nimic de-a face cu mine.

Pentru mine este suficient că exist.

Dar undeva, în subconştientul tău, eşti foarte ataşat de lucruri. Nu uitaţi, atunci când formulaţi o întrebare, ea arată multe depre voi. O întrebare nu este doar o întrebare, este şi un simbol.

"Mai mulţi bărbaţi stăteau la o ţigară şi se contraziceau pe tema cine ar trebui să fie considerat cel mai mare inventator. Unul îl susţinea pe Stevenson, care a inventat calea ferată, altul pe Edison, altul pe Marconi, iar altul pe fraţii Wright. În final, unul dintre ei s-a întors spre un omuleţ care asculta şi nu zicea nimic: «Ce credeţi, domnule Mann?»

«Păi», veni replica cu un zâmbet atotştiutor «omul care a inventat interesul nu era deloc un fraier.»"

Şi există un evreu ascuns în fiecare: evreul se gândeşte tot timpul la bani, la interese, la obiecte, la posesiuni.

În primul rând: trebuie să vă schimbaţi centrul atenţiei de la a avea la a fi. Poţi avea lumea întreagă, dar aceasta nu îţi va folosi la nimic; vei rămâne un cerşetor. Şi nu vă spun să renunţaţi la lume, ţineţi minte. Nu vă spun să renunţaţi la lume. Nu treceţi în extrema cealaltă. Eu vă spun că poţi avea întreaga lume şi, de fapt, să nu ai nimic, asta urmăresc să vă fac să înţelegeţi. Pentru că în cei ce renunţă persistă totuşi obsesia de a avea. Voi număraţi bani, ei, de asemenea, numără bani. Tu spui: "Eu am atâtea mii de dolari" - ei spun: "Am renunţat la atâtea mii de dolari", dar numărătoarea continuă. Tu eşti un contabil dar şi ei sunt tot contabili. Şi întreaga lume ţine contabilitatea.

A şti cine eşti înseamnă să devii un împărat. A avea înseamnă să fii un sărăntoc.

Există în lume două feluri de oameni săraci: cei care au şi cei care nu au. Dar toţi sunt săraci pentru că cei care au, de fapt, nu au nimic; iar cei care nu au, n-au nici ei nimic, bineînţeles; toţi sunt săraci. Cei ce au bani sunt dezorientaţi: "Şi acum ce să fac cu ei?" - se blochează. Şi-au irosit întreaga viaţă ca să îi obţină. Acum îi au şi nu ştiu ce să facă cu ei. Nu le-au adus nici o satisfacţie, nici o împlinire, nici o înflorire. Ei nu sunt capabili încă să se bucure de viaţă. Nu au ajuns la Dumnezeu prin bani. Nu se poate ajunge la El prin acumulări materiale.

Tu mă întrebi: **Ce ai tu în plus faţă de mine?**

Dacă insişti să discutăm în termeni de a avea, atunci tu ai mai mult decât am eu. Ai infinit mai mult: lăcomie, furie, pasiuni, ambiţie, ego - o mie şi unul de lucruri.

Ce am eu? Pur şi simplu nimic, cu precizie absolut nimic. Dacă gândeşti din punctul de vedere al posesiunilor, atunci eu sunt cel mai sărac om, pentru

că nu am absolut nimic. Dar dacă gândeşti din punctul de vedere al existenţei, atunci eu sunt cel mai bogat om. Pentru că atunci când renunţi la ego nu pierzi nimic, pierzi doar o boală. Când renunţi la mânie nu pierzi nimic, de fapt câştigi. De fiecare dată când renunţi la astfel de lucruri pe care le ai, de fapt te îmbogăţeşti.

Când dispare lăcomia, se naşte dorinţa de a dărui. Când dispare mânia, se naşte compasiunea. Când dispare ura, gelozia, posesivitatea, se naşte iubirea.

Eu nu mă am decât pe mine. Dar Sinele are multe, multe dimensiuni - în iubire, în compasiune, în a dărui.

Aşa că aş putea să spun că tu ai mai mult, mult mai mult. Şi totuşi aş putea să spun că tu încă nu exişti. Eu sunt, iar tu încă nu exişti cu adevărat.

***

Ce vrei să spui când afirmi că omul este o maşină?

... Că omul este o maşină:

Trei scene:

Prima:

"«Salutare, Bernie, bătrâne prieten», îl salută Charlie. «Hai să intrăm într-un bar să sărbătorim obiceiul trabucului.»

«Nu prea pricep, ce vrei să spui?» îl întrebă Bernie.

«Ştii» îi explică Charlie «soţia mea şi-a dorit să mă las de fumat. Şi sistemul ei era - de câte ori simt nevoia să fumez un trabuc, să-mi cumpăr câte o acadea în loc să fumez.»

«Şi ai făcut aşa?» l-a întrebat Bernie.

«Da! Şi de asta vreau să fac cinste. Am revenit la trabucuri. Ideea cu acadeaua nu este valabilă. Crede-mă, am încercat. De fiecare dată când simţeam nevoia să fumez îmi cumpăram câte o acadea. Dar, vrei să-ţi spun ceva? Nu stătea deloc aprinsă!»"

Când spun că omul este o maşină mă refer la faptul că omul este inconştient, acţionează numai pe bază de automatisme. Când afirm că omul este o maşină, spun că el funcţionează prin trecutul său, este lipsit de spontaneitate.

A doua scenă:

"Un lucrător în tura de noapte şi-a lăsat mustaţa să crească spre dezgustul tinerei şi drăguţei sale soţii, până când echipa sa favorită a câştigat campionatul. În ziua în care echipa sa favorită a câştigat campionatul, el s-a învoit de la servici, s-a bărbierit, s-a dus devreme acasă şi s-a strecurat în pat. A luat mâna soţiei sale şi a pus-o pe faţa sa proaspăt bărbierită. Ea s-a răsucit uşor în timp ce îi mângâia bărbia, acum catifelată, şi i-a spus: «Grăbeşte-te puişor. Bătrânul Mustăcilă poate să sosească în orice clipă.»"

Când afirm că omul este o maşină mă refer la faptul că nu îşi dă seama cum stau de fapt lucrurile; omul nu acordă atenţie clipei de faţă, el nu răspunde realităţii. Omul continuă să trăiască după vechile clişee; omul trăieşte prin automatisme.

A treia scenă:

"Într-o zi Nastratin Hogea a citit o poezioară într-o revistă. I-a plăcut foarte mult. Poezioara era următoarea:

«Domnule, de ce n-aţi cumpăra un buchet sau două
De flori frumoase de primăvară?
Să le duceţi acasă, deşi nu-i o zi specială,
Dar să le duceţi cu afecţiune;
Să i le daţi soţiei şi să-i spuneţi
- Uite, azi în oraş m-am gândit la tine.»

Exact aşa a procedat Nastratin Hogea. A cumpărat nişte flori dar, în loc să intre în casă ca de obicei, a bătut la uşă. Şi, când soţia lui i-a deschis uşa, el i-a dat florile. Spre marea lui uimire ea a început să plângă. «Bine, dar ce s-a întâmplat?» a întrebat-o el.

«Of», spuse ea «am avut o zi îngrozitoare. Am spart ceainicul, copilul a urlat tot timpul, ne-a părăsit bucătăreasa, şi acuma tu vii acasă beat!»"

La asta mă refer cînd spun că omul este o maşină. Şi nu vă puteţi da seama de asta pentru că unei maşini îi este imposibil să devină conştientă.

Aveţi nevoie de cineva care să vă bată tot timpul la cap în speranţa că într-o zi vă veţi trezi şi, măcar pentru o clipă, veţi înceta să acţionaţi pe bază de automatisme.

În asta constă misiunea Maestrului: să şocheze în permanenţă, în toate modurile posibile şi să schimbe în permanenţă tehnicile, situaţiile, aranjamentele, în aşa fel încât într-o zi să te ia prin surprindere. Dacă vei deveni conştient măcar o singură clipă îţi vei da seama că întregul tău trecut a fost un trecut mecanic. Doar atunci vei înţelege - nu doar pentru că ţi-am spus eu - că omul este o maşină. Doar atunci vei şti, după ce vei fi gustat

clipa aceea de conştienţă. Atunci vei şti, vei vedea, vei recunoaşte că întreaga ta existenţă a fost mecanică. Pentru că, pentru a recunoaşte că a fost mecanică, ai nevoie de un termen de comparaţie.

Şi trăieşti printre roboţi. Tatăl tău este un robot, mama ta este un robot, soţia ta este un robot, şeful tău este un robot - trăieşti printre roboţi. Tu eşti un robot. Cum ai putea să devii conştient?

"Odată, soţia lui Mulla Nasrudin i-a spus unei prietene că ea nu şi-a dat niciodată seama că soţul ei bea, până când nu a venit într-o seară acasă treaz.

Dacă un om bea tot timpul este foarte dificil să-ţi dai seama că bea. Te obişnuieşti să-l vezi în starea aceea.

Tu eşti o maşină. Te doare - de asta îţi şi spun că eşti o maşină. Lasă să doară. Dacă nu te doare înseamnă că eşti incurabil. Dacă te doare mai există o şansă. Dacă te doare, înseamnă că undeva, în adâncul subconştientului, şi tu simţi că într-adevăr este aşa.

Trăieşti momentul prezent? Recunoşti lucrurile aşa cum sunt acum? Sau continui să le vezi cu vechii tăi ochi, cu vechea ta minte... Nu ai clişee? Voi clasaţi imediat lucrurile în fişiere gata făcute. De exemplu, eşti hindus şi cunoşti un om pe care-l simpatizezi foarte mult... omul arată bine, este foarte drăguţ şi te simţi bine în prezenţa lui. Apoi îi pui anumite întrebări şi el îţi spune: "Sunt mahomedan". S-a terminat. Vibraţia aceea plăcută dispare: ai bătut în retragere. Ai un fişier şi în fişier scrie că mahomedanii nu sunt buni. Tu eşti hindus, mahomedanii sunt răi. Îl categoriseşti imediat, îl clasezi. Nu te mai interesează omul real. Realitatea spunea altceva, dar contrazicea categoriile şi teoriile tale.

Am auzit o anecdotă:

"O tânără irlandeză s-a dus la oraş ca să lucreze pentru că era foarte săracă şi avea o mamă bătrână de întreţinut. Şi cum era unicul copil; s-a dus la oraş să muncească pentru a câştiga nişte bani.

După câteva luni, s-a întors acasă bogată. Mama ei, foarte fericită, a întrebat-o: «Şi acum spune-mi, ce-ai făcut acolo?»

Şi fiica, fiind foarte corectă, i-a spus: «Am devenit prostituată.»

-Ce?!- a ţipat mama ei şi a leşinat. Când şi-a revenit, după o jumătate de oră, a întrebat-o din nou: «Mai spune-mi o dată, ce ai devenit?»

Şi ea i-a spus: «Ţi-am spus, mamă, că am devenit prostituată.»

Şi mama a spus: «Slavă Domnului! Am crezut că ai spus că ai devenit protestantă.»"

Ele erau catolice, desigur.

În minte au loc în permanenţă categorisiri. Fii atent. Când faci ceva, răspunzi la ceea ce se întâmplă aici-acum sau urmezi nişte teorii şablon? Când faci ceva eşti atent, conştient sau acţionezi ca un robot?

Zilele trecute v-am vorbit despre trei tipuri de conştienţă: atenţia primară, atenţia secundară, atenţia terţiară. Acesta este primul tip de atenţie: să te analizezi, să-ţi analizezi acţiunile, să-ţi analizezi reacţiile, să-ţi analizezi răspunsurile. Cum te comporţi - ca un om sau ca o maşină? De nouăzeci şi nouă de ori dintr-o sută vei constata că te porţi ca o maşină. Dar dacă începi să devii conştient, atunci vei deveni ceva mai mult decât o maşină; apare în tine ceva în plus. A fi conştient înseamnă a fi om.

Doar atunci când eşti conştient, eşti om. Deplin conştient, eşti deplin om. Complet inconştient, eşti o maşină.

***

De când sunt aici, mi s-au îndeplinit toate dorinţele, toate visurile pe care le-am avut vreodată. Acum am tot ceea ce mi-aş fi putut dori şi simt că inima mea explodează. Ce se întâmplă?

Ai înţeles greşit. Inima explodează de bucurie; inima explodează de plăcere, pură plăcere. La un moment dat bucuria devine insuportabilă. Atunci când bucuria este de nesuportat, atunci eşti cu adevărat fericit. Atunci bucuria ajunge la apogeu; ajunge la punctul de fierbere. Dacă eşti capabil să suporţi atât de multă bucurie, mai devreme sau mai târziu vei începe să te "evapori" prin această bucurie: vei începe să dispari în Divin. Să nu te temi. Nu ţi se întâmplă nimic rău. Eşti binecuvântată.

Dar se întâmplă. Ideile noastre...

Dacă vezi pe cineva plângând, te gândeşti că persoana aceea este tristă, probabil are necazuri. Încerci să o consolezi. Ai auzit de expresia "lacrimi de bucurie"? Există şi lacrimi de bucurie. Aşa că nu vă grăbiţi să o consolaţi - poate că este doar fericită. Dar noi suntem obişnuiţi să vedem oamenii plângând numai când sunt nefericiţi. Noi nu ştim că este posibil ca oamenii să plângă de fericire, pentru că oamenii nu sunt deloc fericiţi. Aşa că "lacrimile de fericire" există doar în poezii - le găsim în poezii, nu în ochii oamenilor.

Dar lacrimile nu au nimic de-a face cu tristeţea. Este un obicei jalnic al oamenilor de a plânge şi a suspina numai atunci când sunt trişti, nefericiţi. Lacrimile nu au nimic de-a face cu disperarea, lacrimile apar doar atunci când

trăirile sunt foarte puternice, când ceva se revarsă. Poate fi tristeţe, poate fi bucurie, poate fi iubire, poate fi furie. Uitaţi-vă la femei. Când se enervează prea tare ele încep să plângă. Este furie, nu tristeţe. Priviţi un copil mic: dacă râde prea mult, începe să plângă. Este prea mult, este insuportabil - începe să se reverse prin lacrimi. Lacrimile arată doar că este prea plină cana - începe să se reverse.

Tu spui: **De când sunt aici mi s-au îndeplinit toate dorinţele, toate visurile pe care le-am avut vreodată...** Din cauza asta bucuria este mai mare decât poţi suporta - te apropii de casă. **Acum am tot ce mi-aş fi putut dori şi simt că inima mea explodează. Ce se întâmplă?**

Întrebarea este de la Anand Pratima.

Se întâmplă ceva fantastic de frumos. Nu încerca să analizezi şi nu încerca să te gândeşti la asta. Nu încerca să interpretezi, altfel mintea ar putea să distrugă totul.

Mintea încearcă să interfereze cu inima. Această întrebare vine din minte. Inima este plină de bucurie, din cauza aceasta explodează - nu o poate cuprinde, bucuria este prea mare. Las-o să explodeze. Pentru asta sunt aici, pentru asta ai venit la mine. Las-o să explodeze. Dacă este plină de bucurie, las-o să explodeze. Las-o să dispară în infinit.

***

-- **De ce mă tem întotdeauna de părerea celorlalţi?**

Pentru că încă nu exişti, pentru că încă nu eşti tu însuţi. Tu nu eşti decât un fenomen limitat de părerea celorlalţi. Cine eşti tu? Cineva îţi spune că eşti frumos, aşa că eşti frumos. Şi altcineva îţi spune că eşti urât, aşa că eşti urât. Şi altcineva îţi spune că eşti minunat, aşa că eşti minunat. Şi altcineva îţi spune: "N-am văzut în viaţa mea o fiinţă mai odioasă", aşa că eşti o persoană odioasă. Şi oamenii continuă să spună, iar tu continui să acumulezi toate aceste condiţionări. Şi aceasta este imaginea ta despre tine. Din această cauză imaginea ta este foarte contradictorie, ambiguă. Cineva îţi spune că eşti frumos, altcineva că eşti urât. Vrei să uiţi ideea persoanei acesteia că eşti urât, dar nu poţi să uiţi; va fi acolo. Dacă păstrezi părerea că eşti frumos, va trebui să păstrezi şi părerea că eşti urât.

Imaginea ta este ambiguă. Nu ştii exact cine eşti. Eşti un ghiveci, ceea ce noi în India numim *kedgeree*, un amestec de mai multe lucruri. Aşa că tu

încă nu eşti o individualitate, nu ai nici un centru integrat; eşti doar un talmeş-balmeş de păreri ale celorlalţi. Din cauza aceasta îţi este frică pentru că, dacă părerile celorlalţi se schimbă, te schimbi şi tu. Eşti în strânsoarea mâinilor lor. Şi acesta este trucul pe care l-a folosit societatea.

Societatea are o tehnică: te face să aspiri la respectul social - prin ea te manipulează. Dacă respecţi regulile societăţii, societatea te respectă. Dacă nu respecţi regulile societăţii, te insultă teribil, te răneşte foarte rău. Şi a urma regulile societăţii înseamnă să devii un sclav. Da, ţi se acordă un respect deosebit pentru că eşti un sclav, dar dacă vrei să fii un om liber societatea se scandalizează: nu vrea să aibă nimic de-a face cu tine.

A fi cu adevărat un om liber şi a exista în orice societate este extrem de dificil. Şi vă spun asta din proprie experienţă. Este aproape imposibilă coexistenţa, pentru că societatea nu vrea ca omul să fie liber. Omul liber este un pericol pentru existenţa societăţii. Societăţii îi plac manechinele, maşinile, roboţii - gata oricând să se aşeze la coadă. Doar să strigi tare la ei "Atenţie!" şi li se aliniază - pur mecanic. Nu întreabă de ce; ei sunt imitatori.

Acum societatea îi plăteşte bine. Le acordă respect, le dă premii, decoraţii, onoruri - aşa trebuie, acesta este trucul. Nu le dă niciodată vreo decoraţie celor care sunt liberi, nu le acordă nici un onor. Cum le-ar putea acorda onoruri? - ei sunt inamici. Un om liber este un inamic pentru o societate care nu este liberă. Un om moral este un pericol pentru o societate imorală. Un om religios este un pericol pentru o societate nereligioasă. Într-o lume materialistă, un om spiritual se găseşte mereu în dificultate: nu-şi găseşte locul nicăieri.

Societatea îţi oferă toate condiţiile pentru a te integra - îţi dă o imagine bună, te pune în valoare. Dar dacă nu asculţi, atunci începe să-şi schimbe părerea. Te poate demola în câteva secunde, pentru că imaginea ta se află în mâinile societăţii. Aşa că acesta este primul lucru care trebuie înţeles.

Tu întrebi: **De ce mă tem întotdeauna de părerea celorlalţi?** Pentru că încă nu eşti. Nu eşti nimic altceva decât părerea celorlalţi; de aici teama: îşi pot lua înapoi părerea. Preotul a spus că eşti un om foarte bun. Acum, dacă te conformezi, vei rămâne un om bun. Dacă nu te porţi cum vrea el, dacă nu te conformezi, dacă faci ceva de capul tău, preotul se va uita la tine şi va spune: "Acum încalci moralitatea. Încalci religia, încalci tradiţiile. Cazi în păcat!" Îşi va schimba părerea despre tine. Şi tu erai "bun" datorită părerii lui.

Fii tu însuţi. Nimeni nu te poate face bun şi nimeni nu te poate face rău, în afară de tine. Nimeni nu te face bun şi nimeni nu te poate face rău, în afară de acţiunile tale. Aceste imagini false arată că trăieşti în vis.

"Medicul i-a spus unui bărbat: «Ai să intri în istoria medicinii, omule. Eşti singurul bărbat despre care se ştie că a rămas însărcinat!»

Bărbatul a răspuns: «Este îngrozitor. Ce-or să spună vecinii? Nici măcar nu sunt însurat!»"

Noi ne temem în permanenţă de părerile celorlalţi. Această teamă va continua dacă nu vei înceta să colectezi opinii. Renunţă la ele - la toate părerile. Cineva te crede un sfânt? Renunţă, pentru că este periculos; el te va manipula prin această idee a lui. Din clipa în care îl asculţi şi îl crezi, el devine stăpânul iar tu devii sclavul.

Uneori oamenii vin la mine şi spun: "Tu eşti un mare sfânt". Eu răspund: "Îmi pare rău, trebuie să mă scuzaţi. Să nu-mi mai acordaţi niciodată un astfel de cuvânt, pentru că eu nu intenţionez să fiu manipulat de nimeni. Eu sunt doar eu însumi; sfânt sau păcătos, asta nu contează." Omul crede că el încearcă să-şi arate preţuirea faţă de mine. Poate că nici măcar nu-şi dă seama ce face.

De fiecare dată când apreciezi o persoană, tu devii puternic. De fiecare dată când apreciezi o persoană şi ea îţi acceptă consideraţia, ea a căzut victimă. Acum tu îl vei controla. Acum, de fiecare dată când vrea să facă ceva - orice lucru mărunt...

Gândiţi-vă. Îl consideri pe un anumit om un sfânt, un *mahatma*, un mare înţelept. Şi poate că într-o zi el are chef să danseze - ce să facă? Nu poate dansa, pentru că atunci ce se va alege de sanctitatea sa? Acum preţul sanctităţii pare prea mare - doar pentru un dans. El nu poate dansa pentru că atâţia oameni îl consideră un sfânt. Sau el ar deveni un ipocrit. Ar putea începe să danseze pe furiş. Dar el ar condamna cu tărie dansul în public. Atunci ar avea două feţe: cea publică şi cea intimă. Atunci el ar fi scindat.

Să nu acceptaţi niciodată părerile celorlalţi, fie ele bune sau rele. Spuneţi-le doar: "Îmi pare rău. Te rog, păstrează-ţi părerea pentru tine. Eu sunt eu însumi." Dacă vei rămâne mereu vigilent nimeni nu va mai putea să te manipuleze; vei rămâne liber şi libertatea este bucurie. Libertatea este dificilă, nu uitaţi, pentru că societatea este alcătuită din sclavi.

Libertatea este dificilă, dar libertatea este singura bucurie posibilă. Libertatea este singurul dans care există; şi libertatea este singura uşă care există spre Dumnezeu. Un sclav nu ajunge niciodată la Dumnezeu; nu are cum.

Bhagavan, s-a spus că englezii sunt cei mai buni servitori din lume. Atunci când mi-ai dat un nume, l-ai tradus ca "în serviciul iubirii". Eu ştiu că se poate traduce şi ca "servitorul iubirii". M-am tot gândit la asta. Uneori se pare că sunt mai mult în serviciul iubirii; alteori, că sunt mai mult eu însămi, fără intenţia de a servi. Altfel, par a fi mai mult un instrument şi că sufăr de sindromul cultului englez al politeţii, servilităţii şi amabilităţii. Vrei, te rog, să comentezi?

Întrebarea este de la Ma Prem Dasi.

Prem dasi înseamnă, de fapt, "servitorul iubirii". Dar în timp ce am iniţiat-o, i-am tradus intenţionat numele ca "în serviciul iubirii". Traducerea exactă este "servitorul iubirii". L-am tradus astfel dintr-un anumit motiv.

M-aş bucura ca voi să deveniţi din ce în ce mai serviabili, dar nu-mi doresc ca voi să deveniţi servitori. Servitorii îşi fac datoria. Datorie este un cuvînt urât. Este lipsit de frumuseţe, este lipsit de bucurie. Aşa că, să fii în serviciu, dar să nu fii niciodată o servitoare - ăsta este un aspect important.

Al doilea lucru: atunci cînd devii servitor, capeţi anumite obişnuinţe. Serviciul este un proces continuu. A deveni un servitor înseamnă a-ţi forma un anumit caracter, un caracter mort. Oamenii ştiu că tu eşti un servitor public. Oamenii ştiu că omul acesta este un servitor. Un om în serviciu este total diferit. El nu este previzibil. În fiecare clipă el va putea să acţioneze responsabil. Nu poţi să depinzi de trecutul lui. Din cauza asta am tradus numele tău ca "în serviciul iubirii".

Serviciul este frumos, dar a deveni servitor nu este bine. Serviciul este spontan. De exemplu, eşti în trecere pe un drum şi vezi o casă arzînd. Alergi înăuntru şi salvezi un copil care urma să moară. Dar nu eşti obligat să faci asta; nu erai în căutarea unui serviciu public. Nu făceai decît o plimbare de dimineaţă şi casa aceea era în flăcări. Nu te gîndeai deloc la asta, doar situaţia şi răspunsul: eşti în serviciu.

Dar un servitor este periculos, pentru că el, dacă nu găseşte pe cineva care să fie servit, va obliga pe cineva să fie servit.

"Am auzit o poveste despre un misionar creştin care preda religia elevilor săi, elevii de la şcoala de duminică, băieţei şi fetiţe. El le spunea să facă un lucru bun, un gest frumos, cel puţin o dată pe săptămână. Duminica următoare el i-a întrebat dacă au făcut ceva bun, dacă au realizat un serviciu

public. S-au ridicat în picioare trei băieţei şi el a fost foarte fericit. Din treizeci, măcar trei...

Aşa că el l-a întrebat pe primul băiat: «Tu ce-ai făcut? Spune întregii clase.»

Şi acesta a spus: «Domnule, eu am ajutat o bătrânică să treacă strada.»

El a spus: «Foarte bine. Să aveţi mereu grijă de femeile în vîrstă.»

L-a întrebat şi pe următorul, şi următorul a spus: «Şi eu am ajutat o bătrânică să treacă strada.»

Atunci preotul a fost puţin încurcat, dar nu i s-a părut nimic anormal, pentru că sunt atâtea femei în vârstă... poate că a întâlnit şi el una.

Aşa că l-a întrebat pe al treilea şi al treilea a spus: «Şi eu am ajutat o femeie bătrână să treacă strada».

«Asta deja este prea mult. Toţi trei aţi întâlnit femei în vârstă care doreau să traverseze?»

«Nu, nu erau trei, era una singură. Era doar o singură femeie şi am ajutat-o toţi trei.»

«Dar... chiar era nevoie de trei?»

«Ar fi fost destul de greu şi dacă eram şase, pentru că dânsa nu vroia să treacă de partea cealaltă. A fost foarte greu, domnule, dar am reuşit!»"

Să nu fii niciodată servitoare. Căci dacă nu vei putea găsi să faci ceva ca să fii de folos, vei fi foarte supărată. Astfel de oameni există pretutindeni în lume - servitori publici. Sunt cei mai înverşunaţi oameni. Ei fac mult rău, pentru că, chiar şi atunci când oamenii nu doresc să fie ajutaţi, ei ajută cu forţa. Ei trebuie să oblige, au o investitură. Ei nu pot lăsa să existe o lume frumoasă pentru că, într-o astfel de lume, ce se va întâmpla cu ei?

Ia gândiţi-vă. Dacă nu ar mai fi nici un lepros, nici un om bolnav, nu ar mai fi nevoie de spitale. O lume în care toate fiinţele ar fi înţelepte, iluminate, nu mai este necesară nici o şcoală, nici un liceu, nici o universitate. Ce s-ar întâmpla cu servitorii publici? Ar începe să se sinucidă. Nimeni care să fie servit! Ei vor reuşi cumva să creeze o situaţie în care să poată servi - prestigiul lor depinde cu totul de asta. Este o manifestare egotică.

Din cauza aceasta, ştiind exact... îmi amintesc perfect momentul când i-am dat numele iniţiatic lui Prem Dasi, eram pe punctul de a-l traduce ca "servitoarea iubirii", apoi m-am gândit că n-ar fi corect. Cuvântul are această semnificaţie, dar am schimbat-o şi i-am spus "în serviciul iubirii".

Fiţi în serviciu, dar nu faceţi din serviciu scopul vieţii voastre. Îmi plac mult oamenii care trăiesc fără un şablon, care trăiesc clipă de clipă, care răspund situaţiilor. Altfel veţi fi limitaţi.

Şi tu ai dreptate, Prem Dasi. Tu spui: **Sunt mai mult în serviciul iubirii atunci când sunt eu însămi fără intenţia de a servi. Perfect adevărat. Aşa este.**

Atunci când ai intenţia de a servi, nu mai este frumos, nu mai este iubire. Atunci când eşti tu însuţi, absolut sincer, din acea independenţă, din acea trăire răsare iubirea şi ajuţi oamenii. Şi nu ai senzaţia că eşti un servitor iar ei sunt stăpânii tăi. Ajuţi pur şi simplu pentru că ai atât de mult de dat, încât trebuie să dărui: te reverşi în dăruire, în iubire, în compasiune.

***

Este posibil ca rugăciunea să fie uneori dăunătoare?

N-am auzit de aşa ceva - cu o singură excepţie. Iată povestea:

"Două fete s-au căsătorit în aceeaşi zi şi s-au dus cu proaspeţii soţi pentru luna de miere la acelaşi hotel. Toţi patru stăteau la bar şi se gândeau cât de bătător la ochi ar fi fost dacă s-ar fi dus la culcare atât de devreme, dar până la urmă au hotărât ca fetele să se ducă la toaletă şi apoi să se ducă discret în camerele lor, iar bărbaţii să mai bea câte un pahar la bar şi, după un sfert de oră, să urmeze acelaşi traseu şi să se alăture soţiilor.

Totuşi, chiar când băieţii se pregăteau să urmeze fetele, s-au stins toate luminile din hotel - ceea ce era foarte derutant într-o clădire străină. Cu toate acestea, fiecare din ei era convins că va fi capabil să ajungă la camera lui, aşa că au pornit.

Harry a urcat scările şi a străbătut culoarele bâjbâind, numărând uşile cu multă grijă, fiind un om foarte meticulos şi a găsit camera. Ca să fie mai sigur, a aprins un chibrit şi a văzut confetti pe culoar. Apoi, intrând fără zgomot, şi-a scos cu grijă hainele, şi-a pus pijamaua, a îngenuncheat şi şi-a spus rugăciunea, s-a suit în pat şi chiar în momentul în care s-au aprins luminile şi a văzut că era în camera corectă, dar la un alt etaj, iar aceasta era soţia celuilalt bărbat! Şi-a înşfăcat hainele şi s-a repezit spre adevărata lui cameră pentru a constata, dezolat, că celălalt bărbat era ateu!"

Capitolul 7

Intelectul, mintea şi conţinutul ei sunt una,
Una este şi lumea şi tot ce face parte din ea
Tot ceea ce poate fi perceput, cât şi cel ce percepe
Repulsia, dorinţa, ignoranţa sau eliberarea.

Asemeni luminii unei lămpi
ce străluceşte în întunericul ignoranţei
şi alungă obscuritatea din minte -
cine-şi poate închipui esenţa fiinţei,
cea-fără-de-dorinţe?

Nu este nimic de negat,
nu este nimic de afirmat.
Pentru că Unicul nu poate fi înţeles
de mintea fragmentată şi limitată.
Nedivizată şi pură este spontaneitatea.

Dacă doreşti să înţelegi Supremul
folosindu-te de postulate
El nu ţi se va revela.
Transcenzând cunoaşterea simţurile sunt eliberate
şi radiantă devine inteligenţa intelectului;
aceasta este numită meditaţie.
Pura Conştiinţă este adevărata noastră esenţă.

Tantra realizează o apropiere directă faţă de realitate, faţă de Dumnezeu, fără intermediari, fără mijlocitori - fără preoţi. Tantra consideră că în momentul în care apar aşa-zişii oameni religioşi, religia este coruptă.

Dumnezeu nu poate fi descoperit decât direct, prin efort personal. Nu poţi să-l percepi pe Dumnezeu prin intermediari. Dumnezeu este o prezenţă ce în permanenţă te învăluie. În fiinţa ta şi în jurul fiinţei tale nu există decât Dumnezeu. Astfel că nu ai nevoie de nimeni care să intermedieze legătura ta cu EL. De fapt, nu ai fost niciodată separat de Dumnezeu; şi dacă ai vrea aceasta oricum nu ai putea să o faci, pentru că nu ai unde să te duci, nu ai cum să exişti în afara Sa.

Tantra nu este o religie în sensul obişnuit al cuvântului, pentru că nu are ritualuri, preoţi, scripturi. Este o apropiere directă, individuală, de Dumnezeu. Ea nu are la bază comunitatea, ci individul.

Am auzit următoarea povestioară:

"Persoana care strângea donaţiile enoriaşilor într-o biserică, a ieşit în faţa bisericii şi a aruncat banii din coş în sus. Imediat au apărut doi poliţişti care l-au oprit şi l-au dus în faţa preotului. Acesta supărat i-a spus: «Ce doreai să faci cu banii, vrei să-l păcăleşti pe Dumnezeu?»

«Nu, doream să-i dăruiesc lui Dumnezeu direct toţi banii, fără intermediari.»"

Intermediarii nu sunt de loc necesari. Adevăratul maestru spiritual nu urmăreşte să devină un mijlocitor. El nu îţi intermediază legătura cu Dumnezeu; el te ajută să devii conştient de ceea ce este deja în fiinţa ta, de

scânteia ta divină, de Sinele tău Suprem. El nu este o punte între tine şi Dumnezeu, ci doar te ajut să devii conştient de adevărata natură a fiinţei tale, care este în perfectă fuziune cu Dumnezeu, fără mijlocitori între tine şi El.

Tantra este o religie fără preoţi, o religie fără temple şi administraţie, o religie ce respectă omul. Iar această credinţă este foarte profundă. Tantra nu repudiază trupul. Este singura religie care acceptă trupul. Iar când o religie repudiază trupul ea creează un conflict între tine şi trupul tău; te determină să-ţi priveşti trupul ca pe un duşman.

Tantra îţi acceptă trupul; are încredere în simţurile tale; are încredere în energia ta. Tantra crede în integralitatea fiinţei tale. Ea nu neagă nimic, ci transforma totul.

Cum să-ţi însuşeşti această viziune tantrică?

Ca să poţi realiza aceasta trebuie mai întâi să-ţi reconsideri propriul corp fizic. Conflictul cu trupul tău te conduce la degradare; este o atitudine schizofrenică. Te va face nefericit şi va face ca lumea să pară un infern. Tu eşti şi corp. Bineînţeles că eşti mai mult decât atât, dar ca să devii conştient de aceasta trebuie să evoluezi; aşa că mai întâi eşti corp fizic. El este o realitate incontestabilă; nu fii niciodată împotriva lui. Pentru că oricând eşti împotriva trupului eşti de fapt împotriva lui Dumnezeu. De fiecare dată când nu ai o atitudine înţeleaptă faţă de trup, pierzi legătura cu realitatea, pentru că tocmai trupul tău intermedia această legătură. Trupul este templul tău. Tantra ne învaţă să ne respectăm şi să ne iubim corpul; să înţelegem că el este un lucru extraordinar; că este un adevărat mister.

Dar tu ai fost educat să fii împotriva trupului tău. Astfel că, uneori preamăreşti soarele sau luna, alteori o floare, dar niciodată trupul tău. Şi el este cel mai complex fenomen de care poţi fi tu conştient. Nici o floare, nici un copac nu are un corp atât de frumos ca al tău. Nici luna şi nici soarele şi nici o altă stea nu are un mecanism atât de complex şi evoluat ca al tău.

Dar tu ai fost învăţat să apreciezi floarea sau copacul. Ai fost educat să apreciezi frumuseţea munţilor, stâncilor, râurilor, dar nu ai fost niciodată educat să apreciezi frumuseţea propriului tău trup. Da, este adevărat, este atât de aproape încât este foarte uşor să uiţi de el; este atât de evident încât este uşor să-l neglijezi. Dar este un fenomen miraculos.

Dacă vei admira o floare, oamenii vor spune: "Ce estet!"

Dar dacă vei privi faţa unei femei frumoase sau a unui bărbat, oamenii vor spune: "Câtă impertinenţă!"

Dacă te vei aşeza în faţa unui copac, sau vei privi contemplativ o floare, cu ochii larg deschişi, oamenii vor crede că eşti poet, pictor sau mistic. Dar dacă te vei aşeza în faţa unui bărbat sau a unei femei cu mult respect şi cu multă reverenţă, şi îi vei privi cu ochii larg deschişi, urmărind să absorbi frumuseţea lor, cu siguranţă cineva va chema poliţia. Nimeni nu va crede că eşti mistic sau poet, nimeni nu va aprecia ceea ce faci.

Dacă te duci la o fiinţă necunoscută pe stradă şi îi spui: "Ce ochi frumoşi ai!"- acea fiinţă se va simţi foarte încurcată. Nu va fi capabilă să îţi spună mulţumesc şi poate chiar se va simţi ofensată- cine eşti tu să intri în viaţa sa?

Dacă te duci şi atingi un copac acesta se va simţi fericit; dar dacă te vei duce să atingi un om acesta se va supăra. Unde ai greşit?

Tantra te învaţă să îţi respecţi şi să-ţi iubeşti trupul. Te învaţă să-l consideri ca fiind una dintre cele mai minunate creaţii ale lui Dumnezeu. Am putea spune că, într-o anumită măsură, Tantra este o religie cu rădăcinile în corpul fizic. Ea ajută fiinţa să transceandă trupul, dar niciodată nu îl desconsideră. Celelalte religii sunt ca nişte arbori fără rădăcini - sunt nişte religii moarte. Tantra este vie, plină de viaţă.

Astfel că, primul lucru pe care trebuie să-l facem este să învăţăm să ne respectăm trupul, să ne eliberăm de toate prejudecăţile ce ne-au fost inoculate încă din copilărie. Trebuie să începem cu începutul, şi începutul este corpul fizic.

El trebuie să fie purificat de toate restricţiile ce i-au fost impuse ani de zile. El a fost otrăvit datorită faptului că ai fost împotriva sa atâta timp. A suferit o continuă represiune din partea ta. Trupul tău supravieţuieşte cu minimum de efort şi din acest motiv tu te simţi nefericit. Tantra spune: Binecuvântarea apare când te bucuri că exişti - nu când doar supravieţuieşti. Binecuvântarea apare când trăieşti cu intensitate, cu toată fiinţa ta. Şi cum poţi să trăieşti cu intensitate dacă eşti împotriva trupului?

Dacă nu-ţi trăieşti viaţa cu intensitate, existenţa ta va fi mediocră. Tantra spune: mai întâi purificaţi corpul, eliminaţi toate refulările, permiteţi energiei să curgă, înlăturaţi toate blocajele.

Foarte rar poţi întâlni o persoană care nu are blocaje, o fiinţă care să nu fie stresată şi contractată. Este foarte important să învăţaţi să vă relaxaţi, să vă destindeţi. Tensiunea, grijile, stresurile vă blochează energia; astfel curgerea armonioasă a energiei nu poate fi posibilă.

De fapt, de ce este toată lumea atât de contractată? De ce nu te poţi relaxa? Ai observat vreodată o pisică torcând după amiaza? Ai fost atent să

vezi cât de simplu şi de frumos se relaxează pisica? Oare nu te poţi relaxa şi tu la fel?

Dacă ai fi atent asupra persoanei tale ai observa că din momentul în care te aşezi în pat începi să te întorci de pe o parte pe alta, să te foieşti, neputând să te relaxezi cu adevărat. Şi ceea ce este minunat la relaxarea pisicii este că, deşi se relaxează complet, rămâne în permanenţă vigilentă. La cea mai mică mişcare în cameră va deschide ochii, va sări şi va fi pregătită. Somnul pisicii nu este un somn inconştient. Somnul pisicii este ceva ce ar trebui reînvăţat - omul l-a uitat.

Tantra spune: "Învăţaţi de la pisici - modul în care dorm, modul în care se relaxează. Şi întreaga lume animală trăieşte în acest mod netensionat. Omul trebuie să înveţe aceasta pentru că omul a fost educat în mod eronat. El a fost programat greşit.

Încă din copilărie ai fost învăţat să fii închis, contractat, tensionat. Nici nu respiri... şi aceasta din cauza fricii. Din teamă de sexualitate oamenii nu respiră, pentru că atunci când respiri profund energia captată trezeşte şi energizează centrul erotic al fiinţei. Deoarece ai fost învăţat că sexul este periculos încă din copilărie începi să respiri superficial. Omul nu va respira niciodată profund pentru că atunci sexualitatea este trezită şi apare frica. În clipa în care respiri profund energia sexuală este eliberată.

Energia sexuală trebuie să fie eliberată. Trebuie să circule liber în toată fiinţa ta. Atunci corpul tău va deveni armonios. Dar dacă îţi este frică să respiri, atât de frică încât plămânii tăi sunt plini pe jumătate cu dioxid de carbon....

Există 6000 de saci alveolari şi de obicei 3000 nu sunt niciodată oxigenaţi; rămân mereu plini cu dioxid de carbon. Din cauza aceasta eşti mereu greoi, din cauza aceasta eşti în permanenţă adormit, din cauza aceasta nu poţi fi lucid. Nu este întâmplător că atât Yoga cât şi Tantra te învaţă să respiri profund, să **realizezi tehnici de respiraţie controlată numite *pranayama***, pentru a-ţi elibera plămânii de povara dioxidului de carbon. Dioxidul de carbon nu-ţi este prieten - trebuie să fie eliminat în permanenţă, expirând şi inspirând profund, umplând plămânii cu oxigen. Oxigenul îţi va aprinde focul interior şi te vei transforma într-o flacără, dar oxigenul îţi va trezi şi sexualitatea. Tantra îţi permite o existenţă plenară şi o fluiditate deplină. Tantra îţi acordă o libertate necondiţionată, indiferent de ce eşti sau de ce ai putea fi. Tantra nu îţi impune nici un fel de limită; nu te defineşte;

pur şi simplu îţi acordă libertate absolută. Şi atunci când ai libertate absolută totul este cu putinţă.

Eu am observat următorul lucru: oamenii refulaţi sexual îşi pierd din inteligenţă. Doar cei care sunt pe deplin treziţi erotic sunt nişte fiinţe inteligente şi cu forţă creatoare. Probabil ideea că sexul este un păcat a afectat inteligenţa - şi din nefericire a afectat-o profund. Atunci când eşti armonios, când sexualitatea ta nu este în conflict cu tine, atunci când cooperezi cu ea, mintea ta va funcţiona cu randament maxim. Vei fi inteligent, treaz, viu.

Tantra spune că trebuie să-ţi faci din corp un prieten.

Îţi atingi vreodată conştient propriul tău corp? Încerci vreodată să-ţi simţi propriul corp sau trăieşti ca şi cum ai fi încătuşat într-un obiect lipsit de viaţă? De fapt cu majoritatea oamenilor exact aşa se întâmplă. Ei sunt aproape îngheţaţi; îşi poartă corpul ca pe o carapace. Este greoi, te obstrucţionează, nu te ajută să comunici cu realitatea. Dacă îi vei permite energiei corpului să circule liber în întreaga fiinţă, dacă îi vei dărui o libertate absolută vei deveni asemeni unui râu şi nu îţi vei mai simţi corpul de loc; te vei simţi aproape ca şi cum nu ai avea corp. Dacă te lupţi cu corpul, corpul devine o povară, şi dacă îţi târăşti corpul ca pe o povară nu vei putea niciodată să ajungi să-l cunoşti pe Dumnezeu.

Corpul trebuie să devină imponderabil, astfel încât să poţi să ajungi să pluteşti deasupra Pământului - astfel înţelege Tantra că trebuie să înveţi să te deplasezi. Să fii atât de uşor încât gravitaţia să nu mai existe, să poţi pur şi simplu să zbori. Dar acesta este rezultatul unei mari acceptări. Îţi va fi dificil să-ţi accepţi corpul; îl condamni, îi găseşti mereu o vină. Niciodată nu-l apreciezi, niciodată nu-l iubeşti şi apoi aştepţi un miracol: aştepţi să vină cineva şi să îţi iubească corpul. Dacă nici măcar tu însuţi nu eşti capabil să-l iubeşti, cum crezi că vei găsi pe cineva care să-l iubească? Dacă nici măcar tu nu eşti capabil să-l iubeşti, nimeni nu va putea iubi corpul tău, pentru că vibraţia ta îi va respinge.

Te îndrăgosteşti întotdeauna de o persoană care se iubeşte pe ea însăşi, niciodată nu va fi altfel. Dar tu nu îţi iubeşti corpul. Îl ascunzi în o mie şi una de feluri. Ţii ascuns mirosul corpului tău, îţi ascunzi corpul sub haine şi alte ornamente. Încerci să creezi un anumit fel de frumuseţe care simţi în permanenţă că îţi lipseşte şi chiar prin acest efort devii artificial. De exemplu să ne gândim la o femeie cu ruj pe buze...cât este de urâtă. Buzele ar trebui să fie roşii datorită vitalităţii. Ele nu ar trebui să fie pictate. Ar trebui să fie pline de viaţă datorită iubirii, ar trebui să fie pline de viaţă pentru că Tu eşti

plin de viață. Dar tu crezi că dacă îți colorezi buzele ai devenit mai frumoasă. Numai oamenii care sunt foarte conștienți de urâțenia lor se duc la saloane de înfrumusețare, altfel nu ar fi nevoie.

Ai văzut vreodată o pasăre urâtă, ai văzut vreodată un cerb urât? Cu siguranță, nu ați văzut așa ceva. Ei nu apelează la saloane de înfrumusețare și nu consultă nici un expert. Ei nu fac decât să se accepte pe ei înșiși și în această acceptare constă frumusețea lor. Această acceptare revarsă frumusețe asupra lor.

În clipa în care te împaci cu tine devii frumos. Când ești încântat de propriul tău corp îi vei încânta și pe alții. Se vor îndrăgosti mulți oameni de tine pentru că tu însuți ai învățat să-ți iubești corpul și să-l accepți așa cum este. Acum ești certat cu tine. Tu știi că ești urât, că ești respingător, diform. Această idee îi va face pe oameni să se îndepărteze, nu îi va ajuta să se îndrăgostească de tine; îi va ține la distanță. Chiar dacă ei vor încerca să se apropie, în clipa în care îți vor simți vibrațiile se vor îndepărta. Dar aceasta nu s-ar întâmpla dacă tu însuți nu ai fi împotriva ta. Atunci oamenii ar veni în jurul tău. Este aproape imposibil pentru ei să nu se îndrăgostească de tine, dacă și tu te accepți așa cum ești.

Nu te-ai întrebat niciodată de ce atâția oameni au venit în jurul lui Isus, sau în jurul lui Buddha sau Saraha? Pentru că acești oameni învățaseră să se iubească și să se accepte. Ei erau atât de îndrăgostiți de totalitatea ființei lor și erau atât de fericiți să trăiască în pielea lor încât era normal ca orice persoană ce se apropia de ei să fie atrasă de ființa lor; atrăgeau persoanele în jurul lor ca un magnet. Erau atât de fericiți și mulțumiți încât revărsau această fericire asupra tuturor ființelor din jurul lor. Simpla lor prezență era o binecuvântare.

Primul lucru pe care te învață Tantra este să te iubești în totalitate, inclusiv trupul, pe care să-l respecți, să-l transformi într-un prieten, și să ai grijă de el pentru că este un cadou pe care l-ai primit de la Dumnezeu. Poartă-te cu el cu dragoste, cu grijă și te va ajuta să înțelegi marile mistere ale creației. Evoluția ta depinde în mare măsură de relația dintre tine și corpul tău.

Și în al doilea rând, Tantra vorbește despre simțuri. Toate religiile sunt împotriva simțurilor. Ele încearcă să-ți anestezieze simțurile și întreaga ta sensibilitate. Dar simțurile sunt ferestrele prin care tu percepi realitatea. Ce este ochiul tău? Ce este urechea ta? Ce este nasul tău? Ferestre deschise către univers, ferestre deschise către Dumnezeu. O ființă care vede cu adevărat îl

va vedea pe Dumnezeu pretutindeni în jurul ei. Dar pentru aceasta trebuie să învăţăm să privim, să ţinem ochii deschişi. Ochii nu trebuiesc închişi, urechile nu trebuiesc acoperite pentru că toate sunetele sunt divine.

Păsările cântă mantre. Copacii în tăcere îşi fac legăminte. Toate sunetele sunt ale Lui, toate formele sunt ale Lui. Aşa că, dacă nu îţi trezeşti simţurile, cum vei putea să-l percepi pe Dumnezeu? Atunci vei crede că trebuie să te duci la biserică sau la templu ca să-L găseşti... când de fapt El este pretutindeni, în jurul tău şi în primul rând în fiinţa ta. Crezi că îl vei găsi pe Dumnezeu numai într-un templu făcut de mâna omului, într-o biserică ce a fost construită de oameni? Numai omul poate fi atât de prost. Dumnezeu este pretutindeni în jurul tău, dar ca să percepi aceasta trebuie să ai simţurile trezite, să ai simţurile purificate.

Aşa că, Tantra ne învaţă că simţurile sunt ferestrele care ne pot ajuta să percepem Realitatea. Dar din nefericire ele sunt anesteziate la marea majoritate a oamenilor. Trebuie să elimini această stare de adormire, de anesteziere a simţurilor, trebuie să-ţi purifici simţurile. Simţurile tale sunt asemeni unei oglinzi pe care s-a depus praful şi care nu mai poate reda corect realitatea. Trebuie să îndepărtezi praful.

Acesta este modul de înţelegere în Tantra. Alţii spun: "Înăbuşeşte-ţi simţurile!" Pe când Tantra spune: "Învaţă să-l percepi pe Dumnezeu în orice lucru."

Alţii spun: "Ucide-ţi capacitatea de a atinge." Iar Tantra spune: "Cufundă-te cu totul în atingere pentru că tot ceea ce atingi este divin."

Este exact inversul aşa-numitelor religii. Este o revoluţie radicală - chiar din rădăcini.

Atingeţi, mirosiţi, gustaţi, priviţi, ascultaţi cu toată fiinţa voastră. Va trebui să reînvăţaţi limbajul simţurilor, deoarece societatea v-a prostit, v-a făcut să uitaţi.

Copiii se nasc cu simţuri minunate. Priveşte cu atenţie un copil. Când se uită la ceva el este cu totul absorbit. Atunci când se joacă cu jucăriile lui este absolut absorbit. Când priveşte devine numai ochi. Priveşte în ochii unui copil. Când aude este numai urechi. Când mănâncă se proiectează cu toată fiinţa la nivelul limbii. El este doar gust. Priveşte un copil care mănâncă un măr. Cu ce poftă, cu ce energie, cu ce plăcere face aceasta! Priveşte un copil care aleargă după un fluture în grădină... este atât de absorbit încât nimic nu ar putea să-l distragă. O stare meditativă atât de minunată - şi fără nici un efort. Priveşte vraja de pe faţa copilului ce adună scoici pe plajă - ca şi cum

ar fi diamante. Totul este nepreţuit atunci când simţurile sunt treze. Totul este clar când simţurile sunt treze.

Pe măsură ce înaintează în viaţă, copilul va începe să privească realitatea ca şi cum ar fi ascunsă după o sticlă fumurie. Pe sticlă s-au adunat mult fum şi mult praf şi tu stai în spatele ei şi încerci să priveşti. Din acest motiv, totul pare diform şi lipsit de viaţă. Priveşti un copac şi copacul pare diform pentru că ochii tăi sunt înceţoşaţi. Auzi o melodie dar aceasta nu îţi umple sufletul pentru că urechile tale sunt astupate. Îţi poate vorbi chiar Saraha dar nu vei fi capabil să-l apreciezi, deoarece mintea ta este adormită.

Retrezeşte-ţi simţurile! Oricând ai o clipă liberă focalizează-te asupra simţurilor. În timp ce mânânci nu face aceasta mecanic. Încearcă să reînveţi limbajul gustului. Când atingi pâinea urmăreşte să te bucuri de consistenţa şi de gustul ei. Urmăreşte să percepi realitatea atât cu ochii deschişi cât şi cu ochii închişi. În timp ce mesteci fii conştient de energia divină din mâncare. Nu uita! Ar fi lipsit de respect să nu mesteci cu atenţie, să nu simţi plenar gustul. Fă din aceasta o rugăciune, şi te vei ridica pe un nivel superior de conştiinţă. Atunci vei descoperi alchimia tantrică.

Fii mai deschis faţă de fiinţele din jurul tău. Nu te mai crispa dacă cineva te atinge. Dacă cineve vorbeşte cu tine şi se apropie prea tare ai tendinţa să te retragi imediat. Îţi aperi teritoriul. Noi nu permitem nimănui să ne atingă; nu ne ţinem de mână, nu ne îmbrăţişăm. Nu ştim să ne bucurăm de prezenţa unei alte fiinţe.

Du-te şi atinge coaja unui copac! Du-te şi atinge o piatră! Mergi la râu şi lasă apa să curgă printre degetele tale. Şi bucură-te! Înoată şi învaţă să te bucuri de apă la fel ca peştele. Să nu pierzi nici o ocazie de a-ţi reînvia simţurile. Există o mie şi una de astfel de ocazii de-a lungul unei zile. Nu este nevoie să-ţi faci timp special numai pentru aceasta. Întreaga zi îţi oferă posibilitatea să-ţi redescoperi simţurile. Foloseşte toate aceste ocazii. Atunci când faci duş foloseşte acest prilej ca să simţi apa cu toată fiinţa ta. Aşează-te pe pământ complet gol pentru a simţi pământul. Întinde-te pe plajă pentru a simţi nisipul. Ascultă sunetele nisipului, ascultă freamătul mării. Foloseşte orice prilej - doar atunci vei fi capabil să reînveţi limbajul simţurilor. Şi Tantra poate fi înţeleasă doar când corpul tău reînvie şi simţurile sunt treze.

Eliberează-ţi simţurile de obişnuinţă şi monotonie. Obişnuinţa este cauza anestezierii fiinţei tale. Descoperă moduri înţelepte de a acţiona, de a percepe. Inventează moduri originale de a iubi. Oamenilor le este foarte frică.

Am auzit o glumă:

"Doctorul i-a spus unui tânăr lucrător că pentru o examinare completă trebuie ca a doua zi de dimineaţă acesta să-i trimită o probă de urină. Omul şi-a trimis băieţelul să ducă proba la laborator dar pe drum, din neatenţie, copilul a vărsat cea mai mare parte din ea. De frică să nu fie pedepsit a umplut sticluţa cu urina unei vaci de pe câmp.

Primind rezultatele analizei, doctorul l-a chemat de urgenţă pe tânăr. Aflând rezultatul, acesta s-a întors acasă foarte furios şi i-a spus soţiei lui: «Tu şi cu poziţiile tale exotice! Ai vrut tu să stai deasupra! Şi uite acum, din cauza ta o să fac un copil!»"

Oamenii trăiesc limitaţi de nenumărate obişnuinţe. Chiar şi atunci când fac dragoste o fac mereu în aceeaşi poziţie - poziţia misionarului. Încearcă să descoperi moduri noi de a simţi.

Fiecare trăire trebuie transformată într-o experienţă inedită. Atunci când faceţi dragoste priviţi aceasta ca pe o mare sărbătoare şi de fiecare dată urmăriţi să îmbogăţiţi relaţia voastră cu noi experienţe, cu noi gesturi minunate. Uneori dansaţi înainte de a face dragoste, alteori rugaţi-vă. Uneori duceţi-vă să faceţi dragoste în pădure, alteori duceţi-vă să faceţi dragoste pe marginea lacului. Dacă veţi proceda astfel, cu fiecare nouă experienţă vă veţi îmbogăţii universul lăuntric şi iubirea voastră nu va ajunge niciodată în momente de impas.

Găseşte în permanenţă noi moduri de a te bucura de prezenţa fiinţei iubite. Nu te lăsa prins de rutină. Rutina este cea care ne distruge viaţa. Rutina este cea care ne apropie de moarte. Foloseşte-ţi imaginaţia creatoare - imaginaţia nu are graniţe. Uneori, o simplă schimbare în viaţa ta şi tu devii un altul - mult mai fericit. Întotdeauna mănânci la aceiaşi masă. Astăzi du-te să mănânci în mijlocul naturii, întins pe pajişte. Şi vei fi foarte surprins că vei avea o nouă, minunată stare. Bucură-te de mirosul de iarbă proaspăt cosită, de cântecul păsărelelor, de mângâierea razelor de soare, de roua florilor. Sigur nu va fi aceiaşi experienţă ca atunci când mănânci în acelaşi scaun şi la aceiaşi masă ca în fiecare zi; va fi cu totul altceva, pentru că toate ingredientele vor fi diferite.

Încearcă uneori să mănânci dezbrăcat şi vei fi surprins de transformarea ce va avea loc. Schimbarea este minimă - doar ţi-ai dat jos hainele - dar vei experimenta o cu totul altă stare, o mai mare libertate interioară. Dacă obişnuieşti să mănânci cu tacâmuri, mănâncă într-o zi cu degetele şi vei trăi o experienţă inedită. Atingerea ta va aduce mai multă căldură şi prospeţime mâncării. Lingura este un obiect mort. Elimină-ţi teama de a atinge - inclusiv

faţă de hrană. Pentru că atunci nu vei putea niciodată simţi consistenţa lucrurilor. Trebuie să înveţi să te bucuri atât de prezenţa mâncării cât şi de gustul ei.

În Occident s-au realizat multe studii care aveau drept scop demonstrarea faptului că, modul în care noi percepem realitatea contribuie toate simţurile. De exemplu, ia o ceapă şi mănânc-o cu ochii închişi şi cu nările astupate. Vei vedea că atunci gustul cepei va fi diferit de cel pe care l-ai perceput alte dăţi. Pentru anumite persoane va fi foarte dificil să deosebească gustul cepii de gustul unui măr. Pentru că ceea ce creează o anumită percepţie pe care o numim ceapă nu este formată decât 50% din gustul ei, restul fiind format din aspectul şi mirosul ei. De fapt, toate simţurile contribuie la percepţiile noastre. Iar atunci când mănânci cu degetele te vei bucura de mâncare şi prin intermediul atingerii; nu doar a gustului, mirosului şi privirii. Aceasta va face ca mâncarea să fie şi mai gustoasă.

Urmăreşte să fii mai atent şi mai inventiv în tot ceea ce faci. Realizează din aceasta propria ta sadhana.

Tantra spune: "Dacă vei urmări să înveţi zilnic lucruri noi, întreaga ta viaţă va fi o minunată aventură. Nu te vei plictisi niciodată."

O fiinţă plictisită este o fiinţă nereligioasă. Trebuie să doreşti tot timpul să înveţi şi să descoperi lucruri noi. Doar atunci ochii tăi vor fi cu adevărat deschişi şi simţurile tale vor fi treze, pentru că atunci când trăieşti din plin căutând, explorând, experimentând, viaţa ta nu este plictisitoare şi monotonă.

Psihologii spun că prostia începe să se manifeste în jurul vârstei de şapte ani. Ea de fapt apare deja de la vârsta de patru ani, dar la şapte ani devine evidentă. La vârsta de şapte ani copilul a învăţat deja jumătate din ceea ce trebuie să înveţe într-o viaţă întreagă. Dacă va trăi până la 70 de ani, în cei 63 de ani cât îi mai rămân de trăit va mai avea de învăţat doar 50%. De ce se întâmplă aceasta? Pentru că el încetează să mai înveţe, uneori încetează şi să mai gândească. Dacă vorbim, raportându-ne la inteligenţă, un copil de şapte ani este bătrân. Din punct de vedere fizic omul începe să îmbătrânească în jurul vârstei de 35 de ani - dar mental declinul său începe mult mai devreme.

Vei fi surprins să afli că vârsta mentală a majorităţii oamenilor nu depăşeşte 12 ani. Oamenii doar arareori depăşesc această vârstă. Acesta este şi motivul pentru care vezi atâta naivitate în jurul tău. Ca să te convingi de aceasta ai putea să vezi cum reacţionează un bătrân de 60 de ani când este

insultat. Vei vedea că doar în câteva secunde el se va comporta ca un copil de 12 ani. Nu îţi va veni să crezi că se poate purta atât de copilăreşte.

Oamenii, cel mai adesea, în loc să progreseze regresează. Chiar dacă adevărata lor vârstă mentală se ascunde după o piele uscată şi plină de riduri, este suficient să zgârii puţin la suprafaţă şi rapid ea va ieşi la iveală. De fapt, vârsta fizică nu are nici o importanţă. Majoritatea oamenilor mor tot infantili; nu se dezvoltă niciodată.

Tantra spune: Urmăreşte să elimini stereotipurile din viaţă ta; nu fi blazat, pentru că simţurile tale se vor anestezia. Învaţă să acţionezi în propriul tău mod. Fii original! Lasă-ţi amprenta pe tot ceea ce faci.

Chiar ieri o tânără ce a venit să-şi ia rămas bun de la mine pentru că se întorcea acasă, mi-a spus că dragostea dintre ea şi soţul ei a dispărut. Mi-a spus că acum stau împreună numai de dragul copilului. Am sfătuit-o să urmărească să creeze o relaţie de prietenie între ei. Chiar dacă dragostea a dispărut, tot trebuie să mai fi rămas ceva; o relaţie de prietenie sigur poate fi cu putinţă. Dar ea mi-a răspuns astfel: "Dacă o ceaşcă s-a spart, nu va mai fi niciodată ca nouă."

I-am răspuns că nu cred că îşi imaginează cum ar proceda un discipol Zen. Acesta, după ce s-ar duce la magazin să-şi cumpere o ceaşcă nouă s-ar întoarce acasă şi ar da cu ea de pământ, după care ar lipi-o pentru a fi sigur că are în faţa sa un unicat. Altfel acea ceaşcă nu ar rămâne decât un lucru obişnuit. Iar dacă îi vine un prieten în vizită şi îi oferă ceai într-o ceaşcă obişnuită, aceasta arată lipsa sa de respect faţă de acea fiinţa. Aşa că preferă să cumpere o ceaşcă nouă şi să o spargă - pentru că aşa vor fi siguri că nu mai există o ceaşcă la fel în întreaga lume. Dacă un adept Zen îl vizitează pe un altul, sau o altă mânăstire Zen şi i se va oferi un ceai, el nu se va rezuma doar în a bea ceaiul; va admira ceaşca, va admira extraordinara îmbinare a bucăţilor din ceaşcă, măiestria cu care au fost puse exact la locul lor.

După ce i-am povestit aceasta, femeia a înţeles şi a zâmbit, spunându-mi: "Atunci cred că este cu putinţă!"

Amprentează cu propria individualitate lucrurile şi acţiunile tale. Nu te rezuma doar la a imita - pentru că atunci propria ta viaţă se va irosi.

Am auzit următoarea poveste:

"Mulla Nasrudin avea un papagal ce vorbea tare urât. Mai ales când erau persoane străine de faţă papagalul începea să spună toate înjurăturile pe care le ştia. Aceasta îl supăra tare mult pe Nasrudin. Într-o zi, cineva l-a sfătuit să ducă papagalul la veterinar.

Zis şi făcut. După ce veterinarul a examinat papagalul i-a spus: «Nasrudin, tu ai un papagal în călduri, iar eu am o tânără femelă papagal. Dacă îmi dai 15 rupii îţi dau voie să-l pui în colivia ei şi astfel toate problemele tale se vor rezolva.»

Papagalul lui stătea în colivie şi asculta. Văzându-l pe Mulla indecis, i-a spus: «Ce ai înnebunit, vrei să mă laşi să scap o astfel de ocazie pentru nişte amărâţi de 15 rupii.»

În final Mulla s-a decis şi i-a dat cele 15 rupii veterinarului. Acesta a luat papagalul şi l-a pus în colivia femelei, după care a acoperit colivia cu o draperie. După un scurt moment de linişte au început să se audă zgomote foarte puternice. Qua! Qua! Qua! Iar pene zburau pretutindeni în jurul coliviei. Veterinarul s-a întors fugind la colivie şi a îndepărtat draperia. Papagalul ţinea imobilizată femela la sol cu o gheară şi cu cealaltă îi smulgea penele strigând încântat: «Pentru 15 rupii vreau să rămâi cu totul goală.»

Vazându-se privit, i-a spus lui Nasrudin: «Hei prietene, pare-mi-se că şi tu procedezi la fel.»"

Chiar şi un papagal poate să înveţe modul de a se comporta al oamenilor; şi el poate să imite. Dar imitare nu conduce decât la nevroză. Singura posibilitate de a rămâne sănătos este să fii original, să fii autentic, să fii tu.

Deci primul lucru asupra căruia Tantra insistă este să-ţi purifici corpul, să-i elimini tensiunile. Al doilea constă în a-ţi trezi simţurile, a înlătura starea lor de amorţeală. Iar al treilea lucru esenţial este să-ţi elimini toate obsesiile şi toate tensiunile din minte, să înveţi să te bucuri de linişte. În orice moment liber învaţă să laşi mintea deoparte şi să te bucuri de tăcere.

Dar tu vei spune: "Teoretic este uşor, dar practic cum să reuşeşti să pui mintea deoparte? Pentru că mintea lucrează în continuu, şi când nu vrei."

Există însă o cale. Tantra spune: "Există trei momente prin care trebuie să treci pentru a ajuge să-ţi transcenzi mintea. Momentul unul: Lasă-ţi mintea să zburde, lasă-ţi mintea să se umple de gânduri, tu doar urmăreşte-o detaşat. Nu te îngrijora - fii doar un simplu martor şi vei vedea cum încetul cu încetul jocul minţii va alterna cu momente de linişte. Momentul doi: observă cât mai atent momentele de linişte şi fii din ce în ce mai conştient de faptul că eşti un simplu martor. Atunci vei observa că momentele de linişte se prelungesc din ce în ce mai mult, până când la un moment dat cel ce observă va dispare odată cu gândurile. Atunci se va instala o linişte profundă. Iar în al treilea moment, vei sesiza cum atât obiectul cât şi subiectul contemplării tale au dispărut; vei observa că ai reuşit să-ţi transcenzi mintea.

Când ai reuşit să depăşeşti toate aceste trei momente corpul va fi pur, simţurile vor fi treze, mintea eliberată de gânduri negative şi tu vei fi eliberat de toate iluziile - aceasta este viziunea tantrică.

Acum urmează sutra:

Intelectul, mintea şi conţinutul ei sunt una,
Una este şi lumea şi tot ce face parte din ea,
Tot ceea ce poate fi perceput, cât şi cel ce percepe,
Repulsia, dorinţa, ignoranţa sau eliberarea.

Când vei ajunge să trăieşti starea de linişte în care cel ce observă şi obiectul de observat dispar, atunci vei pricepe cu uşurinţă înţelesul primei fraze din sutră:

Intelectul, mintea şi conţinutul ei sunt una...

Existenţa este unică. Ea reprezintă o unitate. Nu poţi spune că existenţa este formată din două părţi - este unitară, reprezintă oceanul. Toate dualităţile apar datorită faptului că mintea noastră este disparată şi astfel divizarea noastră interioară este proiectată şi în exterior şi atunci lucrurile ne par divizate, disparate. Când corpul este pur, mintea este liniştită, diviziunea interioară dispare. Atunci realizăm unitatea noastră lăuntrică. Când vei ajunge să trăieşti acest moment vei descoperi că şi manifestarea exterioară ţie este unitară. Atunci vei observa cum cuvintele "interior" şi "exterior" nu mai au sens; că nu există decât unitatea.

Intelectul, mintea şi conţinutul ei sunt una...

Atunci vei înţelege că gândurile sau dorinţele tale nu sunt inamicii tăi; vei înţelege că şi ele reprezintă forme ale Divinului Unic, ale aceleiaşi Unici Existenţe. Atunci vei realiza că *Nirvana* şi *Samsara* sunt una şi aceiaşi. Dacă vei înţelege toate acestea, dacă vei privi retrospectiv, cu siguranţă te va bufni râsul: pentru că atunci va fi o certitudine pentru tine că între înlănţuire şi eliberare nu este nici o diferenţă; că între a şti şi a fi ignorant nu poate să existe nici o diviziune; că între un Buddha şi un om obişnuit din punct de vedere divin nu există nici o diferenţă.

Dar acest lucru nu îl poate cunoaşte decât un Buddha. Pentru omul înlănţuit această înţelegere este imposibilă, pentru că el gândeşte prin intermediul minţii şi mintea înseamnă diviziune; numai transcenzând mintea orice divizune dispare.

Una este şi lumea şi tot ce face parte din ea,
Tot ceea ce poate fi perceput, cât şi cel ce percepe,
Repulsia, dorinţa, ignoranţa sau eliberarea.

Există doar un întreg, o unitate. Această totalitate, unitate este Dumnezeu.

Saraha îi spune regelui:

"Nu te îngrijora. Tu eşti acelaşi, indiferent dacă trăieşti în palat sau pe un teren de incinerare, fie că eşti considerat un brahman sau un om nebun. Am ajuns să trăiesc această unică experienţă în care cunoscătorul, obiectul de cunoscut şi cunoaşterea sunt una. Acum ştiu că toate acele diferenţieri, în bine şi rău, păcătos şi sfânt, pot fi transcense."

Pe calea tantrică aceste diferenţe nu există. Din acest motiv eu con-sider că Tantra este cea care aduce o adevărată revoluţie în fiinţa umană.

Saraha spune: "Doar pentru tine există diviziune, diferenţiere. Doar tu gândeşti: «acesta este un teren de incinerare iar eu trăiesc într-un palat». Pentru mine nu există nici o diferenţă. Pe acest teren de incinerare poate au fost multe palate în trecut şi poate nu peste mult timp palatul tău va deveni un teren de incinerare. Nu-ţi fă probleme. Totul nu este decât o problemă de timp. Şi dacă poţi să vezi dincolo de timp... vei realiza că nu este nici o diferenţă. Că nu există decât o Unică Realitate Divină."

"Asemeni luminii unei lămpi..."- spune Saraha- "percep al treilea moment de trezire al conştiinţei. Este asemeni unei lămpi a cărei lumină înlătură întunericul ignoranţei. Acum am înţeles că materia şi mintea sunt una, că sufletul şi mintea sunt una, că această lume şi celelalte lumi nu sunt decât una şi aceiaşi, că «aceasta» conţine şi «aceia». Din momentul în care am văzut această lumină nu mai am nici o problemă. Tot ce văd, tot ce percep nu sunt decât diferitele forme ale lui Dumnezeu."

Asemeni luminii unei lămpi
ce străluceşte în întunericul ignoranţei,
şi alungă obscuritatea din minte...

Toate vălurile care m-au împiedicat să văd Realitatea Divină sunt înlăturate. Acum pot să văd realitatea direct. Nu mai există nici un fel de blocaje în fiinţa mea, energiile curg acum liber. Nu mai consider trupul meu un duşman; acum ştiu că sunt una cu trupul meu, că nu există nici o diferenţă între mine şi el. Simţurile mele sunt treze şi funcţionează armonios. Mintea

mea este liniştită şi nu are gânduri negative. Când am nevoie gândesc, ia când nu este necesar mintea mea este în repaus. Eu sunt stăpânul întregii mele fiinţe. O lumină a luat naştere în fiinţa mea şi din acel moment toate înlănţuirile au dispărut. Acum nimic nu mă mai împiedică, acum viziunea mea este completă. Zidul ce mă înconjura nu mă mai împiedică. Zidul era format din trei părţi: impurităţi la nivelul corpului, amorţirea simţurilor şi gânduri negative. Acestea sunt cele trei părţi din care este format zidul chinezesc ce te înconjoară. Elimină aceaste trei înlănţuiri şi zidul va dispare. Şi când zidul a dispărut, atunci tu îl vei cunoaşte pe Dumnezeu.

..cine-şi poate închipui esenţa fiinţei,
cea-fără-de-dorinţe?

Şi tu ai venit să mă rogi să-ţi povestesc experienţa mea? Este complicat pentru mine să ţi-o împărtăşesc şi este aproape imposibil pentru tine să o înţelegi. Dar pot să te îndrum astfel încât tu să ai propria ta experienţă - acesta este singurul ajutor pe care pot să ţi-l ofer. Iar după ce ai gustat chiar tu, doar atunci vei ştii cu adevărat.

Nu este nimic de negat,
nu este nimic de afirmat.
Pentru că Unicul nu poate fi înţeles
de mintea fragmentată şi limitată.
Nedivizată şi pură este spontaneitatea.

Saraha spune: "Nu pot să susţin că Unicul nu există, dar nu pot spune nici că el există. Nu pot să-l neg, dar nici nu pot să-l afirm. Nu pot spune «nu» dar nu pot spune nici «da». Unicul este mai mult decât amândouă variantele; le conţine pe amândouă şi totuşi este încă mai mult; pentru că Unicul le transcende pe amândouă. Unii spun că Dumnezeu există- şi afirmându-l îl coboară pe Dumnezeu la nivelul lor. Cei care spun că Dumnezeu nu există, cu siguranţă nu înţeleg nimic. De fapt, în amândouă situaţiile greşesc; atitudinea pozitivă sau negativă aparţine minţii, aceleiaşi minţi plină de gânduri. Atât "da" cât şi "nu" aparţin limbajului, gândurilor. Saraha spune: "Eu nu susţin că Dumnezeu există şi nici că Dumnezeu nu există. Eu pot să-ţi arăt doar calea...unde este, cum este, ce este. Dumnezeu

nu poate fi decât experimentat, trăit. Trebuie să-ţi deschizi larg proprii ochi ca să-l vezi."

"Odată, un orb a fost adus în faţa lui Buddha. Şi nu era un orb oarecare, era un mare învăţat, un «academician» - foarte iscusit în argumentări.

El i-a spus lui Buddha: «Oamenii spun că lumina există, dar eu nu sunt de acord. Ei spun că eu sunt orb, iar eu spun că ei se amăgesc. Dacă cu adevărat lumina există, atunci te rog ajută-mă să o ating. Dacă o voi atinge, sau măcar o voi gusta sau o voi mirosi, atunci voi crede că ea există. Sau măcar să o aud ca pe o tobă...Acestea sunt cele patru simţuri ale mele, iar cel de-al cincilea simţ, despre care vorbesc oamenii, nu este decât imaginaţie. Oamenii doar se amăgesc; nimeni nu vede cu adevărat.»

Era foarte dificil să-l convingi că lumina există, pentru că lumina nu poate fi atinsă, nu poate fi gustată, nu poate fi mirosită sau auzită. Iar el susţinea că ceilalţi se amăgesc, că nici ceilalţi nu au ochi. Deşi era orb, era un mare logician. El spunea: «Dovedeşte-mi că ei văd. Ce dovadă poţi să-mi aduci?»

Buddha i-a răspuns: «Eu nu îţi voi spune nimic, dar cunosc un faimos doctor şi te voi trimite la el. Ştiu că va reuşi să-ţi vindece ochii şi să-ţi redea vederea.»

El a insistat: «Dar am venit să-mi aduci argumente ca să înţeleg cum este cu putinţă ca lumina să existe...»

«Acesta este argumentul meu. Du-te să vezi acel doctor.»

Omul nostru s-a dus să consulte faimosul doctor şi după şase luni de tratament putea să vadă. Nu-i venea să creadă. Era extraordinar de fericit. A venit dansând la Buddha, s-a prosternat la picioarele lui şi i-a spus: «Argumentul tău a fost valabil.»

Buddha i-a răspus: «Trebuie să înţelegi că nu am folosit nici un argument. Dacă încercam să-ţi dovedesc existenţa luminii aş fi eşuat, pentru că sunt fenomene a căror prezenţă nu poate fi dovedită, ce pot fi percepute numai dacă sunt trăite, experimentate.»"

Existenţa lui Dumnezeu nu trebuie dovedită, nu este un silogism. Nirvana nu este un argument, nu este o concluzie; este o experienţă. Dacă nu o experimentezi, nu ai nici o şansă să o înţelegi. Dacă nu o experimentezi, la prima vedere ea poate părea doar absurdă şi fără sens.

Saraha spune:

Nu e nimic de negat,
Nu e nimic de afirmat,
Pentru că Unicul nu poate fi înţeles...

De fapt, nu este nimic de înţeles şi nu este nimeni care ar putea înţelege. Pentru că, atunci când fiinţa înţelege cu adevărat atât subiectul cât şi obiectul s-au resorbit în Unic. Atât cunoscătorul cât şi obiectul de cunoscut au dispărut în Unic. Doar atunci experienţa Unicului este totală.

..de mintea fragmentată şi limitată.

Nedivizată şi pură este spontaneitatea.

Saraha spune regelui: "Înălţimea-ta, oamenii întotdeauna modifică realitatea. Ei au propria lor idee despre realitate, dar realitatea nu concordă niciodată cu ideea lor. Dumnezeu nu este o idee. Dumnezeu nu este cuprins în cuvântul «Dumnezeu». Dumnezeu nu este o teorie, nu este o ipoteză. El este un «gust» al realităţii. Este o experienţă orgasmatică a întregului."

Oamenii sunt înlănţuiţi de propriile lor minţi. Ei sunt plini de ideile, filozofiile şi atitudinile lor rigide.

Nedivizată şi pură este spontaneitatea.

Spontaneitatea este pură şi nedivizată pentru că ea reprezintă inocenţa primară.

"Priveşte-mă", spune Saraha. "Priveşte-mi spontaneitatea. Nu te gândi la ceea ce spun oamenii, nu te gândi luând în considerare ideea de bun şi rău, pozitiv şi negativ, virtute şi păcat. Doar priveşte-mă. Eu sunt aici. Unicul este aici, întotdeauna posibil de descoperit. Experimentează prezenţa Sa. Doar când vei putea simţi spontaneitatea, inocenţa, puritatea, doar atunci vei putea păşi pe calea Tantrei.

Dacă doreşti să înţelegi Supremul
folosindu-te de postulate,
***El* nu ţi se va revela.**
Transcenzând cunoaşterea simţurile sunt eliberate
şi radiantă devine inteligenţa intelectului;
aceasta este numită meditaţie.

Dacă vei fi preocupat să descoperi, nu vei percepe realitatea divină, pentru că Unicul trebuie experimentat. Unicul nu poate fi descoperit prin cunoaştere pentru că întotdeauna cunoaşterea este limitată.

De aceea, Saraha spune: **"Transcenzând cunoaşterea simţurile sunt eliberate."**

Fiinţa trebuie să se elibereze de cunoaştere.

Fiţi siguri că niciodată cunoaşterea nu conduce fiinţa către eliberare. De fapt, cunoaşterea este cea mai subtilă înlănţuire. Prin intermediul cunoaşterii nu poţi descoperi realitatea divină. Renunţă la cunoaştere. Doar renunţând la cunoaştere aceasta devine pură; atunci şi mintea ta va fi clară; atunci puritatea ta va fi neprihănită; atunci oglinda ta va fi nepătată şi te vei reflecta în ceilalţi; doar atunci realitatea va fi reflectată nedistorsionat.

Nu încerca să progresezi prin intermediul cunoaşterii, pentru că nu vei progresa. Nu te încrede nici în experienţe limitate, pentru că atunci vei eşua.

Ceva minunat i s-a întâmplat lui Buddha, dar aceasta nu este propria ta experienţă. Ceva minunat a experimentat Isus, dar nici aceasta nu este propria ta experienţă. Nici ceea ce am trăit eu nu este propria ta experienţă. Dacă doreşti să acumulezi experienţa altora vei descoperi că de fapt ai acumulat cunoaştere. Nu îţi îngreuna memoria cu nenumărate cunoştinţe, pentru că atunci te vei simţi din ce în ce mai înlănţuit; iar aceasta cu siguranţă nu este eliberare.

Transcenzând cunoaştêrea simţurile sunt eliberate şi radiantă devine inteligenţa intelectului...

Iar potenţialitatea ta va înflori în Nirvana. Intelectul nu face decât să ascundă inteligenţa. Dacă te bazezi pe intelect prea mult vei pierde la un moment dat contactul cu inteligenţa ta.

Trebuie să înţelegem semnificaţia acestor două cuvinte. Deşi provin din aceiaşi rădăcină, totuşi fiecare desemnează altceva. Nu întotdeauna un intelectual este şi inteligent. Şi nu întotdeauna un om inteligent este un intelectual. Poţi, cu siguranţă, găsi persoane care nu sunt intelectuali dar care sunt foarte inteligente.

Isus nu a fost un intelectual, Kabir nu a fost un intelectual, Meera nu a fost un intelectual, dar cu toate acestea au fost persoane extrem de inteligente. Adeseori intelectul este un fals substituent pentru inteligenţă. Intelectul este ceva de împrumut, în timp ce inteligenţa este ceva personal. Inteligenţa este pura noastră capacitate de a vedea realul; inteligenţa este inocenta noastră capacitate de a înţelege. Intelectul este cunoaştere împrumutată; intelectul este o monedă falsă, contrafacută.

Fiinţa adună informaţii de pretutindeni, strânge multă cunoaştere. Dar aceasta nu înseamnă că i s-a dezvoltat şi inteligenţa. De fapt, tocmai datorită acestui efort intelectual inteligenţa rămâne subdezvoltată. Cunoaşterea va înceţoşa mintea la fel cum praful acoperă oglinda. Intelectul este praful, inteligenţa este calitatea oglinzii de a reflecta.

Saraha spune:

..radiantă devine inteligenţa intelectului..

Pentru că în fiecare intelect există inteligenţă potenţială. Nu o îngropa sub munţi de cunoaştere.

...aceasta este numită meditaţie.

Dacă nu o vei îngropa sub cunoaştere, inteligenţa ta se va transforma în meditaţie. Aceasta este o minunată definiţie a meditaţiei: inteligenţa este meditaţie. A trăi inteligent înseamnă a trăi meditativ. Are extraordinare înţelesuri această definiţie. A trăi inteligent face parte din starea de meditaţie. Trebuie să aduci inteligenţă în viaţa ta.

Te-ai supărat alaltăieri, te-ai supărat ieri. Acum aceeaşi situaţie se repetă şi tu te superi din nou - ce vei face? Vei lăsa ca totul să se repete într-un mod prostesc, mecanic, sau vei urmări să acţionezi inteligent? Nu poţi să înveţi să acţionezi inteligent? Nu înţelegi că este inutil să te superi? Nu îţi dai seama că de fiecare dată ai reacţionat prosteşte; că de fiecare dată furia ţi-a consumat energia, ţi-a creat probleme şi nu te-a ajutat să rezolvi nimic?

Dacă înţelegi, în această înţelegere există inteligenţă. Atunci, indiferent cine te va insulta nu se va mai trezi furia în fiinţa ta. De fapt, în locul furiei va apare compasiunea. El se va înfuria, el va fi rănit, el va suferi - iar ţie îţi va inspira o stare compasivă. Această inteligenţă este meditaţie: să priveşti viaţa unui om şi să înveţi din experienţa sa, să continui să înveţi în permanenţă din tot ceea ce te înconjoară - şi nu doar să împrumuţi...

Buddha spune că furia este o pornire negativă. Dacă eşti budist cu siguranţă îl vei crede - cum poate Buddha să se înşele?

Deci, de fiecare dată când vei observa că te cuprinde furia, o vei reprima, pentru că Buddha a spus astfel. Această reprimare va avea loc prin intermediul intelectului, prin intermediul cunoaşterii. Dar ce prostie! Doar ai fost furios de atâtea ori; oare nu ţi-ai putut da singur seama că furia este un sentiment negativ? Treabuia să-l întrebi pe Buddha? Nu poţi să îţi dai seama singur, analizându-ţi experienţa?

Dacă îţi vei studia cu atenţie trăirile atunci vei ştii ce este furia. Şi dacă vei înţelege ce este furia atunci cu siguranţă te vei elibera de ea. Vei spune: "Acum ştiu că Buddha are dreptate, pentru că experienţa mea a dovedit aceasta." Nu invers: "Buddha are dreptate aşa că trebuie şi eu să experimentez" - aceasta este prostie. Dacă analizându-mi experienţa sunt în totalitate de acord cu Buddha, pot spune: "Da, el are dreptate, pentru că la fel a dovedit şi experienţa mea. Dar el este pe planul doi; experienţa mea este

pe planul întâi ca importanţă în concluziile pe care le trag. Eu doresc să-l înţeleg pe Buddha, nu doar să-l urmez mecanic."

Voi, care sunteţi sannyasini aici, în ashram, trebuie să mă înţelegeţi, nu doar să mă urmaţi. Încercaţi ca tot ceea ce aflaţi să dovediţi că este adevărat prin experienţa voastră. Doar atunci veţi fi alături de mine. Doar atunci mă veţi iubi cu adevărat. Doar atunci veţi trăi alături de mine. Dacă doar veţi cumula informaţii şi veţi filozofa pe marginea lor, veţi pierde esenţa. Atunci veţi deveni nişte simpli intelectuali. Şi a deveni intelectual înseamnă să-ţi omori inteligenţa.

Nu fiţi nişte simpli intelectuali. Puteţi oricând avea bijuteria auten-tică; de ce să umblaţi cu imitaţii. Viaţa vi se oferă în aceiaşi măsură în care i s-a oferit lui Buddha, lui Isus. De ce să nu învăţaţi totul de la ea?

Pentru a deveni cu adevărat inteligent trebuie să devii meditativ. Aceasta este cea mai frumoasă definiţie a meditaţiei pe care am întâlnit-o. Meditaţia este inteligenţă. Şi sunt perfect de acord cu ea. Acesta este singurul mod în care un om poate evolua spiritual.

..radiantă devine inteligenţa intelectului;
aceasta este numită meditaţie.

"Mintea credincioasă reprezintă adevărata noastră esenţă."

Şi cu cât devii mai inteligent, vei descoperi că vechea ta minte nu mai este aceiaşi.

Tantra foloseşte conceptul de "minte" cu două înţelesuri: "minte" cu m mic - mintea omului obişnuit; şi "Minte" cu M mare - aceasta este mintea lui Buddha, esenţa minţii.

Mica minte, ce este înlănţuită în cunoaştere, are o mie de limite, o mie de prejudecăţi; mintea pe care o numim hindusă, mintea pe care o numim mahomedană, mintea pe care o numim creştină. Această micuţă minte ce a fost programată de către societate, această minte Tantra o numeşte minte mică.

Când aceste bariere s-au rupt, când aceste limite s-au depăşit, atunci vom atinge starea de Minte, de Minte a lui Buddha - minte cu M mare. Aceasta este mare cât însăşi Universul; este universală. Mintea credincioasă ne ajută să ne revelăm adevărata noastră esenţă (iar această esenţă este Pura Conştiinţă).

Şi această Minte cu M mare ne ghidează să ne descoperim adevărata noastră esenţă pe care o putem numi Dumnezeu, Nirvana, sau oricum altcumva. Doar această stare de tăcere lăuntrică, starea de nemişcare a minţii,

de minte credincioasă, de minte slujitor, instrument, ne poate ajuta să ne revelăm esența. A atinge starea de eternitate în care mintea a dispărut, unde toate separările, divizările, au dispărut, unde subiectul și obiectul sunt una, unde cunoscătorul și obiectul de cunoscut sunt una, unde nu mai există decât pură conștiință.

Aceste *sutra*-e nu trebuiesc doar înțelese; dacă procedați astfel îl înșelați pe Saraha, mă înșelați pe mine. Trebuie să meditezi asupra acestor sutre și după ce le-ai înțeles sensul esoteric să le uiți. Dar inteligența ce va apare în ființa ta, după ce ai înțeles aceste sutre, folosește-o în întreaga ta viață. În fiecare moment șlefuiește-ți inteligența cu ajutorul nenumăratelor experiențe pe care ți le oferă viața. Și atunci inteligența va deveni acea poartă spre divin: această inteligență este poarta.

Capitolul 8

Iubirea nu face umbră

Ieri, când ne-ai spus că inteligenţa trebuie să devină meditaţie, am devenit foarte agitat; simţeam că inima îmi va exploda. Era ca şi cum de mult aşteptam să aud ceea ce ai spus. Poţi să-mi explici?

Întrebarea vine de la Krishna Prem.

Inteligenţa este intrinsecă vieţii. Inteligenţa este o calitate naturală vieţii. La fel cum focul este fierbinte, aerul este invizibil, apa curge în jos, tot aşa şi viaţa este inteligentă.

Inteligenţa nu se dobândeşte. Tu te naşti inteligent. Copacii sunt inteligenţi în propriul lor mod; au suficientă inteligenţă pentru o întreagă viaţă. Păsările sunt inteligente şi la fel şi celelalte animale. De fapt, religia lui Dumnezeu este următoarea: Universul este inteligent, inteligenţa este pretutindeni. Şi dacă ai ochi de văzut, vei vedea inteligenţă pretutindeni.

Viaţa este inteligenţă. Numai omul dă dovadă de prostie, pentru că omul a modificat cursul normal al vieţii. Exceptând omul, nu vei găsi lipsă de inteligenţă în natură. Ai văzut vreo pasăre pe care să poţi să o faci proastă? Ai văzut vreodată un animal pe care să-l poţi numi idiot? Nu, astfel de lucruri i se întâmplă numai omului. Ceva s-a întâmplat. Inteligenţa omului a scăzut, s-a pervertit, a devenit infirmă.

Iar meditaţia este singurul medicament posibil. Meditaţia nu ar fi fost necesară dacă omul ar fi fost lăsat în pace. Dacă politicianul nu ar fi interferat cu inteligenţa omului nu ar fi fost nevoie de meditaţie. Meditaţia este un medicament. Prima dată te îmbolnăveşti şi doar după aceea începi să iei medicamente. Dacă nu te îmbolnăveşti nu ai nevoie de medicamente. Şi nu este întâmplător că medicament şi meditaţie provin din aceiaşi rădăcină sintactică.

Fiecare copil se naşte inteligent, dar din momentul în care copilul începe să respire ne aruncăm asupra lui să-i distrugem inteligenţa, pentru că inteligenţa este adversarul structurii politice, structurii sociale sau religioase.

Este periculoasă pentru Papă, pentru Shankaracharya din Puri, pentru preot, pentru conducătorii politici. Este periculosă pentru întreaga orânduire.

Inteligența în mod natural se revoltă. Inteligența nu poate fi aservită. Inteligența este independentă, individuală. Inteligența nu poate fi convertită la o imitare mecanică. Oamenii au fost convertiți la niște xerox copii; originalitatea lor a fost distrusă; altfel tot nonsensul ce există pe Pământ nu ar fi fost posibil.

Ai nevoie de un "leader" pentru că ai fost transformat într-o ființă non-inteligentă - altfel nu ai fi avut nevoie de conducători. De ce ar mai trebui să urmezi pe cineva? Ți-ai urma propria ta inteligență. Dacă cineva vrea să devină leader, trebuie să facă următorul lucru: să distrugă inteligența persoanelor din jurul său. Trebuie distrusă chiar de la rădăcină, trebuie ca acele ființe să ajungă să se teamă. Trebuie să ajungă să nu mai aibă încredere în ele - este absolut necesar, pentru că numai după aceea intră rolul leaderului în joc.

Dacă ești inteligent îți vei rezolva problemele singur. Inteligența ta este suficientă pentru a-ți rezolva toate problemele. Orice problemă îți va apare în viață vei avea suficientă inteligență pentru a o rezolva. Acesta este un dar de la Dumnezeu.

Dar există ființe ambițioase care doresc să domine, să-i conducă pe ceilalți - sunt niște nebuni ambițioși - ei vor crea frică în tine. Frica este asemeni ruginii: distruge orice fel de inteligență. Dacă dorești să distrugi inteligența unei ființe primul lucru pe care trebuie să-l faci este să-i sădești teama în suflet. Trebuie să-i spui că există iadul și că trebuie să-i fie frică de el. Când oamenilor le va frică de iad vor începe să-i asculte pe așa-zișii oameni religioși și să se supună lor. Dacă nu-i vor asculta vor muri arși de flăcările iadului. Deci, dacă vor să se protejeze de flăcările iadului au nevoie de ei. Acum vor deveni o necesitate.

Am auzit următoarea povestioară, despre doi bărbați ce erau parteneri într-o afacere. Afacerea lor era unică în felul ei și pentru a o realiza ei trebuiau să călătorească în toată țara. În ce consta afacerea: noaptea, unul dintre ei afuma cu funingine ferestrele oamenilor, iar ziua celălalt venea să spele ferestrele. Și bineînțeles că oamenii plăteau - nu puteau sta cu ferestrele afumate.

Astfel, ei erau parteneri în aceiași afacere. Unul strică și celălalt repară.

Frica este creată și lăcomia este creată.

Inteligenţa nu este lacomă. Vei fi poate surprins să afli că un om inteligent nu este niciodată lacom. Lăcomia face parte din lipsa de inteligenţă. Te îngrijorezi pentru ziua de mâine pentru că nu eşti convins că îţi vei putea asigura existenţa. Altfel de ce să te îngrijorezi? Devii nefericit, devii lacom atunci când nu ştii dacă mâine inteligenţa ta îţi va putea asigura mijloace de trai. Cine ştie? Nu eşti sigur de inteligenţa ta, aşa că devii lacom şi cupid.

O fiinţă inteligentă nu se teme niciodată şi nu este niciodată lacomă. Lăcomia şi frica merg mână în mână - de aceea şi paradisul şi infernul merg împreună; infernul este frica, paradisul este lăcomia.

Creează frica în oameni şi apare şi lăcomia în ei - sau fă-i să devină lacomi. Fă-i atât de lacomi încât viaţa să nu poată în nici un fel să-i satisfacă; doar atunci vor avea nevoie de aşa-zişii oameni religioşi sau de leader. Doar atunci vor începe să fantazeze despre viaţa viitoare, unde dorinţele lor prosteşti şi fanteziile lor stupide se vor împlini. Fii atent. A cere imposibilul înseamnă a fi neinteligent.

O fiinţă inteligentă este foarte mulţumită cu ceea ce este posibil. Ea întotdeauna doreşte ceea ce este cu putinţă, nu imposibilul. O bucură viaţa aşa cum este. Nu este un perfecţionist, pentru că întotdeauna un perfecţionist este o fiinţă nevrotică. Dacă eşti un perfecţionist eşti o persoană nevrotică.

De exemplu, dacă iubeşti o femeie şi îi ceri fidelitate absolută, tu vei înnebuni şi ea la fel. Ceea ce-i ceri tu nu este cu putinţă: fidelitate absolută înseamnă că ea nici măcar nu ar mai trebui să mai gândească sau să mai viseze la alt bărbat şi aceasta nu este cu putinţă. Cine eşti tu? De ce s-a îndrăgostit ea de tine? Pentru că eşti bărbat. Dar dacă s-a îndrăgostit de tine de ce nu s-ar putea gândi şi la alţi bărbaţi? Oricum şi fără voia ta această posibilitate rămâne deschisă. Ce ar putea să facă dacă mergând pe stradă vede un bărbat foarte frumos de care spontan se simte atrasă? Chiar a spune: "Uite un bărbat frumos!" - arată că se simte atrasă de el. Deja dorinţa a apărut. De obicei, spunem că ceva este foarte frumos numai când ne apare dorinţa de a poseda, sau de a ne bucura de acel lucru sau fiinţă. Aceasta arată că nu mai suntem indiferenţi.

Dar dacă tu ceri fidelitate absolută - cum de obicei oamenii o fac - vei cere imposibilul şi aceasta te va face să fii tot timpul suspicios. Şi vei fi suspicios pentru că îţi cunoşti propria minte foarte bine - ştii că tu adesea te gândeşti la alte femei. Deci cum să crezi că iubita ta nu se gândeşte la alţi bărbaţi. Tu ştii că te gândeşti, deci cum să nu crezi că şi ea, la rândul ei, se

gândeşte. Şi astfel apare neîncrederea, conflictul, agonia... Iubirea care ar fi fost cu putinţă devine imposibilă datorită unei dorinţe imposibile.

Adeseori oamenii cer imposibilul. Omul doreşte siguranţă în viitor, ceea ce nimeni nu-i poate garanta; astfel de garanţii nu stau în obiceiul vieţii. O fiinţă inteligentă ştie aceasta - că viitorul rămâne deschis oricăror posibilităţi. Banca poate da faliment, soţia poate fugi cu un alt bărbat, soţul poate muri, copiii te pot părăsi. Cine ştie ce se va întâmpla mâine? Poţi să te îmbolnăveşti, poţi să ajungi invalid. Cine ştie ce va fi mâine?

A cere siguranţă, certitudini, securitate pentru ziua de mâine arată că îţi este în permanenţă frică; înseamnă a cere imposibilul. Atunci frica nu va fi eliminată niciodată; te va însoţi pretutindeni şi tu vei tremura în permanenţă din cauza ei. Şi din această cauză vei pierde, în permanenţă, momentul prezent. Urmărind să-ţi creezi siguranţa pentru viitor distrugi prezentul, care este de fapt adevărata ta viaţă. Şi din ce în ce vei deveni mai fricos, mai lacom şi vei tremura mai tare.

Un copil se naşte; un copil este o fiinţă deschisă, o fiinţă foarte inteligentă. Dar imediat noi sărim pe el şi începem să-i "modelăm" inteligenţa- de fapt să i-o distrugem. Începem să aducem frica în fiinţa sa. Aceasta numim noi "educaţie", aceasta numim noi "a-l face pe copil să se descurce în viaţă". Noi îl determinăm să devină fricos. El nu ştia ce este aceea frica.

Şi în şcolile, liceele şi universităţile voastre copiii devin din ce în ce mai obtuji. Li se pretind lucruri aberante şi sunt îmbuibaţi cu informaţii inutile a căror importanţă copilul nu o înţelege. Cu ce scop? Copilul nu poate să înţeleagă pentru ce este bombardat cu aceste informaţii. Dar universitatea, liceul, casa, familia, "binevoitorii" din jurul lui îl îndeamnă: "Învaţă! Acuma nu îţi dai seama dar mai târziu o să înţelegi de ce ai nevoie de toate acestea."

Istoria suprasaturării cu informaţii, toate aberaţiile pe care oamenii le-au făcut altora, toată nebunia - "Învaţ-o!" Dar copilul nu înţelege rostul. Ce importanţă are că un anumit rege a condus Anglia de la o anumită dată la alta? El trebuie să memoreze toate acele lucruri stupide. Bineînţeles că inteligenţa lui devine din ce în ce mai împovărată, mai neputincioasă; se depune din ce în ce mai mult praf pe inteligenţa sa. Atunci când un om termină facultatea el este deja lipsit de inteligenţă; universitatea şi-a făcut datoria. Foarte rar se întâmplă ca un om să iasă din facultate încă inteligent, să rămână încă inteligent. Foarte puţini oameni au fost capabili să scape de facultate, să evite facultatea, sau să treacă prin facultate şi totuşi să-şi păstreze

inteligenţa - foarte rar se întâmplă aşa ceva. Este un mecanism conceput perfect pentru a-ţi distruge inteligenţa. În clipa în care devii o fiinţă cultivată ai devenit neinteligent.

Nu vă daţi seama de aceasta? Persoana educată se poartă într-un mod lipsit de inteligenţă. Vizitaţi o comunitate de oameni primitivi, care nu au fost niciodată educaţi, şi veţi vedea cum funcţionează o inteligenţă pură.

Am auzit următoarea anecdotă:

"O femeie încerca să deschidă o cutie de conserve şi nu reuşea deloc, aşa că s-a dus să consulte cartea de bucate. În timp ce citea în carte, bucătarul a deschis-o. Ea s-a întors şi a fost surprinsă. L-a întrebat pe bucătar: «Cum ai reuşit să o deschizi?»

«Doamnă, ştiţi, când nu ai învăţat să citeşti eşti nevoit să-ţi foloseşti inteligenţa.»"

Da, este adevărat. Când nu ştii să citeşti trebuie să-ţi foloseşti inteligenţa. Ce altceva poţi să faci? Când începi să citeşti nu trebuie să mai fii inteligent, pentru că vor avea grijă cărţile să-ţi rezolve problemele.

Nu ai observat până acum că atunci când o persoană învaţă să dactilografieze îşi pierde abilitatea de a mai scrie cu uşurinţă şi începe să scrie urât şi greoi.

Sau dacă vei avea cu tine în buzunar întotdeauna un calculator vei uita toată matematica ce ai învăţat-o în şcoală - pentru că nu vei mai avea nevoie de ea. Mai devreme sau mai târziu se vor inventa mici computere şi toată lumea va căra un astfel de computer pretutindeni cu el. În computer vor introduce toate informaţiile din Encyclopaedia Britannica şi nu va mai fi necesar pentru oameni să fie inteligenţi; computerul va avea grijă ca ei să se descurce.

Vizitează oamenii primitivi, needucaţi, sau vizitează măcar ţăranii şi vei descoperi o inteligenţă profundă. Da, ei nu beneficiază de informaţiile de care beneficiem noi, este adevărat, nu au atât de multe şi diverse cunoştinţe - dar sunt foarte inteligenţi. Inteligenţa lor este asemeni unei flăcări strălucitoare din care nu iese fum.

Societatea a făcut un mare rău omului. Ea vă determină să fiţi nişte sclavi, vă determină să vă temeţi, vă determină să deveniţi nişte lacomi, să fiţi ambiţioşi, să aveţi în permanenţă un spirit competitiv. Vă determină să fiţi fără suflet, să fiţi plini de ură şi mânie, vă determină să fiţi slabi şi imitativi - un fel de copii la indigo. Ea nu doreşte să fiţi un original, un Buddha, Isus sau Krishna. Din acest motiv inteligenţa voastră a fost distrusă.

Meditaţia este necesară pentru a şterge din fiinţa voastră ceea ce societatea v-a imprimat. Meditaţia are ca instrument de acţiune negarea: ea neagă, ea distruge boala de la rădăcină; şi odată ce boala a dispărut, va apare starea de bine în întreaga fiinţă.

Şi în acest secol acest aspect a fost exagerat: educaţia universitară este o calamitate. Şi, nu uita, eu nu sunt împotriva educaţiei, ci împotriva unui asemenea tip de educaţie.

Dar există un anumit tip de educaţie care te ajută cu adevărat să-ţi dezvolţi inteligenţa, nu să o distrugi; o educaţie ce nu îţi va îngreuna memoria cu cunoştiinţe inutile, ci din contră, care te ajută să devii radiant, tânăr, optimist, inteligent.

Educaţia pe care o primeşti astăzi nu te ajută decât să memorezi. Dar educaţia despre care eu îţi vorbesc te ajută să devii mai clar, mai lucid. Educaţia pe care o primeşti îţi distruge inventivitatea, în schimb cealaltă educaţie te va ajuta să ţi-o dezvolţi.

De exemplu, educaţia pe care o consider eu că trebuie să fie promovată nu va cere unui copil nişte răspunsuri stereotipe. Nu este o educaţie ce încurajează repetiţia mecanică, asemeni unui papagal. Este educaţia ce va încuraja inventivitatea, creativitatea. Chiar dacă răspunsul copilului ce şi-a folosit inventivitatea nu va fi la fel de bun ca a celui care a învăţat mecanic, vom aprecia că acel copil a adus o nouă rezolvare la o problemă veche. Bineînţeles că răspunsul său nu va fi la fel de înţelept ca al lui Socrate - să nu uităm că este doar un copil - răspunsul său nu va fi la fel de exact ca cel al lui Albert Einstein. Dar să aştepţi de la un copil un răspuns la fel de precis ca cel al lui Albert Einstein este o nebunie. Dacă însă va fi inventiv, într-o zi va putea deveni un Albert Einstein. Dacă el doreşte să creeze ceva - chiar având anumite limitări - eforturile sale trebuie să fie încurajate, susţinute.

Educaţia nu trebuie să dezvolte un spirit competitiv. Oamenii nu trebuiesc judecaţi unul în comparaţie cu celălalt. Competivitatea poate conduce la violenţă, la o stare distructivă. Un copil poate să nu fie foarte talentat la matematică şi profesorii să-l considere un elev mediocru - dar el poate avea un simţ practic ieşit din comun. Altcineva poate să nu fie talentat la literatură dar poate avea aptitudini deosebite pentru muzică sau dans.

Adevărata educaţie ajută fiinţa să-şi descopere şi să-şi dezvolte aptitudinile. Dacă cineva are aptitudini să devină un mare tâmplar trebuie să se dedice acestei meserii. Nimeni nu ar trebui să-l forţeze să devină altceva. Această lume ar putea fi formată din fiinţe fericite, inteligente, dacă fiecare

şi-ar permite să facă ceea ce simte, să fie ajutat să devină ceea ce-şi doreşte şi nu ar lăsa nimic să interfereze cu voinţa sa. De fapt, nimeni nu manipulează copilul. Dacă doreşte să devină dansator, acest lucru este minunat - lumea are nevoie de dansatori. Este nevoie de dans în această lume. Dacă doreşte să devină un poet - foarte bine - este nevoie de multă poezie în această lume; nu este niciodată suficientă. Dacă doreşte să devină tâmplar sau pescar - este la fel de bine. Dacă doreşte să devină tăietor de lemne - la fel de bine. Nu trebuie ca toţi copiii să devină preşedinţi sau primi miniştri. De fapt, cu cât mai puţini oameni vor fi interesaţi de aceste posturi cu atât va fi mai bine.

Astăzi toate sunt cu susul în jos. Cel care îşi dorea să devină tâmplar va deveni, sub presiunea familiei, doctor;iar cel care a dorit să devină doctor va deveni tâmplar. Fiecare ocupă locul altcuiva şi aceasta numai datorită lipsei de inteligenţă - fiecare face munca altcuiva. Odată ce înţelegi acest lucru, vei pricepe de ce oamenii acţionează neinteligent.

În India, oamenii, după ce au meditat profund, au descoperit următorul cuvânt: *swadharma* - natura personală.

Acest cuvânt va modifica viitorul. Krishna a spus: *"Swadharme nadhanam shreyah."* Ceea ce înseamnă: " Trebuie să trăieşti urmându-ţi propria natură, vocea interioară."

"Per dharmo bavaha baha" A te opune vocii interioare şi a asculta alte fiinţe este de cele mai multe ori periculos. Nu imita pe cei din jur. Învaţă să fii tu însuţi.

Am auzit următoarea anecdotă:

"Bill a economisit bani câteva luni ca să meargă la vânătoare de elani, în North Woods. După ce s-a echipat corespunzător la magazinul vânătorului amator, vânzatorul l-a sfătuit să-l angajeze pe Pierre, care era cunoscut în tot ţinutul ca cea mai pricepută fiinţă la ademenit elani.

«Este adevărat că a-l angaja pe Pierre este destul de scump, dar Pierre are aşa o intonaţie sexy în chemarea sa că nici un elan nu-i rezistă.»

«Dar de fapt cum procedează?»

«Pierre poate observa un elan aflat la 500 de metri. Cum îl vede îşi pune mâinile căuş la gură şi face prima chemare. Când elanul îl aude, i se trezesc simţurile şi se apropie la 300 de metri. Pierre mai lansează o chemare, punând de data aceasta şi mai mult "of" în ea, ceea ce-l va determină pe elan să se apropie superexcitat la o distanţă de doar cincizeci de metri, şi acum, prietene , este floare la ureche să ocheşti fără greş elanul.»

«Să presupunem că totuşi aş.rata, ce s-ar întâmpla?»

«Oh, ar fi îngrozitor!»

«De ce?»

«Pentru că Bill nu ar mai putea scăpa de poftele dezlănţuite ale elanului.»"

La fel procedează şi omul - tot timpul imită. Omul şi-a pierdut viziunea propriei sale naturi, a propriei sale realităţi. Preoţii Zen spun: "Descoperă-ţi adevărata ta faţă."

La fel spune şi Tantra. Doar formularea este alta: "Descoperă autenticul din tine, cine eşti tu de fapt. Dacă încă nu ai descoprit cine eşti, vei fi întotdeauna altceva şi altundeva decât trebuie. Viaţa ta va fi un lung şir de greşeli, şi indiferent ce vei face nu vei fi mulţumit. Insatisfacţia va fi singurul gust al vieţii tale."

Te va urmări pretutindeni. De fapt, această experienţă este trăită de multe persoane din jurul tău. De ce atât de multe persoane par plictisite, blazate, deprimate - dorind parcă să treacă mai repede timpul. Aceste fiinţe pierd într-un mod prostesc un timp valoros pe care nu-l vor mai putea recupera vreodată - parcă aşteaptă să moară. Ce s-a întâmplat cu aceşti oameni? De ce nu mai au prospeţime, asemenea florilor? Cine a înăbuşit cântul lor, bucuria lor? Ce s-a întâmplat cu ei?

Omul a început să imite. Omul încearcă să devină altceva decât este, să facă altceva decât poate. Nimeni nu mai ocupă locul pe care-l merită. Fiecare bate la uşa altcuiva, nemulţumit, plictisit, trist, neliniştit, disperat.

Când Saraha spune că inteligenţa este esenţa meditaţiei, vrea să spună de fapt că un om inteligent va urmări să fie în permanenţă el însuşi, indiferent cât de mult îl va costa aceasta. O fiinţă inteligentă nu va copia pe nimeni, nu va imita niciodată. Nu va fi niciodată un papagal. O fiinţă inteligentă îşi va asculta vocea interioară, va fi în perfectă armonie cu esenţa sa, indiferent de riscuri.

Pentru că există riscuri. Când imiţi alte fiinţe riscurile sunt mai mici. Când nu imiţi pe nimeni, atunci eşti singur şi trebuie să-ţi asumi toate riscurile. Dar viaţa o trăiesc cu adevărat numai cei care trăiesc riscând. Viaţa este gustată numai de cei curajoşi, de cei care nu se tem de nimic. Viaţa nu este gustată de cei care trăiesc călduţ.

O fiinţă inteligentă are încredere în ea însăşi. Încrederea în propria persoană este absolută. Cum poţi avea încredere în altă persoană când nu poţi avea încredere în tine însuţi?

Oamenii vin să mă viziteze şi îmi spun: " Bhagwan, noi am dori să avem încredere în tine."

Atunci eu îi întreb: "Dar voi aveţi încredere în voi înşivă? Dacă aveţi încredere în voi, atunci poate exista o posibilitate să căpătaţi încredere şi în mine. Altfel nu există nici o şansă." Cum poţi avea încredere în mine dacă nu poţi avea încredere în tine? Dacă nu ai reuşit să te cunoşti pe tine însuţi, ca să ajungi să ai încredere, cum vei reuşi să mă cunoşti pe mine? Doar dacă ai încredere în tine, vei fi încrezător în posibilitatea de a te încrede în mine; altfel, cine îţi garantează că la un moment dat nu te vei îndoi şi de mine?

Inteligenţa înseamnă încredere în propria persoană. Inteligenţa este aventură, suspans, îndrăzneală. Inteligenţa înseamnă a trăi la maximă intensitate momentul prezent; nu să fantazezi despre viitor. Inteligenţă înseamnă să nu te mai gândeşti la trecut şi nici să te preocupi de viitor; trecutul nu mai este, viitorul încă nu a sosit. Inteligenţa înseamnă să valorifici la maximum momentul prezent - pentru că în prezent îţi construieşti viitorul. Dacă prezentul este trăit cu plăcere şi bucurie, următorul moment ce se va naşte din el îţi va aduce şi mai multă bucurie. Dacă astăzi a fost pentru mine o zi strălucitoare, mâine va fi şi mai strălucitoare. De ce? Pentru că mâine îşi are rădăcinile în azi. Dacă viaţa aceasta a fost pentru mine o binecuvântare, următoarea viaţă va fi şi mai plină de împliniri şi fericire. De ce? Pentru că eu mă voi transforma, experienţa trăită mă va transforma, mă va şlefui. Astfel că, o persoană inteligentă nu este preocupată de paradis şi infern, nu îşi pierde timpul să-şi descopere vieţile anterioare şi nici să afle cum va fi viaţa de după moarte, nu este preocupată nici măcar să afle ce este sufletul, sau să-l definească pe Dumnezeu. O fiinţă inteligentă doar trăieşte prezentul cu maximă intensitate, într-un mod inteligent, ceea ce o va conduce să descopere spontan ce este Dumnezeu, sufletul, paradisul şi nirvana.

Tu trăieşti tot timpul încrezându-te în părerile altora, ceea ce este lipsit de inteligenţă. Trăieşte prin intermediul propriei tale cunoaşteri; această cunoaştere este inteligenţa. Şi Saraha are absolută dreptate: Inteligenţa este meditaţie.

Şi fiinţele lipsite de inteligenţă meditează, dar cu siguranţă că meditează într-un mod neinteligent. Ei consideră că trebuie să meargă la biserică în fiecare duminică timp de o oră - această oră din viaţa lor trebuie să o dăruiască religiei. Acesta este un mod neinteligent de a înţelege religia. Cea mai mare parte a vieţii o trăieşti în celălalte şase zile - cu ce te ajută că

duminica mergi la biserică o oră, dacă în restul săptămânii trăieşti rupt de religie. Pe cine încerci să păcăleşti? Vrei să-l păcăleşti pe Dumnezeu, mergând o oră pe săptămână la biserică?

Dacă te vei încăpăţâna, poţi să ajungi să stai cu ochii închişi douăzeci de minute dimineaţa şi douăzeci de minute seara, repetând în mod mecanic o *mantra*. Dar să nu crezi că asta te va ajuta cu ceva. Repetarea mecanică a unei mantre nu îţi va dezvolta inteligenţa; din contră, îţi va induce o stare de somnolenţă, o stare de lene mentală - este asemeni unui cântec de leagăn.

De-a lungul timpului, mamele au observat că, de fiecare dată când un copil este agitat şi nu vrea să meargă la culcare, un cântec de leagăn este salvator. Copilul devine atât de plictisit încât la un moment dat adoarme. Ce şansă ar avea să scape din braţele mamei? Singura sa şansă de scăpare este somnul. Aşa că adoarme; de fapt, se predă. Dar el, în sinea sa se gândeşte: "Acum chiar că este o nebunie să mai rămân treaz, când mama îmi repetă cântecul ăsta plictisitor de zece minute."

Acelaşi lucru îl fac mamele şi bunicile cu copiii din toate colţurile lumii.

Acum câteva zile am citit o povestire spusă de o bunică nepoţelului care nu dorea să meargă la culcare, pentru că nu îi era atunci somn. Copilul se simţea treaz şi plin de viaţă, dar bunica îl forţa să se culce, pentru că ea avea alte lucruri de făcut. De foarte multe ori copiii sunt foarte încurcaţi de atitudinea adulţilor; pentru ei comportamentul maturilor este absurd. Când ei doresc să doarmă dimineaţa, toată familia vine şi îi forţează să se scoale, iar când ei nu doresc să meargă la culcare, toţi îi forţează să o facă. Ce pot înţelege sărmanii copii? Ei nu înţeleg ce este în neregulă cu adulţii. Când ţi se face somn - dormi; aceasta este o atitudine inteligentă. Iar când nu ţi-e somn - rămâi treaz. Deci bunica i-a spus nepoţelului o poveste. La început copilul a fost interesat de povestea bunicii, dar încetul cu încetul... Orice copil inteligent s-ar simţi plictisit de astfel de poveşti; numai un copil prostuţ ar rămâne interesat de astfel de povestiri.

Povestirea este următoarea:

"Un bărbat ce a adormit, visează că a ajuns în faţa unui palat cu o mie unu camere. Mergând dintr-o cameră în alta ajunge obosit în ultima cameră, unde găseşte un pat minunat cu baldachin, se trânteşte în pat şi visează... că stă în faţa unui palat cu o mie una camere şi mergând dintr-o cameră în alta ajunge obosit în ultima cameră, unde găseşte un pat minunat cu baldachin, se trânteşte în pat şi visează...că stă în faţa unui palat cu o mie una camere... şi tot aşa povestea continuă, în mod stupid, la infinit."

Cât timp poate rămâne atent un copil la o astfel de povestire? Bineînțeles că, din plictiseală în final adoarme. Își spune în sinea lui: "Să termin odată cu prostia asta"

A repeta mecanic o *mantra* este același lucru, indiferent că repeți "Ram, ram" sau "Aum, aum" sau "Allah, Allah" sau orice altceva. Când repeți mecanic, ca un papagal, o *mantra*, având atenția îndreptată către orice altceva, faci de fapt două lucruri: acționezi atât ca bunica, cât și asemeni copilului. Inteligența ta este asemeni copilului, iar repetarea mecanică a mantrei este asemeni atitudinii bunicii. Copilul din tine ar dori să te oprească, să se preocupe de alte lucruri, față de care el este interesat, să se gândească la lucruri minunate, dar tu urmărești să-i distragi atenție repetându mereu un sunet. În final, copilul realizează că nu are nici o scăpare, că este inutil să mai lupte; copilul din tine adoarme. Da, repetarea mecanică a unei mantre poate să te determine să adormi; este un fel de autohipnoză. Este foarte bine să acționezi așa dacă nu poți să adormi, dacă suferi de insomnie; este foarte bine. Dar aceasta nu are nimic de a face cu spiritualitatea; aceasta este o modalitate de a medita lipsită de inteligență. Atunci care este modalitatea inteligentă de a medita?

Modalitatea cea mai inteligentă de a medita constă în a fi inteligent și deplin conștient de toate acțiunile tale. Dacă te plimbi, fă-o conștient; dacă mănânci devin-o conștient de actul mâncării; te-ai gândit vreodată la ceea ce mănânci? Dacă este o mâncare sănătoasă, nutritivă, consistentă? Sau este o mâncare fără nici un fel de principii vitale?

Ai fost vreodată cu adevărat conștient de ceea ce faci? Urmărește să devii conștient de ce fumezi și ce se întâmplă când fumezi. Ce faci de fapt? Tragi un aer toxic în plămâni, urmărind să-ți distrugi plămânii și pe deasupra, în afară că îți distrugi sănătatea, îți mai pierzi și banii și timpul.

Urmărește să fii conștient în tot ceea ce faci. Fii conștient în timp ce faci dragoste cu iubita, sau iubitul tău. Chiar vă dăruiți unul altuia cu adevărat dragoste? Sau faceți dragoste din obișnuință? Dacă procedați așa, atunci ceea ce faceți este un lucru urât, imoral. Dragostea trebuie să fie conștientă, pentru că numai atunci se poate transforma în rugăciune.

Ai fost vreodată atent în timp ce faci dragoste cu iubita ta? Îi folosești trupul ca să scapi de o energie care devenise deranjantă pentru tine și cu care nu știai ce să mai faci? Sau îi oferi iubitei tale tot respectul și toată dragostea, căldura, tandrețea ta?

Arareori observ o astfel de atitudine. Soții, de obicei nu-și respectă soțiile, ci doar le folosesc. Această situație este valabilă și invers: soțiile nu-și respectă soții ci doar îi folosesc. Dacă respectul și dragostea lipsesc, înseamnă că atitudinea voastră este lipsită de inteligență. Pentru că, altfel te-ai simți plin de respect și de recunoștiință față de celălalt, și momentele în care veți face dragoste se vor transforma într-o profundă stare de meditație. Indiferent ce faci, fă-o inteligent, fă-o conștient; aceasta să fie meditația ta.

Afirmația lui Saraha este de o deosebită importanță: inteligența este meditație. Inteligența trebuie să se reverse asupra întregii tale vieți. Nu trebuie să fie numai o atitudine "de duminică". Și nici să nu urmărești să fii inteligent doar pentru douăzeci de minute și după aceea să revii la "normal". Inteligența trebuie să facă parte din viața ta, la fel ca respirația. Indiferent de ceea ce faci - un lucru aparent important sau minor, chiar dacă nu faci decât să speli pe jos - poți să acționezi și să gândești inteligent sau lipsit de inteligență. Și ar fi trebuit să-ți dai seama până acum că atunci când faci lucrurile neinteligent, doar din datorie, viața ta este plină de suferință și tristețe.

Am auzit o povestire despre cum dragostea se poate reduce la o datorie și în final cum poate fi distrusă:

"S-a întâmplat la ora de religie, într-o clasă de fete de a IX a. Tema lecției era iubirea creștină și ce ar putea însemna aceasta pentru viața fiecăruia. În finalul orei, s-a ajuns la concluzia că iubirea creștină înseamnă să faci bine unor ființe pe care nu prea le agreezi.

Copiii sunt foarte inteligenți, concluzia lor este corectă. Ascultați din nou concluzia lor. Iubirea creștină înseamnă să faci bine unor ființe pe care nu prea le agreezi.

Profesoara le-a sugerat ca pe parcursul săptămânii următoare să încerce să pună în practică acest concept. După o săptămână,la ora de religie profesoara le-a rugat să-și împărtășească experiențele. Una din fete a ridicat mâna și a spus: «Eu pot să vă povestesc ceva!»

Profesoara a răspuns: «Minunat! Ce poți să ne povestești?»

«Păi, la noi în clasă este o fată handicapată, fiind cocoșată, șchioapă, mioapă și bâlbâită pe deasupra. N-are nici un prieten și nimeni nu o invită vreodată la o petrecere.»

«Cred că știu ce vrei să zici», i-a spus profesoara. «Și tu ce ai făcut?»

«Păi, fata asta, săraca, nu se descurcă de loc la matematică. Eu sunt destul de tare la matematică așa că m-am oferit să o ajut la lecții.»

«Minunat», a spus profesoara, «şi ce s-a întâmplat?»

«Păi, am ajutat-o şi a fost bine şi nu mai ştia cum să îmi mulţumească, dar acum ce să fac să scap de ea?»"

Dacă faci ceva din obligaţie - nu iubeşti fiinţa pe care o ajuţi, nu-ţi place ce faci şi faci doar din obligaţie - mai devreme sau mai târziu te va acapara şi nu vei mai ştii cum să scapi de obligaţia aceea. Gândiţi-vă câte lucruri faceţi fără să aveţi nici o plăcere şi fără să învăţaţi nimic din ele. De fapt, sunt lucruri de care aţi vrea să scăpaţi. Dacă existenţa voastră este plină de astfel de activităţi, atunci cu siguranţă trăiţi într-un mod neinteligent.

O persoană inteligentă îşi va modela existenţa astfel încât ea va fi plină de o poezie a spontaneităţii, a iubirii şi a bucuriei. Este viaţa ta şi dacă tu nu eşti destul de bun cu tine însuţi, cine altcineva ar putea fi suficient de bun cu tine? Dacă tu ţi-o iroseşti, nu este numai vina ta? Eu vă învăţ să fiţi responsabili faţă de voi înşivă - aceasta este prima voastră responsabilitate. Toate celelalte sunt nesemnificative în comparaţie cu aceasta. Orice altceva. Nici Dumnezeu nu poate exista pentru tine atâta timp cât nu înveţi să trăieşti. Tu eşti centrul universului tău, al existenţei tale.

Aşa că, fiţi inteligenţi. Aduceţi calitatea inteligenţei în viaţa voastră şi cu cât veţi deveni mai inteligenţi, cu atât veţi fi mai capabili să aduceţi mai multă inteligenţă în viaţa voastră.

Fiecare clipă poate deveni atât de luminoasă, cu inteligenţă... atunci nu mai ai nevoie de nici o religie, nu mai ai nevoie să meditezi, nu mai ai nevoie să mergi la biserică sau la vreun templu, nu mai ai nevoie să faci nimic special. Viaţa în sine este inteligentă. Este suficient să trăiţi plenar, armonios, conştienţi şi totul va decurge minunat. Pătrunsă de lumina inteligenţei, viaţa este o sărbătoare.

***

Nu este bine să ajuţi oamenii dintr-un sentiment al datoriei?

Nu, deloc, este urât. Atunci când faci ceva doar dintr-un simţ al datoriei, fără să iubeşti, îţi faci rău ţie şi îi faci rău şi celuilalt. Pentru că , dacă nu faci ceva cu dragoste, vei simţi că celălalt trebuie să îţi fie recunoscător; vei simţi că celălalt are o obligaţie faţă de tine. Vei aştepta ceva în schimb; de fapt, îţi vei exprima o pretenţie, conştient sau nu: "acuma fă şi tu ceva pentru mine, eu te-am ajutat atât de mult."

Când faci ceva din dragoste, faci totul fără să-ţi treacă prin cap că ai putea primi ceva în schimb. Nu este un târg - o faci pentru că te bucuri să ajuţi; celălalt nu se va simţi obligat. Nu în sensul că nu îţi va împărtăşi iubirea - vei primi iubire înmiit - dar îţi va dărui doar iubire, nu se va simţi obligat faţă de tine.

De fapt, dacă ajuţi pe cineva din obligaţie, fiinţa respectivă nu va fi niciodată capabilă să-ţi ierte asta. Asta se vede foarte bine la copii: ei nu sunt niciodată capabili să-şi ierte părinţii. Părinţii lor şi-au făcut datoria. Este greu să-i ierţi pe oamenii care îşi fac datoria.

Vei începe să-i respecţi pe oamenii care te-au iubit, nu dintr-un simţ al datoriei, ci doar din pură bucurie.

Sesizaţi diferenţa? Mama te iubeşte doar pentru că îi eşti drag - n-o interesează dacă tu îi răspunzi sau nu. Nu este un târg, nu este un contract, nu este o afacere. Dacă tu nu îi răspunzi, ea nu îţi va reproşa, nici nu va observa asta. De fapt, pentru ea, a te iubi a fost o bucurie atât de mare, ce altceva şi-ar mai putea dori?

O mamă gândeşte întotdeauna că nu a făcut pentru copilul ei cât şi-ar fi dorit să facă. Dar dacă o mamă face ceva dintr-un simţ al datorie, are senzaţia că a făcut prea mult, iar tu ai trădat-o - că tu nu îi răspunzi cu aceeaşi dragoste. Şi o să te piseze tot timpul la cap cu ce a făcut ea pentru tine, şi cu faptul că te-a purtat nouă luni în pântec. Şi o să-ţi repete toate astea la nesfârşit. Dar aceasta nu va duce la apariţia iubirii; ajută doar la divorţ. Copiii devin foarte furioşi.

Să vă povestesc despre un băiat. Locuiam la o familie, şi mama l-a adus pe băiat în faţa mea: vroiau ca eu să-i dau o lecţie, pentru că băiatul era foarte nerecunoscător.

Eu cunoşteam familia foarte bine, atât pe mamă cât şi pe tată, aşa că ştiam de ce era copilul nerecunoscător. Ei făceau tot ce stătea în puterea lor, dar făceau întotdeauna totul din datorie.

Le-am spus: "Este vina voastră, nu v-aţi iubit niciodată copilul. Se simte frustrat. Nu l-aţi făcut niciodată să simtă că e bun la ceva. Iubirea voastră nu este iubire, este ca un bolovan care apasă pe inima copilului. Acum el creşte şi e capabil să se revolte împotriva voastră, de asta se comportă aşa. Băiatul m-a privit plin de recunoştinţă. A început să plângă. A spus: "De fiecare dată când vine cineva pe la noi, musafir, prieten, sunt adus în faţa tribunalului - toată lumea trebuie să îmi dea lecţii. Dumneavoastră sunteţi primul om... Exact asta este situaţia. Oamenii aceştia mă torturează în permanenţă, şi

mama îmi spune încontinuu că ea nouă luni m-a purtat în pântec. Iar eu îi spun «Bine, dar nu te-am rugat eu să faci asta. Asta n-are nimic de-a face cu mine, a fost treaba ta. Tu ai hotărât. De ce nu ai făcut un avort? Eu nu m-aş fi amestecat. Şi, în primul rând, de ce ai rămas însărcinată? Eu nu ţi-am cerut asta!»"

Şi ştiam că este furios, dar avea dreptate.

Tu întrebi: "**Nu este bine să ajuţi oamenii dintr-un sentiment al datoriei?**" Nu, de fapt, dacă veţi ajuta oamenii dintr-un simţ al datoriei, veţi deveni pentru ei o tortură: veţi încerca să-i dominaţi. Este un mod de a domina, o politică.

Începeţi prin a le masa picioarele, şi în curând vă veţi agăţa de gâtul lor. În curând îi veţi ucide. Şi normal că atunci când veţi începe să le masaţi picioarele ei vi le vor oferi. Ei spun "E foarte bine" şi nu îşi dau seama ce o să se întâmple. Toţi cei din serviciul public, mai devreme sau mai târziu, devin politicieni. Acesta este cel mai bun mod de a-ţi începe cariera politică: intrând în serviciul public. Fă servicii oamenilor din simţul datoriei, şi apoi, mai devreme sau mai târziu, o să poţi să le sari în cap; atunci îi vei putea exploata. Atunci îi vei putea zdrobi, iar ei nu vor putea să scoată nici un sunet, deoarece voi sunteţi în serviciul public.

Pentru a putea manipula oamenii trebuie mai întâi să intraţi în serviciul public.

În această privinţă, misiunea mea este de a vă atrage atenţia asupra acestor capcane. Aceste capcane sunt capcane ale ego-ului. În numele umilinţei, al modestiei, al ajutorării, te laşi atras în cursa ego-ului. Ajutaţi oamenii, dar să faceţi asta numai din dragoste, alfel nu. Vă rog, altfel nu. Mai bine nu faceţi nimic.

Veţi deveni capabili să faceţi ceva, pentru că nimeni nu poate rămâne la nesfârşit într-o stare inerţială. Energia este creată şi trebuie să fie dăruită - dar trebuie să fie dăruită cu dragoste. Atunci când dăruieşti cu dragoste, îi eşti recunoscător celuilalt pentru că ţi-a acceptat iubirea, ţi-a acceptat energia, a împărtăşit-o cu tine.

Faceţi ceva doar atunci când vă simţiţi recunoscători faţă de cei pe care îi ajutaţi, altfel nu.

***

De ce gelozia urmează întotdeauna dragostea ca o umbră?

Gelozia nu are nimic de-a face cu dragostea. De fapt, aşa-zisa noastră dragoste nu are nimic de-a face cu adevărata dragoste. Folosiţi tot timpul cuvântul "dragoste". Îl folosiţi atât de des încât uitaţi că nu aţi simţit niciodată până acum adevărata dragoste. De aceea s-a ajuns la demonetizarea unor cuvinte ca: "Dumnezeu", "iubire", "*nirvana*", rugăciune - cuvinte sublime pe care le folosiţi dar pe care nu le înţelegeţi. Cu timpul, prin repetarea lor, ajungeţi să aveţi impresia că le-aţi pătruns semnificaţia.

Ce ştii tu despre dragoste? Dacă ai şti ceva despre dragoste, nu ai putea să pui această întrebare - ai şti că gelozia nu apare niciodată când iubeşti cu adevărat. Şi că acolo unde există gelozie nu există dragoste.

Gelozia nu este o manifestare a iubirii, gelozia este o manifestare a posesivităţii. Posesivitatea nu are nimic de-a face cu dragostea. Vrei să posezi. Posedând te simţi puternic: teritoriul tău este mai mare. Şi dacă altcineva încearcă să pătrundă pe domeniul tău, te înfurii. Sau, dacă cineva are o casămai mare ca a ta, eşti gelos. Sau, dacă cineva încearcă să te deposedeze de proprietatea ta, eşti gelos şi furios şi răzbunător.

Dacă iubeşti cu toată dăruirea, gelozia nu este posibilă; este inexistentă, imposibilă.

O anecdotă:

"Sus, în Yubonul îngheţat, doi vânători s-au oprit la ultimul refugiu ca să-şi cumpere provizii pentru iarna cea lungă şi grea. După ce şi-au încărcat săniile cu făină, conserve, gaz lampant, chibrituri şi muniţie, s-au pregătit să plece - următoarele şase luni le petreceau pe munte, în sălbăticie.

«Staţi puţin, băieţi» i-a strigat proprietarul magazinului. «Dar de asta ce ziceţi?» Şi le-a arătat o scândură mare, curbată, ca o sticlă de ceas.

«Ce-i asta?» a întrebat unul dintre vânători. Patronul le-a făcut cu ochiul: «Se numeşte scândură de iubit. Poţi să o strângi în braţe când te simţi singur.»

«Daţi-ne două!» a exclamat omul.

Şase luni mai târziu, s-a întors doar unul dintre vânători, bărbos şi istovit.

«Unde îţi este tovarăşul?» l-a întrebat proprietarul magazinului.

«A trebuit să-l împuşc», a mormăit vânătorul. «L-am prins că-şi făcea de cap cu scândura mea.»"

Gelozia n-are nimic de-a face cu dragostea. Dacă îţi adori iubita, cum poţi să fii gelos? Dacă îţi iubeşti iubitul, cum poţi să fii geloasă? Dacă iubita ta râde cu altcineva, cum poţi să fii gelos? Ar trebui să te bucuri; iubita ta

ste fericită; fericirea ei este şi fericirea ta. Cum poţi să gândeşti ceva mportriva fericirii ei?

Dar iată, priviţi. Aţi râs când am spus eu această povestire, dar se ntâmplă peste tot, în fiecare familie. Soţia devine geloasă chiar şi pe ziar, lacă soţul îl citeşte prea mult timp. Ea vine şi i-l smulge; o cuprinde gelozia. Ziarul îi ia locul. Cum îndrăzneşte să citească ziarul când ea este acolo? Asta este o insultă! Când ea este acolo, trebuie să fii absorbit în totalitate de credinţa ei. Ziarul se transformă într-un concurent.

Aşa că, ce să mai vorbim de oameni? Dacă soţia este de faţă şi soţul începe să discute cu o altă femeie şi pare bucuros - ceea ce este natural - oamenii se plictisesc unul de altul, astfel că, cum apare ceva nou, omul se emoţionează iar soţia se înfurie imediat. Poţi să ştii precis: când vezi un cuplu pe stradă şi bărbatul este trist înseamnă că este căsătorit cu femeia respectivă. Dacă este fericit, cu siguranţă nu este căsătorit cu acea femeie. Nu este soţia lui.

Mergeam odată cu trenul şi în acelaşi compartiment cu mine era o femeie. La fiecare staţie venea la ea un bărbat. Uneori îi aducea banane, alteori îi aducea ceai şi îngheţată şi multe alte mici atenţii.

Am întrebat-o: "Cine este acest bărbat?"

Ea a răspuns: "Este soţul meu."

"Nu se poate. Nu pot să cred asta. De cât timp sunteţi căsătoriţi?"

Ea părea puţin încurcată: "Fiindcă insistaţi,nu suntem căsătoriţi. Dar cum v-aţi dat seama?"

"N-am văzut niciodată un soţ care să vină constant, la fiecare staţie să-şi copleşească soţia cu atenţii. Soţul încearcă să scape de soţie - el vine doar la ultima staţie, sperând că ea a coborât la staţia anterioară. Să aduci câte ceva la fiecare oprire - să dai mereu fuga din compartimentul tău, acesta nu poate fi comportamentul unui soţ."

"Aveţi dreptate, nu este soţul meu. Este prietenul soţului meu."

"Corect - în cazul acesta nu este nici o problemă."

Nu îţi iubieşti cu adevărat soţul, soţia sau "iubitul". Dacă iubeşti, atunci fericirea lui sau a ei este şi fericirea ta. Dacă iubeşti, atunci nu vei lăsa să se manifeste nici o posesivitate.

Iubirea este deplin capabilă să acorde libertate absolută. **Doar** iubirea este capabilă să acorde libertate absolută.

Şi dacă în trăirea ta nu există libertate, atunci nu putem vorbi despre iubire. Este doar un anumit tip de manifestare egotică.

Ai o iubită foarte frumoasă. Vrei să vadă toată lumea, tot oraşul ce iubită frumoasă ai tu, de parcă ar fi un bun care îţi aparţine, la fel ca atunci când ai o maşină nouă şi vrei să ştie toată lumea că este a ta şi că nu are nimeni o maşină mai grozavă. Tot aşa, te comporţi şi faţă de iubita ta. Îi aduci diamante, dar nu pentru că o iubeşti. Ea este un ornament pentru ego-ul tău. O duci de la un club la altul, dar ea trebuie să fie tot timpul lângă tine şi să arate că îţi aparţine. Orice încălcare a dreptului tău te înfurie - dacă nu se comportă cum vrei tu, ai putea chiar să o ucizi pe femeia pe care spui că o iubeşti...

Noi tratăm oamenii ca pe nişte obiecte. Îiposedăm ca pe nişte obiecte, reducem oamenii la obiecte, la bunuri de care dorim să dispunem şi de pe urma cărora dorim să profităm.

"Un rabin şi un preot erau vecini şi întotdeauna a existat o anumită răcă şi invidie între ei. Dacă familia
Cohen îşi repara maşina, părintele O'Flynn o schimba pe a lui şi tot aşa mai departe.

Într-o zi, preotul şi-a luat un Jaguar nou, aşa că rabinul şi-a cumpărat un Bentley. Când s-a uitat pe fereastră, a văzut că preotul turna apă pe capota maşinii. A deschis fereastra şi i-a strigat: «Ştii, nu aşa se umple radiatorul.»

«Ha, ha, ha!» râse preotul «eu o botez cu apă sfinţită, tu nu poţi să faci la fel cu a ta».

Puţin mai târziu, preotul a rămas perplex când l-a văzut pe rabin întins pe şosea cu fierăstrăul în mână, tăind ultimii doi centimetri din ţeava de eşapament de la maşina lui.»"

Aceasta este mintea - tot timpul în competiţie. Rabinul făcea circumcizia; trebuia să facă ceva. Acesta este felul în care trăim: subjugaţi de ego.

Ego-ul nu cunoaşte iubirea, ego-ul nu cunoaşte prietenia, ego-ul nu cunoaşte compasiunea. Ego-ul este orgoliu, agresivitate, posesivitate şi violenţă.

Şi tu întrebi: **De ce gelozia urmează întotdeauna dragostea ca o umbră?**

Niciodată.

Iubirea nu face nici o umbră. Iubirea este atât de transparentă, încât nu are umbră. Iubirea nu este ceva solid, este transparentă. Nici o umbră nu este generată de iubire. Iubirea este singurul fenomen de pe Pământ care nu are umbră.

Ce este reprimarea?

Reprimarea înseamnă să trăieşti o viaţă pentru care nu ai fost făcut. Reprimarea înseamnă să faci lucruri pe care nu ţi le-ai dorit niciodată să le faci. Reprimarea înseamnă să încerci să pari altfel decât eşti. Reprimarea este un mod de a te autodistruge. Reprimarea este sinucidere - foarte lentă, bineînţeles, dar foarte sigură - otrăvire lentă.
Exprimarea este viaţa. Reprimarea este sinuciderea.

Acesta este mesajul din Tantra: nu duceţi o viaţă de Reprimare, căci aşa nu veţi trăi deloc. Trăiţi-vă viaţa exprimând, manifestându-vă creativ bucuria. Trăiţi aşa cum a vrut Dumnezeu să trăiţi; trăiţi în armonie cu natura. Şi nu vă temeţi de aşa-zişii oameni religioşi. Ascultaţi-vă intuiţia, ascultaţi-vă trupul, ascultaţi-vă inima, ascultaţi-vă inteligenţa. Depindeţ de voi înşivă, mergeţi acolo unde vă conduce spontaneitatea şi nu vă veţi rătăci niciodată. Şi, trăind spontan, într-o zi veţi ajunge sigur la porţile Divinului.

Natura ta pură este Scânteia Divină din tine, Sinele Suprem (*Atman*). Îndemnul acestei naturi interioare este îndemnul Divinului. Nu-i asculta pe cei care încearcă să te otrăvească, ascultă îndemnul naturii tale divine.

Dar nu uita că la superior se ajunge prin inferior. Lotusul creşte din mâl. Sufletul evoluează cu ajutorul corpului. Controlând energia sexuală se poate ajunge la *samadhi*.

Nu uitaţi, prin hrană se dezvoltă conştiinţa. În Orient, avem o zicală: *annam Brahman* - hrana este Dumnezeu. Ce fel de afirmaţie este aceasta, că hrana este Dumnezeu? Dumnezeu există şi în hrană: ceea ce este jos este legat ce ceea ce este sus, ceea ce este la suprafaţă este legat de ceea ce este în adânc.

Aşa-zişii oameni religioşi v-au învăţat să reprimaţi natura inferioară. Şi ei par foarte logici în argumentele lor. Dar au uitat un lucru - că Dumnezeu este dincolo de logică! Ei sunt foarte logici şi convingători. De aceea i-aţi ascultat şi i-aţi urmat de-a lungul timpului. Raţiunea este uşor de convins că, dacă vrei să ajungi la superior, nu trebuie să asculţi inferiorul - pare logic. Dacă vrei să ajungi sus, nu trebuie să cobori; este foarte raţional. Singura problemă este că Dumnezeu nu este raţional! Non-raţional (nu iraţional), este dincolo de raţiune.

Acum câteva zile discutam cu Dhruva. În grupul lor de "Manifestări spontane" se ajunge uneori la momente de linişte absolută - din nimic, din senin. Şi acele rare momente de linişte sunt de o frumuseţe extraordinară. Şi

el spunea: "Sunt atât de misterioase, acele clipe. Nu urmărim să le producem, nu le gândim la ele, pur şi simplu apar. Dar, atunci când apar, întregul grup simte imediat prezenţa a ceva Divin, a ceva superior, a ceva mai granbdios decât orice altceva. Şi toată lumea percepe imediat acea prezenţă, acel ceva misterios. Şi toată lumea rămâne tăcută în acele clipe."

Acum, mintea lui logică s-a gândit: "Ar fi bină să păstrăm tot timpul tăcerea în grup: Probabil că s-au gândit: "Dacă acele puţine clipe de linişte - rare şi depărtate unele de altele - sunt atât de frumoase, atunci de ce nu ar rămâne întregul grup mereu în tăcere?" I-am spus: "Vezi ce faci? Aplici logica, iar Dumnezeu nu este logic, este non-logic. Dacă veţi păstra mereu tăcerea; acele clipe nu vor veni niciodată."

În viaţă există o anumită polaritate: munceşti din greu toată ziua, apoi noaptea te cufunzi într-un somn odihnitor şi profund. Acum, gândind logic - poţi gândi logic, matematic - în dimineaţa următoare îţi vei spune: "Am muncit toată ziua, seara eram foarte obosit şi totuşi am reuşit să dorm atât de bine. Dacă o să mă odihnesc mâine toată ziua o să am un somn şi mai profund." Aşa că, în ziua următoare nu faci decât să stai întins în fotoliu, te odihneşti. Crezi că o să dormi bine? O să-ţi pierzi chiar şi somnul obişnuit. Aşa ajung oamenii bogaţi să sufere de insomnie.

Dumnezeu nu este logic. Dumnezeu le dă un somn bun muncitorilor, tăietorilor de piatră, tăietorilor de lemne. Toată ziua au fost obosiţi. Acea oboseală îi face să adoarmă.

Aceasta este polaritatea. Cu cât eşti mai epuizat energetic, cu atât ai mai mare nevoie de somn, pentru că omul acumulează cea mai multă energie în somnul profund. S-a crezut că dacă epuizezi energia apare condiţia necesară pentru a cădea într-un somn profund.

Dumnezeu îţi dăruieşte un somn profund. Dacă nu munceşti deloc, atunci n-ai nevoie de somn. Tu nu ai utilizat energia pe care ai primit-o, aşa că ce rost ar mai avea să primeşti alta? Energia le este dată celor ce o folosesc.

Acum, Dhruva este logic. El se gândeşte: "Dacă întregul grup va rămâne tăcut..." Dar veţi ratâ până şi acele puţine momente de pace şi toţi membrii grupului vor deveni foarte, foarte vorbăreţi. Desigur, priviţi din exterior ei vor părea tăcuţi, dar în interior mintile lor o vor lua razna. În clipa aceasta ei muncesc din greu, îşi exprimă emoţiile, se purifică şi aduc totul la suprafaţă prin exteriorizare; ei obosesc. Ajung la un moment dat să fie atât de epuizaţi încât nu mai au nimic de exteriorizat. În acel moment, dintr-o dată, se atabileşte o legătură, se lasă tăcerea.

Odihna urmează după muncă. Tăcerea urmează după exprimare. Aşa acţionează Divinul. Modul Său de a acţiona este dincolo de raţiune, non-raţional (nu iraţional).

Acum, dacă vrei cu adevărat să fii în siguranţă, va trebui să duci o viaţă plină de risc. Dacă vrei cu adevărat să fii viu, va trebui să fii gata să mori în orice clipă. Aceasta este non-raţionalitatea lui Dumnezeu! Dacă vrei să fii cu adevărat sincer, atunci trebuie să ai curaj. Reprimarea este un mod de a evita riscul, este rezultatul fricii, al nesinceritătii.

De exemplu, ţi s-a spus să nu te enervezi niciodată şi ai impresia că o fiinţă care nu se înfurie niciodată este foarte iubitoare. Te înşeli. O persoană care nu s-a înfuriat niciodată în viaţa ei nu va fi capabilă nici să iubească. Cele două aspecte sunt asemănătoare ca forţă inerentă manifestării lor.

Un om care iubeşte cu adevărat sigur cândva se va înfuria, uneori chiar foarte tare. Dar furia lui este frumoasă - este din iubire. Energia lui este fierbinte şi furia lui nu te va răni. De fapt, te vei simţi recunoscător că s-a înfuriat. Aţi observat? Dacă iubeşti mult pe cineva şi faci o prostie iar persoana aceea se înfurie cu adevărat, este sincer furioasă, te simţi recunoscător că te iubeşte atât de mult încât şi-a permis să se înfurie. Altfel, de ce ar face-o? Atunci când nu vrei să te înfurii, rămâi politicos. Când nu vrei să-ţi permiţi nimic - nu vrei să-ţi asumi nici un risc - zâmbeşti în continuare, indiferent. Nu contează!

Când copilul tău este gata să cadă în prăpastie, poţi să rămâi calm? Nu strigi? Nu vei fi un clocot de energie? Vei continua să zâmbeşti? Vei fi indiferent? Nu este posibil.

Să vă spun o poveste:

"S-a întâmplat cândva la curtea lui Solomon ca două femei să se certe pentru un copil. Fiecare susţinea că este mama copilului. Era foarte dificil. Cum să iei o hotărâre? Copilul era atât de mic încât nu putea spune nimic.

Solomon s-a gândit şi a spus: «O să facem în felul următor: tăiem copilul în două şi o să luaţi fiecare câte o jumătate. Aceasta este singura soluţie. Trebuie să fiu corect şi cinstit. Nu există nici o dovadă care să ateste care dintre voi este cu adevărat mama copilului. Aşa că eu, ca rege, am hotărât: copilul va fi tăiat şi veţi lua fiecare câte o jumătate.»

Femeia care ţinea copilul în braţe a continuat să zâmbească, era mulţumită. Dar cealaltă femeie era înnebunită, l-ar fi omotât pe rege! I-a spus: «Ce vreţi să spuneţi? Aţi înnebunit?» Era furioasă. Nu mai era o femeie obişnuită: era furia întruchipată, era vâlvătaie! Şi femeia a spus: «Dacă asta

este justiție, atunci eu renunț la cererea mea. Lăsați copilul ei! Copilul îi aparține, nu este copilul meu!» Deși furioasă, lacrimile îi curgeau pe față.

Și atunci regele a spus: «Copilul îți aparține. Poți să îl iei. Cealaltă femeie nu este mama adevărată, este o mincinoasă.»"

Ea nu s-a manifestat în nici un fel - și copilul urma să fie ucis! De fapt, ea chiar zâmbise. Pentru ea nu conta copilul, ci nevoia de a poseda. Atunci când iubești, poți să te și înfurii. Atunci când iubești îți poți permite. Dacă iubești - și aceasta este absolut necesar în viață, altfel îți ratezi existența - nu îți vei reprima nici o pornire, vei exprima tot ceea ce îți oferă viața. Vei manifesta totul - bucuriile, supărările, culmile, căderile, zilele, nopțile.

Dar ați fost educați pentru a deveni falși, ați fost educați în așa fel încât ați devenit ipocriți. Chiar când sunteți furioși vă păstrați zâmbetul pictat pe față. Când sunteți furioși, vă reprimați furia. Când sunteți senzuali, vă reprimați senzualitatea. Niciodată nu recunoașteți cinstit ce se întâmplă înăuntrul vostru.

Să vă spun o anecdotă:

"Joe și micuța lui fiica, Midge, s-au dus să viziteze un parc de distracții. Pe drum, s-au oprit să mănânce - le era foame. În parc, pe când treceau pe lângă o tonetă cu floricele de porumb, Midge a spus: «Tati, vreau...» Dar Joe i-a luat-o înainte și i-a cumpărat floricele.

Apoi, când au ajuns în dreptul unei tonete de înghețată, micuța Midge a strigat din nou: «Tati, vreau...»

Joe s-a oprit, dar de data aceasta a spus: «Vrei, vrei! Știu ce vrei - înghețată!»

«Nu, tati», se smiorcăi ea, «vreau să vomit.»"

Ea asta vroia de la început. Dar cine ascultă?

A reprima înseamnă a nu-ți asculta propria natură. Reprimarea este un truc care te distruge.

"Doisprezece golani, rași în cap, au intrat într-o cârciumă, s-au dus la bar și au comandat: «Treisprezece halbe de bere, vă rugăm.»

«Bine, dar voi sunteți doar doisprezece.»

«Uite ce este, noi vrem treisprezece halbe de bere.»

Așa că, barmanul le dă berea și ei se așează toți să bea. Într-un colț al barului stătea un bătrân; șeful chelioșilor s-a dus la el și i-a spus: «Uite, tataie, ia și tu o halbă de bere.»

El i-a răspuns: «Mulțumesc, mulțumesc, ești generos, fiule.»

«Cu plăcere, noi ne bucurăm să-i ajutăm pe infirmi.»

«Dar eu nu sunt infirm.»

«O să fii, dacă nu ne plăteşti următorul rând.»"

Asta este reprimarea, un truc care te transformă într-un infirm. Este un truc care te distruge, care te face mai slab. Este un truc care te face să lupţi împotriva ta. Este un mod de a crea un conflict în interiorul tău şi întotdeauna când cineva este în conflict cu el însuşi este foarte slab.

Societatea ne-a jucat un mare renghi - a făcut astfel încât toţi să ne luptăm cu noi înşine. Aşa că, te lupţi tot timpul cu interiorul tău. Nu mai ai enegie şi pentru altceva. Nu vezi ce se întâmplă în tine? Este o luptă permanentă. Societatea te-a transformat într-o fiinţă scindată: te-a făcut schizofrenic şi te-a debusolat. Ai devenit un buştean în derivă. Nu ştii cine eşti, nu ştii încotro te îndrepţi, nu ştii ce cauţi aici. În primul rând, nu ştii de ce eşti aici. A reuşit într-adevăr să te zăpăcească.

Şi datorită acestei dezorientări apar "marii" conducători: Adolf Hitler, Mao Tse-tung, Josef Stalin. Şi din această dezorientare apar o mie şi unu de lucruri. Iar tu eşti distrus.

Tantra spune: fii extrovertit. Dar, nu uita, a te exterioriza nu înseamnă să fii iresponsabil. Tantra spune: Manifestă-te în mod inteligent şi astfel nu vei face nici un rău nimănui. Un om care nu-şi poate face rău lui însuşi nu poate face rău nimănui. Un om care-şi face rău lui însuşi este un om periculos. El nu se iubeşte nici măcar pe el însuşi, este periculos; poate face mult rău. De fapt, el chiar va face rău.

Atunci când eşti trist şi deprimat îi determini şi pe cei din jurul tău să devină trişti şi deprimaţi. Când eşti fericit, îi faci şi pe cei din jurul tău fericiţi, deoarece fericirea poate exista numai într-o lume fericită. Dacă viaţa ta este plină de bucurie, atunci îţi doreşti ca toţi oamenii să fie bucuroşi - aceasta este religia adevărată. Cu propria ta bucurie, binecuvântezi întreaga existenţă.

Dar reprimarea te face să fii fals. Nu prin reprimare pot fi distruse furia, sexul, lăcomia, frica. Ele vor exista în continuare - se schimbă doar etichetele. Ele trec în subconştient - încep să acţioneze de acolo: trec în subteran. Şi, bineînţeles, atunci când sunt în subteran, sunt mult mai puternice. Întreaga mişcare psihanalitică încearcă să aducă la suprafaţă ceea ce este în subteran. Doar în momentul când devii conştient de un anumit aspect poţi acţiona pentru eliminarea lui.

"Un francez locuia în Anglia şi un prieten l-a întrebat cum se descurcă. El i-a răspuns că îi merge foarte bine, cu o singură excepţie: «Când mă duc la câte o petrecere, gazda nu vrea niciodată să-mi spună unde este WC-ul...»

«A, George, asta este doar pudoarea englezească. De fapt, o să te întrebe: 'Doriţi să vă spălaţi pe mâini?' şi înseamnă acelaşi lucru.»

Francezul şi-a băgat bine în cap asta şi, la următoarea petrecere, când gazda l-a întâmpinat la intrare, l-a întrebat: «Bună seara, domnule Du Pont, doriţi să vă spălaţi pe mâini?» el i-a răspuns, de faţă fiind şi alţi invitaţi:

«Nu, mulţumesc, tocmai m-am spălat la copacul din faţa casei.»"

Exact aşa se întâmplă; se schimbă doar numele. Te zăpăceşti, nu mai ştii despre ce este vorba. Totul rămâne acolo - doar etichetele se schimbă şi aceasta creează un comportament nesănătos.

Părinţii, societatea, te-au distrus pe tine, iar tu îi distrugi pe copiii tăi. Acesta este un cerc vicios. Cineva trebuie să iasă din el.

Dacă mă înţelegi aşa cum trebuie, atunci *sadhana* (practica spirituală) voastră va fi un efort pentru a vă scoate din acest cerc. Nu fiţi supăraţi pe părinţii voştri ; nu ar fi putut să facă pentru voi mai mult decât au făcut. Dar acum, deveniţi mai conştienţi şi nu faceţi şi voi aceleaşi greşeli cu copiii voştri. Ajutaţi-i să se manifeste liber, învăţaţi-i să fie extrovertiţi. Ajutaţi-i să devină autentici, aşa încât să manifeste tot ceea ce există în ei. Iar ei vă vor fi profund recunoscători, pentru că în ei nu va exista nici un conflict. Ei vor fi integri; nu vor fi fragmentaţi. Şi nu vor fi niciodată dezorientaţi, vor şti întotdeauna exact ceea ce vor.

Şi atunci când ştii exact ceea ce vrei, poţi să acţionezi pentru a obţine ceea ce doreşti. Când nu ştii ce vrei cu adevărat, ce poţi să faci ca să obţii? Oricine te poate influenţa, îţi poate inocula propriile idei... iar tu îl vei urma. Poate să vină orice conducător - oricine te poate convinge cu argumente, iar tu îl urmezi. Voi aţi urmat mulţi oameni şi toţi au fost catastrofali.

Urmează-ţi propria natură interioară, adevărata ta natură divină, Sinele Suprem.

Fiecare generaţie o distruge pe cealaltă. Până în momentul în care fiinţa se trezeşte, devine conştientă, distrugerea este inerentă.

***

Bhagavan, de ce m-am căsătorit cu o femeie care mă urăşte? Şi eu o urăsc pe ea.

De unde vrei să ştiu eu de ce te-ai însurat cu o femeie pe care tu o urăşti şi care te urăşte? Poate - asta este doar presupunere - că v-aţi căsătorit pentru că vă urâţi.

Există trei feluri de căsătorii: căsătorii din interes, căsătorii din dragoste şi căsătorii din ură. Căsătoriile din dragoste sunt foarte rare; de fapt, ele nu există. Multe căsătorii sunt bazate pe ură. Din punctul de vedere al femeilor este foarte adevărat. Dacă vor să te tortureze, se căsătoresc cu tine, pentru că nu există cale mai sigură de a te tortura - acesta este cel mai bun mod.

O anecdotă:

"Nastratin Hogea ajunsese într-o situaţie foarte penibilă. Se încurcase cu nu mai puţin de trei femei şi la toate promisese că o să le ia în căsătorie. În ultima vreme, ele îl tot presau să-şi ţină promisiunea. Când nu a mai ştiu cum să se descurce, şi-a consultat avocatul.

«Îţi sugerez», i-a spus avocatul, «să mă laşi să anunţ în toate ziarele că te-ai sinucis. Dacă asta o să înscenăm o înmormântare. Asta o să-ţi rezolve toate problemele.»

Au trecut imediat la fapte. În timp ce avocatul suna la ziare, Hogea făcea aranjamentele cu cei de la pompe funebre.

A fost o înmormântare fastuoasă. La momentul potrivit, fiecare a trecut pe lângă sicriu pentru a-şi lua la revedere de la defunct. Apoi au venit cele trei prietene:

«Săracul Nastratin» oftă prima fată în timp ce privea trupul din sicriu. «Era o lichea, dar o să-mi lipsească.»

«Nastratin» suspină a doua fată «de ce m-ai părăsit?»

Dar cea de-a treia era furioasă: «Câine nenorocit! acum ţi-ai găsit să mori, când trebuia să te însori cu mine. Pentru asta o să te împuşc chiar eu, aşa mort cum eşti! Cel puţin satisfacţia asta să o am şi eu!»

Apoi a scos din geantă un revolver şi l-a apropiat de figura înclinată. «Stai! Nu te enerva chiar aşa!» a strigat cadavrul ridicându-se speriat din sicriu. «Cu tine mă însor!»"

Nu ştiu de ce te-ai însurat cu o femeie care te urăşte şi pe care o urăşti. Şi ai grijă, probabil că eşti într-o mizerie cumplită - dar toată lumea este, aşa că nu-ţi face prea multe probleme - aceasta este starea obişnuită a umanităţii.

Toată lumea este în mizerie. Nimeni nu ştie de ce, uneori, face un anumit lucru. Uneori te căsătoreşti cu o femeie pentru că are o faţă atrăgătoare. Dar ce legătură are căsnicia cu faţa? După două sau trei zile "luna de miere" se va sfârşi şi nu vei mai privi niciodată acea faţă. Şi, de fapt, nu te căsătoreşti cu femeia reală - te căsătoreşti doar cu o faţă, o anumită figură şi această figură nu are nimic de-a face cu căsătoria.

Sau poate ţi-a plăcut vocea femeii, vocea ei melodioasă şi te-ai căsătorit. Oamenii se căsătoresc pentru o sumedenie de lucruri stupide. Acum, vocea melodioasă nu are nimic de-a face cu mariajul: vocea melodioasă nu o să te iubească, nu o să-ţi prepare mâncarea, nu o să-ţi facă patul. După câteva zile o să uiţi de voce. Realitatea cu care trebuie să conviețuieşti nu are nimic de-a face cu lucrurile acestea.

O anumită femeie are o anumită figură, o anumită siluetă - dar ce legătură are silueta cu viaţa? O anumită femeie are un mers atrăgător. Dar poţi să-ţi iroseşti viaţa, căsnicia, cu lucruri de reclamă? Nu este posibil. În viaţă este nevoie de apropieri mult mai realiste, pe baze cât mai reale.

Dar voi continuaţi să faceţi lucruri superficiale. Şi asta din cauză că nu sunteţi conştienţi. Nu se pune doar problema căsătoriei, ci a întregii voastre vieţi. Asta faceţi tot timpul. Faceţi lucrurile inconştienţi - fără să vedeţi că în viaţă este nevoie de mai multă luciditate, de mai multă responsabilitate, de mai multă înţelegere, de mai multă inteligenţă.

Începeţi să fiţi mai inteligenţi şi veţi avea din ce în ce mai puţine probleme. Fiţi detaşaţi, deveniţi maturi.

Capitolul 9

Ajunsă pe Tărâmul Beatitudinii,
mintea contemplativă se îmbogăţeşte.
Şi, de aceea, aici şi dincolo este cea mai utilă;
chiar şi atunci când aleargă după obiecte,
nu se înstrăinează de ea însăşi.

Mugurii bucuriei şi ai plăcerii
Şi frunzele gloriei cresc.
Dacă nimic nu se revarsă nicăieri,
Extazul inexprimabil va rodi.

Ceea ce a fost făcut, şi unde,
şi ceea ce va rezulta din asta, nu înseamnă nimic.
Cu toate că, pe ici pe colo a fost util.
Căci, fie cu pasiune, fie fără,
Tiparul este vidul.

De sunt eu ca un porc, ce vrea
doar în noroiul lumii să se scalde;
cu ce-ar putea greşi o minte neclintită,
vreau să-mi spui.
De ceea ce nu limitează,
cum ar putea fi cineva înlănţuit?

Există doar două moduri de a înțelege Natura: calea intelectului și calea inteligenței.

Calea intelectului este să teoretizezi realitatea, să raționezi despre ea, să speculezi despre natura ei. Dar orice speculație este lipsită de sens. Cum poți specula despre ceva ce nu știi absolut nimic? Cum poți gândi despre ceva ce nu ai habar?

Necunoscutul nu poate fi judecat - nu există nici o șansă să poți raționaliza necunoscutul. Tot ceea ce poți raționaliza sunt conceptele deja existente în mintea ta. Da, poți crea noi combinații de vechi concepte, dar aceasta nu înseamnă că înțelegi realitatea, ci doar că exersezi noi combinații mentale. Vei fi un amăgit.

Mintea este cel mai amăgitor lucru din lume. Cu ajutorul ei, omul se amăgește de secole. Cu ajutorul ei, tu încerci (dar oricum nu vei reuși; realitatea este mult prea vastă) să explici Natura exterioară, dar niciodată pe cea interioară. Cu ajutorul minții tale creezi atâta praf în jurul tău, încât devii incapabil să sesizezi adevărata esență a realității, devii total înstrăinat de Esență. Ești pierdut în Scripturi - nimeni nu s-a înstrăinat din vreun alt motiv sau din vreo altă cauză. Singurul loc în care oamenii se pot rătăci este această adevărată junglă a Scripturilor.

Tantra este calea inteligenței și a înțelepciunii, nu a intelectului. Nu răspunde la nici o întrebare, nu explică absolut nimic; este non-explicativă. Nu este un interogatoriu, este o căutare. Nu este o anchetă despre Adevăr,

este o incursiune în Adevăr. Penetrează Realitatea, urmăreşte să distrugă toţi norii care te înconjoară, pentru ca tu să poţi să vezi realitatea aşa cum este.

Tantra înseamnă să treci dincolo de gândire. De aceea a fost iubirea atât de mult preţuită de *tantrikas*. De aceea, orgasmul pe care-l trăieşte fiinţa într-un moment de iubire o apropie de Realitatea Ultimă. Motivul este faptul că, în timpul orgasmului, ajungi să-ţi transcenzi mintea. Aceasta este unica stare de non-minte, accesibilă omului obişnuit. Aceasta este, pentru voi, singura posibilitate de a arunca o privire asupra Realităţii.

Din acest motiv trăirea orgasmatică are o mare importanţă pe calea tantrică. Nu îţi revelează Realitatea Ultimă, dar cel puţin îţi dă şansa să treci dincolo de minte. Îţi deschide o ferestruică - doar pentru câteva clipe - dar aceasta este, pentru tine, singura posibilitate de a lua un contact cu Realitatea. Altfel, eşti tot timpul înconjurat de gândurile tale şi gândurile nu explică nimic. Toate explicaţiile sunt doar nonsensuri.

Acum, as vrea să vă spun o anecdotă. Ştiţi, aceasta se întâmplă destul de rar... Anecdota este despre un tip - un negru.

"Într-o zi, în timp ce stătea trist într-un colţ măcinat de gânduri, s-a uitat în sus şi a întrebat: «Doamne, spune Doamne, de ce m-ai făcut aşa de negru?» Şi Dumnezeu îi răspunde: «Fiule, motivul pentru care te-am făcut aşa de negru este ca atunci când alergi prin junglă, să nu faci insolaţie de la soare».

«Aha! Da, merge». Mai stă şi se mai gândeşte şi zice: «Doamne! De ce mi-ai făcut părul aşa de sârmos?»

«Ei bine, motivul pentru care am făcut asta, fiule, este pentru ca, atunci când alergi prin junglă după vreun animal sălbatic, să nu ţi se agaţe părul în crengi».

«Aha, da. Doamne! Dar de ce mi-ai făcut picioarele aşa de lungi?»

«Motivul pentru care ţi-am făcut picioarele aşa de lungi, fiule, este pentru ca, atunci când pleci prin junglă în căutarea fiarelor sălbatice, să alergi iute ca săgeata. Mai ai vreo întrebare?»

«Da, Doamne! Atunci ce caut eu aici, în New York?»"

Nici o explicaţie nu ajută, nici o explicaţie nu explică niciodată nimic. "Domnul" trebuie să fi fost puţin încurcat.

Existenţa omului este un mister. Nu există vreun răspuns care să o explice, pentru că, în primul rând, nu este vorba despre o întrebare. Este un mister care trebuie să fie trăit, nu o problemă care trebuie rezolvată.

Şi nu uitaţi deosebirea dintre o problemă şi un mister: misterul este existenţial, problema este intelectuală. Misterul nu este creat de minte, aşa că

mintea nu poate să-l dezlege. Problema este în primul rând creată de minte, aşa că mintea poate să o rezolve. Dar misterul vieţii - acest mister existenţial care te înconjoară, aceşti copaci, aceste stele, aceste păsări, oamenii, Sarahatu însuţi - cum le poţi dezlega cu ajutorul minţii?

Mintea obişnuită este un mecanism foarte, foarte nou. Viaţa a existat mult, mult timp fără ea. Este doar o anexă; s-a întâmplat să apară. Oamenii de ştiinţă susţin că, dacă am împărţi istoria omenirii în douăzeci şi patru de ore, adică într-o zi, atunci mintea umană obişnuită ar fi apărut acum două secunde... doar cu două secunde în urmă! Cum ne-ar putea ea ajuta? Ce ar putea ea rezolva? Nu a cunoscut începutul, nu a cunoscut sfârşitul; a picat tocmai acum, la mijloc. Nu are nici o perspectivă.

Dacă cineva vrea cu adevărat să pătrundă acest necunoscut, trebuie să renunţe la speculaţiile mentale, trebuie să se lase absorbit de existenţă. Aceasta este calea tantrică.

Tantra nu este o filozofie. Tantra este absolut existenţială. Şi ţineţi minte, când spun că Tantra este existenţială nu mă refer la existenţialismul lui Sartre, Camus, Marcel şi alţii. Acel existenţialism este tot o filozofie, o filozofie a existenţei, dar nu calea tantrică. Şi diferenţa este mare.

Filozofii existenţialişti din Occident s-au limitat numai la partea negativă: chin, frică, depresiune, tristete, anxietate, disperare, lipsă de sens, lipsa unui scop - toate aspectele negative. Tantra s-a oprit la tot ceea ce este frumos, vesel, dătător de fericire. Tantra spune: "Existenţa este un orgasm, un orgasm etern, care continuă la nesfârşit. Este în vecii vecilor orgasm, extaz."

Sunt două direcţii diferite. Sartre nu face decât să raţioneze asupra existenţei. Tantra spune: nu gândirea este poarta; nu te duce nicăieri, este un drum înfundat. Te duce doar într-o fundătură.

Filozofia este grozavă dacă vrei doar să baţi câmpii. Atunci filozofia este nemaipomenită: poţi să faci, în mintea ta, munţi din muşuroaie de cârtiţă şi să crezi că eşti în excursie la munte.

Mi s-a întâmplat un lucru foarte ciudat. Şi o să vi-l povestesc şi vouă, pentru că, cine ştie, poate aţi păţit şi voi la fel şi, dacă mă ascultaţi, când vi se va mai întâmpla, o să vă descurcaţi mai bine.

Ieri, m-am dus la restaurant să mănânc de prânz. Stăteam la masă cu un grup mic de oameni, vreo opt. În restaurant erau cam patruzeci de oameni.

Lângă menu-ul comandat, am cerut şi un pahar cu lapte. Mie îmi place laptele proaspăt, nu laptele bătut. Ador laptele. Îmi place laptele proaspăt şi rece. Dacă este cald... bleah!

În orice caz, laptele a venit. Şi eram gata să-l beau, când am observat că pe suprafaţa lui plutea un firicel mic de tot, negru. Şi nimic pe lumea asta nu conta mai mult decât firicelul acela negru! A devenit pentru următoarele câteva minute cel mai important lucru din viaţa mea. În primul rând, nu aveam de gând să las chestia aia să intre în mine, vă spun sincer! Ştiţi, cine ar fi putut, în vremurile acestea să spună exact ce e? Ar fi putut să fie o bucată solidă de stronţiu 90. Sau poate o imensă colonie tifoidă. În orice caz, n-aveam nici un chef să o înghit.

Eu am mai văzut firişoare negre înainte - sunt o persoană cu ceva experienţă. Şi sunt sigur că şi voi aţi văzut. Le poţi vedea peste tot. În orice caz, cred că cel mai des le găseşti în zaharniţe. Din când în când, mai găseşti câte una şi în zahăr farin. Fulgii de ovăz sunt plini de firişoare negre. Ca să fiu sincer, cred că fulgii de ovăz sunt de fapt făcuţi în cea mai mare parte din firişoare negre. Dar nu despre asta era vorba.

Ce mă deranja pe mine la firicelul acela era faptul că nu ştiam de unde provenea. Asta mă deranja. Ştiam de unde provenea **laptele**. Şi asta mă cam deranja, ştiţi. Dar, cel puţin, ştiam de unde vine. Aşa că m-am hotărât să scot firicelul cel negru din lapte.

Aveţi idee cât de dificil poate să fie? Firicelele astea negre sunt nemaipomenit de deştepte! Miros lingura de la o poştă! În momentul în care pui mâna pe lingură, începe imediat să o ia la fugă prin pahar? Le prinzi, şi ele sar din lingură. Iar le prinzi, iar sar din lingură. Şi trebuie să fii foarte atent, căci pot să o facă pe deşteptele şi să se lase la fund! Şi tu trebuie să stai acolo să aştepţi să vină iar la suprafaţă.

Nu-ţi rămâne de făcut decât un singur lucru: dacă îţi bagi degetul în pahar şi atingi firicelul cu foarte mare grijă, îţi se lipeşte de deget - împreună cu o picătură mare de lapte - şi poţi să îl scoţi de acolo. Dar ştiţi, când eşti într-un grup mare de oameni nu prea îţi vine să-ţi bagi degetul în paharul cu lapte. Se găseşte întotdeauna câte un deştept care să spună: "Hei! Unde te trezeşti de-ţi bagi degetul în lapte?" Ce o să spui atunci? "Încerc să scot un gunoi din pahar"? N-ai ce să spui.

Mai poţi să faci şi altceva. Poţi să bei laptele cu foarte mare grijă, stând tot timpul cu ochii pe firicel. În clipa în care vezi că începe să se apropie de gură, te opreşti. Îl păcăleşti! Dar aceasta se poate numai dacă firicelul este în partea cealaltă a paharului. În cazul acesta, era chiar lângă mine - aştepta. Aşa că ce-i de făcut? Răsuceşti paharul... Şi catastrofa rămâne în acelaşi loc!

Ei bine, o să vă spun ce-am făcut, pentru cazul în care o să vă găsiţi într-o situaţie asemănătoare, ca să ştiţi cum să vă descurcaţi: am ocolit masa pe partea opusă şi am băut cu grijă ca să nu înghit firicelul din cealaltă parte a paharului. Şi l-am păcălit!

Filozofia face din ţânţar, armăsar. Poţi să baţi câmpii la infinit - nu are sfârşit. De cel puţin cinci mii de ani omul filozofează pe orice temă: despre început, despre sfârşit, despre mijloc - despre orice. Şi nu s-a găsit răspunsul corect la nici o întrebare existenţială. La nici una, nici măcar cea mai mică întrebare nu a fost soluţionată sau eliminată.

Filozofia s-a dovedita face cele mai sterile eforturi. Dar oamenii continuă, deşi ştiu că nu duce la nici un rezultat. De ce? Promite tot timpul, dar nu realizează nimic.

Atunci, de ce persevereză oamenii în aceste eforturi? Pentru că este mai ieftin pentru economia interioară a fiinţei lor. Nu solicită nici un fel de participare, nu ai nici o obligaţie. Poţi să stai în fotoliul tău şi să tot gândeşti. Este un vis. Nu este necesar ca tu să te transformi. Pentru a accepta transformarea este nevoie de curaj, de spirit de aventură.

Cunoaşterea Adevărului este cea mai mare aventură posibilă. Te poţi rătăci, cine ştie? Se poate să nu te mai întorci niciodată, cine ştie? Sau te poţi întoarce cu totul schimbat, şi cine poate şti dacă în bine sau în rău?

Călătoria este necunoscută, este atât de necunoscută încât nu poţi nici măcar să o planifici. Trebuie pur şi simplu să pleci la drum. Legat la ochi, trebuie să te avânţi în noaptea întunecată, fără nici o hartă, fără să ştii unde te duci, fără să ştii exact ce cauţi. Doar câţiva curajoşi se aventurează în această căutare existenţială.

Astfel că, o cale spirituală atrage foarte puţini oameni, dar aceia au fost şi sunt sarea pământului; Saraha este unul dintre ei.

Acum *sutra*-ele. Acestea sunt ultimele patru *sutra*-e din Cântecul Regal al lui Saraha:

Ajunsă pe Tărâmul Beatitudinii,
mintea contemplativă se îmbogăţeşte.
Şi, de aceea, aici şi dincolo este cea mai utilă;
chiar şi atunci când aleargă după obiecte,
nu se înstrăinează de ea însăşi.

Probabil că regele i-a spus lui Saraha ce vorbea lumea despre el. Oamenii ıovesteau că se complace în plăcerile simţurilor, că e robul plăcerilor. El nu nai era un *sannyasin*, decăzuse.

Ceruse regelui permisiunea de a deveni călugăr budist şi devenise călugăr ıudist. O perioadă lungă de timp a dus viaţa disciplinată a călugărilor budişti. Şi apoi a apărut femeia aceasta revoluţionară, această făuritoare de săgeţi, şi i-a transformat întreaga fiinţă, întreaga viaţă. Ea i-a distrus toate condiţionările. Şi astfel el a dobândit libertatea - libertatea de a fi, libertatea de a trăi fiecare clipă, fără trecut, fără viitor.

Bineînţeles că oamenii de rând au crezut că a ieşit din starea de graţie, că a trădat. Şi fusese un mare brahmin şi un mare învăţat. Ei se aşteptaseră la foarte multe de la el - că va aduce cunoaşterea în ţară.

Poate că prin ţară circulau o mie şi una de poveşti despre el, iar regele probabil că i-a spus ce credeau oamenii despre Saraha. Regele era dezolat: doar îl iubise pe omul acela, îl respectase, dar regele făcea parte din aceeaşi lume. Modul său de a gândi era similar cu al oamenilor. El nu privise cu profunzime nici realitatea, nici pe el însuşi, dară-mi-te pe Saraha.

Saraha îi spune regelui: O dată, măcar o dată dacă ajungi să cunoşti beatitudinea vei uita de toate poveştile astea. Dacă o dată, măcar o dată, ajungi să simţi gustul vieţii, vei uita de toate aberaţiile acestea, de caracter, virtute, respectabilitate.

Poţi să trăieşti într-un mod respectabil, dacă nu ai luat încă contact cu viaţa. Viaţa este un fenomen radical. Este un vulcan - un vulcan foarte creator - dar este totuşi un vulcan.

Saraha spune:

Ajunsă pe Tărâmul Beatitudinii,
Mintea contemplativă se îmbogăţeşte...

Dar esenţială este experienţa personală.

Saraha spune: "Nu pot să explic ceea ce s-a întâmplat cu mine. Tot ceea ce pot să spun este că, dacă măcar o dată vei simţi gustul, vei fi transformat. Experienţa te transformă. Nu o să încerc să te conving pe calea argumentelor".

"Eu nu am nici o filozofie" - spune Saraha. "Eu am o anumită experienţă. Pot să-ţi împărtăşesc acea experienţă. Dar participarea nu poate să fie numai din partea mea - va trebui să renunţi la punctul tău de vedere dogmatic.. Va trebui să vii cu mine în necunoscut. Pot să te conduc la

fereastra de la care existenţa este clară, transparentă. Dar va trebui să-mi dai mâna şi să vii cu mine la fereastră".

Asta trebuie să facă un Maestru spiritual: îl ia de mână pe discipol şi îl conduce la deschizătura prin care el a avut viziunea lui Dumnezeu. Metaforic vorbind, îţi împrumută ochii lui. După ce ai simţit şi tu gustul, nu mai este nici o problemă. După aceea, gustul acela te va atrage în permanenţă. Atunci, atracţia este atât de fantastică, încât nu mai poţi rămâne în locul în care stăteai şi vegetai.

Ajunsă pe Tărâmul Beatitudinii,
Mintea contemplativă se îmbogăţeşte;

Dar este nevoie de o minte contemplativă pentru a gusta acea bucurie - o minte care nu este limitată de prejudecăţi, o minte deschisă.

Aceasta este problema cu oamenii care sunt prea ataşaţi de filozofii, religii, scripturi, teorii, dogme: au ochelari de cal - straturi peste straturi. Ochii lor sunt pierduţi în spatele a numeroase lentile. Aceste lentile trebuiesc date la o parte, exact aşa cum cureţi o ceapă. Toate acele perdele trebuiesc înlăturate, iar apoi vei avea o minte contemplativă. În clipa aceasta, mintea voastră este nevăzătoare. Doar se pretinde că vede; doar spune, crede că vede.

Ochii voştri nu văd, urechile voastre nu aud, iar mâinile voastre nu pipăie - pentru că aţi pierdut capacitatea de a percepe acea energie care face ca ochii voştri să vadă, urechile voastre să audă. De aceea, Isus le spune mereu discipolilor lui: "Cine poate să vadă, să vadă! Cine are ochi de văzut, să vadă! Cine are urechi de auzit, să audă!". El le vorbea unor oameni care nu erau nici orbi, nici surzi. Ei erau la fel de capabili ca şi voi să vadă şi să audă; erau oameni normali.

Dar de ce insista el mereu: "Cine are ochi..." ? Vorbea el oare mereu cu oameni orbi ca şi voi? Ce vroia să spună cu acest "Dacă aveţi ochi..." ? Este un "dacă" foarte important, pentru că oamenii par să aibă ochi, şi totuşi nu văd. Şi acea aparenţă este foarte periculoasă, pentru că ei continuă să creadă că văd.

Ai contemplat vreodată ceva fără a fi perturbat de gânduri parazite care să interfereze, care să te distragă, care să interpreteze? Ai contemplat vreodată un trandafir fără ca mintea ta să spună imediat "Este un trandafir, este o floare foarte frumoasă", sau şi una şi alta? În clipa în care spui că este un trandafir, nu vezi trandafirul acesta. Atunci, toate florile pe care le-ai văzut sau despre care ai auzit vreodată se suprapun peste imaginea reală şi

trandafirul real este ultimul pe care tu poţi să-l percepi. În clipa în care spui: "este un trandafir", tragi o perdea în faţa ochilor tăi.

Limbajul este cel mai mare văl. Nu poţi privi această floare fără să o numeşti "trandafir", nici măcar fără să o numeşti "floare"? De ce este necesară denumirea? Nu poţi privi pur şi simplu această realitate, fără nici o idee, fără să te acopere nici un nor? Nu poţi să renunţi, măcar pentru o clipă, la limbaj? Dacă vei reuşi să renunţi pentru o clipă la limbaj, mintea ta va fi contemplativă.

Poţi să începi să încerci. Când stai sub un copac, uită-te la el fără să te gândeşti ce specie este. Nu te gândi nici măcar că este un copac şi nici că este frumos sau urât. Nu lăsa mintea să intervină. Contemplă, orice este x,y,z. Lasă să fie ceea ce este. Nu judeca.

Isus spune: "Nu judeca". Limbajul este o judecată. O dată cu judecata vin şi prejudecăţile. O dată cu judecata vine şi tot trecutul tău; şi de fiecare dată când intervine trecutul pierzi momentul prezent.

"Un om, care era proprietarul unei staţii de benzină avea o pisică. Într-o zi, pe când îi umplea rezervorul unui client, a scăpat puţină benzină în laptele pisicii. Pisica a băut tot laptele şi a început să alerge ca motorizată prin garaj, după care s-a oprit brusc şi a picat moartă.

Clientul l-a întrebat: «Ce a păţit pisica, a murit?»

«Nu» - a spus proprietarul garajului - «cred că a rămas fără benzină.»

Proprietarul unui garaj are limbajul lui, trecutul lui, prejudecăţile lui. Vede lucrurile într-un anumit fel. El spune: "Nu, cred că a rămas fără benzină".»

Şi asta se întâmplă în mod constant.

S-a întâmplat... "S-a întâmplat, în timp ce Sarvesh, ventrilocul nostru dădea un spectacol în sala de conferinţe Radha. Spunea tot felul de glume despre diferite religii şi rase. La un moment dat, el a spus: «Ei, şi acum, hai să vă spun un banc despre nemţi.»

Când a auzit aceasta, un *sannyasin*, un german, s-a ridicat şi a spus: «Nu accept să spuneţi bancuri cu nemţi! Nu suntem chiar aşa de grei de cap, cum credeţi voi!»

«Fiţi liniştit, domnule» - a spus Sarvesh - «Vă rog, nu vă faceţi probleme, luaţi loc. Nu e nimic personal.»

«Nu vorbeam cu dumneata» - a zis neamţul - «Vorbeam cu omuleţul acela de pe genunchiul dumitale!»"

Mintea omului este mintea omului. E tot timpul acolo. Mai greoaie sau mai rafinată, bună sau rea - este tot timpul acolo . Inteligentă sau neinteligentă - este tot timpul acolo. Cunoscătoare sau ignorantă - este tot timpul acolo. Germană, indiană, americană - este tot timpul acolo. Şi realitatea nu este germană, realitatea nu este americană, realitatea nu este indiană. Aşa că, atunci când o priveşti cu ochi germani, cu ochi indieni, cu ochi americani, cu ochi hinduşi, cu ochi mahomedani, cu ochi creştini, nu poţi percepe Realitatea.

Urmăriţi să percepeţi Realitatea. Aceasta vă va pregăti foarte bine pentru saltul spiritual. În fiecare clipă, când staţi, când vă mişcaţi, când mergeţi, când vorbiţi, urmăriţi să percepeţi realitatea - fără să o interpretaţi, fără să o judecaţi. Şi încet, încet, porţile se deschid. Încet, încet, încep să apară unele momente care nu sunt ale minţii - viziunl non-verbale asupra realităţii - şi acestea vă vor pregăti.

Saraha spune:

Ajunsă pe Tărâmul Beatitudinii,
Mintea contemplativă se îmbogăţeşte.

Deci, în primul rând, este vorba despre mintea contemplativă. Iar al doilea lucru: să nu eviţi bucuriile. Primiţi-le cu inima deschisă, cu receptivitate, cu o urare de bun venit. Absorbiţi-le! Acolo unde este bucurie este prezent Dumnezeu.

Acesta este, pe scurt, mesajul din Tantra: acolo unde este bucurie este prezent Dumnezeu.

Starea de beatitudine are trei grade de manifestare: Primul este ceea ce noi numim "plăcere"; plăcerea ţine de trup. Al doilea este bucuria; bucuria aparţine inimii. A treia este extazul; extazul aparţine spiritului, este spiritual. Dar toate sunt aspecte ale aceleiaşi realităţi, Beatitudinea. Ea, transpusă în limbajul trupului devine plăcere. Percepută prin intermediul inimii, devine bucurie. Când percepţia transcende trupul şi mintea, apare extazul. Acestea sunt cele trei nivele ale beatitudinii.

Ea este unica realitate. Este natura lui Dumnezeu! Din ea este constituită existenţa.

Saraha spune: deschide-te faţă de beatitudine, de **oriunde** ar veni ea. Nu o respinge niciodată. Nu o condamna. Dacă ea aparţine trupului, ce contează? Atunci Dumnezeu se apropie de trupul tău. Dacă atunci când mănânci, savurezi mâncarea, hrana este Dumnzeu; El pătrunde în tine.

Când ţii de mână o femeie sau un bărbat, cu iubire imensă, şi tot trupul Tău vibrează, atunci energia corpului tău vibrează, dansează un dans profund. Când eşti înfiorat - ca străbătut de un fin curent electric care te purifică, te întinereşte, te trezeşte la viaţă ca niciodată înainte - ceea ce simţi este bucuria; este Dumnezeu care îţi străbate trupul.

Când te simţi extraordinar de fericit ascultând muzică, este bucuria prin intemediul inimii.

Când priveşti o floare fără să o atingi şi fără să laşi mintea să intervină, vine o clipă când simţi o fericire subtilă, tăcută, profundă, o binecuvântare. Dar toate sunt diferite manifestări ale Beatitudinii.

"Joy" este unul dintre cele mai frumoase cuvinte din limba engleză. Acoperă întreaga gamă a tuturor genurilor de fericire.

Tantra spune că, în primul rând, trebuie să fii receptiv la fericire. Vă va surprinde această insistenţă. Oare noi nu suntem deschişi faţă de fericire? Nu, din păcate; este trist, dar adevărat. Nu sunteţi, nimeni nu este. Suntem mai receptivi faţă de suferinţă; suntem mai pregătiţi să suferim, decât să fim fericiţi, suntem mai deschişi faţă de nefericire decât faţă de bucurie.

Există o explicaţie. Bucuria dă la o parte ego-ul, iar nefericirea face ca ego-ul să se amplifice. Suferinţa alimentează ego-ul, iar bucuria îl alungă. Orice clipă de bucurie te face să te pierzi în ea. Clipa de bucurie nu este o clipă a ego-ului; clipa de nefericire este o clipă în care ego-ul exultă. Când eşti nefericit, eşti tu; când eşti fericit, nu mai eşti tu.

Aşa că, daţi-mi voie să repet: pentru că suntem egoişti suntem predispuşi către suferinţă, mizerie, tristeţe, nefericire. Creăm o viaţă lipsită de bucurie în jurul nostru. Transformăm orice prilej de bucurie în tristeţe, pentru că acesta este unicul mod de a exista al ego-ului. Ego-ul poate exista doar în infern. În paradis ego-ul nu poate exista.

De-a lungul secolelor, ţi s-a spus că dacă renunţi la ego ajungi în paradis. Eu vă spun: dacă renunţi la ego paradisul este în tine. Paradisul nu este un loc geografic, nu te poţi duce acolo. Când nu ai ego, chiar tu eşti paradisul. Când ai un ego puternic, eşti un infern. Nu se pune problema că iadul ar fi în fundul pământului, iar raiul în cer - acestea sunt doar metafore. Paradisul şi infernul sunt moduri de a exista.

Când eşti tu (ca personalitate egotică), eşti în infern. Când nu eşti tu, eşti în paradis. Din acest motiv, dacă eşti prea ataşat de ego-ul tău şi vrei să simţi că eşti tu - că eşti distinct, diferit, unic, una şi alta - vei rămâne într-o stare mizerabilă.

Acum, paradoxul este că ego-ul generează nefericirea, dar tot el şi-ar dori să fie fericit. Ego-ul caută, este foarte lacom de bucurii; şi-ar dori toate bucuriile posibile; şi ego-ul creează nefericirea. Eşti prins în capacană. Cu cât produce mai multă nefericire, cu atât ego-ul devine mai avid de fericire. Dar el nu poate crea fericirea: bucuria nu este funcţia lui.

Această introspecţie este de natură tantrică.

"Şi o singură clipă de bucurie... măcar una" - spune Saraha - "este suficientă ca să te transforme, Măria Ta!". El îi spune regelui: "O singură clipă, o singură dată este de ajuns ca să-ţi dai seama ce fel de viaţă duc, în ce tip de existenţă sunt."

Ajunsă pe Tărâmul Beatitudinii,
Mintea contemplativă se îmbogăţeşte...

Şi mintea nu se îmbogăţeşte niciodată filozofând. Nu prin teorii se îmbogăţeşte, nu prin cunoaştere se îmbogăţeşte, ci doar prin experienţă. O minte bogată este cea care a experimentat ceva din realitate, ceva din adevăr.

Există o singură bogăţie - cea constituită de adevăr; şi există doar un singur fel de sărăcie - cea a minciunilor. Atunci când nu cunoşti adevărul, trăieşti în minciună, în iluzii, în proiecţii, în visuri.

Şi, de aceea, aici şi dincolo, este cea mai utilă;
chiar şi atunci când aleargă după obiecte
nu se înstrăinează de ea însăşi.

Oare de ce aleargă oamenii mereu după obiecte? Cineva îşi doreşte o maşină, şi cineva îşi doreşte o casă, şi altcineva îşi doreşte putere - de ce alcargă oamenii după obiecte? Care este motivul de bază, fundamental, pentru activităţile lor febrile? Veţi fi surprinşi.

Tantra spune: Vor să fugă de ei înşişi. Ei nu aleargă după obiecte, nu vor să fugă decât de ei înşişi. Obiectele sunt pretexte - te ajută să-ţi întorci singur spatele. Ţi-e frică de tine însuţi. Îţi este foarte frică de tine însuţi.

Se întâmplă asta în fiecare zi. De fiecare dată când o persoană se apropie de meditaţie, se sperie. De ce? Pentru că, atunci când priveşti în tine însuţi, nu este nimeni acolo. Vacuitate pură, abis - vid abisal. Începi să tremuri, eşti pe marginea prăpastiei... un singur pas greşit şi eşti terminat. Fiinţa începe să fugă de ea însăşi. Oamenii aleargă - nu după lucruri; oamenii fug de ei înşişi. Ei nu fug după ceva, ei fug de ceva. Şi acel ceva este chiar fiinţa lor.

Aşa că, de fiecare dată când eşti ocupat, te simţi bine. De fiecare dată când nu eşti ocupat, eşti agitat, foarte agitat. Să nu ai nimic de făcut? - începi să te întorci spre tine însuţi. Dacă ai ceva de făcut, dacă eşti angrenat într-o

activitate, poţi să uiţi de abisul acela din interior,care te cheamă în permanenţă. Acel abis este natura divină, Sinele Nemuritor. A te împăca cu acel abis, a te împrieteni cu acel abis, este primul pas spre Realitate.

Şi, de aceea, aici şi dincolo, este cea mai utilă;
chiar şi atunci când aleargă după obiecte...

Saraha spune: Oamenii de rând aleargă după obiecte, pentru că vor să se evite pe ei înşişi. Dar o fiinţă care a ajuns să cunoască Adevărul, chiar dacă aleargă după obiecte, nu se va lăsa înşelată, deoarece fiinţa aceea este complet lipsită de ataşament faţă de ele. De fapt, doar acea fiinţă se poate bucura cu adevărat de viaţă.

Voi alergaţi după obiecte pentru că vă evitaţi pe voi înşivă. Cel care-şi stăpâneşte mintea, nu are nimic de evitat. Nu încearcă să fugă de nimic. El se bucură de lucruri; de fapt, doar el se poate bucura de lucruri.

Tu cum te-ai putea bucura de lucruri? - ţie îţi este tot timpul frică de tine însuţi...

Saraha spune: Dacă vezi un tantric bucurându-se de o femeie sau savurând o masă bună, să nu-l judeci, pentru că el doar pare a fi un om ca oricare altul, dar nu este. Diferenţa este foarte profundă. Diferenţa este esenţială. La suprafaţă, ei sunt asemănători. Cum poţi să-ţi dai seama dacă un bărbat care aleargă după o femeie este un om obişnuit sau un tantric? Este foarte dificil din afară, pentru că, priviţi din exterior, arată amândoi aproape la fel.

Să luăm câteva exemple:

Doi dansatori pe o scenă. Unul dintre dansează doar ca să-şi alimenteze ego-ul de mare dansator. El priveşte în ochii oamenilor - ca să vadă ce gândesc. Aşteaptă să îl aplaude, speră că va fi aplaudat. Aplauzele îi vor ajuta ego-ul să devină mai puternic.

Dar mai este şi un alt dansator, pe aceeaşi scenă, care dansează pentru că îi face plăcere. El nu dă o reprezentaţie. Lui nici măcar nu-i pasă dacă oamenii aplaudă sau nu, dacă are sau nu spectatori. El este absorbit, cu totul absorbit de dansul lui.

Aţi putea voi oare să-i deosebiţi, privind din afară? V-ar fi foarte dificil. Este foarte probabil că nu aţi sesiza nici o diferenţă. Este posibil să ai impresia că cel care dă un spectacol este un mare dansator, pentru că el foloseşte limbajul ego-ului, pe care tu îl înţelegi. Cel care dansează de plăcere poate să pară cam nebun. El este atât de spontan încât, dacă tu nu cunoşti limbajul spontaneităţii, nu îl poţi înţelege.

Pentru a înţelege ceva, în primul rând este necesar să cunoşti limbajul. Cum ai putea să sesizezi diferenţa dintre un tantric care stă lângă o femeie şi o ţine de mână şi un om obişnuit care ţine de mână o femeie?

Omul obişnuit încearcă să scape de el însuşi; îşi doreşte să se piardă în iubita lui, pentru a uita de el însuşi. Nu se iubeşte pe el însuşi, de aceea iubeşte această femeie - pentru a uita de propria lui realitate. Se îmbată cu apă rece; femeia îl face să se îmbete şi să uite de el. Aceasta ajută, îl face să se destindă. Cel puţin pentru câteva clipe se simte în largul lui, nu mai este chinuit de anxietăţile lui.

Iar tantricul, ţinând în mâna lui mâna femeii, este cuprins de o imensă bucurie. Nu pentru că ar încerca să evadeze - nu are unde să fugă şi nu are de cine să fugă. El o ţine de mână pe iubita lui doar pentru a împărţi cu ea ceva de o valoare extraordinară.

Nu este posibil să împarţi totul cu oricine. Există anumite lucruri pe care le poţi împărţi doar în dragoste. Există anumite lucruri pe care le poţi împărţi doar în încredere absolută.

Oamenii mă întreabă de ce nu vorbesc mulţimilor. Nu fac aceasta pentru că eu am ceva de dăruit - şi aceasta se poate realiza doar într-o atmosferă de încredere profundă, doar într-o iubire profundă. Le pot vorbi doar oamenilor care mă iubesc; altfel, este lipsit de sens - ei nu ar înţelege, ar înţelege greşit. Nu am cum să-i fac să înţeleagă.

Comunicarea se poate realiza doar atunci când eşti gata să răspunzi. Atunci când sunteţi pregătiţi, când sunteţi cu inima deschisă, eu pot cânta inimilor voastre şi se poate naşte o muzică minunată. Dar dacă tu vii aici închis, neîncrezător, suspicios, atunci eu nu pot crea muzica. Este imposibil, pentru că tu nu mă laşi să pătrund în adâncul fiinţei tale, ca să cânt inimii tale. Dacă tu nu mă laşi, atunci muzica nu se va naşte.

Şi după aceasta, vrei să ştii dacă muzica totuşi există... Unicul mod de a te face să devii conştient de faptul că muzica există este să o creez în tine. Tu spui: "Da, o să cred dacă o să percep acea muzică". Problema este că tu nu poţi să o percepi decât dacă ai încredere. Trebuie să fie creată, doar aşa vei şti că există. Dar înainte de a o cunoaşte, condiţia esenţială este să ai încredere.

Tantricul ţine de mână o femeie; ar putea să ţină pe oricine de mână, dar nu va putea să îi transmită trăirile lui. El le poate transmite foarte uşor unei fiinţe care îl iubeşte. Şi comunicarea poate apare doar în anumite clipe.

Există momente în care doi oameni pot fi atât de apropiaţi, încât energia să circule de la unul la altul. Cunoaşteţi acele clipe - dacă ai iubit pe cineva, ştii - nu sunt douăzeci şi patru de ore pe zi. Chiar şi atunci când iubeşti o femeie, soţia, copilul, soţul, ştii că nu comunicaţi douăzeci şi patru de ore pe zi; acele clipe de comuniune sunt rare. Uneori se întâmplă. Uneori, ceva... vă apropie. Uneori simţi că celălalt îţi este foarte, foarte aproape: marginile voastre se suprapun. Acesta este momentul în care se poate transmite ceva.

Acum - spune Saraha - dacă ne priviţi dinafară, sire, veţi crede că noi, tantricii suntem la fel ca oamenii de rând, care tânjesc după bucuriile frivole ale vieţii. Nu suntem aşa.

Şi el spune:

Ajunsă pe Tărâmul Beatitudinii,
Mintea contemplativă se îmbogăţeşte,
Şi, de aceea, aici si dincolo este cea mai utilă;

Aici este *Samsara* şi dincolo este *Nirvana*. Saraha spune: Această minte îmbogăţită - îmbogăţită prin bucurie - devine utilă, atât pentru aici, cât şi pentru dincolo, pentru *samsara* şi *nirvana*, pentru lumea din afară şi cea interioară, pentru trupesc şi spiritual, pentru vizibil şi invizibil. Devine capabilă şi utilă, atât pentru aici, cât şi pentru dincolo. Este o afirmaţie extrem de importantă.

De obicei, aşa-zişii oameni spirituali cred că mintea poate fi utilă sau în lume sau pentru a-l cunoaşte pe Dumnezeu. Ei gândesc alternativ: "ori una, ori alta".

Tantra spune: Acest mod de a gândi împarte existenţa în inferior şi superior, în material şi spiritual, în *samsara* şi *nirvana*. Împărţirea este greşită, pentru că viaţa este indivizibilă:

Şi într-adevăr, dacă eşti un om înţelept, te vei bucura de Dumnezeu dar vei fi capabil să te bucuri şi de lucruri foarte banale. Vei fi capabil să te bucuri de o piatră, la fel de uşor cum te bucuri de Dumnezeu.

Reflectaţi asupra acestei afirmaţii extrem de profunde. Când mintea este cu adevărat inteligentă şi îmbogăţită (deci perfect controlată), vei fi capabil să te bucuri, vei fi capabil să trăieşti extazul, vei fi capabil să integrezi spiritual şi plăcerile obişnuite, pentru că toate sunt de la Dumnezeu - şi inferiorul şi superiorul, în egală măsură.

Şi, de aceea, aici şi dincolo, e cea mai utilă;
Chiar şi atunci când aleargă după obiecte,
nu se înstrăinează de ea însăşi.

Şi Saraha spune: Chiar dacă tu ai impresia că eu alerg, alergarea este propria ta interpretare. Eu nu alerg, pentru că nu am încotro şi nici spre cine să alerg.

Când fiinţa a ajuns să cunoască Esenţa, se poate bucura de orice: de la hrană la Dumnezeu, de la sex la samadhi - nu există nici o discriminare. Nu poate să existe, nu este necesară.

Tantra te deschide pentru ambele lumi. Tantra nu este un mod de a privi exclusivist, ci de a accepta toate aspectele; este foarte cuprinzătoare.

Toate religiile sunt frustrante în această privinţă, pentru că te îndepărtează de lume şi te forţează să faci o alegere care nu este necesară. Ei spun: Trebuie să alegi între lume şi Dumnezeu. Ei îl pun pe Dumnezeu în opoziţie cu lumea.

Tantra este singura religie totală - unica religie totală. Nu a mai apărut nici o religie pe Pământ care să aibă o viziune atât de completă.

Tantra spune: Nu se pune problema unei alegeri; totul îţi aparţine. Poţi să stai în piaţă şi să te bucuri de piaţă; dar în acelaşi timp poţi să fii şi dincolo, să te bucuri şi de lumea subtilă.

Nu te forţează să alegi. Orice alegere este distructivă. Şi din cauza acestor religii care te obligă la renunţare, lumea a rămas frivolă.

Cui îi pasă de Dumnezeu? Dumnezeu este atât de departe, atât de ireal! Şi omul se gândeşte: "Mai târziu... Dumnezeu mai poate să aştepte, dar viaţa trece - mai întâi să profităm de ea".

Aceste religii a căror doctrină este bazată pe opţiune, au obligat oamenii să rămână legaţi de lume. Dintr-un milion de oameni, unul singur va deveni cu adevărat religios. Alegerea este foarte grea: omul trebuie să renunţe la lume, să-şi părăsească familia, prietenii; trebuie să lupte împotriva a tot ceea ce iubeşte. Nu este necesar să fii obligat la această alegere.

Şi mai apare şi altă problemă. Oamenii aceştia, care sunt gata să renunţe la lume pentru a-l găsi pe Dumnezeu sunt oameni mai mult sau mai puţin renegaţi, oameni care, într-un fel sau altul, au eşuat în viaţă; care, într-un fel, nu au fost suficient de inteligenţi pentru a înţelege viaţa; care, într-un fel, sunt stupizi, sadici, masochişti; care, oarecum, sunt nevropaţi, egoişti. Ei evadează din lume. Pot începe să se auto-tortureze. Aceasta a fost până acum asceza: auto-torturare. Eşti violent cu tine însuţi. Te ucizi. Încet, încet, îţi otrăveşti fiinţa. Oamenii aceştia nu sunt sănătoşi.

Deci, dintr-un milion de oameni, unul singur alege să-l caute pe Dumnezeu. Şi din o sută de oameni aşa-zişi religioşi, nouăzeci şi nouă par

ievropați. Deci, dintr-o sută de milioane, unul singur devine un Buddha sau un Hristos sau un Krishna. Este o irosire cumplită.

Imaginați-vă o grădină în care cresc zece milioane de copaci și doar unul înflorește. Ce părere ați avea despre acel grădinar?

În mod normal, veți ajunge la concluzia că nu datorită grădinarului a înflorit acel copac, ci în ciuda lui. El a plantat zece milioane de copaci și doar unul dintre ei a înflorit și a rodit; nu poate fi meritul grădinarului. Probabil acel copac a reușit cumva să scape de grădinar; grădinarul nu a reușit să-l distrugă. Probabil, grădinarul l-a neglijat, a uitat cumva de el. Poate că... zece milioane de copaci... de acesta a uitat. Așa că s-a trecut peste el și copacul a înflorit.

Orice copac este capabil să înflorească, este capabil să dea rod; și fiecare om poate deveni conștient că este picătură pură din Oceanul Divin.

Tantra creează o religie cu totul nouă. Ea susține că nu este deloc necesar să alegi. Oriunde ai fi - exact acolo unde ești - îl poți percepe pe Dumnezeu. Nu trebuie să fii împotriva lumii sau pentru lume, ci doar să îl cauți pe Dumnezeu.

Și Dumnezeu este atât de vast, încât cuprinde întreaga lume.

Și mie mi se pare extrem de relevant faptul că Manifestarea este inclusă în Creator. Nu are cum să fie împotriva sa. Ce logică are afirmația: Creația este opusă Creatorului? Dacă Dumnezeu te-a creat, dacă Dumnezeu ți-a dăruit acest trup, a creat sexualitatea, senzualitatea, atunci toate acestea nu pot fi împotriva lui Dumnezeu.

George Gurdjieff spunea că toate religiile sunt împotriva lui Dumnezeu. Și avea dreptate. Exceptând Tantra, avea dreptate; toate religiile sunt împotriva lui Dumnezeu. Dacă ești împotriva picturii, aceasta nu arată că ești împotriva pictorului? Dacă ești împotriva poeziei, nu spui, indirect, că ești împotriva poetului?

Dacă Dumnezeu este creatorul, atunci creația amprentată de El. Da, așa este, și Tantra spune că mâna lui Dumnezeu este pretutindeni. Este nevoie doar să ai ochi de văzut, o minte deschisă și puțină receptivitate față de bucurie - și va începe să se întâmple.

Mugurii bucuriei și ai plăcerii
Și frunzele gloriei cresc.
Dacă nimic nu se revarsă nicăieri,
Extazul inexprimabil va rodi.

Cheia... secretul. Acestea sunt ultimele sutre ale lui Saraha. El dă forma finală a tot ceea ce a spus până acum. Formulează esențialul.

El spune: Plăcerile sunt ale trupului; plăcerile merg în afară. Plăcerea are nevoie de celălalt, plăcerea tânjește după obiect; plăcerea este o călătorie extrovertită. Bun! Nu este nimic rău în aceasta. Și apoi, bucuria este o călătorie introvertită. Bucuria este preocupată mai mult de sine; bucuria este mai subiectivă. Pentru plăcere, ai nevoie de celălalt; pentru bucurie, tu ești de ajuns.

Plăcerea este trupească, bucuria este psihică. Dar ambele rămân doar muguri, dacă nu ajungi la bucuria ultimă - extazul. Această stare de beatitudine extatică este în lotusul-cu-o-mie-de-petale, cea mai înaltă culme a conștiinței tale, *Sahasrara*. Când acesta se deschide, toți mugurii înfloresc.

Trebuie să înțelegeți un lucru. Un om obișnuit poate trăi doar o bucurie foarte limitată prin intermediul trupului său, dar un tantric poate trăi o bucurie extraordinară cu ajutorul trupului său. Nu va fi doar un mugure, ci o înflorire. Un om obișnuit poate găsi o anumită bucurie în muzică, în meditație, în dans, dar un tantric va găsi o bucurie infinită.

Atunci când ai cunoscut Absolutul, Absolutul începe să se reflecte în tot ceea ce faci. Dacă l-ai cunoscut pe Dumnezeu, atunci, de fiecare dată când mergi, mergi pe pământ sfânt. Atunci, în tot ceea ce vezi, îl vezi pe Dumnezeu. Atunci, în toate ființele pe care le întâlnești, îl întâlnești pe Dumnezeu.

Nu uita: cea mai înaltă experiență a ta se reflectă în experiențele tale cele mai joase. Fără experiența cea mai înaltă, inferiorul este foarte frivol. Aceasta este problema. Acesta este motivul pentru care oamenii nu înțeleg de ce tantricii susțin că o trăire erotică sublimă poate conduce ființa la starea de *samadhi*. Ei nu pot să înțeleagă. Și este de înțeles de ce ei nu pot pricepe. Ei nu știu ce este samadhi. Majoritatea dintre ei cunosc doar sexualitatea frivolă, urâtă, vulgară. Prin sexualitate ei obțin doar frustrare. Ei cunosc doar pofta.

Cuvântul englezesc "love" (iubire) este plin de sens. Are la origine o rădăcină sanscrită *lobha*: *lobha* înseamnă lăcomie, poftă. Pentru ei "iubirea" nu este altceva decât poftă și lăcomie. Cum ar putea să înțeleagă omul obișnuit că în iubire se reflectă Absolutul? Dar atunci când ai cunoscut Adevărul Ultim, atunci inferiorul este legat de el (de Adevăr). Atunci totul este efervescent, atunci totul devine un mesaj din Absolut.

Este cam așa: Vezi o batistă pe stradă. Este o batistă obișnuită, nu face mai mult de-o rupie. Dar, într-o bună zi, te îndrăgostești de o femeie și vezi

batistă pe stradă - aceeaşi batistă, de o rupie - dar acum ea aparţine femeii : care o iubeşti. Acum are o valoare extraordinară, nu mai valorează doar rupie. Dacă ar veni cineva şi ţi-ar oferi o mie de rupii, nu ai vrea să-i dai ıtista - aparţine femeii pe care o iubeşti. Acum, această batistă are ceva ce ı avea înainte: îţi aminteşte de iubita ta.

Exact aşa se întâmplă. Când ai cunoscut starea de *samadhi*, chiar şi rgasmul îţi aminteşte de *samadhi*. Atunci, totul îţi aminteşte de *samadhi*. .tunci, întreaga existenţă radiază prezenţa lui Dumnezeu.

Mugurii bucuriei şi ai plăcerii
Şi frunzele gloriei cresc.

Mugurii sunt ai bucuriei şi ai plăcerii, iar frunzele sunt ale gloriei. Dar, n mod normal, vei vedea doar frunzele, dacă nu ai cunoscut Absolutul. Dacă i ajuns pe cea mai înaltă culme, atunci ştii că banalele frunze ale vieţii tale ıu sunt nişte frunze obişnuite: **prin ele**, s-a realizat înflorirea ultimă. Şi ıcum, ştii că aceeaşi sevă curge prin floarea absolutului, prin mugurii)ucuriei şi plăcerii; şi prin frunze curge aceeaşi sevă. Toate ajută să crească otusul cu o mie de petale.

Frunzele gloriei înseamnă mulţumirea, recunoştinţa. Începi să simţi)ucuria de a trăi. Viaţa ta este glorioasă, nu mai este banală: Dumnezeu o lumineză.

Dacă nimic nu se revarsă nicăieri...

Şi când se deschide acest lotus cu o mie de petale? Se deschide atunci când nimic nu se revărsă nicăieri.

Fiţi atenţi! Mai întâi, plăcerea apare atunci când energia ta se pierde în afară - plăcerea trupească. Bucuria apare atunci când energia se revarsă în interior - subiectiv, bucuria psihologică. Şi când apare extazul? - când nu se revarsă nimic, nicăieri, doar există.

Tu nu te duci nicăieri, doar exişti: eşti simplă Existenţă. Acum nu mai ai nici un ideal, nu mai ai nici o dorinţă de satisfăcut. Nu ai nici un viitor; eşti doar aici, acum. Când energia a devenit un ocean - nu se duce nicăieri, nu se revarsă nicăieri; nici un ideal de atins, nimic de căutat - doar eşti aici; extraordinar de aici; cu totul aici; acest **acum** este tot timpul care ţi-a mai rămas, şi acest **aici** este întreg spaţiul - atunci, această energie care se acumulează, care nu se duce nicăieri, nu este perturbată de corp sau minte erupe în tine. Şi... lotusul cu o mie de petale se deschide.

Dacă nimic nu se revarsă nicăieri,
Extazul inexprimabil va rodi.

Şi, apoi, apare fructul.

Deci, bucuria şi plăcerea sunt mugurii, mulţumirea şi recunoştinţa sunt frunzele, şi această ultimă înflorire de extaz este împlinirea, fructificarea. Ai ajuns acasă.

Ceea ce a fost făcut, şi unde,
şi ceea ce va rezulta din asta, nu înseamnă nimic...

Şi acum ştii că ceea ce a fost făcut sau nu a fost făcut a fost doar un vis. Acum ştii că acţiunea, **karma** nu înseamnă nimic: Nu făceai decât să desenezi pe apă; totul dispare. Nu rămâne nimic. **Nu se întâmplă nimic cu adevărat. Totul este.** Nimic nu se întâmplă.

Ceea ce a fost făcut şi unde şi ceea ce va rezulta din asta nu înseamnă nimic...

Saraha spune: "Uite, Sire. Ceea ce fac şi ceea ce am făcut şi ceea ce s-a întâmplat este lipsit de sens acum, când ştiu că totul este doar un vis."

...Cu toate că, pe ici, pe colo, a fost util...

Dar, spune el, este adevărat - a ajutat pe **ici** pe **colo**. Chiar dacă a fost un vis, m-a ajutat - m-a făcut să cunosc această realitate. Am trăit acel vis, dar acum ştiu că a fost un vis. Acum ştiu că era fals. Nu am făcut nimic, pentru că nimeni nu face niciodată nimic; totul este un vis, dar a ajutat - m-a adus la această înflorire ultimă.

Samsara şi acea *Nirvana* au fost amândouă îmbogăţite prin acel vis. Visul nu a fost steril; a fost de mare ajutor, util, dar nu a fost real.

Să vă spun o anecdotă.

"Un vânător mergea prin junglă şi în faţa lui a apărut un tigru. Şi-a luat repede puşca. A constatat îngrozit că nu mai avea gloanţe. Tigrul se apropia. Era gata să-l atace.

«Ce să fac? O să mă mănânce» - s-a gândit vânătorul înmărmurit de frică. Chiar în clipa în care tigrul se pregătea să sară, vânătorul avu o senzaţie ciudată. «Simt că totul este doar un vis» - şi-a spus el. «Dacă mă străduiesc, sunt sigur că mă pot trezi». Aşa că s-a ciupit tare, s-a scuturat şi a clipit. Într-o clipă, tigrul dispăruse; vânătorul era în siguranţă în patul lui. Ce uşurare! Tot mai tremura de frică, dar acum râdea. Cât de real părea acel tigru! Slavă cerului că a fost doar un vis!

După ce s-a calmat, vânătorul s-a sculat şi şi-a făcut un ceai. Încă se mai simţea obosit, aşa că s-a aşezat într-un şezlong lângă coliba sa şi a fumat un

timp din pipă. Îi era foarte somn.Aşa că şi-a lăsat pălăria pe faţă şi a închis ochii. «Aş putea să dorm toată ziua» - şi-a zis el.

După un timp, a auzit un răget. «Măi, să fie!» - zise vânătorul - «iar m-a luat somnul. Iar apare tigrul ăsta. Pleacă, măi tigrule, de aici, m-am săturat să te tot visez!»

Tigrul a mârâit din nou şi s-a apropiat.

«Nu mi-e frică de tine! Eşti doar un vis» - a spus vânătorul. După care, s-a ridicat din şezlong, s-a dus la tigru şi i-a dat un pumn în nas.

«Ce om trăznit!» - şi-a zis tigrul. «Oamenii, de obicei fug de mine; ăsta sigur este nebun, doar nu o să mănânc un om nebun.» Şi tigrul a plecat.

Tocmai când tigrul ieşea pe uşă, omul şi-a dat seama că era perfect treaz şi că tigrul nu era un vis; era real.

Ce s-a întâmplat? Visul l-a ajutat să înfrunte tigrul real. Normal, tigrul a fost foarte debusolat. «Nu mi s-a mai întâmplat asta niciodată! Ce fel de om este ăsta care vine aşa şi-mi dă una peste bot? Sigur nu este sănătos!»"

Totul este vis, dar visul te poate ajuta să înţelegi realitatea şi chiar s-o depăşeşti.

Saraha spune:

Ceea ce a fost făcut, şi unde,
şi ceea ce va rezulta din asta, nu înseamnă nimic.
Cu toate că, pe ici, pe colo, a fost util.
Căci, fie cu pasiune, fie fără,
Tiparul este vidul.

Saraha spune: Fie că trăieşti viaţa cu pasiune, fie lipsit de pasiune, cei care ştiu, ştiu bine că în profunzime pasiunea şi lipsa ei nu au nici o importanţă. În adânc, este vid pur.

Este exact ca un film care se proiectează pe un ecran gol. Se proiectează o scenă minunată şi tu eşti înfiorat de frumuseţea ei. Şi se proiectează o scenă de groază şi tu începi să tremuri. Dar Saraha spune: În ziua în care tu înţelegi, acolo rămân doar umbre pe un ecran gol. Păcătosul este o proiecţie, la fel şi sfântul. Binele este o proiecţie, la fel şi Răul. Pe ecranul gol al realităţii, totul este proiectat de către minte.

Aşa că Saraha spune:¡Măria Ta, nu te lăsa indus în eroare de ceea ce spun oamenii. Eu ştiu că este doar un ecran gol. Dacă Saraha este un om de caracter sau un neisprăvit fără caracter, dacă Saraha este respectat de oameni

sau este condamnat şi ocărât, nu are nici o importanţă - este un ecran gol. Oamenii proiectează ideile lor. Eu am cunoscut Absolutul.

Şi această experienţă a Absolutului şi experienţa lotusului cu o·mie de petale sunt două aspecte ale aceluiaşi fenomen. Pe de o parte, ajungi la extazul ultim, pe de altă parte, ştii că totul este doar un vis gol. Nu ai ce să părăseşti şi nu ai unde să te duci; nu ai pe cine părăsi şi nu ai la cine să te duci, nicăieri. Nu numai că lucrurile sunt goale, dar şi tu eşti gol. Totul este vid - interior, exterior - exact ca un vis. Ce se întâmplă în vis? Tu creezi: este o fantezie.

Ultima *sutra*:

De sunt eu ca un porc, ce vrea
doar în noroiul lumii să se scalde,
cu ce-ar greşi o minte neclintită,
vreau să-mi spui.
De ceea ce nu îl limitează,
cum ar putea fi cineva înlănţuit?

Spune Saraha: De sunt eu ca un porc, nu-i nimic. Dacă oamenii spun că Saraha a ajuns ca un porc, ca un câine turbat, nu-i nici o problemă. Nu are nici o importanţă dacă ei spun că Saraha a devenit un mare sfânt sau un porc ce se scaldă în noroiul lumii.

Cu ce-ar putea greşi o minte neclintită,
vreau să-mi spui...

Ce fac eu, nu are nici o importanţă. În mine, eu cunosc vidul, în mine, eu cunosc doar Absolutul. Puritatea mea nu este întinată de ceea ce fac. Acţiunea nu îmi afectează deloc fiinţa.

Aşa că, să-mi spui, Măria Ta,

De ceea ce nu îl limitează,
Cum ar putea fi cineva înlănţuit?

Şi aceste lucruri nu mă limitează în nici un fel. Nu sunt nici detaşat, nici ataşat. Eu las lucrurile să se întâmple - fie ce-o fi. Nu mai am nici un plan şi nu mai am nici un stil pe care să-l impun vieţii. Eu trăiesc spontan. Ce se întâmplă, se întâmplă şi eu nu judec. Şi eu nu spun: "Ar fi trebuit să se întâmple aşa". Eu nu mai am nici un "ar trebui" şi nici un "nu ar trebui".

Meditaţi asupra acestei stări: nici un "ar trebui", nici un "nu ar trebui", nici un plan, nici o frustrare, nici un regret - pentru că niciodată, nimic nu merge rău. Cum ar putea merge ceva rău, când nu ai idee despre bine?

Aceasta este libertatea absolută, eliberarea supremă.

Cum ar putea ceva să meargă rău? Răul se întâmplă doar atunci când ai o anumită noţiune despre bine. Dacă nu ai nici o noţiune, nici o ideologie, nu ai nici un ideal...

Saraha spune:

De ceea ce nu îl limitează,
Cum ar putea fi cineva înlănţuit?

Şi ultima frază din sutră este de o mare frumuseţe.

Atunci când ajungi acasă şi vezi ce este, nu simţi că ai devenit eliberat. Dimpotrivă, simţi: "Ce penibil că m-am putut gândi vreodată că nu sunt eliberat!" Diferenţa este mare.

Dacă, atunci când ajungi acasă, când ajungi să cunoşti Adevărul, începi să te simţi foarte, foarte înălţat şi eşti într-o mare euforie şi spui: "Acum m-am eliberat", aceasta înseamnă că nu eşti încă eliberat. Înseamnă că încă mai crezi că ceea ce te lega era real, înseamnă că încă mai visezi. Acum visezi alt vis. Un vis era al înlănţuirii, acesta este celălalt vis, cel al eliberării - dar tot un vis.

Saraha spune: Când te eliberezi cu adevărat - eliberat de tot binele şi de tot răul, de ceea ce este corect şi de ceea ce este greşit - atunci nu te eliberezi doar de lanţuri, te eliberezi chiar de eliberare. Atunci, dintr-odată, începi să râzi: "Ce ridicol!" În primul rând, că nu poţi fi înlănţuit, înlănţuirea nu a existat! A fost doar o convingere. Am crezut în ea şi am creat-o prin convingerea mea. A fost un vis; acum visul s-a sfârşit.

Din această cauză, ultima frază se termină cu un semn de întrebare. Aţi văzut vreodată vreo scriptură care să se termine cu un semn de întrebare? Aceasta este singura. Eu nu am mai întâlnit nici una.

Scripturile încep cu un semn de întrebare şi se termină cu un răspuns. Aşa ar trebui strucurat un tratat logic. Introducerea poate fi o întrebare, nu epilogul. Dar acest minunat cântec al lui Saraha se termină cu un semn de întrebare.

De sunt eu ca un porc, ce vrea
doar în noroiul lumii să se scalde;
cu ce-ar putea greşi o minte neclintită,

vreau să-mi spui.

De ceea ce nu îl limitează,

cum ar putea fi cineva înlănţuit?

El nu declară că este iluminat. El nu declară că este eliberat. El nu declară că a ajuns acasă. El spune doar: Mă amuză chiar şi simpla idee că am fost plecat undeva. Eu nu am plecat niciodată, nicăieri. Eu am fost, mereu şi mereu, la mine acasă. Am fost mereu aici şi acum. Doar că visam, asa că visele au creat iluzia că am plecat undeva. Acum, visul a dispărut şi sunt acolo unde am fost mereu.

De aceea, el spune: **Cum ar putea fi cineva înlănţuit?**

Nimeni nu poate fi înlănţuit. Nu ai ce să pui în lanţuri. Aşa cum au dispărut lanţurile, a dispărut şi omul care era legat cu ele. Când lumea dispare, ego-ul dispare - împreună cu ea; sunt părţi ale aceluiaşi joc. Înăuntru este ego-ul, afară este lumea. Ele nu pot exista separat; ele sunt tot timpul împreună. Când dispare una, dispare simultan şi cealaltă. Acum nu mai există ego-ul şi nu mai există nici lumea.

Saraha abordează cea mai profundă introspecţie a lui Buddha.

Buddha spune: Nu există materie şi nu există sine. Materia nu există; totul este vid. Pentru a ajunge să vezi acel vid... conştiinţa plutind în vid - vacuitate pură, conştiinţă nelimitată... Această conştiinţă este ea însăşi vid sau acest vid este însăşi Conştiinţa. Conştiinţa luminează acest vid, îl umple.

Tantra este o incursiune profundă spre esenţa lucrurilor. Dar nu uitaţi: nu este o filozofie, este o introspecţie. Şi dacă vrei să pătrunzi în ea va trebui să intri nu cu ajutorul minţii, ci fără minte.

Non-mintea este poarta către Tantra. Non-gândirea este calea spre Tantra. Experienţa directă este cheia spre Tantra.

Capitolul 10

Doar să-ţi aduci aminte

De ce oare, întotdeauna când plec de la conferinţele tale sunt nemulţumit de mine? Pentru că sunt incapabil să trăiesc la înălţimea idealurilor despre care tu ne vorbeşti?

Despre ce vorbeşti? Despre idealuri? Păi, tocmai asta încerc eu să distrug. Eu nu vă vorbesc despre nişte idealuri. Eu nu vă ofer fantezii despre viitor. Eu nu vă ofer nici un viitor, pentru că viitorul este doar un truc pentru a amâna prezentul. Este un truc pentru a scăpa de tine, pentru a te evita pe tine însuţi.

Dorinţa este o decepţie şi idealurile creează dorinţe. Eu nu vă spun că "ar trebui" sau că "nu ar trebui" - pozitiv sau negativ. Eu vă spun, pur şi simplu, să abandonaţi orice ideal şi să fiţi.

Dar îţi înţeleg întrebarea. Tu faci din asta un ideal. Începi să te gândeşti: "Cum ar trebui să fie?" Începi să te gândeşti: "Ce ar trebui să fac, ca să fiu?" Eu încerc să distrug orice ideal şi tu faci un nou ideal: cum să abandonezi toate idealurile. Mă înţelegi greşit. Tu nu auzi ce spun eu, continui să auzi ceva ce eu nu-spun. Ascultă cu mai multă atenţie. Aşa s-a întâmplat întotdeauna. Noi nu ştim ce a spus Buddha, deoarece contemporaniilui Buddha ce au relatat existenţa lor alături de el, erau la fel ca tine. Noi nu ştim ce a spus Isus, pentru că, din nou, contempoaranii lui ce au relatat erau la fel ca tine. Este scris cu sigutranţă ce au auzit ei, dar poţi fi sigur că este ceea ce a spus el? Şi acestea pot fi uneori lucruri diametral opuse.

Eu vorbesc cu totul altă limbă. Tu o reduci la altceva - la limbajul tău. Vii şi începi să interpretezi. Tu întrebi: "De ce oare, când plec de la conferinţele tale sunt nemulţumit de mine... ?" Eşti nemulţumit de tine, pentru că nu ştii cine eşti şi ai o anumită imagine despre tine. Acea imagine nu eşti tu, nu poţi fi tu - este o construcţie mentală. Ţi-ai creat o imagine despre tine însuţi: şi crezi că aşa eşti, dar când mă asculţi pe mine, şi spusele mele reverberează în tine, devii nemulţumit. Imaginea ta se destramă, nu mai rămâne neatinsă ca

înainte. Dar tu nu te destrami. De fapt, imaginea nu te lasă să respiri, nu te lasă să fii. Trebuie să renunți la imagine, pentru a putea să crești. Imaginea a devenit prea enormă, prea puternică. A pus stăpânire pe casa ta, iar tu stai în 'antreu. Nu-ți dă voie să intri. Și imaginea pe care tu ai construit-o din idealuri te condamnă în permanență: creația îl condamnă pe creator.

Nu vedeți cât este de stupid, de ridicol? Creezi o imagine foarte frumoasă - normal, când creezi, creezi o imagine frumoasă - și apoi, din cauza acelei imagini, tu pari urât, prin comparație. Creezi o imagine măreață a unui sfânt și apoi te trezești făcând lucruri nu prea sfinte. Atunci te simți condamnat. Imaginea este a ta și, în comparație cu imaginea, felul în care te porți pare josnic...

Ce spun eu, ce îi spune Saraha regelui este că trebuie să abandonezi imaginea. În clipa în care renunți la imagine și uiți de ea, atunci ce mai este bine și ce mai este rău? Atunci cine este păcătos și cine este sfânt? Atunci, nu mai ai termen de comparație. Atunci, dintr-odată, ești în largul tău. Termenul de comparație dispare... și condamnarea dispare. Termenul de comparație dispare... și ego-ul dispare - ego-ul păcătosului și ego-ul sfântului. Fără un ideal, ego-ul nu poate exista. El există prin ideal. Idealul este absolut necesar pentru ego.

Chiar dacă te crezi un păcătos, tu creezi un ego, o identitate sau dacă te crezi un sfânt, și atunci creezi un ego. Dar ambii pot exista doar printr-un ideal. Dacă nu există nici un ideal, atunci cine ești tu? Un sfânt sau un păcătos? Bun sau rău? Urât sau frumos? Cine ești tu? Ești tu însuți, fără nici o judecată, fără nici o justificare, fără nici o condamnare. Tu doar exiști în propria realitate: aceasta numesc eu a fi.

Probabil că tu ești tot timpul nemulțumit, pentru că te îndepărtezi de imagine. De câte ori te îndepărtezi de imagine, ți se face frică.

Idealul creează o iluzie, și de câte ori încerc să distrug idealul, te simți nemulțumit. Rămâi așa, foarte nemulțumit și nu mai crea din nou iluzia - iluzia unui ideal. Și vei vedea atunci cum apare o acceptare fantastică, cum se lasă asupra ta o binecuvântare, fără absolut nici un motiv. Este a ta - doar pentru că tu ai cerut-o. Nu ți se cere să faci nimic. Dumnezeu te acceptă așa cum ești. Acesta este, în întregime, mesajul meu și, în întregime, cel din Tantra: **Ești acceptat așa cum ești!**

Dar tu te respingi în permanență. Idealul îți dă posibilitatea să te respingi. Idealul îți dă posibilitatea să fii rău cu tine, crud, agresiv - să te auto-torturezi.

Eu urmăresc să te ajut să devii sănătos. Acest idealism este nesănătos. A transformat întregul Pământ într-un ospiciu.

Şi tu spui: "sunt nemulţumit de mine însumi, pentru că nu sunt capabil să trăiesc la înălţimea idealurilor despre care tu ne vorbeşti".

Despre ce vorbeşti? Ce idealuri? Eu nu vă spun: "Ar trebui să faceţi aşa". Eu nu vă spun: "Ar trebui să fiţi aşa". Eu îţi spun, pur şi simplu: "Fii aşa cum eşti!" Eu încerc să vă fac să renunţaţi la orice devenire. Eu încerc să vă fac să vă daţi seama că sunteţi deja Acasă. Nu trebuie să vă duceţi nicăieri şi nu aveţi unde să vă duceţi. Sunteţi deja acolo - Dumnezeu se revarsă asupra voastră. Sunteţi deja în *samadhi*. Oriunde ai fi, eşti în *Nirvana*. Totul este să îţi dai seama de aceasta. Aceasta este iluminarea: clipa aceasta - fără idealuri, fără dorinţe, fără să te duci nicăieri; clipa aceasta - dacă te destinzi, aici, acum - este clipa lui Dumnezeu, este clipa Adevărului.

Dar tu mă asculţi şi începi ca un papagal. Mă asculţi şi începi să repeţi cuvinte. Nu urmăreşti sensul; urmăreşti litera, nu spiritul. O anecdotă:

"Un căpitan de vas, bătrân şi foarte aspru, şi-a cumpărat dintr-un port un papagal - fiind asigurat că va învăţa să vorbească foarte repede - şi l-a agăţat pe punte. La întoarcere, în Golful Biscay, a apărut un nor negru înspăimântător şi căpitanul a făcut remarca: «Măiculiţă, ce beznă s-a făcut dintr-o dată!»

Curând după asta, norul a izbucnit într-un torent îngrozitor şi căpitanul i-a spus matelotului: «Măiculiţă, e potop!» Furtuna s-a înrăutăţit, vasul a început să se clatine şi s-a fisurat, aşa că unul dintre oameni a strigat: «Ce să facem ca să ne salvăm?»

A primit răspunsul: «Pompează, idiotule! Pompaţi, nenorociţilor, pompaţi!» Corabia şi tot ce era pe ea s-a pierdut; a supravieţuit doar un papagal ud fleaşcă, care boscorodea tot timpul şi care a ajuns, după câteva aventuri, la o drăguţă de fată bătrână, care tocmai îl aştepta pe vicar. Cu precauţie, a aruncat o haină pe colivie, aşa că vicarul a fost întâmpinat cu: «Măiculiţă, ce beznă s-a făcut dintr-o dată!» Domnişoara s-a făcut lividă şi a pus imediat papagalul sub robinetul de apă rece, la care el a zbierat: «Măiculiţă, e potop!»

«Nu, nu, domnişoară Fantight! Nu trebuie să fiţi atât de crudă cu creaturile lui Dumnezeu. Mai bine, aduceţi-l la biserică de Sabat să îl expuneţi la influenţe benefice!»

Aşa a făcut şi papagalul s-a purtat ca un îngeraş, chiar cânta imnuri. Vicarul, încântat de succesul lui, a urcat să-şi anunţe predica: «Credincioşi, as-

tăzi ne întrebăm: Ce să facem ca să ne salvăm?» şi dintre bănci a răsunat clar răspunsul papagalului: «Pompează, idiotule! Pompaţi, nenorociţilor, pompaţi!»"

Nu vă transformaţi în papagali. Puteţi să repetaţi ce spun eu, dar nu acesta este scopul. Încercaţi să înţelegeţi ceea ce vă spun. Repetarea vă va crea tot felul de încurcături. O schimbare uşoară de ton, de nuanţă, o mutare a unei mici virgule, a unui punct şi se pierde totul. Căutaţi semnificaţia.

Şi există mai multe moduri de a asculta. Un mod este ascultarea mentală şi apoi memorarea. Şi aţi fost învăţaţi să ascultaţi cu mintea, pentru că toate şcolile, liceele, universităţile vă învaţă să tociţi. Vă dau o noţiune greşită: că memoria înseamnă cunoaştere. Memoria nu înseamnă cunoaştere: memoria este papagalicească. Ştii literele, ştii cuvântul, dar este gol - nu are nici un sens, nici o semnificaţie. Şi cuvântul lipsit de semnificaţie este periculos.

Mai există şi un alt mod de a asculta, şi anume cu inima. Ascultă cu inima. Ascultă ca şi cum nu ai asculta o prelegere, ci un cântec. Ascultă ca şi cum nu ai asculta o filozofie, ci un poem. Ascultă aşa cum asculţi muzica. Priveşte-mă aşa cum priveşti un dansator. Deschide-ţi inima ca faţă de o fiinţă iubită. Atunci, litera va exista, va fi utilizată ca un vehicul, dar ea nu va fi importantă. Vehiculul va fi uitat şi semnificaţia va pătrunde în inima ta şi va rămâne acolo. Şi îţi va schimba existenţa, îţi va schimba viziunea asupra vieţii.

***

Cum s-a desprins Tantra din budism care, din câte ştiu eu, consideră sexul un obstacol în practica spirituală?

Se leagă de prima întrebare. Ce a spus Buddha a fost, probabil, greşit înţeles. Da, el a spus că, pentru a atinge stări profunde de meditaţie trebuie să treci dincolo de sex. Acum, oamenii care l-au auzit au crezut că era împotriva sexului - e normal: el a spus că trebuie să depăşeşti sexul. Au început să se gândească: "Înseamnă că sexul este un obstacol, altfel de ce ar trebui să treci dincolo de el?" Au început să se lupte cu sexul, în loc să treacă dincolo de el; accentul s-a schimbat cu totul. Au început să se lupte cu sexul şi budismul a devenit una dintre cel mai ascetice religii din lume.

Nu remarcaţi pacea extraordinară exprimată de statuile sau picturile care îl reprezintă pe Buddha - poate ea să fie rezultatul unei lupte? Este posibil că această fiinţă minunată, această faţă radioasă, această iubire, această compasiune să provină dintr-o confruntare?

Asceţii sunt oameni care se torturează pe ei înşişi; şi atunci când o fiinţă se auto-torturează, începe să-i tortureze şi pe ceilalţi - ca să se răzbune. Când un om este nefericit, nu suportă să vadă pe cineva fericit; începe să distrugă şi fericirea altora. Aceasta fac tot timpul aşa-zişii oameni religioşi: nu suportă să te vadă fericit, aşa că, ori de câte ori eşti fericit, ei vin imediat şi spun: "Trebuie să fie ceva în neregulă; un om fericit este un păcătos".

Te poţi surprinde şi pe tine însuţi făcând aşa pentru că, de-a lungul secolelor, aşa-zişii oameni religioşi şi sfinţi te-au condiţionat să te simţi vinovat de fiecare dată când eşti fericit. Dacă eşti nefericit, totul este în regulă. Dar dacă simţi o mare bucurie, te simţi puţin stânjenit - ceva pare a fi în neregulă. Nu ai observat niciodată? De unde vine această stânjeneală? Fericirea nu este bună? Mizeria este normală?

Ceva cu totul opus vieţii - foarte negativist, care contestă viaţa - a intrat în sângele umanităţii. Şi a intrat prin acei aşa-zişi asceţi. Aceşti asceţi sunt nişte nevropaţi: sunt masochişti, se torturează pe ei înşişi. Singura lor bucurie este de a crea cât mai multă nefericire.

Buddha nu este masochist - nu poate fi. Buddha este atât de frumos, atât de bucuros, atât de fericit, atât de extrordinar de extatic! Cei care l-au auzit vorbind au înţeles ceva greşit. Da, el spune să treci dincolo de sex. Trebuie să treci dincolo de el, pentru că este doar prima treaptă a scării. Dar el nu spune să lupţi împotriva lui. Pentru a-l depăşi, nu este necesar să fii împotriva lui. De fapt, este exact invers. Dacă lupţi împotriva sexului, nu vei fi niciodată capabil să-l depăşeşti. Pentru a-l depăşi trebuie să înţelegi sexul.

Ceva, undeva, a fost greşit interpretat. Saraha apare ca o interpretare corectă a lui Buddha. Şi probabil că Saraha şi-a dat seama ce catastrofă se petrecea cu adepţii lui Buddha: în loc să treacă dincolo de sex, ajungeau să fie obsedaţi de el. Când te lupţi tot timpul cu ceva, începe să te obsedeze acel ceva.

Nu ai văzut? O persoană care crede că postul este cel mai important lucru ajunge să fie obsedată de mâncare. Ca şi cum acesta ar fi singurul lucru important în viaţă: ce să mănânci şi ce nu. Oamenii obişnuiţi sunt mai puţin obsedaţi; ei nu se gândesc atât de mult la mâncare. Ţine un post de trei zile, doar de dragul postului, şi o să vezi ce se întâmplă în mintea ta. Te vei gândi tot timpul la burtă.

Este bine să te detaşezi de mâncare, dar postul de dragul postului, prin care eşti obsedat de beneficiile lui, nu poate fi soluţia, pentru că postul fără integrarea divină necesară te face să devii obsedat de mâncare.

Dacă vrei cu adevărat să te detaşezi de mâncare, trebuie să mănânci ce trebuie, cum trebuie şi când trebuie. Trebuie să descoperi de ce anume are cu adevărat nevoie corpul tău, ce anume îl hrăneşte.

Da, această atitudine te va face să te detaşezi de mâncare: nu te vei mai gândi la mâncare. Când corpul este hrănit, nu te gândeşti la mâncare. Mulţi oameni se gândesc la mâncare pentru că, într-un fel sau altul, ei "postesc". Vă surprinde că spun aceasta. Poate că tu mănânci prea multă îngheţată - acesta este un fel de post, pentru că nu este hrănitoare: pur şi simplu bagi nişte deşeuri în tine. Ele nu te mulţumesc: te îndoapă, dar nu te hrănesc. Te simţi îndopat, dar nu sătul.

Mâncarea nepotrivită generează nemulţumire şi foamea nu îţi va fi potolită, pentru că foamea are nevoie de hrană, nu de mâncare! Şi pentru foame nu este important numai gustul. Important este ca hrana să fie potrivită pentru corpul tău, să-i dea energia de care are nevoie. Dacă furnizează energia de care are nevoie, totul este bine. Dacă mâncarea adecvată are şi un gust bun, atunci vei fi extrem de satisfăcut.

Şi nu uitaţi! Eu nu sunt împotriva gustului, sunt cu totul de partea lui. Dar numai gustul nu poate să hrănească. Şi mâncarea fără gust este lipsită de inteligenţă, este stupidă. Dacă le poţi avea pe ambele, de ce nu? O fiinţă inteligentă va găsi mâncare hrănitoare şi gustoasă. Nu este o problemă chiar aşa de mare.

Omul a ajuns pe Lună şi nu este în stare să găsească o mâncare hrănitoare pentru el? Omul a făcut miracole şi nu este capabil să-şi satisfacă foamea? Nu pare a fi o situaţie normală. Nu, omul nu a analizat această problemă.

Există oameni care în dorinţa lor de a evolua spiritual se bazează numai pe post - ei distrug corpul. Şi există oameni care se îndoapă cu toate prostiile - şi ei îşi distrug corpul. Sunt toţi în aceeaşi barcă: toţi postesc, toţi sunt în permanenţă obsedaţi. Unii ajung obsedaţi prin abundenţă, ceilalţi prin reprimare. Doar la mijloc este transcendenţa.

La fel se întâmplă cu sexul, şi cu toate lucrurile din viaţă. Saraha şi-a dat probabil seama că oamenii care susţineau că Buddha a spus că trebuie să treci dincolo de sex, nu treceau dincolo de el. Mai degrabă deveneau din ce în ce mai obsedaţi de sex şi se afundau din ce în ce mai mult în mlaştina lui.

"Era o călugăriţă tânără care s-a dus necăjită la Maica Superioară şi, după mai multe ocolişuri, i-a spus că este însărcinată.

«Cu cine? Cine a fost omul acesta josnic?» - a întrebat Maica Superioară.

«Vai, Maică Superioară, nu aş putea săvârşi un păcat carnal cu un bărbat!» a exclamat călugărița.

«Cum adică, doar nu vrei să spui că l-ai făcut cu o femeie?» - a spus Maica Superioară, care începuse să-şi piardă calmul.

«Nu, bineînțeles, Maică Binecuvântată, dar a fost făcut cu un Înger Ceresc». Mironosița, tot mironosiță.

«Înger Ceresc - ce este tâmpenia aceasta?»

«Da, Maică Binecuvântată, a venit la mine în miez de noapte, când dormeam, şi când l-am întrebat cine este, a spus: «Sfântul Mihai» şi mi-a arătat numele brodat pe vestă, ca să-mi dovedească.»"

Din moment ce nu eşti de acord cu ceva, vei găsi mereu o cale de ieşire. Vei găsi uşa din spate. Omul este viclean. Dacă reprimi ceva, mintea cea vicleană va găsi o soluție. Din această cauză, apar visele erotice.

Sfinții voştri au prea multe vise erotice; trebuie să le aibă. Ziua poți contesta, dar noaptea... Cât timp eşti conştient, poți să reprimi, dar când dormi... atunci, în vis, sexul ia culori fantastice, minunate; devine psihedelic. Şi apoi, dimineața, te simți vinovat, şi pentru că te simți vinovat, reprimi mai mult. Şi cu cât reprimi mai mult, în noaptea următoare ai un vis erotic şi mai frumos - sau oribil, depinde de tine. Depinde de tine cum îl interpretezi: dacă este frumos sau oribil.

"O elevă «dificilă» de cincisprezece ani a fost la un psiholog care i-a pus o serie de întrebări foarte personale. El era sigur că problema ei este de natură erotică, aşa că a întrebat-o:

«Suferi cumva de vise sexuale sau erotice?»

«Sigur că nu!»

«Eşti sigură?»

«Absolut sigură» - a spus fata - Îmi plac.»

Depinde de tine dacă le vezi frumoase sau oribile. Noaptea sunt frumoase, dimineața ele devin oribile. Noaptea îți plac, dimineața suferi. Şi se creează un cerc vicios, şi aşa-zisul vostru sfânt se învârte la nesfârşit în cercul acesta - ziua suferă, noaptea se bucură, ziua suferă, noaptea se bucură - şi este sfâşiat între ele.

Şi dacă priveşti adânc în tine, vei descoperi aceasta cu uşurință. Tot ceea ce reprimi rămâne acolo, nu poți scăpa de el. Ceea ce reprimi rămâne, ceea ce exprimi dispare. Ceea ce exprimi se evaporă, ceea ce este reprimat rămâne - şi nu numai că rămâne, dar devine din ce în ce mai puternic. O dată cu trecerea timpului, devine din ce în ce mai puternic.

Saraha a văzut probabil ce s-a întâmplat după ce, după două sute de ani, budiştii deveniseră obsedaţi de sex. Din cauza acestei obsesii a călugărilor şi a călugăriţelor budişti, Tantra a apărut ca o rebeliune - o rebeliune împotriva budismului, nu împotriva lui Buddha. Prin acea rebeliune, Saraha a adus înapoi spiritul lui Buddha. Da, fiinţa trebuie să transceandă sexul, dar transcendenţa apare prin înţelegere.

Tantra crede în înţelegere. Când înţelegi în totalitate un lucru, te eliberezi din ghiarele sale. Tot ceea ce nu înţelegi corect rămâne, încă te înlănţuie.

Aşa că ai dreptate. Tu întrebi: **Cum s-a desprins Tantra din buddhism, care, din câte ştiu eu, consideră sexul un obstacol în meditaţie?**

Tocmai din această cauză. Este o rebeliune împotriva budismului şi este de partea lui Buddha. Este împotriva adepţilor lui, dar nu împotriva Maestrului. Adepţii urmau litera, iar Saraha aduce înapoi spiritul.

Saraha este o încarnare a aceleiaşi iluminări ca şi Buddha. Saraha este un Buddha.

***

Ce înseamnă «luna de miere s-a sfârşit»?

"Luna de miere s-a sfârşit" înseamnă că partea de fantezie din iubirea ta s-a terminat. Luna de miere este o fantezie: este o proiecţie, nu o realitate. Este un vis proiectat. "Luna de miere s-a sfârşit" înseamnă că visul s-a terminat şi acum începe căsnicia. Cu cât luna de miere a fost mai frumoasă, cu atât de mare va fi deziluzia. Din această cauză, nu reuşesc "căsătoriile din dragoste". Căsătoriile reuşesc, dar nu "căsătoriile din dragoste".

"Căsătoria din dragoste" nu poate reuşi. Eşecul este intrinsec. "Căsătoria din dragoste" este o fantezie, şi fantezia nu poate câştiga în faţa realităţii. Există un singur mod de a păstra fantezia şi de a rămâne în "luna de miere", şi anume să nu te întâlneşti niciodată cu fiinţa iubită. Aşa este posibil: se poate prelungi pentru toată viaţa - cu o singură condiţie: să nu te întâlneşti niciodată cu fiinţa iubită.

Cuplurile celebre de îndrăgostiţi sunt cele cărora nu li s-a permis să se întâlnească: Laila şi Manjun, Shiri şi Farihand, Romeo şi Julieta, Tristan şi Isolda - aceştia sunt mari îndrăgostiţi. Ei nu au fost lăsaţi să fie împreună: societatea a creat atâtea bariere încât au rămas mereu în "luna de miere". Este ca şi cum ai sta în faţa mâncării şi nu ţi s-ar da voie să mănânci, aşa că fantezia continuă. Dacă ţi se dă voie să mănânci, fantezia dispare.

"Căsătoria din dragoste" nu poate avea succes. Ce înţeleg eu prin "a nu vea succes"? Nu o să fie niciodată ceea ce cred oamenii că o să fie. Căsnicia ste fericită, dar dispare dragostea. Din acest motiv, în trecut, toate societăţile in lume au optat pentru căsnicie şi împotriva iubirii.

Societatea indiană este una dintre cele mai vechi din lume. Există de cel uţin cinci mii de ani sau chiar mai mult. În urma acestei experienţe îndelunate, India a optat pentru căsnicia lipsită de dragoste, pentru că o căsnicie lipită de dragoste poate reuşi. Pentru că nu are "lună de miere", este foarte realistă de la bun început, este cu picioarele pe pământ. Nu dă frâu liber visului.

În India, nici măcar tinerilor nu li se permite să aleagă. Băiatul nu are voie să-şi aleagă mireasa, fata nu are voie să-şi aleagă mirele. Părinţii decid. E normal: ei sunt cu picioarele pe pământ, au mai multă experienţă. Şi, normal, ei nu se pot îndrăgosti. Ei se gândesc la alte lucruri: finanţe, prestigiu, respectabilitate, familie. Se gândesc la o mie de lucruri, dar ignoră un singur lucru: iubirea. Iubirea nici nu intră în discuţie. Ei se duc la un astrolog; ei îl întreabă pe astrolog orice, în afară de iubire.

Iubirea nu este în mod necesar un ingredient. Doi oameni care nu se cunosc - femeia şi bărbatul - sunt împreunaţi de către părinţi, de către societate şi sunt lăsaţi împreună. În mod normal, atunci când trăieşti împreună cu cineva, se formează o legătură. Dar este mai mult o relaţie de tip frate-soră; nu este iubire. Te-ai născut într-o anumită familie, nu ţi-ai ales sora şi nu ţi-ai ales nici fratele; nu i-ai ales tu. V-aţi născut din aceiaşi părinţi. Aşa că există între voi o anumită legătură. Trăind împreună atâta timp, o mie şi unu de împrejurări, începe să-ţi placă - sau să-ţi displacă - dar nu este niciodată dragoste sau ură. Nu ajunge niciodată la extreme, este foarte echilibrată.

La fel este situaţia cu căsătoria: cu căsătoria aranjată. Soţul şi soţia trăiesc împreună şi, încet, încet, încep să ţină unul la altul.

Şi societatea mai face încă ceva: societatea nu permite relaţiile sexuale extraconjugale, aşa că soţul nu are încotro, **trebuie** să facă dragoste cu soţia lui şi soţia **trebuie** să facă dragoste cu soţul ei. Dacă ţi se dă voie să mănânci numai un singur fel de mâncare şi nimic altceva, cât o să poţi să aştepţi? Trebuie să mănânci. Acesta este trucul societăţii. Dacă ar fi permise relaţiile sexuale extraconjugale, este foarte probabil că soţul nu ar vrea să facă dragoste cu soţia lui, iar soţia nu ar vrea să facă dragoste cu soţul ei. Ei fac dragoste unul cu celălalt doar de "foame", fără nici un fel de atracţie. Se asociază din disperare. Apoi se nasc copiii... şi mai multe înlănţuiri: religioase, sociale. Apoi copiii şi responsabilitatea... şi familia se pune pe roţi.

"Căsătoria din dragoste" este sortită eşecului, deoarece ea este o poezie. Te îndrăgosteşti şi începi să visezi la acea femeie sau la acel bărbat şi ajungi la o culme, la un apogeu al viselor; acele vise continuă să existe pînă în clipa în care o întâlneşti pe acea femeie sau pe acel bărbat. Staţi împreună, sunteţi mulţumiţi. Visele încep să dispară. Acum, pentru prima dată, începi să-l vezi pe celălalt aşa cum este.

Atunci când îţi vezi soţia aşa cum este, când îţi vezi soţul aşa cum este, "luna de miere" a luat sfârşit. Acesta este sensul afirmaţiei "luna de miere a luat sfârşit". Şi pentru asta nu trebuie neapărat să fii căsătorit; se întâmplă în tot felul de relaţii. Se întâmplă aici alături de mine.

Vii la mine şi poţi trăi "o lună de miere", poţi să fantazezi în jurul meu. Eu nu sunt implicat, eu nu particip la aceasta. Este ceva ce faci pe cont propriu. Dar tu începi să fanatazezi, să-ţi doreşti: o să se întâmple aşa şi aşa, Bhagwan o să facă asta şi Bhagwan o să facă aia. Si apoi, într-o zi, luna de miere se va sfârşi.

De fapt, mie întotdeauna îmi place să aştept până se termină "luna de miere"; abia după aceea încep să acţionez, niciodată înainte, pentru că nu vreau să particip la fanteziile tale. Întotdeauna, eu încep să acţionez doar atunci când "luna de miere" a luat sfârşit şi eşti din nou cu picioarele pe pământ. Acum, se poate face ceva adevărat.

De fapt, întotdeauna îmi place să dau iniţierea după ce s-a sfârşit "luna de miere". Este periculos să dai iniţierea în timpul "lunii de miere", este foarte periculos, pentru că, în clipa în care "luna de miere" s-a terminat, te vei întoarce împotriva mea, te vei răzvrăti împotriva renunţării, vei începe să reacţionezi. Este mai bine să aşteptăm.

În orice relaţie - în prietenie, într-o relaţie Maestru-discipol - în orice tip de relaţie există şi o parte de fantezie. Acea fantezie este doar în mintea ta: dorinţele reprimate se transformă în vise. Într-o lume mai bună, mai plină de înţelegere, căsătoria o să dispară, şi o dată cu ea, şi "luna de miere".

Acum, ascultă. Există mai multe tipuri de societăţi. De exemplu, societatea hindusă a ucis "luna de miere", ucigând iubirea şi în ea există doar căsătoria. În America, ei ucid căsătoria şi salvează iubirea - există doar "luna de miere" şi numai "luna de miere"; căsătoria nu există, este pe cale de dispariţie.

Dar, din punctul meu de vedere, există o conspiraţie între ele. "Luna de miere" poate exista doar dacă există o reprimare, altfel nu ai avea ce să proiectezi. Şi dacă ai ce să proiectezi, atunci iubirea eşuează din nou şi din nou. Oamenii simt că înnebunesc şi nu pot să-şi trăiască viaţa. Ajung să se

ıucidă. Ajung nevropaţi, schizofrenici, isterici. Deci, trebuie să intervină eotul şi politicianul şi să aranjeze căsătoria, pentru că iubirea este prea :riculoasă. Aşa a evoluat societatea: între aceste polarităţi.

Uneori, când oamenii se satură de căsătorie - cum s-au săturat în America încep să se gândească la dragoste. Când oamenii sunt ghiftuiţi de iubire - aşa ım se va întâmpla, mai devreme sau mai târziu - ei încep să se orienteze spre ısătorie. Dar ambele sunt polarităţi ale aceluiaşi joc.

Din punctul meu de vedere, este nevoie de un tip nou de societate, din ıre să dispară atât căsătoria, cât şi romantismul. Căsătoria va dispare, pentru ă este imoral să obligi oamenii, prin lege, să trăiască împreună. A obliga doi ameni să trăiască împreună când ei nu vor să trăiască împreună este împotriva aturii şi împotriva lui Dumnezeu.

Nouăzeci şi nouă la sută din bolile omenirii vor dispare atunci când amenii nu vor mai face nimic din obligaţie. O anecdotă:

"Un om s-a dus la avocatul lui şi i-a spus: «Sunt foarte bogat, aşa că banii u sunt o problemă; vreau să scap de soţia mea, care este o scorpie, fără să iu acuzat de crimă. Învaţă-mă ce să fac.»

«Cumpără-i un cal nărăvaş, poate cade de pe el.»

O lună mai târziu, omul a venit înapoi şi a spus că acum, soţia lui este cea nai bună călăreaţă din regiune.

«Încearcă să-i cumperi o limuzină, poate face un accident» - i-a spus ıvocatul.

Aşa făcu omul, dar ea conduceaca Sterling Moss, punând în primejdie pe oată lumea, în afară de ea. Soţul i-a spus avocatului că este disperat.

«Atunci cumpără-i un Jaguar.»

Omul s-a întors după o săptămână, încântat.

«Spune-mi cât vrei» - a spus el. «A mers.»

«Şi ce s-a întâmplat?»

«Ei bine, când a deschis cuşca jaguarului ca să-i dea să mănânce, el i-a mâncat capul.»"

Căsătoria creează o mie şi una de complicaţii şi nu rezolvă nimic. Dar reuşeşte ceva - reuşeşte să transforme oamenii în nişte sclavi. Reuşeşte să distrugă individualitatea oamenilor. Nu vedeţi aceasta peste tot? Un om care nu este căsătorit are o anumită individualitate, iar un om căsătorit îşi pierde individualitatea. Încet, încet, se înscrie într-un anumit tipar. Femeia necăsătorită are o strălucire, radiază. Femeia căsătorită devine greoaie, dezinteresată, plictisită. Este oribil să obligi oamenii la o intimitate nedorită.

Oamenii sunt aici ca să fie fericiţi, oamenii sunt aici ca să se bucure şi să sărbătorească. E oribil!

Căsătoria trebuie să dispară. Dar dacă optezi pentru fantezie şi iubire, o să cazi din nou într-o altă capcană a căsătoriei. Pentru că iubirea nu învinge niciodată - nu reuşeşte niciodată aşa cum reuşeşte căsătoria - financiar, ca protecţie, ca siguranţă, pentru copii, în societate şi în alte privinţe. Iubirea nu reuşeşte niciodată aşa cum reuşeşte căsătoria.

Aşa că iubirea va genera alt gen de probleme. Şi "luna de miere" există din cauza dorinţelor reprimate. Dacă dispare căsătoria, nu va mai fi reprimată nici o dorinţă şi atunci dispare, automat, şi luna de miere.

O societate umană adevărată nu va şti nimic despre căsătorie şi nu va şti nimic despre luna de miere. Va cunoaşte doar bucuria împărtăşită cu oamenii. Atâta timp cât poţi să participi, este bine; dacă nu poţi să iei şi tu parte, la revedere. Căsătoria dispare şi, o dată cu ea, dispare şi penibilul divorţ. Căsătoria dispare şi, o dată cu ea, dispare şi mirajul lunii de miere.

Atunci când omul va fi liber să iubească, să cunoască alţi oameni, să stea împreună cu ei, luna de miere o să dispară. Laila şi Majnun, Romeo şi Julieta nu vor mai fi posibili - nimeni nu le va mai sta în cale. Vei putea să te întâlneşti cu orice femeie şi cu orice bărbat. Cu cine vrei - nu se va pune nimeni de-a curmezişul. Atunci de ce ar mai fi nevoie de fantezie?

Vă este accesibilă orice mâncare, şi totuşi este ceva care stă acolo, ca un poliţist sau un magistrat sau un preot şi te face să-ţi fie frică să mănânci, ca nu cumva să ajungi în iad. Dacă mănânci din mâncarea asta, ajungi în rai, dar mâncarea asta nu-ţi place; şi asta este mâncarea care te face să ajungi în rai. Iar mâncarea pe care ai vrea tu să o mănânci te face să ajungi în iad. Tot ce te face fericit te face să ajungi în iad şi tot ceea ce te face nefericit te face să ajungi în rai.

Când nu va mai sta nimeni între tine şi dorinţele tale, când dorinţa va fi liberă, nu va mai exista reprimare. Fără reprimare, luna de miere o să dispară. Luna de miere este un produs colateral: există atâta timp cât există căsătoria. Este ca o momeală. Te duci la pescuit, foloseşti momeală. Luna de miere este o momeală: te face să te căsătoreşti.

Din cauza aceasta, femeile insistă atât de mult asupra căsătoriei: pentru că ele ştiu. Ele sunt mai cu picioarele pe pământ, mai empirice decât bărbaţii. Bărbaţii sunt mai visători, ei se gândesc la Lună şi la stele. Şi femeile râd de dorinţele lor ridicole. Femeia ştie - ea este foarte cu picioarele pe pământ - ştie

ă peste zece, cincisprezece zile, două sau trei săptămâni, luna de miere se va rmina. Şi atunci? Ea insistă asupra căsătoriei.

"Un om o întreba pe iubita lui - era îndrăgostit - şi o întreba într-o noapte: lubire sau altceva?»

Şi femeia spunea: «Căsătorie sau nimic.»

El întreba din nou: «Iubire sau altceva?»

Şi ea spunea: «Căsătorie sau nimic.»"

Pe iubire nu te poţi baza. Vine şi pleacă; este un capriciu, o toană. Dacă ubirea nu rămâne, aceasta înseamnă că reprimarea încă mai există. Apoi, într- altă societate, va exista bucuria. "Iubirea" va fi un cuvânt tot atât de mportant ca "încântare, "sărbătorire". Doi oameni vor să-şi dăruiască unul ltuia sentimentele, bucuriile, tristeţile; dacă ambii vor, nu va mai exista nici n obstacol. Va exista o singură limitare; dacă celălalt nu doreşte, atunci nici u se poate pune problema. Dar toate celelalte limitări ar trebui să dispară.

Şi acum, ştiinţa a făcut să fie foarte uşor rezolvată problema copiilor. În remurile de demult, oamenii nu erau atât de norocoşi. Voi sunteţi mai orocoşi. Problema copiilor poate fi rezolvată. Poţi trăi împreună cu o femeie ână în ziua în care ajungi să gândeşti: "Acum am trăit destul de mult mpreună şi dragostea mea, bucuria de a fi cu această femeie continuă să rească, bucuria de a fi cu acest bărbat continuă să crească şi acum, nu ne mai utem despărţi". În ziua în care ai simţit aceasta, poţi să ai copii; altfel, nu ste cazul să ai copii.

Şi într-o societate mai bună, copiii ar trebui să aparţină comunităţii. Familia trebuie să dispară. Ar trebui să existe comunităţi de oameni: o comunitate a pictorilor, în care pictorii - pictori şi pictoriţe - ar trăi împreună şi s-ar bucura că sunt împreună; o comunitate a poeţilor, o comunitate a lămplarilor, o comunitate a aurarilor; comunităţi de diferite feluri de oameni care să trăiască împreună, în loc de familii.

Familia a fost o calamitate. Ar fi mai bine ca mai mulţi oameni să locuiască împreună, să aibă totul în comun şi să se iubească unii pe alţii.

Nu ar trebui să existe nici o restricţie. Iubirea nu ar trebui să se transforme niciodată în datorie - doar atunci este o bucurie. În clipa în care se transformă în datorie, iubirea a murit, este o povară. Şi se creează o mie şi unu de probleme, care nu pot fi soluţionate în mod direct. Aceasta este situaţia în întreaga lume. Poţi să te duci la psihanalist, poţi să vii la un Maestru, poţi să meditezi, poţi să faci şi una şi alta - dar problema ta fundamentală rămâne neatinsă.

Problema ta fundamentală rămâne pe undeva legată de energia sexuală, iar tu continui să o abordezi din alte privinţe. Tu continui să tai frunzele, să rupi crengile şi nu tai niciodată rădăcina. Oamenii sunt nefericiţi, pentru că s-au săturat unul de celălalt. Oamenii sunt trişti, pentru că nu se bucură unul de compania celuilalt. Oamenii sunt, pur şi simplu împovăraţi: ei îşi fac datoria, iubirea este inexistentă.

Căsătoria şi luna de miere se vând în acelaşi ambalaj; ambele trebuie să dispară. Atunci, umanitatea nu va mai fi reprimată, fiinţa umană, total expresivă nu va mai cunoaşte decât bucuria şi va decide în funcţie de ea. Bucuria ar trebui să devină criteriul: asta urmăreşte Tantra. Bucuria ar trebui să devină criteriul.

***

O iubesc pe Ma Prem Savya. Vreau ca ea să fie cu mine până la moarte. Este bună ultima mea dorinţă?

Întrebarea este de la Prem Aniket.

În primul rând: nici o dorinţă nu este ultima atâta timp cât eşti încă în viaţă. Cine ştie ce va fi în clipa următoare? Şi cum poţi să reuşeşti să cunoşti clipa care vine?

De cât timp o cunoşti pe Savya? De câteva săptămâni. Înainte de asta, nici măcar nu visai la ea. Dacă ceva s-a întâmplat, se poate întâmpla din nou. După alte trei săptămâni, poţi să întâlneşti o altă femeie. Până în clipa morţii, nici o dorinţă nu este ultima dorinţă. Fiecare dorinţă creează o altă dorinţă; dorinţa se perpetuează continuu. Doar două lucruri: moartea sau iluminarea opresc dorinţele legate de lumea fizică. Şi cu siguranţă, încă nu ţi s-a întâmplat nici una, nici alta, Aniket; nu eşti nici mort, nici iluminat.

Este bine să înţelegi dorinţa. Fiecare dorinţă generează dorinţe noi. O dorinţă creează zece dorinţe noi. este la fel ca o sămânţă mică, din care creşte un copac mare, cu mii de ramuri şi cu milioane de frunze. Dintr-o singură dorinţă, se nasc multe alte dorinţe.

Nu poţi să spui nimic despre viitor - n-ar trebui să spui - viitorul rămâne deschis. Acesta este unul dintre cele mai mari eforturi pe care le face omul - ridicol, dar omul se străduieşte în continuare.

Unu: el vrea să schimbe trecutul, care nu poate fi schimbat. Ceea ce s-a întâmplat, s-a întâmplat, nu se mai poate modifica, nici măcar nu mai poate fi retuşat, pe ici, pe colo. Nu poţi să schimbi în bine, nu poţi să schimbi în

i. Este undeva în urma ta. S-a întâmplat, a fost real; şi ceea ce a fost, nu ıte fi nici măcar atins. Trecutul s-a terminat; este complet aşa cum este. Nu ;i să te întorci şi nu poţi să-l schimbi. Este bine aşa. Altfel, dacă ai putea iimba trecutul, dacă te-ai putea întoarce, ai înnebuni.

Nu te-ai mai întoarce niciodată în prezent; trecutul este atât de lung. Este ıe că porţile trecutului sunt închise. Dar omul, mintea proastă a omului, se ndeşte tot timpul să modifice, să reformuleze, să mai facă ceva, pe ici, pe lo. Te gândeşti: dacă nu aş fi spus ce am spus, şi începi să te gândeşti cum fi fost dacă nu ai fi făcut un anumit lucru - ar fi fost mai bine? Şi în aginaţia ta încerci să spui ceva sau să faci ceva. Dar nu faci decât să pierzi emea - nu se mai poate face nimic, ţi-a scăpat din mână.

Trecutul nu poate fi modificat, şi viitorul nu poate fi prezis. Şi asta :earcă oamenii tot timpul - să prezică viitorul. Viitorul este ceea ce nu s-a tâmplat. Viitorul rămâne deschis: dschiderea este viitorul în sine. Viitorul te nedeterminat; nu este concret, este doar probabil. Nimic din viitor nu este gur. Nu există nici o certitudine în viitor. Dar omul este nebun. Se duce me- u la astrologi, consultă I Ching-ul, cărţile de tarot, cititorii de umbre. Omul te atât de nebun, încât încearcă să găsească modalităţi de a şti dinainte ce se ı întâmpla în viitor. Dar dacă poţi să ştii dinainte, atunci este deja trecut, nu ai este viitor. Numai trecutul poate fi cunoscut; viitorul rămâne un mister.

Aceasta este calitatea intrinsecă a viitorului: misterul. Totul este posibil nimic nu este sigur - acesta este viitorul. Totul s-a întâmplat, nu se mai ɔate întâmpla nimic - acesta este trecutul. Şi prezentul este doar o trecere de concret la potenţial, de la închis la deschis, de la moarte la viaţă.

Tu mă întrebi: **Este bună ultima mea dorinţă?**

Ai vrea să fie ultima ta dorinţă, dar după asta, ar trebui să te sinucizi, fie ı modul concret, fie metaforic. Ar trebui să te sinucizi, pentru ca asta să fie ltima ta dorinţă. Să te arunci în faţa trenului, sau în mare, sau într-o prăpastie să te sinucizi de-adevăratelea - ca să fie asta ultima ta dorinţă. Sau să te inucizi psihologic, aşa cum fac mulţi oameni. Să nu te mai uiţi niciodată la ltă femeie. Închide ochii, fii temător. Agaţă-te de fiinţa pe care o iubeşti şi u te mişca de lângă ea. Nici măcar să nu te gândeşti, nici măcar să nu visezi - sta este sinuciderea psihologică. Dar, în ambele cazuri, tu nu vei mai putea ă trăieşti, deoarece pentru tine viitorul nu va mai exista. Dacă vrei cu devărat să trăieşti - şi, de fapt, tu vrei să trăieşti, vrei să trăieşti cu Savya - rebuie să fii viu.

Nu te mai gândi la "ultima dorinţă". Şi de ce ai vrea tu să fie ultima? De ce n-ai putea să cunoşti, într-o zi, o altă femeie? De ce să fii atât de limitat? De ce să fii atât de inuman? Nu mai există alte femei la fel de divine ca Savya? Nu se manifestă Dumnezeu într-o multitudine de forme, în milioane de forme în jurul tău? De ce să te opreşti la o singură formă? De ce acest ataşament?

Acest ataşament vine din reprimare, din cauză că ţi-ai reprimat dorinţele. Apoi, într-o zi, întâlneşti o femeie care te iubeşte şi te agăţi de ea. Ţi-e frică să nu o pierzi, pentru că te gândeşti la nopţile acelea lungi, în care ai fost singur. Acum, dacă femeia aceasta te părăseşte, vei fi din nou singur.

Dar şi acestei femei îi este frică de singurătate; şi ea se agaţă de tine. Ea se teme ca nu cumva, într-o bună zi, să îţi placă altcineva; nu te vei mai uita la ea şi ea va rămâne singură. Lungi au fost nopţile acelea de singurătate, acum nu mai sunt. Ne-am întâlnit. Ar trebui să rămânem împreună. Ar trebui să-l posedăm pe celălalt, să fim tot timpul cu ochii pe el, ca nu cumva să plece. Dar uita-ţi-vă şi voi la ce duce această permanentă supraveghere: oamenii se plictisesc. Tu ai nevoie de o iubită, nu de un paznic; ai nevoie de dragoste, nu de închisoare. Vrei să ai libertate de mişcare, nu să fi închis.

Iată o dorinţă contradictorie: vrei să trăieşti şi să iubeşti, dar tot ceea ce faci îţi afectează dragostea, îţi distruge iubirea, îţi limitează libertatea de acţiune. Vrei să trăieşti şi să iubeşti, vrei să te bucuri de viaţă, dar tot ceea ce faci se întoarce împotriva ta, este împotriva dorinţelor tale.

De ce ar trebui să fie asta ultima ta dorinţă? Nu mă refer în mod special la dorinţa asta, să nu mă înţelegi greşit. Nu spun că nu ar trebui să fie aceasta dorinţa ta. Nu te întreb decât de ce ar trebui să fie ultima dorinţă. Dacă veţi rămâne împreună, dacă nu vei mai găsi niciodată o femeie frumoasă, iubitoare - foarte bine, eşti norocos. Dacă Savya nu va întâlni alt bărbat iubitor, plin de viaţă - norocul tău.

Dar dacă ea întâlneşte un bărbat mai iubitor, care poate să o facă mai fericită, să o ducă pe culmi mai înalte ale extazului? Ce o să faceţi? Crezi că ar trebui să rămână totuşi cu tine? În cazul acesta, ea s-ar întoarce împotriva ei. De ce ar trebui să rămână cu tine?

Şi dacă va rămâne cu tine, nu te va putea ierta niciodată, pentru că, din cauza ta, l-a pierdut pe bărbatul acela extraordinar; va fi întotdeauna supărată pe tine. Din această cauză, soţiile sunt supărate, soţii sunt supăraţi.

Supărarea are un motiv natural. Supărarea nu este legată de lucruri banale; nu este din cauză că ceaiul nu este destul de fierbinte. Dacă iubeşti o

femeie, ce-ţi pasă dacă ceaiul este fierbinte sau nu? Când iubirea este fierbinte, totul este fierbinte. Când iubirea s-a răcit, totul pare rece. Nu din cauză că nu ţi-ai găsit papucii la locul lor, când te-ai dat jos din pat. Când iubeşti o femeie, nu-ţi pasă.

Dar când iubirea dispare, dispare căldura. Atunci eşti supărat, şi supărarea este de aşa natură că nu poate fi exprimată şi societatea nu o aprobă. Supărarea este de aşa natură, încât nu poţi să recunoşti sincer motivul. Poate l-ai reprimat atât de adânc, încât nici măcar nu eşti conştient de el - că eşti supărat pentru că acum, din cauza acestei femei, alte femei ţi-au devenit inaccesibile. Pentru că femeia aceasta continuă să te înconjoare şi să te supraveghezeîn permanenţă. Pentru că bărbatul acesta este tot timpul cu ochii pe tine şi nu poţi să faci nici o mişcare, nu poţi să-ţi trăieşti viaţa în felul tău, aşa cum ţi-ai dori acum.

Promisiunile voastre din trecut au devenit celule de închisoare. Şi atunci eşti nemulţumit, şi nemulţumirea nu este legată de ceva anume; este o nemulţumire generală. Aşa că nu poţi să spui exact ce anume te nemulţumeşte, de ce, cum! Îţi găseşti tot felul de motive - ceaiul nu este fierbinte, mâncarea nu este aşa cum îţi place ţie.

Acest ataşament creează furie şi noi nu suntem aici ca să fim furioşi. De ce? Pentru ce? Cu ce scop? Dacă Savya întâlneşte o fiinţă minunată şi simte că acum a găsit omul porivit, ce ar trebui să facă? Ar trebui să rămână cu tine? Ar trebui să nu te trădeze?

Aceste cuvinte sunt urâte... "trădare". De fapt, dacă rămâne cu tine, se trădează pe ea însăşi. Dacă rămâne cu tine, ea îşi trădează iubirea, îşi trădează fericirea, îl trădează pe Dumnezeu. Acum, Dumnezeu a chemat-o din altă parte; ea îl trădează pe Dumnezeu. Şi nu va mai putea niciodată să te iubească - nu va mai fi posibil. O altă formă a devenit plină de viaţă si atrăgătoare. Ce poate face ea acum? Poate să evite să se întâlnească cu acea persoană, dar cum va putea să te ierte pe tine? Acum, furia va începe să erupă. Acum ea va fi supărată fără nici un motiv şi supărarea va distruge iubirea voastră.

Ţine minte! Iubirea este o adiere. Uite... acum, nu este nici o adiere, copacii sunt tăcuţi. Ce pot ei să facă? Nu pot să creeze ei adierea. Când vine, vine. Când va veni, ei vor dansa de bucurie. Când dispare, dispăre. Trebuie să aştepte. Iubirea este ca o adiere. Când vine, vine. Cine ştie din ce direcţie, de la ce persoană, de la cine?

Aşa vede Tantra eliberarea. Tantra este o filozofie periculoasă, o religie periculoasă. Nu a fost încă încercată la scară mai mare - doar câţiva indivizi,

puțini și izolați. Și ei au suferit foarte mult, pentru că societatea nu permite... Societatea se gândește: acesta este un păcat.

Dar Tantra spune: a trăi cu o femeie pe care nu o mai iubești, cu care nu mai ești fericit este un păcat. A face dragoste cu o femeie pe care nu o iubești este un păcat. A face dragoste cu un bărbat pe care nu-l iubești este un păcat, este prostituție.

Aceasta este în Tantra atitudinea față de viață. Tantra crede în bucurie, pentru că Tantra spune: Bucuria este Dumnezeu. Rămâneți credincioși bucuriei și sacrificați orice pe altarul bucuriei. Lăsați bucuria să fie singurul Dumnezeu și sacrificați totul - tot ceea ce nu este necesar. Păstrați spontaneitatea. Tu spui: **O iubesc pe Ma Prem Savya. Vreau ca ea să fie cu mine până la moarte...**

Te gândești să mori repede? Cine știe cât o să trăiești? Și, în primul rând, de ce te gândești la viitor? A te gândi la viitor înseamnă a rata prezentul. Crezi că te gândești la niște lucruri extraordinare. Ai citit atâtea aberații, scrise de niște poeți nebuni. Poeții sunt aproape întotdeauna nebuni; ei nu au experiența reală a vieții, ei doar visează.

Uite! Acum tu crezi că aceasta este marea iubire - așa că ai vrea să trăiești cu ea până la moarte. Aceasta nu este o mare iubire, pentru că ți-e frică. De fapt, în clipa aceasta, tu nu te bucuri de ea; din această cauză o proiectezi în viitor. În clipa aceasta, tu o ratezi, așa că încerci să te asiguri de ea. Poate nu astăzi, atunci mâine, poimâine - din cauza aceasta apare frica. Ai vrea să fie cu tine tot restul vieții; poate, cine știe, într-o zi o să reușești.

Dar de ce nu acum? Dacă te vei putea bucura vreodată, te poți bucura chiar acum. Nu știi cum să trăiești acum, așa că te gândești la viitor. Și timpul este o mare iluzie. Doar clipa de acum există. Ziua de mâine va deveni și ea prezent. Și ziua următoare va deveni și ea prezent. După un an, va fi azi. Va fi întotdeauna azi. Dumnezeu este întotdeauna în prezent. Dacă vrei să trăiești, trăiește acum. De ce să te gândești la viitor? Lasă-ți iubirea să fie atât de intensă, ca o flacără, încât să te ardă în întregime, chiar acum.

Iar tu te gândești "până la moarte".

Cine poate spune? Cel puțin, eu nu o să spun nimic despre asta, pentru că mi-aș dori ca tu să rămâi liber. Și mi-aș dori ca și Savya să fie liberă. Întâlniți-vă ca două ființe libere, întâlniți-vă ca două libertăți. Și lăsați întâlnirea să dureze atât cât durează libertatea. Atunci când relația voastră începe să vă afecteze libertatea, despărțiți-vă - a sosit timpul să vă spuneți la revedere. Fiți recunoscători pentru zilele pe care le-ați trăit împreună. Fii

recunoscător că celălalt a făcut posibil să trăiești acele zile. Fii recunoscător pentru toată acea experiență.

Dar ce poți să faci? Cu lacrimi în ochi, cu recunoștință, cu iubire, cu prietenie, cu compasiune - trebuie să vă despărțiți. Vântul nu mai adie în direcția asta. Ce poți să faci? Simțiți-vă neputincioși, dar despărțiți-vă. Nu te agăța; altfel îl vei distruge pe celălalt.

Dacă îl iubești cu adevărat pe celălalt, în clipa în care dragostea a dispărut, îl vei lăsa să fie liber. Îi datorezi măcar atâta iubire... încât să-l lași liber, pentru ca , în altă parte, pe o altă pajiște, iubirea să poată să înflorească. Poți să faci măcar atâta lucru pentru celălalt: să-i oferi șansa ca iubirea - dacă a dispărut dintre voi - să poată să înflorească în altă parte, cu altcineva.

Iubirea este Dumnezeu - nu contează unde se întâmplă, între cine se întâmplă: între A și B sau C și D sau E și G. Este irelevant unde se întâmplă.

Dacă se întâmplă, este bine. Lumea a devenit atât de lipsită de iubire, încât ne agățăm de oameni, deși iubirea a dispărut. Lumea ar fi atât de plină de iubire dacă oamenii nu s-ar agăța unii de alții, dacă ar rămâne liberi.

Fii liber în dragoste! Întâlnește-te în libertate, iar când libertatea este distrusă, să știi că asta arată că iubirea a dispărut. Pentru că iubirea nu poate să distrugă libertatea; iubirea și libertatea sunt două nume ale aceluiași lucru. Iubirea nu poate să distrugă libertatea. Dacă libertatea este distrusă, atunci altceva se dă drept iubire: gelozia, ura, dominarea, siguranța, securitatea, prestigiul, respectabilitatea socială; s-a strecurat altceva la mijloc. Scapă de acel ceva, înainte să te corupă și să te otrăvească prea mult.

***

Bhagwan, eu vreau să devin sannyasin și aștept aceasta de ani de zile. Dar mă tem ca nu cumva aceasta să-mi creeze probleme. Ce să fac?

Nu pot să-ți promit decât că, într-adevăr, vei avea probleme. Nu pot să-ți spun că nu o să fie nici o problemă. Este un mod de a crea haos în viața ta.

Dar există două feluri de probleme: probleme distructive și probleme constructive. Evită problemele distructive, pentru că ele nu fac decât să distrugă. Există și probleme care creează, care te ridică într-un plan mai înalt de conștiință. Cred că ai deja destule probleme. Nu am de gând să-ți mai fac și eu probleme de același fel.

"O femeie călătorea cu trenul şi, în acelaşi compartiment cu ea, călătorea un bărbat cu o liotă de copii jegoşi şi prost crescuţi. Înainte ca ei să-şi facă de cap, el l-a bătut bine, cu cureaua, pe unul din puşti.

«Hei, fi atent» - i-a spus femeia. «Lasă copilul ăla în pace, că dacă nu, o să ai probleme cu mine!»

«Ce o să am?»

«Am spus: O să ai probleme cu mine!» - ţipă femeia.

«Ştiţi ceva, doamnă? Nevastă-mea a fugit cu un negru şi a luat toţi banii pe care îi aveam. Mă duc să las copiii ăştia la o rudă beţivă. Fata din colţ are cincisprezece ani şi este gravidă în opt luni, ţâncul ăla de acolo a făcut pe el, copilul a aruncat biberonul pe geam şi ăsta pe care tocmai l-am bătut a înghiţit biletele. Am rămas şomer şi asta a umplut sacul! Ce ziceaţi, că o să-mi faceţi probleme - ce probleme aş mai putea să am?»"

Nu, nu te vei mai confrunta cu acelaşi gen de probleme cu care te-ai confruntat toată viaţa. Eu o să-ţi creez alt gen de probleme. Fii curajos! Ai aşteptat mult; spui că te gândeşti la asta de ani de zile?

"Era un meci de fotbal între şoricei şi insecte. La pauză, scorul era de şase la zero pentru şoricei. Aşa că insectele s-au dus la grota miriapodului şi i-au zis: «De ce n-ai venit la meci?»

«A trebuit să-mi pun ghetele» - a spus miriapodul."

***

Bhagwan, n-aş putea să fac saltul acesta şi singur? Este neapărat nevoie de un Maestru?

"Doi tipi, Pete şi Dave lucrează pe o schelă. Şi pe acolo trece un om care căuta numere noi pentru un spectacol de varietăţi. El era chiar la baza clădirii când, dintr-odată, îl vede pe Pete că face un triplu salt în vârful schelei, urmat de un salt înapoi, încă un dublu salt şi aterizează în picioare.

Omul de la sol se gândeşte că este nemaipomenit, aşa că urcă la Pete şi îi spune: «Ai vrea să vii să faci asta în spectacolul meu?»

«Da, e-n regulă.»

«Şi cât ceri pentru asta?»

«O sută de lire.»

«O sută de lire?»

«Păi, cincizeci pentru mine şi cincizeci pentru Dave, care mi-a dat cu ciocanul peste picior.»"

Singur nu vei face saltul niciodată. Vei avea nevoie de un Maestru care să te împingă. Saltul este în necunoscut; este vorba despre un salt în abis. Dacă cineva nu-ţi dă brânci, nu o să te arunci niciodată. Trebuie să te lovească cineva cu ciocanul.

***

Ce este Nirvana?

Să vă spun o întâmplare povestită de Buddha.

"Era o femeie extraordinar de frumoasă, Enyadatta, căreia nu-i plăcea nimic mai mult decât să-şi admire chipul în oglindă. Era puţin nebună, aşa cum sunt toţi oamenii. Într-o dimineaţă, când s-a uitat în oglindă, imaginea reflectată nu avea cap. Enyadatta a făcut o criză de isterie şi a început să se agite şi să ţipe: «Mi-a dispărut capul. Unde mi-e capul? Cine mi-a luat capul? O să mor dacă nu-l găsesc!»

Deşi toată lumea o asigura că are capul pe umeri, ea refuza să creadă. De fiecare dată când se uita în oglindă, capul lipsea, aşa că şi-a continuat căutarea frenetică, ţipând şi strigând după ajutor. Temându-se pentru sănătatea ei, prietenii şi rudele au dus-o acasă şi au legat-o de un scaun, ca să nu facă vreun gest necugetat.

Prietenii Enyadattei o asigurau în continuare că avea capul la locul lui, pe umeri şi, cu timpul, a început să se gândească şi la ceea ce spuneau ei. Brusc, unul dintre prieteni i-a tras o palmă peste faţă. Ea a ţipat de durere şi prietenul ei a exclamat: «Vezi, ăsta este capul tău! E la locul lui!»

Enyadatta şi-a dat seama imediat că a fost o nebunie să creadă că nu are cap, când, de fapt, capul ei a fost tot timpul acolo."

Aşa este *Nirvana*. Nu ai ieşit niciodată din ea. Nu v-aţi îndepărtat niciodată de ea. Este în voi; voi sunteţi în ea. Ea deja există, trebuie doar să deveniţi perfect conştienţi. Aveţi nevoie să vă dea cineva o palmă.

Capul este acolo. Nu îl poţi vedea, pentru că nu te uiţi unde trebuie sau în oglinda în care trebuie. Nu îl poţi vedea, pentru că nu ai limpezimea de a-l vedea. Nirvana nu este un ţel îndepărtat, nu este după viaţă; este aici, acum. Din *nirvana* eşti făcut. Este în fiecare celulă, în fiecare fibră a fiinţei tale. Eşti tu. Este nevoie doar să-ţi aduci aminte.

Doar să-ţi aduci aminte.

sfârşit